

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

YARGITAY KARARLARI IŐIŐI ALTINDA
**SAHTECİLİK
SUÇLARI**

Ekim 2015 Tarihi İtibariyle
GüncelleŐtirilmiŐ

2. Bası

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları : 302

*Yargıtay Kararları Işığında
Sahtecilik Suçları*

ISBN: 978-605-9050-57-9

Tasarım
Mehmet TAMER
Türkiye Barolar Birliği Yayın İşleri

© Türkiye Barolar Birliği
Kasım 2015, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokağı No: 8

06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobirlik.org.tr

Baskı
Ayrıntı Basımevi
İvedik Organize Sanayi Sitesi
770. Sok No:101 - Ankara
0312. 394 55 50

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

YARGITAY KARARLARI IŞIĞI ALTINDA

SAHTECİLİK SUÇLARI

Ekim 2015 Tarihi İtibariyle
GüncelleŐtirilmiŐ

2. Bası

İÇİNDEKİLER

KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR

Önsöz	7
Parada sahtecilik (<i>Madde 197</i>).....	9
Paraya eşit sayılan değerler (<i>Madde 198</i>)	35
Kıymetli damgada sahtecilik (<i>Madde 199</i>)	39
Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar (<i>Madde 200</i>).....	42
Etkin pişmanlık (<i>Madde 201</i>).....	44
Mühürde sahtecilik (<i>Madde 202</i>)	48
Mühür bozma (<i>Madde 203</i>)	56
Resmî belgede sahtecilik (<i>Madde 204</i>)	72
Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (<i>Madde 205</i>)	179
Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan (<i>Madde 206</i>)	192
Özel belgede sahtecilik(<i>Madde 207</i>)	207
Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (<i>Madde 208</i>)	215
Açığa imzanın kötüye kullanılması (<i>Madde 209</i>).....	217
Resmi belge hükmünde belgeler (<i>Madde 210</i>).....	220
Daha az cezayı gerektiren hâl (<i>Madde 211</i>).....	223
İçtima (<i>Madde 212</i>).....	225

Önsöz

Kitabın ilk basısını 2009 yılında yapmıştım. Aradan geçen sürede mevcudu tükendi. Ayrıca içeriği doktrin ve uygulama olarak yenilemenin zamanı gelmişti; yeniden çalıştım ve elinizdeki 2. Basıyı hazırladım.

Kitabın konusu, TCK'nın 2. Kitabının, 3. Kısımının, 4. Bölümü ile sınırlıdır. Bu bölümde, kamu güvenine karşı suçlar, başlığı altında sahtecilik suçları yer almaktadır.

Bu kitaptaki çalışma yönteminin temel niteliği, 5237 sayılı TCK'nın yürürlüğünden sonra yayınladığım, öteki kitaplarımla uyushmaktadır. Kitapta bilinenleri tekrarlamadım, yeni TCK'nın yaklaşımlarını ve tartışmalı noktalarını öne çıkarmaya çalıştım.

Bu noktada, çalışmamın temelini oluşturan bir hususu açıklamam gerekir. Elinizdeki kitapta, uygulamacı dikkate alınmıştır. Bu nedenle, konuyla ilgili temel kavramların açıklanmasından mümkün olduğunca kaçınılmıştır. Ayrıca, önceki dönemlerin aksine, madde gerekçelerinde bilimsel bir yaklaşım sergilenmektedir. Bu nedenle, bu açıklamalardan da yararlandım. Hatta bazen yalnızca yollama yapmakla yetindim. Doğru ve yeterli açıklamaları tekrar etmeye hiç gerek yoktu.

Kitabı zenginleştiren elbette Yargıtay kararlarıdır. Bu kararlara iki kaynaktan ulaştım. **Yargıtay Kararları Dergisi**, bu kaynaklardan ilkidir.

İkinci kaynak ise, www.adalet.org başlığını taşıyan web sitesidir.

Aynı sahneyi paylaşan kişiler olarak, temel amacımız, AB'ye giriş sürecinde yasalarını yeniden yapan bir Türkiye'de, tüm hukukçulara ve topluma en iyiyi verebilmektir. Hukukçular, toplumun vazgeçilmezleri arasında en öndeki yerini alan adalet hizmetinin birer"nefer" i olduklarına göre, bu hizmetin her türlü özveri ile görülmesinden başka bir amaç olabilir mi ?

Yayını Türkiye Barolar Birliği ile yapıyoruz. Öncelikle yayını uygun bulan Yönetim Kuruluna ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Yeni çalışmalarında buluşmak dileğiyle.

Prof.Dr.Erdener Yurtcan Tarabya, Ekim 2015

KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR

Parada sahtecilik

MADDE 197

- (1) Memlekette veya yabancı ülkelerde kanunen tedavüle bulunan parayı, sahte olarak üreten, ülkeye sokan, nakleden, muhafaza eden veya tedavüle koyan kişi, iki yıldan oniki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) Sahte parayı bilerek kabul eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.
- (3) Sahteliğini bilmeden kabul ettiği parayı bu niteliğini bilerek tedavüle koyan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

Maddede para sahteciliği düzenlendiği için, ilkin para kavramı ele alınmalıdır. Para, değer aracı ve değer ölçüsü olarak kullanılmak üzere devletçe bastırılan maden ya da kağıt parçasıdır(Türk Dil Kurumu Sözlüğü).

Para basmak yetkisi devletindir; devletin egemenlik kavramı içinde düşünülmesi gereken bir husustur. Bu nedenle, toplum yaşantısı içinde belirli hizmetlerden yararlanmak amacıyla üretilen madeni ya da kağıt nesnelere para değildir. Bu nesnelere sahtecilik para sahteciliği kapsamının dışındadır.

Bu tür nesnelere üretmek, satmak v.b. fiiller, unsurları gerçekleştirilmek koşuluyla, dolandırıcılık suçu çerçevesinde ele alınmak gerekir.

Maddenin 1. fıkrasında iki tür paradan söz edilmektedir. Bunlar Türk parası ile yabancı paralardır. Yasa koyucu Türk parasını, memlekette tedavül eden para, olarak tanımlamıştır. Yabancı para ise, yabancı ülkelerde kanunen tedavülde bulunan paradır. Madde, para sahteciliğini her iki para türü için de öngörmektedir. Bu nedenle, Türk parasının ülke içinde sahteciliğe konu olması ile, bir yabancı para ile ilgili sahtecilik yapılması arasında, maddenin uygulanması açısından fark yoktur.

Birinci fıkrada yer alan temel bir kavram da "tedavül" kavramıdır. Maddenin uygulanabilmesi, her iki gruptaki paranın kanunen tedavülde olmasına bağlıdır. Tedavül, sürüm ve geçerlik anlamını taşır. Para tedavüle çıkarılmakla hukuken gerçeklik kazanır ve değer ifade eder. Parayı tedavüle çıkarmak bir yasayla gerçekleştirilir. Bu konuda çıkarılacak olan yasa, tedavülünü ilkelerini ve yöntemlerini belirler.

Bu bağlamda, tedavülde olmayan paralar bu suçun konusu olmazlar. Madde gerekçesinde de açıklandığı üzere, tedavülden kaldırılmış ve örneğin antika özellik taşıyan paranın sahte olarak üretilmesi, ancak dolandırıcılık suçu bağlamında değerlendirilebilir.

"Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun" (Kanun No. 5083, kabul : 28.01.2004; RG. 31.01.2004) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimini Yeni Türk Lirası olarak, Yeni Türk Lirasının alt birimini de Yeni Kuruş olarak belirlemiştir. Bir Yeni Türk Lirası (YTL) yüz Yeni Kuruşa (YKr) eşittir.

Yasada, Bakanlar Kuruluna, Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta yer alan yeni ibarelerini kaldırmaya ve uygulamaya ilişkin esasları belirleme yetkilisini vermiştir. Bu yetki kullanılmış ve 1 Ocak 2009 tarihinden başlayarak, Türk Lirası ve Kuruş ibareleri, Türk parasının terimleri olmuştur. Bu doğrultuda basılan yeni paralar da aynı tarihte tedavüle konulmuştur.

Maddede sahtecilik fiilleri, paraları sahte olarak üretmek, ülkeye sokmak, nakletmek, muhafaza etmek veya tedavüle koymak olarak belirtilmiştir. Bu terimlerin anlamları açıktır. Ancak, bir nokta önem taşır. Fail, Türk parasını ya da yabancı parayı sahte olarak üretecektir. Üretmek fiilinden sonra sıralanan fiiller için paranın sahte olması bir ön şarttır. Fail, sahte parayı ülkeye sokmalı, nakletmeli, muhafaza etmeli ya da piyasaya sürmelidir. Tüm bu fiiller seçimlik hareketlerdir. Bir olayda bu hareketlerden birinin gerçekleşmesi ile suç oluşur. Fakat birden çok harekette, tek suç işlenmiş olur.

Maddenin gerekçesinde suçun oluşması/oluşmaması ile ilgili şu düşüncelere yer verilmiştir: “Sahte paradan söz edebilmek için, üretilen paranın sahteliğinin beş duyu organıyla anlaşılabilir olmaması gerekir. Başka bir deyişle, tecrübe sahibi olmayan ve parayı özel bir incelemeye tâbi tutmayan bir kimsenin bu parayı gerçek para olarak kabul etmesinin olanaklı bulunması gerekir. Gerçek para olmadığı ilk bakışta anlaşılabilen durumlarda, suçtan söz edilemez. Başka bir deyişle, para görüntüsü taşımakla birlikte aldatıcılık özelliği olmayan kağıt veya maden parçası, bu suçun konusunu oluşturmaz. Bu hususu vurgulamak için uygulamamızda sahte paranın “sürüm yeteneği”nden söz edilmektedir.”

Bu düşüncelerde haklılık vardır. Modern ceza hukukunun yaklaşımı sahtecilik suçlarında, yerine ve konusuna göre, aldatma yeteneği ya da sürüm yeteneği olarak adlandırılan kavramlar, bu suçların gerçekleşmesinde önemli bir unsurdur. Yeni TCK belge sahteciliğinde aldatma yeteneğini yasal tanımın içine yerleştirmiştir. Bu sonuç, önceki TCK döneminde yasanın metninde olmamasına rağmen, içtihat yoluyla yaratılmıştır. Yeni düzenleme ile de pozitif hukuktaki yerini almıştır.

Para sahteciliğinde, niteliği gereği sürüm yeteneği elbette aranacaktır. İchtihat yoluyla kökleşmiş bir sonuçtur. Yalnızca açıklık getirmek açısından, yeni TCK'nın madde metninde bu kavramı belirtmesi konuya “şıklık” kazandırır; yoksa para sahteciliği açısından sürüm yeteneğinin aranacağı mutlaklıdır.

Maddenin ikinci fıkrasında, sahte parayı bilerek kabul etmek, ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu şıkkın uygulanmasının temeli, paranın sahte olduğunu bilmeye dayanır. Bilmek/bilmemek, ceza yargılamasının serbest delil ilkesi içinde değerlendirilir.

Bu fıkradaki suçun oluşması için yalnızca sahte paranın kabul edilmesi yeterlidir. Bunun dışında bir fiil aranmaz. Maddenin birinci fıkrasında yer alan sahte parayı“muhafaza etmek” fiili ile, ikinci fıkrada yer alan,“sahte parayı bilerek kabul etmek” fiili aynı olayda kesişebilir. Örnek : Bir kişi, kendisine verilen ve sahte olduğunu bildiği bir parayı alır ve kasasına koyar. Bu para, yapılan aramada ele geçer. Bu tür bir olayda kabul etmeyle başlayan, muhafaza etmekle biten bir fiil vardır. Böyle bir halde, teknik ceza hukuku yaklaşımı ile, fiilin tekliğini kabul etmek ve sorunu fikri içtima kavramı ile çözmek uygun olur(TCK, m. 44), çünkü olayda sahte parayı muhafaza etmek için, ilkin onu kabul etmek gerekir. Bu durumda failin maddenin birinci fıkrasındaki cezayla cezalandırılması gerekir, çünkü bu ceza ikinci fıkradaki cezadan daha ağırdır.

Üçüncü fıkrada, sahteliğini bilmeden kabul ettiği parayı bu niteliğini bilerek tedavüle koyan kişi cezalandırılmaktadır. Bu suçun oluşmasındaki süreç şöyledir : Fail, ilkin sahteliğini bilmediği bir parayı kabul etmelidir. İkinci aşamada fail bu paranın sahte olduğunu öğrenmelidir. Üçüncü aşamada da bu parayı tedavüle koymalıdır, yani piyasaya sürmelidir.

Yasa koyucu bu suçun cezasını üç aydan bir yıla kadar hapis olarak öngörmüştür. Yasa koyucunun bu fiili öteki para sahteciliği suçlarına oranla çok daha hafif bir cezaya cezalandırmasının nedeni, failin paranın sahte olduğunu bilmeksizin bunu kabul etmesi olabilir. Ancak dikkatten kaçırmamak gerekir ki, fail daha sonra bu paranın sahte olduğunu öğrenmesine rağmen, bu parayı tedavüle koymaktadır. Bu durumda, bu tür bir failin suç işlemekteki kastı, birinci fıkradaki suçu işleyen failin kastından çok hafif değildir. Ancak iki suç arasındaki cezada büyük fark vardır. Bunun suç ve ceza politikasına uygun olmadığı kanısındayım.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire: 8 Tarih:2011 Esas No: 2009/20187 Karar No: 2011/9260

İddianamede sanıktan ele geçen sahte altınların Osmanlı Reşat altını olduğunun belirtilmesi karşısında, söz konusu altınların Milli Ziyet altını olup olmadıklarının Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünden alınacak rapor ile saptanarak, suça konu altınların Milli Ziyet altını olup, sahte ve aldatma kabiliyetini haiz olduklarının tespiti haline sanığın eyleminin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK.nun 198. maddesi yollamasıyla 197/1. madde ve fıkrasında tanımlanan sahtecilik suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yazılı biçimde eksik soruşturmayla mahkumiyet hükmü kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş oldu-ğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken CMUK.nun 321. maddesi gereğince (BOZULMASINA), 12.09.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 8 Tarih:2011 Esas No: 2009/4673 Karar No: 2011/3934

Yargılamaya konu davanın iddianame içeriğine göre; hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verilen Ş V tarafından, hakkında mahkumiyet kararı kesinleşen sanık İ Ü ile sanık Ö E Ee verilen sahte 100er TLnin her iki sanık tarafından ayrı ayrı müştekiye bozdurulmak amacı ile verildiğinin anlaşılması karşısında; sanık Ö E Ein eyleminin TCK.nun 197/1. madde ve fıkrası kapsamında değerlendirilebileceği, bu nedenle davanın Ağır Ceza Mahkemesinin görevine girdiği gözetilerek, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, görevsiz Sulh Ceza Mahkemesine yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan CMUK.nun 326/son maddesi gereğince kazanılmış haklar saklı kalmak üzere diğer yönleri incelenmeksizin hükmün (BOZULMASINA), 30.5.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: CGK Tarih:2011 Esas No:2010/5-187 Karar No: 2011/131

Yetkili olmadığı iş için yarar sağlama suçu - sanıkların yaptıkları telefon görüşmelerine ilişkin detay bilgilerinin iletişimin tespiti kararı olmaksızın temin edilmiş olduğu - yasal olmayan kanıtlar niteliğinde ve kullanılmasına olanak bulunmaması

ÖZET: Katılanın sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtları hukuka aykırı kabul ederek, hükme esas almayan Yargıtay 5. Ceza Dairesi beraat hükmünün, hukuka uygun olduğu kabul edilen kayıtlarında değerlendirilmesi suretiyle sanıkların hukuki durumlarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğinden esasa ilişkin diğer yönleri incelenmeksizin bozulmasına karar verilmelidir.

(AİHS. m. 8, 12, 13, 14, 38) (2709 S. K. m. 22) (5237 S. K. m. 25, 37, 79, 80, 81, 82, 83, 94, 95, 102, 103, 188, 197, 220, 227, 235, 252, 255, 282, 315, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) (5271 S. K. m. 2, 91, 135, 136, 137, 138, 140, 217) (6136 S. K. m. 12) (5411 S. K. m. 22) (2863 S. K. m. 68, 74)

Dava: Sanıklar, ... Hakimi, ... Adliye memuru ve turizmci N. S.'in Ağustos-Eylül 2006 tarihlerinde, Ş... 3. İcra Mahkemesince verilmiş ve Yargıtay 12. Hukuk Dairesince onanarak kesinleşmiş olan bir kararın tashihi karar yoluyla bozulmasını sağlayacaklarını söyleyerek katılandan yarar sağladıklarından bahisle 5237 sayılı TCY'nın 37. maddesi delaletiyle aynı Yasanın 255/1. maddesinde düzenlenmiş olan yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama suçundan cezalandırılmaları istemiyle açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonunda Yargıtay 5. Ceza Dairesince 07.04.2010 gün ve 3-2 sayı ile;

... Müdahil; Ş... 3. İcra Hukuk Mahkemesinin 2004/471 esas sayılı dosyasında aleyhine verilen kararın tashihi karar aşamasında Yargıtay'da lehine dönüştürebileceklerinden bahisle sanıkların kendisinden 600.000 Euro para istediklerini ileri sürüp şikayetçi olmuş, kanıt olarak cep telefonu ile kayıt ettiği ve taraflara ait olduğunu iddia ettiği konuşmalara dayanmıştır.

Her şeyden önce dosya içerisinde muhtelif çözümleri bulunan bu konuşma metinleri keza sanıkların birbirleriyle yaptıkları telefon görüşmelerine ilişkin detay bilgileri CYY'nın 135/1 ve 6. bentleri doğrultusunda alınmış bir iletişimin tespiti kararı olmaksızın temin edilmiş olduğundan yasal olmayan kanıtlar niteliğindedir ve kullanılmasına olanak bulunmamaktadır.

Kaldı ki; konuşma çözümlerini yapan, iletişim uzmanı S. B. 27.11.2006 günlü yazısında; deşifre metninde seslerin kime ait olduğunda sıkıntılar yaşandığını, bazı seslerin kime ait olduğunun anlaşılmadığını vurgulamıştır.

Diğer taraftan bu konuşma çözümlerin de 600 bin Euronun tashihi karar aşamasındaki dosyanın müdahil lehine dönüştürülmesi için istendiğine dair kesin beyanların da mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Öte yandan turizm işi ile ilgilenen sanık N.; Bodrum'da müdahilin oteline bakmak için birlikte gittiklerine, otelin noksanlıklarının saptandığına, konuşma çözümlerinde geçen 600 bin Euroluk tutarın yapılması gereken masrafların ortalama karşılığı olduğuna dair savunmalarının aksi inandırıcı bir biçimde kanıtlanamamış, keza bu seyahate ilişkin sanıklar N. ve A.'ın uçak biletlerinin müdahil tarafından alındığı, Türk Hava Yollarının 19 Aralık 2008 günlü, M... Turizm'in 18.12.2009 havale tarihli ve Vakıfbank'ın 02.12.2009 günlü cevabi yazılarından anlaşılmışsa da sanık A.'ın onlarla birlikte gittiği ispatlanamamıştır.

Rüşvet isteyecek hakimnin ihalenin feshi davasını red etmeyeceğini, ihalenin feshi davasında gereken kararın verildiğini, bu kararın onanarak doğruluğunun kanıtlandığını, müştekinin amacının bu davayı yeniden gördürmek olduğunu, bu nedenle bu iddiayı ileri sürdüğünü, nitekim yargılamanın iadesi yoluna başvurarak buna ulaştığını ileri süren sanık A.'ın aşamalarda savunmaları ve bu gerekçeye de dayanılarak müdahil vekili tarafından 11.01.2007 tarihinde Ş... İcra Hukuk Hakimliğine iade-i muhakeme talebi ile dava açıldığına dair dosya arasındaki dilekçe içeriği keza müdahilin ikame ettiği ihalenin

feshi davasının sanık hakim tarafından red edilmesinin oluşturabileceği husumette nazara alındığında yüklenen suçun sanık A. tarafından işlendiğinin, diğer sanıklar K. A. ve N. S.'in de savunmalarının aksine bu suça iştirak ettikleri veya bu amaçla mdahilden para istediklerinin sabit olmadığı ve müdahilin iddialarının soyut beyandan ibaret kaldığı anlaşıldığından 23.10.2007 günlü son soruşturmanın açılması kararında yüklenen suçtan beraatlarına, aynı fiil nedeniyle ancak değişik hukuki tavsif kullanılarak sanıklar K. A. ve N. S.'in haklarında 17.10.2007 günlü iddianame ile İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesine mükerreren açılan kamu davasının ise reddine karar vermek gerekmiştir...,

Gerekleriyle sanıkların beraatlarına karar verilmiştir.

Bu hükmün katılan vekili ve Yargıtay C.Başsavcılığı tarafından, sanıklara yüklenen suçun sabit olduğu ve cezalandırılmalarına karar verilmesi gerektiğinden bahisle temyiz edilmesi üzerine dosya, Yargıtay C.Başsavcılığının bozma istekli, 29.07.2010 gün ve 31069 sayılı tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilmekle, Ceza Genel Kurulunca okundu, gereği konuşulup dşnld:

Karar: Temyizin kapsamına göre davanın reddi kararına karşı temyiz bulunmadığından inceleme sanıklar hakkında verilen beraat kararı ile sınırlı olarak yapılmıştır.

Sanık A. hakkında Adalet Bakanlığınca 16.07.2007 gün ve 2862-2006 sayı ile verilen kovuşturma izni ve Beyoğlu C.Başsavcılığının 06.08.2007 gün ve 174 sayılı iddianamesi ile talep edilmesi zerine, Beyoğlu 3. Ağır Ceza Mahkemesince 23.10.2007 gün ve 279-233 sayı ile;

... şüphelilerin iştirak halinde işbirliği yaparak ř... 3. İcra Mahkemesinin 2004/471 esas sayılı dava dosyasında müşteki aleyhine verilen kararı Yargıtay'ca incelenmesi aşamasında lehine dnştrebileceklerinden bahisle yetkili olmadıkları bir iş için mştekiden 600.000 Euro para istedikleri anlaşılmakla, her ne kadar şüpheliler K. A. ve N. S. hakim sınıfından değil

iseler de, itiraz üzerine Beyoğlu 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 27.08.2007 tarih, 2007/1000 değişik iş sayılı kararı ile 2802 sayılı Yasanın 86. maddesi dikkate alınarak soruşturma ve kovuşturmanın birlikte yürütülmesine karar verilmiş olmakla...

İddiasıyla 5237 sayılı TCY'nın 37. maddesi delaleti ile 255/1. maddesi uyarınca yargılanmaları için son soruşturmanın Yargıtay 5. Ceza Dairesinde açılmasına karar verilmiş, ayrıca sanıklar K. A. ve N. S. hakkında rüşvet almaya teşebbüs ve bu suça iştirak etmekten İstanbul C.Başsavcılığının 17.10.2007 günlü iddianamesi ile Beyoğlu 4. Ağır Ceza Mahkemesine de kamu davası açılmış, aradaki irtibat nedeniyle davaların birleştirilmesine karar verilerek Özel Dairece yapılan yargılama sonucunda sanıkların beraatlarına hükmedilmiştir.

Hüküm katılan vekili ve Yargıtay C.Başsavcılığınca; sanıklara yüklenen suçun sabit olduğundan bahisle temyiz edilmiş olmakla çözümlenmesi gereken hukuki sorun, sanıklara yüklenen yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama suçunun sübuta erip ermediğinin belirlenmesine ilişkin ise de; katılanın sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların niteliği ile hukuken geçerli nitelikte delil sayılıp sayılmayacakları hususu öncelikle değerlendirilecektir.

Uyuşmazlığın sağlıklı bir şekilde çözümlenmesi için öncelikle haberleşme hürriyeti ve iletişimin denetlenmesi kavramlarının üzerinde durmak gerekmektedir.

Anayasa'nın 22. maddesi gereğince kural olarak herkes haberleşme özgürlüğüne sahiptir ve haberleşmenin gizliliği esastır. Ancak, yine aynı madde uyarınca, ulusal güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması nedenlerine dayalı olarak hakim kararıyla gizlilik kuralı askıya alınabilir.

Tarafı olduğumuz ve onaylamakla iç hukuk mevzuatına dahil ettiğimiz Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerle

rin Korunması Sözleşmesinin 8. maddesinde de herkesin haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu kurala bağlanmış, bu hakka bir kamu otoritesinin müdahalesinin ancak, ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için, demokratik bir toplumda gerekli olan ölçüde ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabileceği belirtilmiştir.

Ülkemizde 1412 sayılı CYUY'nın yürürlükte olduğu 1999 öncesi dönemde iletişimin denetlenmesi konusunda herhangi bir düzenleyici kural öngörülmemiştir. Uygulamada CYUY'nın 91. maddesinde yer alan, sanığa gönderilen mektuplar ve sair mersulenin zapt edilebileceğine ilişkin kuralın kıyasen uygulanması suretiyle haberleşmeler denetlenmiş ise de bu tür kanıt derlemeleri özellikle öğretilerde yoğun eleştirilere konu edilmiştir.

İletişimin denetlenmesine ilişkin ilk yasal düzenleme, 01.08.1999 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Yasasında yer almıştır. Bu Yasanın 2. maddesinde; 4422 sayılı Yasada katalog halinde sınırlı olarak sayılan suçların soruşturmasında, başkaca kanıt elde etme olanağı bulunmayan hallerde hakim kararıyla iletişimin dinlenmesi ve tespiti olanaklı hale gelmiştir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde C. Savcısı da bu tedbire başvurabilecek ancak, 24 saat içerisinde hakimden bu konuda karar almak zorunda kalacaktır. Görüldüğü gibi bu düzenleme ancak sınırlı suçlarla ilgili ve sınırlı hallerde iletişimin dinlenmesi ve tespitine olanak tanımaktadır. Bu sınırların dışına çıkılarak iletişimin dinlenmesi ve tespiti halinde elde edilen bilgiler yasa dışı elde edilmiş kanıt niteliğinde olacaktır.

İletişimin denetlenmesine ilişkin son düzenleme ise 5271 sayılı Ceza Yargılaması Yasasında yapılmış, 5320 sayılı Yasanın 18. maddesi ile de 4422 sayılı Yasa yürürlükten kaldırılmıştır.

5271 sayılı CYY'nın Koruma Tedbirleri başlıklı dördüncü kısmının 135 ila 138. maddelerini kapsayan beşinci bölümünde Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi düzenlenmiş olup, anılan Yasanın 135. maddesi,

- (1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkanının bulunmaması durumunda, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhal hakim onayına sunar ve hakim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hakim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır.
- (2) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleştirildikten sonra bu durumun anlaşılması halinde, alınan kayıtlar derhal yok edilir.
- (3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti mümkün koden, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hakim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.
- (4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, (...) mobil telefonun yeri, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, (...) mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

- (5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.
- (6) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:
- a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
  2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
  3. İşkence (madde 94, 95),
  4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
  5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
  6. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
  7. Parada sahtecilik (madde 197),
  8. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
  9. Fuhuş (madde 227, fıkra 3)
  10. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),
  11. Rüşvet (madde 252),
  12. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
  13. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),
  14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.
- b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,

- d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
  - e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.
- (7) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz hükmünü taşımaktadır.

İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması başlıklı 135. maddenin birinci fıkrasında telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasının şartları ve usulü düzenlenmiştir. İletişimin tespiti, belli bir telefon numarasından kimlerin ne zaman arandığı, konuşmanın ne kadar süreyle yapıldığı, elektronik posta yoluyla kimlerle iletişim kurulduğu hususlarının belirlenmesinden ibarettir. İletişimin dinlenmesi, telli veya telsiz telefonla ya da internet üzerinden yapılan konuşmalar açısından da geçerlidir. İletişimin kayda alınması ise, telli veya telsiz telefonla ya da internet üzerinden yapılan konuşmalardaki ses veya görüntüler açısından söz konusu olduğu gibi, elektronik posta yoluyla yapılan iletişimin içeriği hakkında da uygulanabilir.

Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti, dinlenmesi, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınmasına dair usul ve esaslar ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkındaki Yönetmeliğin tanımlar başlıklı 3. maddesinin (e) bendinde; iletişimin dinlenmesi ve kayda alınmasının, telekomünikasyon yoluyla gerçekleştirilmekte olan konuşmalar ile diğer her türlü iletişimin uygun teknik araçlarla dinlenmesi ve kayda alınmasına yönelik işlemleri, (f) bendinde ise, iletişimin tespitinin, iletişimin içeriğine müdahale etmeden iletişim araçlarının diğer iletişim araçlarıyla kurduğu iletişime ilişkin arama, aranma, yer bilgisi ve kimlik bilgilerinin tespit edilmesine yönelik işlemleri ifade ettiği belirtilmiştir.

5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi anlamında iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kaydı alınması, bir suç dolayısıyla yapılan

soruşturma ve kovuşturma sırasında iki kişi arasında gerçekleştirilen görüşmenin, ancak bir üçüncü kişi tarafından uygun teknik araçlarla dinlenmesi ve kayda alınması halinde mümkün olacaktır. Bu yöntemle elde edilen kanıtların hukuka uygun kabul edilmeleri için de yasada öngörülen usuller dairesinde bu işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kendisine karşı suç işlendiği gerekçesiyle bir kişinin, bir başkasıyla yaptığı telefon görüşmeleri ile ortam konuşmalarını kayda alması işleminin 5237 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi olanaklı değildir. Çünkü yapılan işlemin anılan madde kapsamında değerlendirilmesi için maddede belirtilen işlemlerin bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturma sırasında bir üçüncü kişi tarafından yerine getirilmesi gereklidir.

Katılanın sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt ettiği sırada, sanıklar hakkında yetkili organlarca başlatılmış bir soruşturma veya kovuşturma bulunmadığından, dolayısıyla 5271 sayılı CYY'nın 2. maddesinde tanımı yapılan şüpheli veya sanık kavramlarının konuşmaların kayıt edildiği aşamada sanıklar yönünden söz konusu olmaması, 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesinde düzenlenmiş olan iletişimin denetlenmesi tedbirinin yalnızca şüpheli veya sanık sıfatına sahip kişiler hakkında uygulanmasının mümkün bulunması karşısında da, katılan tarafından elde edilen kayıtların 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve hakim kararı olmaksızın gerçekleştirildiklerinden bahisle hukuka aykırı kabul edilmesi isabetli bir yaklaşım tarzı değildir.

Somut olay bu kapsamda değerlendirildiğinde; henüz yasa göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilerek soruşturmaya başlanılmayan bir dönemde katılanın kendisinden rüşvet istedikleri gerekçesiyle sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi olanağı bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, katılanın kendisinden rüşvet istedikleri gerekçesiyle sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların Yargıtay 5. Ceza Dairesi tarafından 5237 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve hakim kararı olmaksızın gerçekleştirildiklerinden bahisle hukuka aykırı kabul edilmesi isabetli değildir.

Diğer taraftan, katılan tarafından elde edilmiş olan kayıtların 5237 sayılı TCY'nın Özel Hükümler başlıklı İkinci kitabının kişilere karşı suçlar başlıklı ikinci kısmının dokuzuncu bölümünde düzenlenen özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar kapsamında kabulü de olanaklı değildir.

Zira katılan eylemi bir başkasının özel hayatına müdahale olmayıp, kendisine karşı işlendiğini düşündüğü suçla ilgili olarak kaybolma olasılığı bulunan kanıtların kaybolmasını engelleyerek, yetkili makamlara sunmak amacıyla güvence altına almaktır.

Kişinin kendisine karşı işlenmekte olan bir suçla ilgili olarak, bir daha kanıt elde etme olanağının bulunmadığı ve yetkili makamlara başvurma imkanının olmadığı ani gelişen durumlarda karşı tarafla yaptığı konuşmaları kayda alması halinin hukuka uygun olduğunun kabulü zorunludur.

Aksi takdirde kanıtların kaybolması ve bir daha elde edilememesi söz konusudur.

Öğretide, ... Meşru müdafaa olarak değerlendirilebilecek, örneğin hakaret, tehdit veya şantaj suçlarına muhatap olan ve o an konuşmaları kayıt altına alan mağdurun elde ettiği bu delil hukuka uygun sayılacaktır... (Prof. Dr. Ersan Şen, Türk Hukuku'nda Telefon Dinleme, Gizli Soruşturmacı, X Muhbir, 2. Baskı, sf. 74), kayıt altına alma gerçekleşen bir haksız saldırıya karşı, kayıtları takip organlarına verme ise tekrarı muhakkak bir haksız saldırıya karşı yapılmaktadır. Yani her ikisi de meşrudur. Netice olarak, meşru savunma çerçevesinde hareket ettiğinden, üzerinde durulan sorunda mağdurun eylemi-

nin haberleşmenin gizliliğini ihlal veya kişiler arasındaki konuşmaların kayda alınması ya da benzeri başka bir suça vücut vermediği gibi, yapmış olduğu kayıtların da hukuka uygun olarak ele geçirilmiş olduklarından pekala delil olarak değerlendirilebileceği söylenebilir... (Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan Erdağ, TBB Dergisi, 2011 (92), sf. 54) şeklinde görüşler mevcuttur.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Katılanın sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların, 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirmesi, bu bağlamda hakim kararı olmadığından bahisle hukuka aykırı kabul edilmesi olanaklı olmayıp, rüşvet istenmek suretiyle sanıklar tarafından kendisine karşı işlendiğini iddia ettiği suçla ilgili olarak, bir daha elde edilme olanağı bulanmayan kanıtların yetkili makamlara sunulmak amacıyla toplandığının, dolayısıyla hukuka uygun olduğunun kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla, katılanın sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı görüşmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtları hukuka aykırı kabul ederek, hükme esas almayan Yargıtay 5. Ceza Dairesi beraat hükmününün, hukuka uygun olduğu kabul edilen kayıtlarında değerlendirilmesi suretiyle sanıkların hukuki durumlarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğinden esasa ilişkin diğer yönleri incelenmeksizin bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Genel Kurul Başkanı ve bir kısım Genel Kurul Üyesi; ... 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi anlamında iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kaydı alınması, iki kişi arasında gerçekleştirilen görüşmenin, ancak bir üçüncü kişi tarafından uygun teknik araçlarla dinlenmesi ve kayda alınması halinde mümkün olacaktır. Bu yöntemle elde edilen kanıtların hukuka uygun kabul edilmeleri içinde yasada öngörülen usuller dairesinde gerçekleştirilmesi ve hakim onayından geçmesi zorunludur.

Buna karşın; kendisine karşı suç işlendiği gerekçesiyle, bir kişinin bir başkasıyla yaptığı telefon gürüŐmelerini kayda almasını, 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi olanaklı değildir.

Somut olay bu kapsamda değerlendirildiğinde; katılanın, kendisinden rüşvet istedikleri gerekçesiyle, sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı gürüŐmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların ise, 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi söz konusu olmayacaktır.

Dolayısıyla, katılanın kendisinden rüşvet istedikleri gerekçesiyle sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı gürüŐmeleri, cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların Özel Daire tarafından 5271 sayılı CYY'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve hakim kararı olmaksızın gerçekleştirildiklerinden bahisle hukuka aykırı kabul edilmesi isabetli değildir.

Diğer taraftan, katılanın, sanıklar ile aynı ortamda ve telefonda yaptığı gürüŐmeleri cep telefonuna kayıt etmek suretiyle elde ettiği kayıtların, 5237 sayılı TCY'nın özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar kapsamında kabulü de olanaklı değildir. Zira, katılanın kastı, bir başkasının özel hayatına müdahale olmayıp, kendisine karşı işlendiğini düşündüğü suçla ilgili olarak kaybolma olasılığı bulunan kanıtların kaybolmasını engellemek ve yetkili makamlara sunmak amacına yöneliktir.

Ancak, bunun da kişinin kendisine karşı işlenmekte olan bir suçla ilgili olarak, bir daha kanıt elde etme olanağının bulunmadığı ve yetkili makamlara başvurma olanağının olmadığı, ani gelişen durumlarla sınırlı olması koşulu ile hukuka uygun olacağının, aksi halde ilgili kişinin yetkili makamlara başvurma olanağı doğduktan sonraki aŐamalaradaki kayıtlarının ise hukuka aykırı yollarla elde edilmiş olduğunun kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla; somut olayda katılanın yetkili makamlara başvurma olanağı olduğu halde, başvurmayarak bizzat kurguladığı senaryo gereği, 5 ay 11 gün gibi bir zaman dilimi içerisinde konuyu sürekli güncel tutup, zaman zamanda tahrik edici davranışları ile elde ettiği görüşme kayıtlarının hukuka uygun kanıt olamayacağına kabulü ile, dosyada bulunan diğer kanıtlar değerlendirilerek eylemin sabit olup olmadığının belirlenmesi gerektiği... görüşüyle,

Genel Kurul Üyesi Ali Kınacı ise; ...

A) Tartışmanın Konusu:

Katılanın 5 ayı aşkın bir süreyle, 5237 sayılı TCK'nın 255. maddesinde tanımlanan yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama suçunun sanıklarının telefon ve ortam konuşmalarını kaydetmesinin hukuka uygun olup olmadığı.

B) Konunun İrdelenmesi:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesine göre, Her kişi özel ve aile yaşamına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. Bu hakların kullanılmasına resmî bir makamın müdahalesi demokratik bir toplumda millî güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suçların önlenmesi, sağlığın veya ahlakın ve başkasının hak ve özgürlüklerinin korunması için zorunlu bulunduğu ölçüde ve kanunla düzenlenmesi koşuluyla olabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 22. maddesinde Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hakim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde hakim onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde karar kendiliğinden kalkar. hükmü yer almaktadır.

Böylece haberleşme özgürlüğü ve haberleşmenin gizliliği, bir temel insan hakkı olarak kabul edilip koruma altına alınmıştır.

Anayasa'nın 12, 13 ve 14. maddelerine göre;

- 1) Temel hak ve hürriyetlerden vazgeçilemez ve bunlar başkasına devredilemez.
- 2) Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.
- 3) Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete ve kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135. maddesinde şüpheli veya sanığın haberleşmesinin gizliliğine müdahale edilebilmesinin; 140. maddesinde ise şüpheli veya sanığın kamuya açık yerlerdeki faaliyetlerinin ve işyerinin teknik araçlarla izlenerek ses ve görüntülerinin kayda alınmasının koşulları ve kuralları belirlenmiştir.

Gerek iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, gerekse teknik araçlarla izleme, ses ve görüntü kaydı alınabilmesi için;

- a) İlgili maddelerde sınırlı olarak sayılan suçların işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka suretle delil elde edilememesi,
- b) Hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararı,

Gerekmektedir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135. maddesinin 7. fıkrasına göre, bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.

Gerekli koşullar bulunduğunda, bir kişinin telefonunun dinlenmesi ya da konuşmalarının kayda alınması için hakim veya Cumhuriyet savcısından alınan karar, sadece o kişinin temel hakkına müdahale yetkisi verir. Hakkında karar bulunmayan kişilerin telefonunun dinlenmesi ya da konuşmalarının kayda alınması bu kişiler yönünden hukuka aykırı delil niteliğindedir.

Anayasa'nın 38. maddesinin 6. fıkrası ile CMK'nın 217. maddesinin 2. fıkrasına göre, hukuka aykırı olarak elde edilen deliller hükme esas alınamaz.

Mağdurun, delil elde etmek için, şüphelinin konuşmalarını kayda almasının herhangi bir hakim kararını gerektirmediğini savunmak, AIHS'yi, Anayasa'yı ve yasaı dolanmak demektir. Çünkü bu durumda temel hakkına müdahale edilen kişi şüphelidir ve elde edilen delil şüpheli aleyhine kullanılacaktır.

Mağdurun, şüphelinin konuşmasını kayda almasını meşru savunma olarak kabul etmek ve bu nedenle hukuka uygun olduğunu ileri sürmek de mümkün değildir. Somut olayda, TCK'nın 25. maddesinde öngörüldüğü şekilde, mağdura yönelik hemen defedilmesi gereken bir saldırı bulunmamaktadır. Kaldı ki, meşru savunma halinde iken suç işleyen kimseye ceza verilemez; ancak bu kişinin hukuka aykırı olarak elde ettiği delil hukuka uygun hale gelmez.

Mağdurun, hakim ve Cumhuriyet savcısının kararı olmadan, şüphelilerin konuşmalarını kayda almasının hukuka uygun olduğunu savunmak Anayasa'nın sözünü ettiği 13. maddesi ile 14. maddesinin 2. fıkrasına açıkça aykırılık oluşturur.

Temel hak ve özgürlükleri asgari ölçüde koruyan uluslararası sözleşmelerin ve anayasaların bu konudaki hükümleri,

temel hak ve özgürlükleri daraltacak şekilde yorumlanamaz. Buna karşın, temel hak ve özgürlüklerin yasalarla daha fazla korunması mümkündür.

Temel hak ve özgürlüklere müdahalenin, kural olarak, hakim kararına bağlanarak teminat altına alınmasındaki amaç, suçluları değil, masumları korumaktır. Hakim kararı olmadan konuşmalarının kayda alınabileceğini ve bunun aleyhinde delil olarak kullanabileceğini düşünen kişilerin bulunduğu ülkede, bilimsel gelişme olmaz. Zira bilim özgür ortamda üretilir. Bilim üretmeyen toplumların geri kalması kaçınılmazdır.

Somut olayda katılan, 5 ayı aşkın bir süreyle, 5237 sayılı TCK'nın 255. maddesinde tanımlanan yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama suçunun sanıklarının telefon ve ortam konuşmalarını kaydetmiştir. Bu kayıtlar, gerek sanıklara isnat olunan suçun CMK'nın 135 ve 140. maddelerinde belirtilen katalog suçlardan olmaması, gerekse hakim veya Cumhuriyet savcısının kararına dayanmaması nedeniyle hukuka aykırı olarak elde edilmiş delil niteliğindedir.

C) Sonuç:

Katılanın, hakim veya Cumhuriyet savcısı tarafından verilmiş bir karar bulunmadığı halde, sanıklarla birlikte olduğu ortamdaki konuşmaları ve sanıklarla yaptığı telefon konuşmalarını 5 ayı aşkın süreyle kayda alması hukuka aykırı olarak elde edilmiş delil niteliğinde olup, bu kayıtların hükme esas alınması mümkün değildir.

Sözü edilen kayıtların hukuka uygun olarak elde edildiğine ve hükme esas alınabileceğine ilişkin çoğunluk görüşüne katılmıyorum. görüşüyle,

Karşı oy kullanmışlardır.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle;

- 1- Katılan vekili ve Yargıtay C.Başsavcılığı temyiz itirazlarının kabulü ile, sanıkların beraatlarına ilişkin Yargıtay 5. Ceza Dairesinin 07.04.2010 gün ve 3-2 sayılı hükmünün BOZULMASINA,

2- Dosyanın Yargıtay 5.Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay C. Başsavcılığına TEVDİİNE, 14.06.2011 günü yapılan birinci müzakerede yasal çoğunluk sağlanamadığından, 21.06.2011 günü yapılan ikinci müzakerede tebliğnamedeki düşünceye uygun olarak oyçokluğu ile karar verildi.

Daire: 8 **Tarih:**2009 **Esas No:** 2009/417 **Karar No:** 2009/6705

Sanık M.K.in evinde yapılan aramada elde olunan ve orijinal olduğu anlaşılan, emanetin 2006/5790 sırasında kayıtlı 4250 Euro ve 3300 Doların sanık N. ve malen sorumlu A.in kendilerine ait olduğuna ilişkin beyanlarının aksine suçun işlenmesinden elde olduğuna dair dosyada kanıt bulunmaması karşısında davaya konu gerçek paraların iadesi yerine TCK.nun 55. Maddesi uyarınca müsaderesine karar verilmesi,

Bozmayı gerektirdiğinden hükmün CMUK.nun 321. maddesi gereğince (BOZULMASINA), ancak bu aykırılığın CMUK.nun 322. maddesine göre düzeltilmesi mümkün bulunduğundan, hükümden“Emanetin 2006/5790 sırasında kayıtlı gerçek paraların müsaderesine” ilişkin kısmın çıkartılarak hükme“Emanetin 2006/5790 sırasında kayıtlı gerçek paraların iadesi ibaresinin eklenmesi suretiyle hükmün oybirliğiyle (DÜZELTİLEREK ONANMASINA),

III-Sanıklar M. K., E.D. M.D. ve E.S.haklarında kurulan hükümlere yönelik yapılan incelemede;

Oluş, iletişim tesbit tutanaklarına ve tüm dosya içeriğine göre; sanıklar M.K., E.D., M.D. ve E.S.in, önceden belirlenmemiş sayıda ve süreklilik anlayışı içinde tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket edip amaçları doğrultusunda faaliyette bulunmak için bir araya gelip davaya konu sahte Türk parası ve dövizler, sahte resmi evrak, sahte mühürler ve sahte kıymetli damga ve pullar yaptıkları ve yapılan ihbar üzerine alınan arama kararları doğrultusunda sanıklar M.K., M.D. ve E.S.in ev ve işyerlerinde yapılan aramalarda bu malzemelerle birlikte bunların yapımında kullanılan alet ve dökümanların da ele geçtiği anlaşılmakla;

- 1- Sanıklar M.K. ve E.D. haklarında parada sahtecilik ve resmi belgede sahtecilik suçları; sanıklar M.D. ve E.S. haklarında suç işlemek amacıyla örgüt kurma, parada sahtecilik, resmi belgede sahtecilik, mühürde sahtecilik ve kıymetli damgada sahtecilik suçlarından kurulan hükümlere yönelik temyizlere ilişkin olarak;

Yapılan duruşmaya, toplanıp karar yerinde gösterilen kanıtlara, mahkemenin yargılama sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine göre yerinde görülmeyen sair itirazların reddine; ancak,

5237 sayılı TCK.nun 53/1. maddesi uyarınca uygulama yapılırken, aynı maddenin 3. Fıkrası gereğince sanıkların c bendinde sayılan haklardan sadece kendi alt soyları üzerindeki velayet hakkı, vesayet veya kayımlığa ait haklardan koşullu salıverilmeye kadar yoksun bırakılacaklarının gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirdiğinden hükmün CMUK.nun 321. maddesi gereğince (BOZULMASINA), ancak bu aykırılığın CMUK.nun 322. maddesine göre düzeltilmesi mümkün bulunduğundan, hükmünden“sanıklar hakkında TCK.nun 53. maddesinin uygulanmasına” ilişkin kısmın çıkartılarak, yerine“sanıkların 5237 sayılı TCK.nun 53/1-3 madde ve fıkraları uyarınca c bendinde sayılan haklardan sadece kendi alt soyları üzerindeki velayet hakkı, vesayet ve kayımlığa ait haklardan koşullu salıverilmeye kadar, madde ve bendlerde sayılan diğer haklardan ise hükmolunan hapis cezalarının infazı tamamlanuncaya kadar yoksun bırakılmaları” ibaresinin eklenmesi suretiyle hükmün oybirliğiyle (DÜZELTİLEREK ONANMASINA),

- 3- Sanıklar M.K., M.D., E.S. ve E.D. haklarında özel belgede sahtecilik suçundan kurulan hükümlere ilişkin olarak;

a- Davaya konu tanzim edilmemiş boş vaziyetteki tır güzergah belgeleri mevcut durumları itibariyle hukuksal sonuç doğuracak belge niteliğinde bulunmamakla beraber, 22.8.2006 tarihli ekspertiz raporunun 16 ve 29.8.2006 tarihli ekspertiz raporunun 8. sırasında belirtilen ve rapor içeriğinden tanzim edilip edilmediği anlaşılamayan

belgelerin hakiki örnekleri arşivde mevcut olmadığından sahteliği konusunda görüş bildirilememesi karşısında, bahsi geçen belgelerin denetime olanak verecek şekilde aslı veya onaylı suretleri dosya arasında bulundurulup, niteliği, düzenleniş amacı, sahte olup olmadığı ve iffal kabiliyeti bulunup bulunmadığı araştırılıp te reddüte yer vermeyecek şekilde saptanarak, sonucuna göre özel belge olması halinde özel belgede sahtecilik suçlarının kullanma ile oluşacağı da göz önüne alınarak davaya konu belgelerin nerede, ne zaman ve ne şekilde kullanıldığı da karar yerinde tartışılıp sonucuna göre hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden eksik soruşturma ile yazılı biçimde hüküm kurulması,

IV- Sanıklar G.Y., A.K., S.Ç., S.K. ve M.S.G. haklarında kurulan hükümlere yönelik temyizlere gelince;

Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre mahkeme kararıyla, dinlemeye elverişli suçlardan dinlenen sanıklar M.K., M.D.ve E.S. ile bu sanıkların yaptıkları telefon görüşmelerinden elde edilen bilgilere ilişkin maddi kanıtlarla desteklenmeyen belirti kanıtların, savunmalarının aksine cezalandırılmalarına yeterli, kesin ve inandırıcı olmaması ve ayrıca üzerlerinde ve evlerinde yapılan aramalarda herhangi bir suç unsuruna da rastlanmaması karşısında, sanıklar hakkında beraat yerine yazılı gerekçelerle mahkumiyet kararı verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş sanık, sanıklar müdafileri ve yerel C.savcısının temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı (BOZULMASINA), bozma nedenine göre sanıklar G.Y., S.Ç., S.K. ve M.S.G.ün TAHLİYELERİNE, başka suçtan hükümlü veya tutuklu bulunmadıkları takdirde telle salıverilmeleri için Yargıtay C.Başsavcılığına müzekkere yazılmasına, 12.5.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

“. **Hükümlünün** sahte parayı piyasaya sürmesi biçimindeki eyleminin, 765 sayılı Yasa ile 5237 sayılı Yasa karşılaştırıldığında; 5237 sayılı Yasada hükmedilecek hapis cezası alt sınırı ba-

kımından hükümlü lehine ise de, somut olayda hükümlünün taklit veya tağyirde iştiraki olmadan veya bu kişilerle doğrudan veya aracı ile anlaşmaksızın sahte parayı piyasaya sürme eylemi nedeniyle, 765 sayılı Yasanın 316 ncı maddesi yanında 318 inci maddesinin de uygulanacağı göz önüne alındığında; 765 sayılı Yasanın sanık lehine olduğu gözetilmelidir.“ (Yar. 8CD, 20.09.2006, E.2006/5763, K.2006/6803) (YKD, 5/2007)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 316 –

1. Memlekette kanunen tedavül eden millî paralarla yabancı memleketlerde tedavülü kanunları icabından olan paraları taklit eden,
2. Zahiren daha yüksek bir kıymeti haiz göstermek için paraları tağyir eyliyen,
3. Taklit veya tağyirde iştiraki olmaksızın taklit veya tağyir eden kimse veya mütevassıt ile anlaşarak taklit veya tağyir edilmiş olan paraları memlekete sokan veya muhafaza eden yahut herhangi bir suretle tedavüle koyan veya asıl fail ile tedavüle koyanlar arasında tavassutta bulunan,
4. Tedavüle koymak maksadile taklit veya tağyir edilmiş olan paraları, taklit veya taklit eden kimseden veya bir mütevassıttan satın alan yahut her ne suretle olursa olsun alan,

Kimse üç seneden on iki seneye kadar hapis ve bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Millî ziynet altınları hakkında da bu madde hükmü tatbik olunur.

Madde 318 – Evvəlki maddelerde yazılı haller haricinde, tedavüle koymak için taklit veya tağyir edilmiş paraları memlekete sokan, satın alan, kabul veya muhafaza eden veya bunları herhangi bir suretle tedavüle çıkaran kimse hakkında bu maddelerde yazılı olan cezalar üçte birden yarıya kadar indirilerek hükmolunur.

Madde 320 – Bilmiyerek aldığı taklit veya tağyir edilmiş olan paraları bilerek sarfeden veya başka suretle tedavüle çıkaran kimse

altı aya kadar hapis veya elli li-radan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm olur ve herhalde hükmolu-nacak para cezası sarfetmek istediği paranın beş mislinden aşağı olamaz.

GEREKÇE:

Madde metninde parada sahtecilik suçu tanımlanmıştır.

Suçun konusu paradır. Paranın, madeni veya kağıt para ya da millî veya yabancı para olması arasında fark gözetilmemiştir. Suç konusu paranın kanunen tedavülde bulunması gerekir. Bu nedenle, tedavülden kaldırılmış ve örneğin antika özellik taşıyan paranın sahte olarak üretilmesi, ancak dolandırıcılık suçu bağlamında değerlendirilebilir.

Söz konusu suçu oluşturan seçimlik hareketler, sahte olarak üretme, ülkeye sokma, nakletme, muhafaza etme ve tedavüle koyma olarak belirlenmiştir.

Sahte paradan söz edebilmek için, üretilen paranın sahteliğinin beş duyu organıyla anlaşılabilir olmaması gerekir. Başka bir deyişle, tecrübe sahibi olmayan ve parayı özel bir inceleme-yeye tâbi tutmayan bir kimsenin bu parayı gerçek para olarak kabul etmesinin olanaklı bulunması gerekir. Gerçek para olmadığı ilk bakışta anlaşılabilen durumlarda, suçtan söz edilemez. Başka bir deyişle, para görüntüsü taşımakla birlikte aldaticılık özelliği olmayan kağıt veya maden parçası, bu suçun konusunu oluşturmaz. Bu hususu vurgulamak için uygulamamızda sahte paranın“sürüm yeteneği”nden söz edilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında sahte parayı kabul etmek, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Ancak, bu suçun oluşabilmesi için, kabul edilen paranın sahte olduğunun bilinmesi gerekir; yani bu suç, ancak doğrudan kastla işlenebilir.

Üçüncü fıkrada ise, sahteliği bilinmeden kabul edilen paranın bu niteliğinin öğrenilmesine rağmen tedavüle konulması, birinci fıkraya göre daha az cezayı gerektiren bir durum olarak kabul edilmiştir. Bu durumda, kişi sahteliğini bilmeden kabul ettiği parayı, bu özelliğini öğrendikten sonra elinden çıkarmaya çalışmaktadır.

Paraya eşit sayılan değerler

MADDE 198

- (1) Devlet tarafından ihraç edilip de, hamiline yazılı bonolar, hisse senetleri, tahviller ve kuponlar, yetkili kurumlar tarafından çıkarılmış olup da kanunen tedavül eden senetler, tahviller ve evrak ile milli ziynet altınları, para hükmündedir.

MADDENİN YORUMU :

Maddenin içeriğinin yorumundan önce, bir temel noktanın belirtilmesi uygun olur. Bu madde bir önceki maddeyle konu bağlantısı içindedir, bu maddede sayılan değerler para hükmünde kabul edilmiştir. Bu nedenle, bunların konu olacağı sahtecilik fiilleri(197. maddenin tüm fıkraları için), olayın niteliği dikkate alınarak 197. maddedeki cezalarla cezalandırılacaktır.

Maddenin içeriğinde sözü edilen ve para hükmünde kabul edilen değerleri şöyle sınıflandırmak mümkündür :

1. Devlet tarafından ihraç edilen değerler :

- Hamiline yazılı bonolar,
- Hisse senetleri,
- Tahviller,
- Kuponlar.

2. Yetkili kurumlar tarafından çıkarılan değerler :

- Senetler,
- Tahviller,
- Evrak.

3. Milli ziynet altınları.

Bu üç grup birlikte mütalaa edildiğinde, ilk 2 grupta yer alan değerler, kanunen tedavül eden değerlerdir. Bir olayda suçun oluşması için bu nitelik temeli oluşturur.

Milli ziynet altınları kanunen tedavül etmezler, fakat maddenin açık yazımı bunları da para hükmünde saymıştır.

Yer verdiğim hususların dışında, maddenin gerekçesinde yer alan düşüncelere katıldığımı belirtmek isterim.

Yargıtay Uygulaması:

Daire: 8 Tarih:2011 Esas No: 2009/20187 Karar No: 2011/9260

İddianamede sanıktan ele geçen sahte altınların Osmanlı Reşat altını olduğunun belirtilmesi karşısında, söz konusu altınların Milli Ziynet altını olup olmadıklarının Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünden alınacak rapor ile saptanarak, suça konu altınların Milli Ziynet altını olup, sahte ve aldatma kabiliyetini haiz olduklarının tespiti haline sanığın eyleminin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK.nun 198. maddesi yollamasıyla 197/1. madde ve fıkrasında tanımlanan sahtecilik suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yazılı biçimde eksik soruşturmayla mahkumiyet hükmü kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken CMUK.nun 321. maddesi gereğince (BOZULMASINA), 12.09.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 331 – Ceza kanunu tatbikatında itibarı amme kâğıtları para gibidir. İtibarı amme kâğıtları tabirile kanunen para gibi tedavül edenlerden başka Hükû-metler tarafından ihraç edilmiş hamile muharrer senetler ve kuponlar ve haiz olduk-ları meznuniyete binaen müesseseler tarafından ihraç edilmiş olupta kanunen teda-vül etmekte bulunan diğer bütün evrak ve senetler maksuttur.

GEREKÇE:

Madde metninde paralara eşit sayılan değerler belirlenmiştir. Bu değerler, para değildir, ancak, bunlar da, herhangi bir devir ve ciro işlemine ihtiyaç bulunmaksızın, elden ele geçer ve gerektiğinde tediye vasıtası fonksiyonunu görürler; örneğin teminat olarak yatırılmaları olanaklıdır.

Hükümet tarafından ihraç olunan bonolar, hisse senetleri, tahvil ve kuponların bu madde gereğince para gibi sayılmaları için başta gelen koşul, Bakanlar Kurulu kararı uyarınca çıkarılmış ve Devlet Hazinesinin borçlandırılmış olmasıdır. Bu itibarla kamu iktisadî teşekküllerince ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çıkarılan ve hamile yazılı bulunan bonolar madde kapsamına girmez.

Yetkili kurumlar tarafından çıkarılan ve kanunen tedavül eden senetlerin madde kapsamına girebilmesi için, özel bir kanunla, ilgili kuruluşa kanunen böyle bir yetki verilmesi ve kuruluşlarca çıkarılan senedin kanunen tedavül etmesi yani kabulünün zorunlu olması gerekir. Bu gibi evrakı kağıt paralar-dan ayıran husus, kâğıt paraların altınla veya madenî parayla değiştirilmesi talep edilmediği hâlde, yetkili kuruluşlarca çıkarılan bu gibi evrakın ya ibrazında veya belirli bir vadenin gelmesinde madenî veya kağıt para ile değiştirilmesinin olanaklı bulunmasıdır.

Maddede ayrıca millî ziynet altınlarından söz edilmekle beraber altın paradan ayrıca bahis edilmemiştir. Gerçekten, ister millî ister yabancı altın para“para” olmak vasfını muhafaza etmekte yani ülkemizde veya yabancı ülkede kanunen teda-

vülde bulunmakta ise, bunun diğer paralardan farkı olmaz. Al-tının borsalarda değer kazanması veya kaybetmesi yani altın paranın üzerin-de yazılı nominal değerinden farklı bir kıymetle tedavül etmesi onun“para” olmak vasfına hâlel vermez. Buna karşılık, ülkemizde alınıp satılmakta olan ziynet altınlar, kanunen tedavül etmediklerinden“para” sayılmadıkları ve fakat bunların taklit veya tağyiri olanaklı bulunduğundan, bunlar hakkında son fıkraya ayrıca hüküm konulmuştur.

Kıymetli damgada sahtecilik

MADDE 199

- (1) Kıymetli damgayı sahte olarak üreten, ülkeye sokan, nakleden, muhafaza eden veya tedavüle koyan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) Sahte olarak üretilmiş kıymetli damgayı bilerek kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.
- (3) Sahteliğini bilmeden kabul ettiği kıymetli damgayı bu niteliğini bilerek tedavüle koyan kişi, bir aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (4) Damgalı kağıtlar, damga ve posta pulları ve muayyen bir miktar vergi veya harcın ödendiğini belgelemek amacıyla kullanılan pullar, kıymetli damga sayılır.

MADDENİN YORUMU :

Madde gerekçesi yeterli açıklığı taşımaktadır.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 322 — 316, 318 ve 320 nci maddeler hükümleri, kıymetli damgaların taklit ve taşıyirinde ve memlekete ithalinde ve taklit edilmiş olan kıymetli damgaların satılıp alınmasında, saklanması ve kullanılmasında ve tedavüle çıkarılmasında da tatbik olunur. Şu kadar ki tayin edilecek cezanın yarısı indirilir.

Ceza Kanunundaki kıymetli damgalardan maksat, hususî kanunlara göre çıkarılmış olan damgalı kâğıtlar ve damgaya yarayan markalar, pullar ve pula muadil tutulan sair kıymetli kâğıtlardır.

GEREKÇE:

Madde metninde kıymetli damgalarda sahtecilik suçu tanımlanmıştır.

Kıymetli damga esasta, bir vasıtalı verginin veya harcın ödendiğini gösteren belgedir. Özel kanunlar bir takım işlemlerin bu gibi damgaları içeren kağıtlar üzerine yazılmasını veya bu işlemlerin onaylanması için belirli değerde damga pulunun işlemler üzerine yapıştırılıp imha olunmasını yahut posta hizmetlerinden yararlanmak isteyen kimsenin, idarece saptanan değerde posta pulunu hizmetin konusunu teşkil eden mektup veya paket üzerine yapıştırmasını zorunlu kılar. Böylece sözü edilen kağıtlarla pullar, bir vergi veya harcın ödendiğini belgeler; bununla beraber kıymetli damgaların, üzerlerinde taşıdıkları nominal değerle alınıp satıldıkları ve çok kere, bir ödeme vasıtası olarak tedavül ettikleri, ayrıca bu gibi damgaları basmak veya piyasaya sürmek tekelinin de Devlete ait olduğu bilinmektedir. İşte bu iki vasıf, kıymetli damgaları bir vergi veya harcın ödendiğini gösteren bir makbuz olmaktan çıkarmakta ve paraya yaklaştırmaktadır. Bu nedenle, kıymetli damgalarda sahtecilik fiilleri, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır.

Suç konusu kıymetli damganın, suç tarihinde kullanılabilir olması gerekir. Kıymetli damganın millî olması koşulu aranmamış, yabancı kıymetli damgalar da, tıpkı paralar gibi korunmuştur.

Söz konusu suçu oluşturan seçimlik hareketler, sahte olarak üretme, ülkeye sokma, nakletme, muhafaza etme ve tedavüle koyma olarak belirlenmiştir. Sahte kıymetli damgayı tedavüle koymak, bunu kullanmayı, sarf etmeyi ifade eder. Sahte damga pulunu bir makbuza veya sahte posta pulunu bir zarfa yapıştıran kimse, bu pulu elinden çıkarmış yani tedavüle koymuş olur. Daha önce kullanılmış olan bir kıymetli damganın, üye-

rindeki kullanıldığına dair işaret silinerek tekrar kullanılması hâlinde de, sahte damgayı tedavüle koymak söz konusudur.

İkinci fıkrada sahte kıymetli damgayı kabul etmek, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Ancak, bu suçun oluşabilmesi için, kabul edilen kıymetli damganın sahte olduğunun bilinmesi gerekir; yani bu suç, ancak doğrudan kastla işlenebilir.

Üçüncü fıkrada ise, sahteliği bilinmeden kabul edilen kıymetli damganın bu niteliğinin öğrenilmesine rağmen tedavüle konulması, birinci fıkraya göre daha az cezayı gerektiren bir durum olarak kabul edilmiştir. Bu durumda, kişi sahteliğini bilmeden kabul ettiği kıymetli damgayı, bu özelliğini öğrendikten sonra elinden çıkarmaya çalışmaktadır.

Maddenin son fıkrasında kıymetli damga sayılacak damgalı kağıt ve pullar belirlenmiştir. Bir değerın pullara eşit tutulabilmesi için, hem aynı işlevi yapması hem de özel bir kanunun bu gibi değerlerin çıkarılmasına izin vermiş bulunması gerekir. Bu itibarla, posta kartı, pula eşit bir değerdir. Ancak, posta pulunun fonksiyonunu yapmayan ve çeşitli kuruluşlarca çıkartılıp da, posta pulları yanında zarflara yapıştırılan ve esasta pulu çıkaran kuruluşa bir teberru niteliğinde bulunan pullar bu tanıma girmez; meğer ki özel kanun bu gibi pulları içermeyen zarf veya paketlerin posta hizmetlerinden yararlanamayacaklarını veya bu gibi pulların Devletçe çıkarılan pullara eşit tutulduğunu belirtmiş olsun.

Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar

MADDE 200

- (1) Paralarla kıymetli damgaların üretiminde kullanılan alet veya malzemeyi izinsiz olarak üreten, ülkeye sokan, satan, devreden, satın alan, kabul eden veya muhafaza eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.**

MADDENİN YORUMU :

Maddede, para ya da kıymetli damga sahteciliği bağlamında, bunların üretiminde kullanılan alet veya malzemeyi izinsiz olarak üretmek, ülkeye sokmak, satmak, devretmek, satın almak, kabul etmek veya muhafaza etmek cezalandırılmaktadır.

Bu fiiller, para ya da kıymetli damga sahteciliği suçlarının hazırlık hareketlerini oluşturur. Bu gibi fiillerin başlı başına cezalandırılması, suç ve ceza politikası açısından, bu sahtecilikleri önlemek amacıyla, sahtecilik öncesi aşamada, bu suçların işlenmesine olanak sağlayacak olan alet ve malzemeye konu olan fiilleri cezalandırarak, sahteciliklerin önünü kesmektir.

Maddenin yorumunda göz önünde bulundurulacak olan kavram, izin kavramıdır. Madde metninde sayılan ve cezalandırılan hareketlerin izne bağlanmış olması, önemli suçlar olan para ya da kıymetli damga sahteciliğini önlemek amacıyla oluşturulan denetimin göstergesidir. İznin yokluğu, bir olayda

maddenin uygulanmasını kolaylaştıracaktır, çünkü maddede bir suçun hazırlık hareketleri yaptırma bağlanmıştır.

Önceki TCK'daki maddeler :

Madde 323 — İtibarı amme kâğıtlarının veya kıymetli damgaların imalinde kullanılan filigranlı kâğıtları taklit eden veya taklit edilmiş olan filigranlı kâğıdı satın alan veya ahara satan ve yanında saklıyan kimse, fiili daha ağır bir cezayı istilzam etmediği takdirde, iki seneden beş seneye kadar hapis ve iki yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Madde 324 — Filigran veya munhasıran paraların, kıymetli damgaların veya filigranlı kâğıtların taklit veya tağyirine mahsus alât ve vesaiti imal eden veya satın alan veya muhafaza eden veya ahara satan veya veren kimse, fiili daha ağır bir cezayı istilzam etmediği takdirde, bir seneden beş seneye kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

GEREKÇE:

Para ve kıymetli damgaların sahte olarak üretiminde kullanılan alet veya malzemenin imali, ithali, satılması, devredilmesi, alınması ve muhafaza edilmesi de suç sayılmıştır. Esasta sahtecilik suçlarının hazırlık hareketlerini oluş-turan bu gibi fiillerin başlı başına cezalandırılması, bunlara bir an önce müdahale edilmesindeki zorunluluktan kaynaklanmaktadır.

Suçun konusunu oluşturan alet veya malzemenin, sahte para veya kıy-metli damgalarda sahtecilik amacıyla imali, ithali, satılması, devredilmesi, alınması ve muhafaza edilmesi, bu suçu oluşturacaktır. Bu itibarla, somut olayda belirtilen amacın suçun manevi unsuru bağlamında özellikle araştırılması gerekir.

Etkin pişmanlık

MADDE 201

- (1) Sahte olarak para veya kıymetli damga üreten, ülkeye sokan, nakleden, muhafaza eden veya kabul eden kişi, bu para veya kıymetli damgaları tedavüle koymadan ve resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve sahte olarak üretilen para veya kıymetli damgaların üretildiği veya saklandığı yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını ve sahte olarak üretilen para veya kıymetli damgaların ele geçirilmesini sağlaması hâlinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.
- (2) Sahte para veya kıymetli damga üretiminde kullanılan alet ve malzemeyi izinsiz olarak üreten, ülkeye sokan, satan, devreden, satın alan, kabul eden veya muhafaza eden kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve bu malzemenin üretildiği veya saklandığı yerleri ilgili makama haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını ve bu malzemenin ele geçirilmesini sağlaması hâlinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.

MADDENİN YORUMU :

Maddede, suçların haber alınmadan önce bildirilmesinin yanı sıra, suç ortaklarının yakalanması ve sahte olarak üretilen para, veya damgaların ve malzemenin ele geçirilmesi şartıyla, hak kazanılan bir cezasızlık hali söz konusudur.

Maddede düzenlenen suç sonrası pişmanlık hallerinin dökümü ve sonuçları Şöyle sıralanabilir :

Etkin pişmanlık kapsamındaki fiiller :

I. İlk fıkradaki fiiller : Sahte olarak para veya kıymetli damga,

- üretmek,
- ülkeye sokmak,
- nakletmek,
- muhafaza etmek,
- kabul etmek.

1. Etkin pişmanlık zamanı :

- Para veya kıymetli damgaları tedavüle koymadan,
veya
- resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce.

2. Bildirimin kapsamı :

- diğer suç ortakları,
ve
- malzemenin üretildiği veya saklandığı yerleri, merci-ine haber vermek.

3. Verilen bilginin doğurması gereken sonuç,

- suç ortaklarının yakalanması,
ve
- sahte olarak üretilen para veya kıymetli damgaların ele geçirilmesini sağlaması.

4. Bu sonuçları içeren etkin pişmanlığı sonucu : Faile ceza vermemek.

II. İkinci fıkradaki fiiller : Sahte para veya kıymetli damga üretiminde kullanılan alet ve malzemeyi izinsiz olarak,

- üretmek,
- ülkeye sokmak,
- satmak,
- devretmek,
- satın almak,
- kabul etmek,
- muhafaza etmek.

1. Etkin pişmanlık zamanı :

- resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce.

2. Bildirimin kapsamı :

- diğer suç ortakları,
ve
- sahte olarak üretilen para veya kıymetli damgaların,
• üretildiği
veya
- saklandığı yerleri, merciine haber vermek.

3. suç ortaklarının yakalanması,

ve

malzemenin ele geçirilmesini sağlaması.

4. Bu sonuçları içeren etkin pişmanlığı sonucu : Faile ceza vermemek.

Maddede, yukarıdaki tablo içinde ortaya çıkan etkin pişmanlık halinin, fail bazında bir cezasızlık hali olduğu dikkate alınmak gerekir.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 326 – Evvelki maddelerde yazılı olan fiillerden bir veya birkaçını işledikten sonra Hükümetçe haber alınmazdan evvel bu maddede yazılı şeylerin tak-lit veya tağyir veya imaline veya tedavüle konmasına mani olanlara ceza verilmez.

GEREKÇE:

Madde metninde etkin pişmanlık hâli düzenlenmiştir.

Birinci fıkraya göre, etkin pişmanlık için, sahte olarak para veya kıymetli damga üreten, ülkeye sokan, nakleden, muhafaza eden veya kabul eden kişi, bu para veya damgaları tedavüle koymadan ve resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve sahte olarak üretilen para ve ya damgaların üretildiği veya saklandığı yerleri mercii-ne haber vermesi ve ayrıca, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını ve sahte olarak üretilen paranın ele geçirilmesini sağlaması gerekir. Aksi takdirde, etkin pişmanlıktan yararlanılamaz.

İkinci fıkrada ise ayrı bir etkin pişmanlık hükmüne yer verilmiştir. Buna göre; sahte para veya kıymetli damga üretiminde kullanılan alet ve malzemeyi izinsiz olarak üreten, ülkeye sokan, satan, devreden, satın alan, kabul veya muhafaza eden kişinin etkin pişmanlıktan yararlanabilmesi için; resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve bu malzemenin üretildiği veya saklandığı yerleri mercii-ne haber vermesi ve ayrıca, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını ve bu malzemenin ele geçirilmesini sağlaması gerekir.

Mühürde sahtecilik

MADDE 202

- (1) Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık tarafından kullanılan mührü sahte olarak üreten veya kullanan kişi, iki yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca kullanılan onaylayıcı veya belgeleyici mührü sahte olarak üreten veya kullanan kişi, bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

Maddede, sahte olarak üretmek veya kullanmak, seçimlik hareketlerdir. Aynı fail bu hareketleri peş peşe gerçekleştirirse, tek fiilden ötürü sorumlu olur. Seçimlik hareketli suçların doğal sonucu budur.

Yargıtay Uygulaması:

Daire:CGK Tarih:2011 Esas No: 2011/8-115 Karar No: 2011/197

Özel Daire ile Yargıtay C.Başsavcılığı arasında oluşan ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyumsuzluklar;

- 1- Sanığın üzerine atılı sahte plaka kullanmak eyleminin, 5237 sayılı tcynın 202/2. maddesinde düzenlenen suç mu, yoksa 204/1. maddesinde düzenlenen suç mu oluşturduğu,
- 2- Sahte plaka kullanmak eyleminin, 5237 sayılı tcynın 204/1. maddesinde düzenlenen suç oluşturduğunun kabulü halinde, sahte plaka dışında, ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin, 5237 sayılı tcynın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa aynı yasanın 43. maddesi uyarınca zincirleme surette sahtecilik suçunu mu oluşturduğu,
- 3- Sahte plaka kullanmak eyleminin 5237 sayılı TCYnın 202/2. maddesinde düzenlenen suç oluşturduğunun kabulü halinde ise, ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin, 5237 sayılı TCYnın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa aynı Yasanın 43. maddesi uyarınca zincirleme surette sahtecilik suçunu mu oluşturduğu,

Noktalarında toplanmaktadır.

İncelenen dosya içeriğinden;

30.04.2006 tarihinde jandarma görevlileri tarafından göçmen kaçakçılığı suçunu işlediği şüphesiyle gözaltına alınan sanık Ömer Aldemir'in kullandığı Ford marka kamyonete takılı bulunan 34 AV 7590 numaralı plaka ile bu plaka ve araç adına düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerinin sahte olduğu ve işgal kabiliyetlerinin bulunduğu Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarınca düzenlenen 09.05.2006 ve 10.05.2006 tarihli raporlarla saptandığı, gerçek plakası 34 VPA 83 olan ve 13.04.2006 tarihinde İstanbul İlinde çalındığına ilişkin kayıt bulunan aracın sanık Ömer Aldemir tarafından Cihan isimli kişiden 29.04.2006 tarihinde suça konu plaka ve belgelerle birlikte satın alındığı yönündeki sanık savunmasının aksine dosya içerisinde bir bilgi ve belgenin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

.....

.....

Ceza Genel Kurulunun 27.10.1998 gün 264-341 sayılı kararında da belirtildiği üzere, 765 sayılı TCY'nın yürürlükte olduğu dönemde sahte plaka kullanma eyleminin, 333/2. maddesinde düzenlenen suç oluşturduğu kabul edilmekte ve buna göre uygulama yapılmakta iken, 5237 sayılı TCY'nın 204. maddesinin gerekçesinde;“ ... Ayrıca belirtmelidir ki, her ne kadar, belgeden söz edilen durumlarda yazılı bir kağıdın varlığı gerekli ise de; bazı durumlarda belgenin varlığını kabul için, yazının kağıt üzerinde bulunması gerekmez. Bir metal levha üzerine yazı yazılması halinde de belgenin varlığını kabul etmek gerekir. Bu itibarla, araç plakaları da resmi belge olarak kabul edilmek gerekir” şeklindeki anlatım ile araç plakalarının da resmi belge olarak kabul edileceğinin açıkça belirtilmiş olması karşısında, bu tür eylemlerde artık 765 sayılı TCY'nın 333/2. maddesinin karşılığını oluşturan 5237 SAYILI TCY'NIN 202/2. MADDESİNDE DÜZENLENEN MÜHÜRDE SAHTECİLİK SUÇUNA İLİŞKİN HÜKMÜN UYGULAN-MA OLANAĞI BULUNMAYIP, SAHTE PLAKA KULLANMA EYLEMİNİN 5237 SAYILI TCY'NIN 204/1. MADDE-SİNDE DÜZENLENEN RESMİ BELGEDE SAHTECİLİK SUÇUNU OLUŞTURDUĞUNUN KABULÜ GEREKMEKTEDİR.

Sahte plaka kullanma eyleminin 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesinde düzenlenen resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğunun kabulü karşısında; sahte plaka dışında ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin bütün halinde 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa zincirleme suç hükümlerinin mi uygulanacağına ilişkin uyumsuzluk konusunun değerlendirmesine gelince;

.....

765 sayılı TCY'nda yer alan“ muhtelif zamanlarda vaki olsa bile” ifadesinden hareketle aynı suç işleme kararı altında birden fazla suçun aynı zamanda işlenmesi durumunda diğer koşulların da varlığı halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi olanaklıdır. 5237 sayılı TCY'nın 43/1. maddesinde

bulunan“değişik zamanlarda” ifadesi nedeniyle zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için, suçların mutlaka değişik zamanlarda işlenmesi gereklidir ki bunun sonucu olarak, aynı mağdura, aynı zamanda, aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda tek suçun oluşacağı kabul edilmiştir. Bu halde zincirleme suç hükümleri uygulanarak artırım yapılamayacak, ancak bu husus 5237 sayılı TCY'nın 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesinde göz önüne alınabilecektir.

Bu bilgiler ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Gerçek plakası 34 VPA 83 olan ve 13.04.2006 tarihinde İstanbul İlinde çalındığına ilişkin kayıt bulunan aracın sanık Ömer Aldemir tarafından Cihan isimli kişiden suç tarihinden bir gün önce 29.04.2006 tarihinde suça konu sahte plaka ve belgelerle birlikte satın alındığı yönündeki sanık savunmasının aksine kanıt elde edilemediğinden, eylemin sahte belge düzenlemek suçunu oluşturma olasılığı yoktur. Aynı araca ait suça konu sahte plaka ile motorlu araç tescil ve trafik belgelerinin sanık tarafından farklı zamanlarda kullanıldığına ilişkin bilgi ve belge dosya içerisinde bulunmadığına göre sahteliği sabit olan tüm belgelerin aynı zamanda bilerek kullanıldığına kabulü gerekir. Dolayısıyla eylem bir bütün halinde 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesine uyan tek bir resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturmakta ve olayda zincirleme suç hükümlerinin uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Bu itibarla, haklı nedene dayanan itirazın kabulü ile Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

Sahte plaka kullanmak eyleminin 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesinde düzenlenen resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğunun kabulü karşısında; üçüncü uyuşmazlık konusunun değerlendirilmesine yer olmadığı sonucuna varılmıştır.

SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle,

1- Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

- 2- Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 24.05.2007 gün ve 2200-4081 sayılı onama kararının sanık Ömer Aldemir hakkında sahte plaka kullanmak ve sahte resmi belge kullanmak suçlarından kurulan hükümler yönünden KALDIRILMASINA,
- 3- Yerel mahkemenin 10.10.2006 gün ve 426-496 sayılı hükmünün sanık Ömer Aldemir hakkında sahte plaka kullanma ve sahte resmi belge kullanma suçlarından kurulan hükümler yönünden BOZULMASINA,
- 4- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 04.10.2011 günü yapılan müzakerede oybirliği ile karar verildi.

Daire: 5 **Tarih:**2008 **Esas No:** 2007/14005 **Karar No:** 2008/958

Sanıkların üzerine atılı 765 S. TCK. nun 212/1, 61, 213, 339/1 maddelerinde belirtilen suçların kanunda ön görülen cezalarının üst sınırı itibariyle aynı yasanın 102/3. ve 104/2. maddesine göre on senelik asli ve onbeş senelik ilave zaman aşımı sürelerine tabii olduğu, zamanaşımını kesen en son işlem olan sanıkların sorguya çekildikleri 17.09.1997, 10.11.1997, 06.02.1998 tarihlerinden itibaren inceleme gününe kadar on senelik asli zaman aşımı süresinin dolduğu bu arada zamanaşımını kesen veya durduran bir sebebin bulunmadığı ve ayrıca sanıklar Necati, Gıyasettin, Bedirhan ve Sabri hakkında denetim görevini ihmal ederek zimmetin oluşumuna ve artışına neden olma, görevi kötüye kullanma, Taşıt Kanununa muhalefet etme ve özel belgede sahtecilik suçlarından açılan kamu davalarının da zaman aşımı sebebiyle düşmesi yerine ortadan kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından hükümlerin 5237 S. TCK. nun 7/2 maddesi ile 5320 S. Yasanın 8/1. maddesi gözetilmek suretiyle 1412 S. CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden aynı Kanunun 322/1. ve 5271 S. CMK. nun 223/8. maddeleri uyarınca sanıklar hakkındaki kamu davalarının zaman aşımı sebebiyle DÜŞMESİNE,

Sanık Sefer Zafer hakkında zimmet suçundan kurulan mahkumiyet ve davanın reddine dair hükümler ile sanık Ahmet Coşkun hakkında sahtecilik suçundan kurulan mahkumiyet hükmünün temyizen incelenmesinde ise,

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazlarının reddine,

Ancak;

21.05.1997 günlü iddianamede sanık Sefer hakkında zimmet suçundan ikinci bir dava açılmadığı anlaşılmasına rağmen, mükerrer davanın varlığından bahsedilerek reddine karar verilmesi,

Lehe olduğu kabul edilen 5237 s. TCK. nun 212. maddesindeki sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur biçimindeki düzenleme nedeniyle, zimmetin açığa çıkmasını engellemek için sahte Tekel faturaları ve gider pusulaları düzenleyen, sahte muayene ve tesellüm tutanakları tanzim ederek ilgilileri yerine taklit imzalar atan sanığın eylemlerinde sahtecilik suçunun unsurlarının bulunup bulunmadığının karar yerinde tartışılması ve sahteciliğin varlığının kabulü halinde bu suçtan da mahkumiyet hükmü kurularak sonucuna göre lehe kanunun belirlenmesi gerektiğinin düşünülmemesi,

Kabule göre de;

Lehe yasa tespit edilirken 765 S. TCK. nun 202/2. madde ile temel ceza 1/4 oranında artırılarak 15 yıl olarak belirlenmesine rağmen, 5237 S. Kanun uygulamasında 1/5 oranında teşdit uygulanıp 6 yıl olarak tayin edilmesi suretiyle orantılılık ilkesine aykırı davranılması,

Sanık hakkında 5237 S. Kanununun 53/1. maddesi uyarınca uygulama yapılırken aynı maddenin 3. fıkrası gözetilmeksizin

53/1-c madde ve bendinde sayılan velayet hakkı, vesayet veya kayyımlığa ilişkin hakların koşullu salıverilmeye kadar kısıtlanması yerine bunlardan infaz süresince yoksun bırakılma kararı verilmesi,

Suçun 5237 S. Yasanın 53/1-a maddesindeki yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesine rağmen sanık hakkında 53/5. maddenin uygulanmaması ve aynı yasanın 55. maddesine göre kazanç müsaderesine hükmedilmemesi,

Sanık Ahmet hakkında sahtecilik suçundan açılan kamu davasında Sosyal Sigortalar Kurumu vekilinin talebi üzerine katılma kararı verildiği ve sanığın da mahkumiyetine hükmedildiği gözetilerek vekalet ücretinden sorumlu tutulması yerine vekalet ücretinin yalnızca sanık Seferden tahsiline karar verilmesi,

Sonuç: Bozmayı gerektirmiş, sanıklar müdafii ile katılan vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün 5320 S. Kanununun 8/1. maddesi de gözetilerek CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 18.02.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.

Önceki TCK'daki maddeler :

Madde 332 — Hükûmetin emir ve kararları üzerine konulmağa mahsus olan Devlet mührünü taklit eden veya taklit fiiline iştirak etmeksizin başkaları tarafından taklit olunan mührü kullanan kimse üç seneden on seneye kadar hapis ve elli liradan beşyüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

Madde 333 — Resmî dairelerden veya amme müesseselerinden birinin mührünü taklit eden veya taklit fiiline iştirak etmeksizin başkaları tarafından taklit olunan mührü kullanan kimse bir seneden beş seneye kadar hapis ve yirmi liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Ammeye itimat vermek için kullanılan tasdik ve tevsik ammelelerine mahsus sair alet ve vasıtaları taklit eden veya taklit fiiline iştirak etmeksizin bunları kullanan kimseye de aynı ceza verilir.

GEREKÇE:

Madde metninde Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı veya Başbakanlık tarafından kullanılan mührün sahte olarak üretilmesi veya kullanılması, suç olarak tanımlanmıştır.

Anayasamız kanunları yayınlamak görevini Cumhurbaşkanına verdiği gibi, seçimlerin yenilenmesine, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılmasına, uluslararası antlaşmaların onaylanmasına, Silâhlı Kuvvetlerin kullanılmasına, bireysel özel af çıkarılmasına, bazı görevlere atamalar yapılmasına ve diğer hususlara karar vermek yetkisini de keza Cumhurbaşkanına tanımıştır. Bu gibi işlemleri içeren belgeler Cumhurbaşkanlığı mührü ile mühürlenebileceğinden, maddede bu mühre de yer verilmiştir.

İşlemleri belgelemek (tevsik) maksadıyla kullanılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık mühürleri de madde ile korunmuştur.

İkinci fıkrada, kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca kullanılan onaylayıcı veya belgeleyici mührün sahte olarak üretilmesi veya kullanılması, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu suçlar için, sahte olarak üretmek veya kullanmak üzere, iki seçimlik hareket öngörülmüştür.

Mühür bozma

MADDE 203

- (1) Kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin saklanması veya varlığının aynen korunmasını sağlamak için konulan mührü kaldıran veya konuluş amacına aykırı hareket eden kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

Önceki TCK'nın 274. maddesindeki temel yaklaşımı korumaktadır.

Maddeye göre, ilkin mührü kaldırmak suçtur. Bunun dışında, mührü kaldırmamakla birlikte, etkisini tanımamak da önceki yasa zamanında cezalandırılmaktaydı. Bu sonuç Yargıtay içtihadı ile yaratılmıştı ve haklılık taşıyordu, çünkü yasanın ya da yetkili makamların emri gereği konulan mühür, devletin ve kamu makamlarının otoritesini temsil etmektedir.

Mührü kaldırmadan onun etkisini ortadan kaldırmak, cezalandırılması gereken bir fiildir.

Yeni maddede, bu amaçla öngörülen, "konuluş amacına aykırı hareket etmek" ibaresi, belirttiğim sonucu ifade etmemektedir. Fail, mührün konuluş amacına aykırı etmemekte, mührü yok saymaktadır, cezalandırılmasının nedeni budur. Bu fiil de, mührü kırmak kadar, mührün otoritesini ortadan kaldıran bir davranıştır.

Maddenin uygulanmasında dikkat edilecek olan temel nokta şudur : Mühür, kanun veya yetkili makamların emri uyarınca konulmuş olmalıdır. Bu husus, mührün hukuka uygun neden/nedenlere dayanmasını zaruri kılar. Mühür, hukuka aykırı konulmuş olursa, maddedeki hareketlerin yapılması, mühür kırma suçunu oluşturmaz.

Maddede yer alan, bir şeyin saklanmasını veya varlığının aynen korunmasını sağlamak için, mühür konulması, açıklayıcı bir nitelik taşımaktadır.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire: 11 **Tarih:**2014 **Esas No:** 2013/17202 **Karar No:** 2014/4291

Anayasa'nın 38. maddesine göre"kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz. Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." Aynı hususlar, 5237 sayılı TCKnun"Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi" başlıklı 2. maddesinde de vurgulanmış ve"İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz." hükmüne yer verilmiştir.

5237 sayılı TCKnun"Kamu güvenine karşı suçlar" bölümünde, 203. maddede düzenlenen"mühür bozma" suçunun konusu, kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin olduğu gibi korunması veya üzerinde değişiklik yapılmaması için konulan mühürdür. Suçla korunan değer, kamu idaresinin, dolayısıyla devletin otoritesidir. Kanunla verilmiş yetkiye dayalı olarak ve usulüne uygun bir şekilde yetkili makam tarafından konulan mührün kaldırılması ya da konuluş amacına aykırı hareket edilmesi ile mühür bozma suçu oluşur.

Devlet daha önce, elektrik dağıtım ve satışını Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese ve ortaklıklar eliyle gerçekleştirirken, bu hizmet özelleştirme uygulamaları kapsamında, dağıtım ve perakende satış lisansı sahibi özel hukuk tüzel kişileri olan şirketlere devredilmiştir. Elektrik ve doğal gazın dağıtım ve satışının Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafın-

dan gerçekleştirildiği dönemde ve özelleştirme programının yürütüldüğü süreçte, usulsüz veya kaçak kullanımların tespiti üzerine usulünce yapılan mühürleme işlemine aykırı davranışların TCK'nun 203. maddesi kapsamındaki suçu oluşturduğu tartışmasız ise de dağıtım ve satışının, özelleştirme uygulamaları sonucu lisans sahibi özel şirketlere devredilmesinden sonra özel şirket yetkililerince yapılan mühürleme işlemi ve buna aykırı davranışların ceza hukuku açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 37. maddesinin 27.4.1995 tarih ve 4105 sayılı Yasayla değişik (a) bendine göre“Bu Kanun hükümleri gereğince özelleştirme programına alınan kuruluşlar özel hukuk hükümlerine tabi olup, bunlar hakkında varsa kendi kuruluş kanunları ile diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz.”

5237 sayılı TCK'nun“Tanımlar” başlıklı 6. maddesinin gerekçesinde“kamusal faaliyet, Anayasa ve kanunlarda belirlenmiş olan usullere göre verilmiş olan bir siyasal kararlar, bir hizmetin kamu adına yürütülmesidir. Buna karşılık, kamusal bir faaliyetin yürütülmesinin ihaleye dayalı olarak özel hukuk kişilerin üstlenilmesi durumunda, bu kişilerin kamu görevlisi sayılmayacağı” belirtilmiştir.

Mühür bozma suçunun fiil ögesi bağlamında hukuka aykırılık unsurunun oluşması için, mühürleme yetkisinin kanuni dayanağının bulunması zorunludur. Ne yukarıda anılan 4046 sayılı Kanun'da, ne 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 14.03.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda, ne de başka bir özel Yasada özelleştirme sonrasında özel şirketlere mühürleme yetkisi verildiğine ve buna aykırı davranışlar hakkında TCK'nun 203. maddesi hükümlerinin uygulanacağına ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

4628 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 25.09.2002 tarihli“Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin

13/3. maddesinde“Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi, kaçak elektrik enerjisi tükettiği tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin elektriğini keserek Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunacağı” belirtilmişse de bu düzenleme, yukarıda yer verilen Anayasa’nın 38 ve TCK’nun 2. maddeleri hükmü karşısında özel bir şirketin tatbik ettiği mührün bozulması eylemini suça dönüştürmez.

Bu açıklamalar ışığında somut olaya gelince; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 12.11.2013 tarih ve 2525 sayılı Dairemize hitaben gönderilen cevabi yazısında belirtildiği üzere Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.nin 28.01.2009 tarihinde hisselerinin özel şirkete devredildiği, 16.02.2011 olan mühürleme tarihinde lisans sahibi özel şirket görevlileri tarafından yapılan işleme aykırı davranışta, 5237 sayılı TCKnun 203. maddesinde düzenlenen“mühür bozma” suçunun unsurları oluşmadığından, açıklanan bu gerekçelerle; eksik inceleme sonucu yazılı şekilde karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülüş olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 10.03.2014 gününde oybirliği ile karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2012/11501 Karar No: 2013/15037

Anayasa’nın 38. maddesine göre“kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz. Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” Aynı hususlar, 5237 sayılı TCK’nun“Suçta ve Cezada Kanunilik ilkesi” başlıklı 2. maddesinde de vurgulanmış ve“İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

5237 sayılı TCK’nun“Kamu güvenine karşı suçlar” bölümünde, 203. maddede düzenlenen“mühür bozma” suçunun konusu, kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir

şeyin olduğu gibi korunması veya üzerinde değişiklik yapılmaması için konulan mühürdür. Suçla korunan değer, kamu idaresinin, dolayısıyla devletin otoritesidir. Kanunla verilmiş yetkiye dayalı olarak ve usulüne uygun bir şekilde yetkili makam tarafından konulan mühürün kaldırılması ya da konuluş amacına aykırı hareket edilmesi ile mühür bozma suçu oluşur.

Devlet daha önce, elektrik dağıtım ve satışını Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese ve ortaklıklar eliyle gerçekleştirirken, bu hizmet özelleştirme uygulamaları kapsamında, dağıtım ve perakende satış lisansı sahibi özel hukuk tüzel kişileri olan şirketlere devredilmiştir. Elektrik ve Doğalgazın dağıtım ve satışının Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından gerçekleştirildiği dönemde ve özelleştirme programının yürütüldüğü sürece, usulsüz veya kaçak kullanımların tespiti üzerine usulünce yapılan mühürleme işlemine aykırı davranışların TCK'nun 203. maddesi kapsamındaki suçu oluşturduğu tartışmasız ise de Elektrik ve Doğalgaz'ın dağıtım ve satışının, özelleştirme uygulamaları sonucu lisans sahibi özel şirketlere devredilmesinden sonra özel şirket yetkililerince yapılan mühürleme işlemi ve buna aykırı davranışların ceza hukuku açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 37. maddesinin 27.4.1995 tarih ve 4105 sayılı Yasayla değişik (a) bendine göre "Bu Kanun hükümleri gereğince özelleştirme programına alınan kuruluşlar özel hukuk hükümlerine tabi olup, bunlar hakkında varsa kendi kuruluş kanunları ile diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz."

5237 sayılı TCK'nun "Tanımlar" başlıklı 6. maddesinin gerekçesinde "kamusal faaliyet, Anayasa ve kanunlarda belirlenmiş olan usullere göre verilmiş olan bir siyasal kararlar, bir hizmetin kamu adına yürütülmesidir. ... Buna karşılık, kamusal bir faaliyetin yürütülmesinin ihaleye dayalı olarak özel hukuk kişilerin üstlenilmesi durumunda, bu kişilerin kamu görevlisi sayılmayacağı" belirtilmiştir.

Mühür bozma suçunun fiil ögesi bağlamında hukuka aykırılık unsurunun oluşması için, mühürleme yetkisinin kanuni dayanağının bulunması zorunludur. Ne yukarıda anılan 4046 sayılı Kanun'da, ne 20.2.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 14.3.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda, ne de başka bir özel Yasada özelleştirme sonrasında özel şirketlere mühürleme yetkisi verildiğine ve buna aykırı davranışlar hakkında TCK'nun 203. maddesi hükümlerinin uygulanacağına ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

4628 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 25.09.2002 tarihli "Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 13/3. maddesinde "Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi, kaçak elektrik enerjisi tükettiği tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin elektriğini keserek Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunacağı" belirtilmişse de bu düzenleme, yukarıda yer verilen Anayasa'nın 38 ve TCK'nun 2. maddeleri hükmü karşısında özel bir şirketin tatbik ettiği mührün bozulması eylemini suça dönüştürmez.

Bu açıklamalar ışığında somut olaya gelince; 12.08.2010 olan suç tarihinde Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirilme sürecinin ne zaman kesinleştiği araştırılarak sonucuna göre sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesi;

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülmemiş olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Kanununun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken CMUK'nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 22.10.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2012/12202 Karar No: 2013/17316

Anayasa'nın 38. maddesine göre "kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz. Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." Aynı hususlar, 5237 sayılı

TCKnun“Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi” başlıklı 2. maddesinde de vurgulanmış ve“İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

5237 sayılı TCKnun“Kamu güvenine karşı suçlar” bölümünde, 203. maddede düzenlenen“mühür bozma” suçunun konusu, kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin olduğu gibi korunması veya üzerinde değişiklik yapılmaması için konulan mühürdür. Suçla korunan değer, kamu idaresinin, dolayısıyla devletin otoritesidir. Kanunla verilmiş yetkiye dayalı olarak ve usulüne uygun bir şekilde yetkili makam tarafından konulan mührün kaldırılması ya da konuluş amacına aykırı hareket edilmesi ile mühür bozma suçu oluşur.

Devlet daha önce, elektrik dağıtım ve satışını Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese ve ortaklıklar eliyle gerçekleştirirken, bu hizmet özelleştirme uygulamaları kapsamında, dağıtım ve perakende satış lisansı sahibi özel hukuk tüzel kişileri olan şirketlere devredilmiştir. Elektrik ve doğalgazın dağıtım ve satışının Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından gerçekleştirildiği dönemde ve özelleştirme programının yürütüldüğü sürece, usulsüz veya kaçak kullanımların tespiti üzerine usulünce yapılan mühürleme işlemine aykırı davranışların TCKnun 203. maddesi kapsamındaki suçu oluşturduğu tartışmasız ise de Elektrik ve doğalgazın dağıtım ve satışının, özelleştirme uygulamaları sonucu lisans sahibi özel şirketlere devredilmesinden sonra özel şirket yetkililerince yapılan mühürleme işlemi ve buna aykırı davranışların ceza hukuku açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun’un 37. maddesinin 27.4.1995 tarih ve 4105 sayılı Yasayla değişik (a) bendine göre“Bu Kanun hükümleri gereğince özelleştirme programına alınan kuruluşlar özel hukuk hükümlerine tabi olup, bunlar hakkında varsa kendi kuruluş kanunları ile diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz.”

5237 sayılı TCK'nun "Tanımlar" başlıklı 6. maddesinin gerekçesinde "kamusal faaliyet, Anayasa ve kanunlarda belirlenmiş olan usullere göre verilmiş olan bir siyasal kararlar, bir hizmetin kamu adına yürütülmesidir. ... Buna karşılık, kamusal bir faaliyetin yürütülmesinin ihaleye dayalı olarak özel hukuk kişilerin üstlenilmesi durumunda, bu kişilerin kamu görevlisi sayılmayacağı" belirtilmiştir.

Mühür bozma suçunun fiil ögesi bağlamında hukuka aykırılık unsurunun oluşması için, mühürleme yetkisinin kanuni dayanağının bulunması zorunludur. Ne yukarıda anılan 4046 sayılı Kanun'da, ne 20.2.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 14.3.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda, ne de başka bir özel Yasada özelleştirme sonrasında özel şirketlere mühürleme yetkisi verildiğine ve buna aykırı davranışlar hakkında TCK'nun 203. maddesi hükümlerinin uygulanacağına ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

4628 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 25.09.2002 tarihli "Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 13/3. maddesinde "Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi, kaçak elektrik enerjisi tükettiği tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin elektrikliğini keserek Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunacağı" belirtilmişse de bu düzenleme, yukarıda yer verilen Anayasa'nın 38 ve TCK'nun 2. maddeleri hükmü karşısında özel bir şirketin tatbik ettiği mührün bozulması eylemini suçla dönüştürmez.

Bu açıklamalar ışığında, Konya İlinde, özelleştirme uygulamaları neticesi elektrik dağıtım ve satışının Alcen Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş'ye hangi tarihte devredildiği, mühürleme işlemini hangi kuruluşun yaptığı araştırılarak sonucuna göre sanığın hukuki durumunun belirlenmesi gerektiği gözetilmeden, eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması,

Kabule göre de;

2-Sanığın 31.03.2010 tarihinde yapılan kontrollerde 02.03.2010 tarihli mührü bozarak elektrik kullanmaya devam

ettiğinin iddia ve kabul edildiği olayda; 02.03.2010 tarihli mühürleme tutanağının aslı veya onaylı örneği ilgili kurumdan getirtilip dosya içerisine konulmadan hüküm kurulması,

3-Hüküm tarihinden önce 08.02.2008 günlü 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 5728 sayılı Yasanın 562. maddesiyle değişik 5271 sayılı CMK.nun 231. maddesi gereğince sanık hakkında“hükümün açıklanmasının geri bırakılması”na karar verilip verilmeyeceği hususunun kararda tartışmasız bırakılması,

Yasaya aykırı, katılan vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 20.11.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 2 Tarih:2013 Esas No: 2013/17285 Karar No: 2013/29014

19.09.2007 tarihli sayaç mühürleme tutanağının matbu olarak düzenlendiği,sadece abone numarasının yazılı olduğu,tutanakta mühür pens numarasının ve sayaç seri numarasının bulunmadığı bu itibarla mühürleme tutanağının usulüne uygun olarak düzenlenmediği gözetilmeden mahkumiyet hükmü kurulması bozmayı gerektirmiştir.

Daire: 5 Tarih:2012 Esas No: 2011/10199 Karar No: 2012/3586

5271 sayılı CMKnın 231/5. maddesinde düzenlenen hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilebilmesi için, aynı maddenin 6. fıkrasında zararın ödenmesi koşulu öngörülmüş ise de, bu koşulun aranabilmesi için suçun niteliği ve işleniş biçimine ve doğurduğu sonuçlara göre ortada maddi bir zararın bulunmasının zorunlu olduğu, buna karşın mühür bozma suçunun topluma karşı suçlar arasında yer alıp, kamu idaresinin mühür koymaya yönelik iradesine karşı işlenmesi nedeniyle, mühür bozma eyleminin meydana getirdiği somut bir zarardan söz edilemeyeceğinden yasal koşulları, suçun

özelliği de değerlendirilip irdelenmeden “katılan kurumun zararını gidermediği” denilerek yasal olmayan ve yetersiz gerekçeyle anılan maddenin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi,

Kanuna aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi de gözetilerek CMUKnın 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 10/04/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 2 **Tarih:**2012 **Esas No:** 2012/27760 **Karar No:** 2012/27760

Sanık hakkında elektrik enerjisi hırsızlığı ve mühür bozma suçundan açılan kamu davası üzerine katılan vekilinin 21.01.2010 tarihli dilekçe ile sadece elektrik enerjisi hırsızlığı suçu yönünden katılma talebinde bulunduğu, bu dilekçeye istinaden katılma kararı verildiği, ve mühür bozma suçundan katılma istemi ve katılma kararının olmadığı anlaşılma, mühür bozma suçundan verilen kararı temyize hakkı bulunmayan katılan vekilinin temyiz isteminin 1412 sayılı CMUKnın 317.maddesi uyarınca 24/12/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 2 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2009/4430 **Karar No:** 2010/4930

1. Kuruma kaydı olan sayaç yerine kendi sayacını takarak su kullanımını yaptığı ve sayaca müdahale ettiği iddia edilen sanığın atılı suçu inkar etmesi, tutanak tanığı Ali Rıza Özalanın “kurumca takılan sayacın çıkartılarak kurumdan habersiz, yeni sayaç takıldığını ve bu sayacın üst camının kırık olduğunu ve daha önce muhtemelen su borcundan dolayı kesilip mühürlenmesine rağmen mühürleri kırarak bu sayaç takılarak ve suyun yasal sayaçtan geçirilmeden kullanılmak suretiyle kaçak kullanım yapıldığını” beyan etmesi karşısında, katılan kurumdan sanığın borcundan dolayı suyunun kesilip kesilmediği, kesilmiş ise hangi tarihte kesildiği ve sayacın sökülüp sökülmediğine ilişkin

su kesme ve mühürleme tutanağı bulunup bulunmadığı araştırılarak ve tutanak tanıklarından sanığın kullandığı suyun tutanak tarihi itibarıyla sayaçtan geçip geçmediği sorularak, suç tarihi öncesi ve sonrası su tüketim belgeleri getirtilip mahallinde yapılacak keşifle bilirkişiden tutanak tarihi sonrası tutanak tarihi öncesine göre tüketimde bariz artış olup olmadığı hususunda rapor alınarak, sanık sayacı sökülmüş olduğu halde sayaçtan geçirmeksizin su kullanmış ise veya sayaca müdahale etmesi nedeniyle tutanak tarihi sonrasında öncesine göre tüketimde bariz artış var ise eyleminin hırsızlık suçunu ve mühür bozulmak suretiyle sökülmüş sayacın yerine yeni sayaç takılıp bu sayaçtan geçirilmek suretiyle su kullanılmış ise bu durumda da eylemin mühür bozma suçunu oluşturup oluşturmadığı da tartışılarak hukuki durumunun buna göre değerlendirilmesi gereken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi BOZULMASINA, 22.02.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

“**Sanığa** ek savunma hakkı tanındıktan sonra yalnızca mühür bozmaktan hükümlülük kararı vermekle yetinilmesi gerekirken, sanığın tek eylemi nitelik bakımından ikiye ayrılarak; hırsızlık niteliğinden beraat ve mühür bozma niteliğinden hükümlülük kararı verilmek suretiyle çelişki yaratılması usul ve yasaya aykırıdır.” (Yar. 6CD, 2.12.2003, E.2002/19551, K.2003/9166)(YKD, 1/2005)

“**Sanığın** konutundaki su sayacının, borcundan dolayı 5.2.2001 tarihinde mühürlendiği; 16.5.2001’de yapılan denetimde mührün bozulduğunun ve sayaçtan geçirilmek suretiyle su tüketildiğinin saptandığı, böylece TCK’nın 274 üncü maddesine uygun suçun oluştuğu gözetilmelidir.” (Yar. 6CD, 17.2.2004, E.2002/21818, K.2004/1417) (YKD, 5/2005)

“Sanığın mühürlemeden sonra inşaata devam ettiğinin kabulü karşısında mühürleme sırasında fen elemanı bulundur-

manın zorunlu olmadığı gözetilmeden hükümlülük yerine be-
raat kararı verilmesi, bozmayı gerektirmiştir.” (Yar. 4CD, 2006,
E.2004/7130, K.2006/9695) (www.adalet.org)

“1- **Mühürleme** tutanağını düzenleyen görevliler tanık sifa-
tıyla dinlenerek eylem öncesi var olması gereken fiilen
mühürleme ön koşulunun bulunup bulunmadığı sorulup
belirlenerek sonucuna göre suçun oluşup oluşmadığının
tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi,

2- Kabule göre sanığın mühür bozma suçundan eylemine uyan
5237 sayılı TCY.nın 203. maddesinde seçimlik ceza öngö-
rölmüş bulunması karşısında, lehe yasa belirlenirken bu
husus da gözetilerek karşılaştırma yapılması yerine yazılı
biçimde hüküm kurulması, Yasaya aykırı ve sanık müdafi-
inin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğname-
deki onama düşüncesinin reddiyle hükmün bozulmasına,
yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürü-
lüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahke-
mesine gönderilmesine 11.04.2007 tarihinde oybirliği ile ka-
rar verildi.” (Yar. 4CD, 11.4.2007, E.2006/504, K.2007/3411)
(www.adalet.org)

“**Hırsızlık** suçundan sanık Ali Şen hakkında yapılan du-
ruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (B) Asliye Ceza Mah-
kemesinden verilen 1.10.2002 tarihli hükmün Yargıtay tarafın-
dan incelenmesi sanık ile Üst Osmaniye C.Savcısı tarafından
istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığında bozma
isteyen tebliğname ile 4.12.2003 tarihinde Daireye gönderil-
mekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanığın, 11.9.2001 tarihinde kaçak su kullanması nedeni-
le hakkında zamanaşırını içinde kamu davası açılması olanaklı
görülmüş, sanığın su şebekesinin yenilenmesi nedeniyle ya-
kılan Belediye tarafından evinin bahçesine kadar çekilen ve
mühürlenmiş boruların mührünü sökerek sayaçtan geçirmeden
musluk bağlayıp, kaçak su kullandığından hakkında 25.9.2001
tarihinde tutanak düzenlenerek, suyunun kesilip tekrar mü-
hürleme işlemi yapıldığı, bu defa mühürü söküp sayaç bağla-

narak, sayaçtan geçirmek suretiyle su kullandığının saptanması üzerine 8.10.2001 tarihli suç tutanağı düzenlendiği, sanığın 25.9.2001 tarihli keşifteki ve 30.4.2001 tarihli oturumdaki açık ikrarı, tutanak tanıklarının yeminli anlatımları ve tutanak içerikleri karşısında; tebliğnamedeki (1) numaralı, yakınan Belediyenin uyguladığı kaçak kullanım bedelinin 765 sayılı TCY'nin 522/1 .maddesi kapsamında pek hafif değerde olması nedeniyle, yazı işleri müdürü bilirkişinin saptadığı değerın hükme esas alınması, sonuca etkili bulunmadığından, tebliğnamedeki (2) numaralı bozm isteyen düşünceler benimsenmemiştir.

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimin takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı, 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nın 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3 .maddeleriyle Yargıtay İctihadı Birleştirme Kurulu'nun 23.2.1938 günlü 1937/23?1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY'nın 492/2, 522/1, 59/2, 647 sayılı Yasanın 4, 765 sayılı TCY.nın 274/1, 59/2, 647 sayılı Yasanın 4, 765 sayılı TCY.nın 72, 72, 647 sayılı Yasanın 5, 6. maddeleriyle 5237 sayılı TCY'nın 142/1-a, 62/1, 51, 203/1; 203/1. maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda; 5237 sayılı TCY.nın 145. maddesinin uygulama koşullarının bulunmadığı ve hükmolunan hapis cezalarının paraya çevrilerek ertelenmiş olması ve ertelemenin hukuki sonuçları da gözetildiğinde, Mahkemece 765 sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına olduğu anlaşılmış; diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Hükümden sonra yürürlüğe giren 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Yasaya 5335 sayılı Yasa ile eklenen 2/3. maddesi uyarınca para cezalarının hesaplanmasında bir Yeni Türk Lirasının artıklarının hesaba katılmayacağıının gözetilmesi zorunluluğu,

bozmayı gerektirmiş, sanık (AŞ)nin temyiz itirazı ile tebliğnamedeki düşünce bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle tebliğname gibi bozulmasına, bozma nedeni yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla CMUK'nun 322. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak sanık hakkında hırsızlık suçundan hükmolunan 949.104.000 lira ağır para cezasının 949 Yeni Türk Lirasına, mühür bozma suçundan hükmolunan 474.532.000 lira ağır para cezasının, 474 Yeni Türk Lirasına, sonuçta hükmolunan

1.423.656.000 lira ağır para cezasının da 1.423 Yeni Türk Lirasına indirilmesi suretiyle, diğer yönleri usul ve yasaya uygun bulunan hükmün düzeltilerek onanmasına, 07/02/2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.”(Yar. 6CD, 7.2.2006, E.2003/17969,K.2006/841) (www.adalet.org)

“Özet: “Sanığın borcu nedeniyle Tedaş yetkililerince elektriği kesilip, sayacı mühürlendikten sonra elektrik sayacının dışından kablo çekerek kaçak elektrik kullanma eylemi, TCK'nın 492/2. maddesine uyan suçu oluşturur.”

“Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanunun olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede, sanık tarafından ileri sürülen tüm nedenler ve Üst C.Savcılarınca ileri sürülen başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; sanığın borcu nedeniyle Tedaş yetkililerince elektriği kesilip, sayacı mühürlendikten sonra elektrik sayacının dışında kablo çekerek kaçak elektrik kullanma eyleminin, TCY'nın 492/2. madde ve fıkrasına uyduğunun gözetilmemesi,

Yasaya aykırı ve Üst C.Savcılarının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 6.3.2002 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 4CD, 6.3.2002, E.2002/1490, K.2002/3303) (www.adalet.org)

“**Mühür** bozma suçunun yaptırımı 5237 Sayılı TCY 203. maddesinde hapis ve adli para cezası biçiminde seçimlik, 765 Sayılı TCY 274. maddesinde hapis cezası olarak öngörülmüş olması karşısında, 5252 Sayılı Yasa 9/1. maddesi uyarınca eski ve yeni Ceza Yasaları ayrı ayrı somut olaya uygulanıp çıkan sonuçlar karşılaştırılarak lehe uygulama bulunmadan,hapis cezasının hangi nedenlerle adli para cezasına tercih edildiği gösterilmeden doğrudan hapis cezası üzerinden uygulama yapılması, Yasaya aykırı ve sanık müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın hüküm mahkemesine gönderilmesine 24.09.2007 tarihinde oy birliği ile karar verildi.“(Yar.4CD, 24.09.2007, E.2006/3144, K.2007/7207) (www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 274 — *Bir kimse kanuna yahut Hükümetin emrine tevfikân bir şeyin muhafazasını yahut aynen mevcudiyetini temin için vazolunan mühürü fekkederse üç aydan iki seneye kadar hapis cezasına ve kırk liraya kadar ağır cezayı nakdi itasına mahkûm olur.*

Eğer bu fiil, mühür vazını emir veya icra etmiş olan memur yahut resmen mühür altına alınan bir şeyi muhafaza etmek yahut yanında bulundurmak vazifesiyle mükellef olan kimse tarafından işlenmiş ise bir seneden dört seneye kadar hapis cezası ile otuz liradan yüz elli liraya kadar ağır cezai nakdi tayin olunur.

Eğer cürüm, memur veya muhafızın müsamahası ve dikkatsizliği neticesi olarak vukua gelmiş ise bunlar hakkında otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi hükmolunur.

GEREKÇE:

Madde, esasta bir Şeyin saklanması veya varlığının olduğu gibi muhafazasını sağlamak üzere, kanunun veya yetkili makamların emrine uyularak konulmuş mührün kaldırılması- nı cezalandırmaktadır.

Gerçekten bu gibi hâllerde mührün konulmasının esas nedeni, durumun aynen muhafazasını sağlamaktır. Oysa uygulamada, mühre dokunulmaksızın, durumun değiştirilmemesi hususundaki emre aykırı faaliyetlerin sürdürüldüğu görülmektedir. Bu durumu da ceza yaptırımını ile karşılamak üzere, madde metninde“konuluş amacına aykırı hareket eden” kim- senin de aynı yaptırıma tâbi kılınacağı açıklanmıştır. Böylece örneğin mühür altına alınan nizamlara aykırı inşaat faaliyeti- ne mühre dokunulmaksızın devam edilmesi, mührün fekki gibi ceza yaptırımına tâbi olacaktır.

Resmî belgede sahtecilik

MADDE 204

- (1) Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmi belgeyi kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilir.
- (2) Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmî bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmi belgeyi kullanan kamu görevlisi üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilir.
- (3) Resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması hâlinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır.

MADDENİN YORUMU :

Önceki TCK'nın 339. ve 342. maddeleri bu maddede birleştirilmiştir.

Maddenin tahlilinde şu noktalar öne çıkar :

Belge, yazının kağıt üzerine yazılmasıdır. Bir belgeden söz edebilmek için, kağıt üzerindeki yazının içeriğinin hukukî bir kıymet taşıması, hukukî bir hüküm ifade eylemesi, hukukî bir sonuç doğurmaya elverişli olması gerekir.

Maddedeki bir başka önemli kavram, resmi belge kavramıdır. Resmi belge, bir kamu görevlisi tarafından görevi gereği olarak düzenlenen yazıyı ifade etmektedir. Bu itibarla, düzenlenen belge ile, kamu görevlisinin ifa ettiği görev arasında bir irtibatın bulunması gerekir. Belgenin bu niteliği taşıması nedeniyle, resmi belgeler hukuki yaklaşımda özel belgelere oranla daha önemli sayılırlar.

Birinci fıkrada üç fiil cezalandırılmaktadır. Bunlar :

- Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenlemek,
  - gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmek,
- veya
- sahte resmi belgeyi kullanmak.

Bu fiiller gerçek olmayan hususları yaratmak ya da gerçek belgeleri değiştirmek temeline dayanır. Bu nedenle, bir olayda belge sahteciliğinin söz konusu olup olmadığı, gerçeğin ve gerçek belgenin içeriğinin bilinmesi ile çözülür.

Bu fiiller seçimlik hareketlerdir; aynı olayda birden çok hareket tek suç oluşturur. Örnek : Bir kişinin bir üniversite diplomasını sahte olarak düzenlemesi ve bunu kullanması gibi.

Birinci fıkrada, resmi belge sahteciliği fiilleri kamu görevlisi olmayanlar tarafından gerçekleştirildiğinde cezalandırılır. Başka bir anlatımla, olaya konu belge resmi belgedir, fakat fiili işleyen fail kamu görevlisi değildir. Bu fıkra, önceki TCK'daki 342. maddenin karşılığıdır.

İkinci fıkrada, resmi belge sahteciliğinin bir kamu görevlisi tarafından yapılması düzenlenmiştir. Bu fıkra önceki TCK'nun 339. maddesini karşılamaktadır. İlkın kamu görevlisinin kim olduğunun belirlenmesi gerekir.

Kamu görevlisi, TCK'nın 6. maddesinde tanımlanmıştır. Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesi-

ne atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi, anlaşılır.

765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki“memur” tanımının doğurduğu sakıncaları aynen devam ettirecek nitelikte olan tanım, Tasarı metninden çıkarılarak; memur kavramını da kapsayan“kamu görevlisi” tanımına yer verilmiştir. Yapılan yeni tanıma göre, kişinin kamu görevlisi sayılması için aranacak yegane ölçüt, gördüğü işin bir kamusal faaliyet olmasıdır.

Bilindiği üzere, kamusal faaliyet, Anayasa ve kanunlarda belirlenmiş olan usullere göre verilmiş olan bir siyasal kararlar, bir hizmetin kamu adına yürütülmesidir. Bu faaliyetin yürütülmesine katılan kişilerin maaş, ücret veya sair bir maddi karşılık alıp almamalarının, bu işi sürekli, süreli veya geçici olarak yapmalarının bir önemi bulunmamaktadır. Bu bakımdan, örneğin mesleklerinin icrası bağlamında avukat veya noterin kamu görevlisi olduğu hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Keza kişi, bilirkişilik, tercümanlık ve tanıklık faaliyetinin icrası kapsamında bir kamu görevlisidir. Askerlik görevi yapan kişiler de kamu görevlisidirler. Bu bakımdan örneğin bir suç vakasına müdahil olan, bir tutuklu veya hükümlünün naklini gerçekleştiren jandarma subay veya erleri de, kamu görevlisidirler.

Buna karşılık, kamusal bir faaliyetin yürütülmesinin ihaleye dayalı olarak özel hukuk kişilerince üstlenilmesi durumunda, bu kişilerin kamu görevlisi sayılmayacağı açıktır.

İkinci fıkranın uygulanabilmesi, kamu görevlisinin, görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmi bir belgeyi konu eden sahtecilik fiillerini işlemesi gerekir. Bu kavramın kapsam ve içeriğini yasalar, hukuk normları belirler. Kamu hukukunda yetkiler yasalardan ve alt normlardan doğduğuna göre, bu noktayı aydınlatacak olan husus, bir kamu görevlisine hukukun hangi alanlarda görev verdiğini tespit etmekten geçer.

Bu açıklamaların ışığı altında, bir kamu görevlisi :

- Bir belgeyi sahte olarak düzenlediğinde,

- gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirdiğinde,
- gerçeğe aykırı olarak belge düzenlediğinde,

veya

- sahte resmi belgeyi kullandığında,
- ikinci fıkraya göre cezalandırılır.

Bu fıkroda dikkati çeken bir kavram da, sahtecilikte “aldatma yeteneği”dir. Türk hukukunun içtihatla yarattığı bir sonuç olan, sahte belgenin aldatma yeteneği (iğfal kabiliyeti), yeni yasada metne işlenmiştir. Açıklık getirmek bakımından bir ölçüde faydalı olduğu söylenebilir. Kavramın içeriğine gelince, sahtelikten söz edebilmek için, düzenlenen belgenin gerçek bir belge olduğu konusunda kişiyi yanıltıcı nitelikte olması gerekir. Başka bir deyişle, sahteliğin beş duyuyula anlaşılabilir olmaması gerekir. Özel bir incelemeye tâbi tutulmadıkça gerçek olmadığı anlaşılabilen belge, sahte belge olarak kabul edilmek gerekir (bkz. madde gerekçesi).

Üçüncü fıkroda bir ağırlatıcı neden yer almaktadır. Resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması hâlinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır.

Üçüncü fıkranın uygulanmasında, belgelere bu fıkranın aradığı niteliği ancak yasalar tanıyabilir. Bir yasal normun olmadığı bir konuda, bu fıkra uygulanmaz. Örnek: noter belgeleri, duruşma tutanağı.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire:15 Tarih:2014 Esas No:2012/21852 Karar No:2014/13397

Dosya incelenerek gereği düşünüldü:

Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp,

onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir. Hile nitelikli bir yalandır. Fail tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılığa düşürülmeli ve bu yanıltma sağlanmalıdır. Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olaysal olarak değerlendirilmeli, olayın özelliği, fiille olan ilişkisi, mağdurun durumu, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır.

Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin gerekçesinde de;“Dolandırıcılık suçunun, bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi de, birinci fıkranın (f) bendinde bu suçun bir nitelikli unsuru olarak kabul edilmiştir. Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının, özellikle bu kurum ve kuruluşları temsil edenlerin, kurum ve kuruluşları adına hareket eden kişilerin, başkalarını kolaylıkla aldatabilmeleri bir güven kurumu olan bu kuruma güvenin sarsılması bu kurumların araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunu, nitelikli hâl saymıştır.

Bilişim sisteminin aldatılmasından söz edilemeyeceği için, ancak bu sistemin araç olarak kullanılarak bir insanın aldatılması yani dolandırılması halinde bu bendin uygulanması mümkündür. Aksi halde yani sisteme girilerek bir kişi aldatılmayıp sistemden yararlanılarak çıkar sağlanmışsa bilişim suçu veya bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık suçunun oluşması söz konusu olacaktır.

Bilişim sisteminden maksat, verileri toplayıp, yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir. Günümüzde bilişim sistemleri ile sesli-görüntülü haberleşme, elektronik imzanın kabulü, yeni ticari ilişkiler,internet bankacılığı hizmeti ile para transferleri ve bunlar gibi pek çok yenilik toplumsal hayata girmiş, bilişim gerek iş gerekse günlük hayatta vazgeçilemeyecek kadar önemli

bir noktaya ulaşmış, bilişim teknolojileri daha hızlı ve ucuz bir nitelik arz etmesi nedeniyle, klasik yöntemlere nazaran daha fazla tercih edilir duruma gelmiştir. Bu sistemlerin güvenle kullanılması, aynı anda hızlı ve kolayca birçok kişi tarafından ulaşılması ve diğer taraftaki failin kontrol imkanını azaltması nedeniyle nitelikli hal sayılmıştır.

Banka ya da kredi kurumlarının araç olarak kullanıldığından söz edilebilmesi için, dolandırıcılık fiili gerçekleştirilirken bankaların olağan faaliyetlerinden ya da bu faaliyeti yürüten sujelerden hileli araçlar kullanılarak yararlanılması veya banka ve kredi kurumlarının olağan faaliyetleri nedeniyle üretmiş oldukları maddi varlıkların suçta araç olarak kullanılarak haksız çıkarın elde edilmesi gerekir. Bankaların, ödeme aracı olarak kullanılması halinde bu fıkra uygulanamayacaktır.

Sanık S. Ç'nin aralarındaki ticari ilişki nedeniyle katılan Ö. H'ya 3.730,00.TL bedelli, 05/08/2006 keşide tarihli, keşidecisi Z. G. olan, çeki verdiği, katılanın suça konu çeki yasal süresi içerisinde ödeme için bankaya ibraz ettiğinde sahte olduğunun anlaşıldığı, Türkiye Garanti Bankası Sivas Şubesi ile yapılan yazışmada çekin sahte olduğu belirtildiği, Samsun Kriminal Polis Laboratuvarından alınan 15/01/2008 ekspertiz raporunda; çek üzerindeki yazı ve rakamların sanık S. Ç'nin elinden çıktığının tespit edildiği, keşideci imzasının ise sanık elinden çıkmış olması mümkün görüldüğü, sanığın satın almış olduğu un ve şeker karşılığında katılan Ö.H.'ya sahte çek vererek kendisine menfaat temin ettiği iddia edilen olayda;

Gerçeğin kuşkuyla yer vermeyecek şekilde belirlenmesi için,

- 1- Resmi evrakta sahtecilik suçunda, sahte olduğu iddia olunan belgenin aldatma niteliğinin bulunup bulunmadığının takdiri mahkemeye ait olup, 08.06.2009 tarihli duruşmaya çek getirildiği halde ayrıntılı incelemesinin yapılmaması karşısında, Samsun Kriminal Polis Laboratuvarından alınan raporda çekteki sahteliğin ne şekilde yapıldığına ve aldatma özelliği olup olmadığına dair görüş belirtilmedi-

ği, Garanti Bankasının 02.04.2007 tarihli yazısında çekte çek numarası ve müşteri numarasının bulunmadığı, çekin yüzeysel incelemede dahi sahte olduğu anlaşıldığının belirtilmesi üzerine çek aslının duruşmaya getirilip ayrıntılı olarak incelenmesi, kararın gerekçesinde aldatma yeteneğinin tartışılması ve denetime olanak verecek şekilde dosya içerisinde saklanması gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması,

- 2- Dolandırıcılık suçunda, sanığın katılana olan borcuna karşılık çeki verdiğini beyan etmesi nedeniyle önceden doğmuş bir zarar veya doğmuş bir borç için hileli davranışlarda bulunulması halinde zarar veya borç, kandırıcı nitelikteki davranışlar sonucu doğmayacağından dolandırıcılık suçunun oluşmayacağı, suça konu çekin katılana önceden doğan borç nedeni ile sonradan düzenlenerek verilir ve verilmediğinin taraflardan ayrıntılı olarak sorulması sonucu sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri yerine, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Kanun'un 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nın 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 07.07.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2012/2552 Karar No: 2013/10512

- 1- 5327 sayılı TCKnun 205. maddesindeki“resmi belgeyi bozmak, yok etmek ya da gizlemek” suçunun oluşabilmesi için resmi bir belgenin içeriğindeki bilgilerin anlaşılabilir, kullanılamaz hale getirilmekle birlikte maddi varlığına dokunulmaksızın ondan faydalanma olanağının imkansız hale getirilmesi suretiyle bozulması veya belgenin maddi varlığına son verilerek yok edilmesi ya da belgenin bütünlüğüne dokunmaksızın hak sahibinin ondan yararlanmasını engelleyecek şekilde gizlenmesi gerekmektedir. Failin bir belgeyi ortadan kaldırmak, bozmak veya gizlemekle elde etmek

istediği sonuç, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemekten ibarettir. Nitekim, belge ortadan kalkınca veya bozulunca bu yararlanma olanağı kalmayacağından failin elde etmek istediği sonuç da gerekleŖecektir. Gerçek belgenin aslı ortadan kaldırılarak veya bozularak sonuç elde edildiğinde suç da tamamlanmış olur. Belgenin bozulması, yok edilmesi veya gizlenmesinin amacı hak sahibinin suça konu belgeden yararlanmasının önlenmesidir. Diğer bir anlatımla anılan suç, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemek amacıyla kanıt değer taşıyan belgelerin ortadan kaldırılması bozulması ya da gizlenmesi suretiyle oluŐacaktır. Belge üzerinde tasarruf yetkisi bulunan bir kimsenin belgeyi bozması, yok etmesi veya gizlemesi halinde ise hak sahibinin suça konu belgeden yararlanmasının engellenmesi söz konusu olmadığından TCKnun 205. maddesindeki suçta gerçekleŐmeyecektir.

İddianame içeriğine göre, somut olayda sanığın bir Ŗekilde ele geçirdiği E.S. isimli kişiye ait nüfus cüzdanı üzerindeki fotoğrafı kendi fotoğrafı ile tahrifen değeritirerek kullanmaktan ibaret eyleminde; herhangi bir hakkın kullanılmasının engellenmemesi nedeniyle TCKnun 205. maddesindeki suçun unsurlarının oluşmadığı, suça konu belgede gerçekleştirilen sahteciliğin iğfal kabiliyetini taşıması halinde eylemin TCKnun 204/1. maddesindeki suçu oluşturacağı ve belgelerde yapılan sahteciliğin aldatma yeteneği bulunup bulunmadığının takdir ve tayini de hakime ait olduğu gözetilerek, suça konu belge getirtilip üzerinde gözlemde bulunulmadan eksik soruŐtırma ile yazılı Ŗekilde hüküm kurulması,

Kabule göre:

- 2- 5237 sayılı Yasanın 53. maddesinin 1. fıkrasının c bendinde yer alan hak yoksunluğunun, aynı maddenin 3. fıkrasına göre koşullu salıverilen hükümlünün kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri açısından koşullu salıverilmeye kadar uygulanabileceği gözetilmeyen yazılı Ŗekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi gereğince BOZULMASINA, 20.06.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2012/1218 Karar No: 2013/8246

Posta dağıtıcısı olan sanığın, katılana yapması gereken tebligatı cami imamına yaptığı halde, bizzat tebliğ edildi şerhi verip, katılanı tanıyan imama teslim etmek suretiyle resmi belgede sahtecilik suçunu işlediği iddiasından ibaret olayda; sanığın sahtecilik suç kastı ile hareket etmediği, usulsüz tebligat yapmasının TCK.nun 257. maddesindeki görevde yetkiyi kötüye kullanmak suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, katılanın usulsüz tebligattan haberdar olup, tebligata konu mahkeme kararını süresi içerisinde temyiz etmiş olması nedeniyle mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunmadığından, bu suçun da unsurlarının oluşmadığına ilişkin kabulde bir isabetsizlik görülmediğinden tebliğnamedeki bozma düşüncesine iştirak olunmamıştır.1-Belgede sahtecilik suçlarında kast, zarar vermek bilinç ve iradesi olup, posta dağıtıcısı olarak görev yapan sanığın, Alanya 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2007/507 esas sayılı dosyasından, aynı adres bilgilerini taşıyan ve aynı soyadlı kişiler adına çıkarılmış suça konu tebligatları, adlarına tebligat çıkarılan şahısları araştırıp tebliğ etmek yerine bizzat tebliğ edildi şerhi verip muhatapları tanıyan mahalle bakkalına teslim etmek eyleminde, tebligat muhataplarına zarar vermek bilinç ve iradesi ile hareket etmediği anlaşıldığından sanığın sahte belge düzenleme kastının bulunmadığının kabulü gerektiği ve sübut bulan eyleminin görevi kötüye kullanmak suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfının tayininde yanılıgı sonucu sahtecilik suçundan mahkûmiyetine hükmolunması,

Suçta konu tebligatta şikayetçiye ait imzanın sanık tarafından atıldığına ilişkin delil bulunmaması karşısında, aksi sabit olmayan savunmaya göre, posta dağıtıcısı olarak görev yapan

sanığın, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesince şikayetçi adına çıkarılan tebliğ evrakını, 7201 sayılı Tebligat Kanunu gereğince gerekli araştırmayı yapmadan kendisini şikayetçi gibi tanıtan bir başka şahsa tebliğ etmekten ibaret eyleminin görevi kötüye kullanmak suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde resmi belgede sahtecilik suçundan mahkumiyetine karar verilmesi, Belgede sahtecilik suçlarında kast, zarar vermek bilinç ve iradesi olup, posta dağıtıcısı olarak görev yapan sanığın, suça konu tebligatları, adlarına tebligat çıkarılan şahısları araştırıp tebliğ etmek yerine bizzat tebliğ edildi şerhi verip muhatapların yakınlarına teslim etmek şeklindeki eylemlerinde, sanığın sahte belge düzenleme kastının bulunmadığının kabulü gerektiği, ancak sübut bulan eylemlerinin görevi kötüye kullanmak suçunu oluşturup oluşturmadığının değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeden, suç vasfının tayininde yanlış sonucu sahtecilik suçundan mahkumiyetine hükmolunması,

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2011/3070 Karar No: 2013/2147

Sanık müdafinin, “resmi belgede sahtecilik” suçundan verilen mahkumiyet hükmüne yönelik temyizi üzerine yapılan incelemede;

Halasının oğlu Zekai Aydemirin kimlik bilgilerini içeren, ancak kendi fotoğrafını yapıştırdığı “nüfus cüzdanı talep” belgesini muhtara onaylatıp, bununla Nüfus Müdürlüğünden üzerinde kendi fotoğrafı bulunan Zekai Aydemir adına düzenlenmiş, içerik itibarıyla sahte nüfus cüzdanını alan sanığın, iki ayrı kurumda iki farklı sahte belge düzenleterek resmi belgede sahtecilik suçunu zincirleme biçimde işlediğinden hakkında TCK.nun 43. maddesinin uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi karşı temyiz olmadığından bozma sebebi sayılmamıştır.

Toplanan deliller karar yerinde incelenip, sanığa yüklenen “resmi belgede sahtecilik” suçunun sübutu kabul, oluşa ve soruşturma sonuçlarına uygun şekilde vasfı tayin edilmiş, cezayı artırıcı ve azaltıcı bir sebebin bulunmadığı takdirde kılınmış, savunması inandırıcı gerekçelerle reddedilmiş,

incelenen dosyaya göre verilen hükümde eleştirilen husus dışında bir isabetsizlik görülmediğinden, sanık müdafinin yerinde görülmeıen temyiz itirazının reddiyle“resmi belgede sahtecilik” suçundan verilen mahkumiyet hükmünün istem gibi ONANMASINA,

2-) Sanık müdafinin“resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan” suçundan verilen mahkumiyet hükmüne yönelik temyizine gelince;

5237 sayılı TCK.nun 206/1 maddesindeki resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak suçunun oluşabilmesi için, failin resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunması gerektiğı, somut olayda sanığın, sahte nüfus cüzdanıyla bir otele kayıt yaptırdığı, kamu görevlisine karşı yapılmış yalan beyan ve bunun üzerine düzenlenmiş her hangi bir resmi belgenin bulunmadığı gözetilmeden, yazılı şekilde mahkumiyet kararı verilmesi,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden, hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 12.02.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 15 Tarih:2013 Esas No: 2012/1482 Karar No: 2013/20137

Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp, onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir. Hile nitelikli bir yalandır. Fail tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılgıya düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır. Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olaysal olarak değerlendirilmeli,

olayın özelliği, fiille olan ilişkisi, mağdurun durumu, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır.

5237 sayılı TCKnın 158/1-i bendinde, serbest meslek sahibi kişiler tarafından mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi hali nitelikli dolandırıcılık olarak kabul edilmiş,193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 65/2 maddesinde serbest meslek faaliyeti sermayeden ziyade şahsi mesaiye ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır" şeklinde tanımlanmış, aynı kanunun 66. maddesi ise"Serbest meslek faaliyetini mutat meslek halinde ifa edenler serbest meslek erbabıdır" denilmiştir. Aynı kanunun 37. maddesinin 4. bendinde ise, gayrimenkullerin alım, satım ve inşa işleriyle uğraşanların bu işlerinden doğan kazançların bu kanunun uygulanmasında ticari kazanç sayılacağı belirtilmiştir. Kanunda kendi nam ve hesabına mesleğin gerektirdiği etik kurallara uygun olarak çalışması gereken kişilerin toplumda kendilerine duyulan güveni kötüye kullanmak suretiyle dolandırıcılık suçunu işlemeleri hali nitelikli dolandırıcılık olarak düzenlenmiş ise de, bu bendin uygulanabilmesi için failin serbest meslek mensubu olması ve dolandırıcılık suçunu da mesleği gereği kendisine duyulan güveni kötüye kullanmak suretiyle işlemesi gerekir.

Serbest muhasebecilik mesleğini icra eden sanığın, katılanın işyerine ait defterler ile muhasebe kayıtlarını tuttuğu, katılanın, işyerini 2003 yılı sonlarında fiilen, 31.12.2005 tarihinde ise resmen tasfiye etmesine rağmen, sanığın, 2004 yılının Aralık ayından 2005 yılı Eylül ayına kadar Erdoğan Yıldız ve Şerafettin Çakırı bu işyerinde çalışmış gibi göstermesi nedeniyle katılana SGK tarafından 4.500,00 TL tutarında prim borcunun tahakkuk ettirildiği, bu şekilde sanığın, katılanın bilgisi dışında işyerinde çalışmayan kişileri çalışıyormuş gibi sigorta kaydını yaptırarak katılanı borçlu düşürdüğünden bahisle dolandırıcılık suçunu işlediğinin iddia edildiği olayda;

5271 sayılı CMK'nın 225. maddesi uyarınca hükmün konusu, duruşmanın neticesine göre iddianamede gösterilen fiilden ibaret olup, sanık hakkında, dolandırıcılık suçundan dava açıldığı, iddianamedeki sevk ve tavsife göre "resmi belgede sahtecilik" suçundan açılmış bir davanın bulunmadığı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 08.06.1997 gün ve 88/147 sayılı ve benzer kararlarında da açıklandığı üzere; bir olayın açıklanması sırasında başka bir olaydan söz edilmesi o olaydan da dava açıldığını göstermeyeceğinden hareketle, dolandırıcılık ve sahtecilik suçlarının birbirinden ayrı ve bağımsız suçlar olup, birinin diğerine dönüşmeyeceği ve sahtecilik suçundan açılan bir davanın bulunmadığı da gözetilmeden, dolandırıcılık suçundan açılan davanın resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturacağından bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmesi olduğundan, hükmün bu nedenle, 5320 sayılı Kanun'un 8/1. maddesine istinaden uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nın 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 16.12.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:CGK Tarih:2013 Esas No:2012/11-1445 Karar No: 2013/54

Sahtecilik suçundan sanık E. Albayrak'ın 765 sayılı TCK'nun 350/3 ve 80. maddeleri uyarınca 1 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ilişkin, İzmir 22. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 13.09.2007 gün ve 190-398 sayılı hükmün, sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 22.02.2012 gün ve 421-2031 ile; "gerekçeli karar başlığında yanlış yazılan suç tarihinin suça konu sahte belgelerden nüfus cüzdanının en son kullanıldığı tarih olan 25.09.2005 olarak mahallinde düzeltilmesi mümkün görülmiştir" açıklaması ve eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK'nun 204/1 ve 43. maddelerine uyduğu, cezanın alt sınırdan tayin olunması halinde dahi cezanın 2 yılın üzerinde olacağı eleştirisine yer verilmek suretiyle onanmasına karar verilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 11.04.2012 gün ve 6342 sayı ile;

“...Yargıtay 11. Ceza Dairesi ilgili kararında, sanığın sahte belge düzenlemesi eylemiyle ilgili olarak suç tarihinin 25.09.2005 olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Suç tarihinin 25.09.2005 tarihi olarak kabulü gerektiği kabul edildiği takdirde, sanığın eylemine uyan 5237 sayılı TCY hükümleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi gerekeceği halde, yazılı şekilde yerel mahkemenin kararının onanması yasaya aykırılık oluşturmaktadır” görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurarak, Özel Daire onama kararının kaldırılması ve hükmün bozulması talebinde bulunmuştur.

5271 sayılı CMK'nun 308. maddesi uyarınca dosyanın gönderildiği Yargıtay 11. Ceza Dairesince 10.09.2012 gün ve 22294-14566 sayı ile itirazın yerinde görülmemesi üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Sanığın sahtecilik suçundan cezalandırılmasına karar verilen ve suçun sübutuna yönelik bir uyuşmazlık bulunmayan olayda, Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık, aleyhe temyiz bulunmayan davada Özel Dairece suç tarihinin 25.09.2005 olduğunun tespiti halinde 765 sayılı TCK uyarınca kurulan mahkumiyet hükmünün eleştirisi ile onanmasının mı, yoksa kazanılmış hak gözetilerek bozulmasının mı gerektiğinin belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya içeriğinden;

Sanığın, üzerinde kendi fotoğrafı bulunan ancak H.Demir isimli şahsın kimlik bilgilerini içeren nüfus cüzdanı talep belgesi ile 28.06.2004 tarihinde Bornova Nüfus Müdürlüğüne mü-

racaat ederek I09-692573 seri numaralı nüfus cüzdanını, daha sonra da bu nüfus cüzdanıyla 29.06.2004 tarihinde Bornova Emniyet Müdürlüğüne başvurarak 0-291550 seri numaralı pasaportu aldığı, 02.07.2004 tarihinde bu sahte pasaport ve nüfus cüzdanını kullanarak İzmir Adnan Menderes havalimanından yurtdışına çıktığı, 24.10.2005 tarihinde ise sınırdışı edilerek geldiği İstanbul Atatürk havalimanından I09-692573 seri numaralı nüfus cüzdanını ibraz ederek pasaportsuz yurda giriş yaptığı, Pasaport Kontrol Büro Amirliği görevlilerince sanığın durumu incelendiğinde ve yapılan mülakat sonucunda başkasına ait bilgilerle nüfus cüzdanı ve pasaport alarak yurtdışına çıkış yaptığının ve gerçek kimliğinin A. ve M. oğlu, 1967 doğumlu E. Albayrak olduğunun tespit edildiği, suça konu nüfus cüzdanı aslının sanıktan ele geçirildiği ve dosya arasında bulunduğu, pasaportun ise bulunamadığı,

İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü ekspertiz ve Adli Tıp Uzmanı bilirkişi raporlarına göre nüfus cüzdanında ve nüfus cüzdanı talep belgesi ile pasaport istek formunda silinti, kazıntı veya ilave yoluyla tahrifat yapıldığını gösterir herhangi bir bulguya rastlanılmadığının belirlendiği, sanık hakkında başkası adına sahte nüfus cüzdanı ve pasaport çıkartarak kullandığı iddiası ile kamu davası açıldığı, yerel mahkemece suç tarihinin 1 Haziran 2005'ten önce olduğu ve sanığın eyleminin suç tarihi itibarıyla yürürlükte olan 765 sayılı TCK'nun 350/3 ve 80. maddelerine uyduğu kabul edilerek anılan maddeler uyarınca mahkumiyetine karar verildiği, sanığın aşamalarda Halil Demir adına nüfus cüzdanı ve pasaport düzenletip yurt dışına çıktığını, yurt dışında pasaportu yırttığını ve 24.10.2005 tarihinde yakalanıp sınırdışı edildiğini savunduğu,

Anlaşılmaktadır.

Nüfus cüzdanı ve pasaportlar gerek 765 sayılı TCK, gerekse 5237 sayılı TCK uygulaması bakımından "resmi" nitelikteki belgelerden olup, bunlar üzerinde yapılan sahtecilik fiilleri 765 sayılı TCK'nun 350 ve 5237 sayılı TCK'nun ise 204. maddesinde yaptırım altına alınmıştır.

Buna göre 765 sayılı TCK'nun 350. maddesi uyarınca; "hüviyet cüzdanlarını, nüfus tezkerelerini, pasaportları ve ruhsatnameleri taklid edenler veya bunların yazılarını değiştirenler; bu gibi sahih vesikalari kimlere ita kılınmış ise onlardan başkasına veya diğeri bir mekân ve zamanda verilmiş gibi göstermek maksadile değiştirenler yahut bunların sıhhat ve itibarı için lâzım gelen tasdik muamelesini ve matlûb olan şartlarını sahte olarak ifa kılınmış gibi gösterenler ve böyle taklid edilmiş veya değiştirilmiş nüfus tezkere ve hüviyet cüzdanı ve pasaport ve ruhsatnameleri kullanan ve kullanmak maksadı ile başkalarına teslim ve ita eyleyenler" bir yıldan üç yıla kadar hapis, 5237 sayılı TCK'nun 204/1. maddesi uyarınca da; "bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan" kişiler iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları öngörülmüştür.

Görüldüğü üzere hem 765 sayılı TCK hem de 5237 sayılı TCK'nda nüfus cüzdanı ve pasaportlarda sahtecilik "seçimlik hareketli" bir suç olarak düzenlenmiştir.

Seçimlik hareketli suçlar, suçun kanuni tanımında gösterilen alternatifli hareketlerden herhangi birisinin işlenmesi ile tamamlanabilen suçlardır. Seçimlik hareketlerin tamamının işlenmesi şart olmayıp, bir tanesinin işlenmesi suçun oluşması için yeterlidir. Seçimlik hareketlerden birkaçı ya da hepsi birlikte işlenmiş olsa dahi tek suç oluşacak, ancak bu durum TCK'nun 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesinde göz önünde tutulabilecektir. Seçimlik hareketlerden birisi tamamlanmış ise diğeri teşebbüs aşamasında kalsa dahi suç tamamlanmış kabul edilecektir. Bu suçlarda, suç tarihi en son seçimlik hareketin yapıldığı tarih olup dava zamanaşımı da bu tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır.

Suç hangi kanunun yürürlüğü zamanında işlenmişse, kural olarak o kanunun hükümlerine tâbidir. Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur. Buna karşılık yeni kanun zamanında işle-

nen suçlara eski kanun hükmünün, lehe de olsa uygulanması mümkün değildir. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmez, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Ankara, 2012, s. 66;)

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Sanığın sahte belgelerle müracaat ederek H. Demir adına nüfus cüzdanı ve pasaport düzenlediği, sahte pasaportla yurt dışına çıktığı ve sahte nüfus cüzdanı kullanarak da yurda giriş yaptığı göz önüne alındığında;“resmi belgede sahtecilik” suçunun nüfus cüzdanının en son kullanıldığı 25.10.2005 tarihinde tamamlandığı ve sanık hakkında bu tarih itibari ile yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK hükümleri uyarınca uygulama yapılması gerektiği gözetilmeden, mülga 765 sayılı TCK hükümleri uyarınca uygulama yapılması kanuna aykırıdır. Aleyhe temyiz bulunmasa ve sanığın lehine hükümler içerse dahi mülga bir kanunun, yürürlükten kalkmasından sonra işlenen bir suça uygulanması mümkün değildir. Aleyhe temyiz bulunmaması halinde ise 1412 sayılı CMUK'nun 326/son maddesi uyarınca ceza miktarı itibari ile sanığın kazanılmış hakkının korunacağı ilkesine bağlı kalınarak, ceza süresi yönünden aleyhe hüküm kurulamayacağı kabul edilmelidir.

Bu itibarla, haklı nedene dayanan itirazın kabulü ile Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

- 1- Yargıtay C. Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,
- 2- Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 22.02.2012 gün ve 421-2031 sayılı onama kararının KALDIRILMASINA,
- 3- İzmir 22. Asliye Ceza Mahkemesinin 13.09.2007 gün ve 190-398 sayılı hükmünün, suç tarihi yanlış belirlenerek 5237 sayılı TCK yerine mülga 765 sayılı TCK hükümleri uyarınca uygulama yapılması isabetsizliğinden, ceza miktarı yönünden 1412 sayılı CMUK'nun 5320 sayılı Kanunun

8. maddesi uyarınca halen yürürlükte bulunan 326/son maddesi uyarınca kazanılmış hak saklı kalmak şartıyla BOZULMASINA,

4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay C. Başsavcılığına TEVDİİNE, 12.02.2013 günü yapılan müzakerede oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2012 **Esas No:** 2009/15759 **Karar No:** 2012/2075

Olay tarihinde O İlçe Nüfus Müdür vekili olan sanık K Tın hakkında terör örgütüne yardım ve yataklıktan yakalama kararı bulunan ve bu nedenle uzun yıllardır yurt dışında kaçak olarak yaşadığını bildiği kişiye yasal bir istemi olmamasına rağmen nüfus cüzdanı düzenlemesi eylemi nedeniyle terör örgütüne yardım ve yataklık suçu nedeniyle işlem yapılması olanaklı görülmüştür.

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma ve kovuşturma neticelerine uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre, sanıkların mahkumiyet için yeterli delil bulunmadığına ve suçun yasal unsurlarının oluşmadığına ilişkin sair temyiz itirazlarının reddine, ancak;

O ilçe nüfus müdür vekili olarak görevli bulunan sanık K Tın olay tarihinde Ö Köyü muhtarı olarak görevli diğer sanık A H Kıy nüfus müdürlüğüne çağırarak önceden tanıdığı ve bir terör örgütüne yardım ve yataklık suçlaması nedeniyle aranıp yurt dışında kaçak olarak yaşadığı anlaşılan A Asker K adlı kişi adına düzenlediği "nüfus cüzdanı talep belgesini" mühürleyip imzalamasını istediği, sanık A Hın bu kişiyi tanımadığını ve kendi köyünde oturmadığını ileri sürerek imzadan imtina etmesi üzerine sanık Kın ben bu kişiyi tanıyorum söz ve ısrarı sonucu kendi köyünde oturmadığını bildiği A Asker K adına anılan köyde oturuyormuş gibi düzenlenmiş içeriği itibariyle sahte suça konu "nüfus cüzdanı değiştirme" belgesini mühürleyip imzaladığı, ilçe nüfus müdür vekili olan sanık K Tın bu

belgeye dayanarak görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu A Asker K adına nüfus cüzdanı düzenlediği, A Asker K adına düzenlenen suçun konusunu oluşturan her iki belgedeki fotoğrafların anılan kişinin uzun yıllardır yurt dışında kaçak olarak yaşaması nedeniyle bu kişiye ait olup olmadığının kesin olarak saptanamadığı ancak belgedeki kimlik bilgilerinin nüfus kütüğüne uygun olarak yazıldığıının anlaşılması karşısında;1-Suç tarihinde köy muhtarı olarak görevli bulunan sanık A H Knın kendi köyünde oturmadığını bildiği kişiye görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu nüfus cüzdanı değiştirme talep belgesi verme şeklindeki eyleminin, özel düzenleme olan 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 67/1. maddesindeki suçu oluşturduğunun gözetilmemesi,

2- A Asker K adına düzenlenen nüfus cüzdanındaki fotoğrafın bu kişiye ait olup olmadığı açıkça anlaşılamadığından, öncelikle bu belgedeki fotoğrafın A Asker K adlı kişiye ait olup olmadığı duraksamaya yer bırakmayacak şekilde araştırılıp saptandıktan sonra, fotoğrafın bu kişiye ait olduğunun belirlenmesi halinde nüfus cüzdanının içeriğinde bir sahtecilik bulunmayacağından, sanık K Tın diğer sanık A H Kya sahte nüfus cüzdanı değiştirme belgesi düzenlemeye azmettirme eyleminin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 67/1. maddesindeki, hakkında terör örgütüne yardım ve yataklık suçundan yakalama kararı bulunan A Asker K adlı kişi adına yasal bir istemi bulunmadığı halde nüfus cüzdanı vermek şeklindeki eyleminin ise 5237 sayılı TCKnun 257/1. maddesindeki görevi kötüye kullanma suçlarını oluşturacağı, nüfus cüzdanındaki fotoğrafın A Asker Ka ait olmadığıının belirlenmesi halinde ise; düzenlenen nüfus cüzdanı içeriği itibariyle sahte olacağından diğer sanık A H Kya sahte nüfus cüzdanı değiştirme belgesi düzenlemeye azmettirme eyleminin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 67/1. maddesindeki, içeriği itibariyle sahte nüfus cüzdanı düzenleme eyleminin 5237 sayılı TCKnun 204/2. maddesindeki suçları oluşturacağıının gözetilmemesi,

Yasaya aykırı, sanıkların temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmiş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı, 5320

sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, sanık K T yönünden ceza miktarı itibariyle kazanılmış hakkın korunmasına, 22.02.2012 gününde oybirliğı ile karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2009/19140 Karar No: 2011/686

Sanıkların boşanma davasına bağılı olarak açılan eşya bedeli alacak davasını lehlerine sonuçlandırmak amacıyla, üzerinde tahrifat yapılan çeyiz senedini mahkemeye ibraz ettiklerinin iddia edilmesi karşısında, açılan davanın akibeti araştırılarak bu belgeye istinaden mahkeme ilamı alındığıının tespiti halinde eylemlerinin resmi evrakta sahtecilik suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılarak hukuki durumlarının tayin ve takdiri gerekirken duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, katılan ve sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görölmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321 nci maddesi uyarınca BOZULMASINA, 09.02.2011 gününde oybirliğı ile karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2010/3414 Karar No: 2011/725

- 1- Belgelerde yapılan sahteciliğın aldatma yeteneğı bulunup bulunmadığıının takdir ve tayini hakime ait olup, suçta konu araç ruhsatları üzerinde bu konuda gözlemde bulunulmadan, aldatma yeteneğinin ne şekilde oluştuğı karar yerinde de açıklanıp tartışılmadan ve denetime olanak sağlayacak şekilde dosya içerisinde de asılları bulundurulmadan eksik soruşturma ile yazılı şekilde karar verilmesi,
- 2- Sanığın evinde yapılan aramada suçta konu birden fazla sahte araç ruhsatının ele geçirildiğinden bahisle açılan kamu davasında; sanık tarafından farklı tarihlerde düzenlendiğı

tespit edilemeyen belgelerin aynı anda ele geçirilmesinde suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK. nun 80. maddesinin koşulları oluşmakta ise de, farklı bir düzenleme getiren 5237 sayılı TCK. nun 43. maddesinin uygulanabilmesi için“ bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi” gerektiği, aksi halde suçun, aynı anda bir kişiye karşı birden fazla işlenmesi halinde teselsülün gerçekleşmediğinin kabulü gerektiğinden, 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddesi uyarınca olay tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Kanun hükümleri olaya uygulanarak bulunacak sonuç cezaların karşılaştırılması suretiyle lehe olan hükmün belirlenmesi gerekirken, ne şekilde uygulama yapıldığı denetime olanak verecek şekilde kararda gösterilmeden 765 sayılı TCK. nun 350/1-3. maddesinin lehe olduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması,

- 3- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 10.06.2008 gün ve 148/169 sayılı kararında da açıklandığı üzere, davanın görüldüğü yer mahkemesinin yargı çevresi dışında, başka bir suçtan tutuklu olduğu anlaşılan sanığın, ek savunmasının bizzat mahkemede hazır bulundurulması suretiyle tespiti yerine talimatla alınıp Cumhuriyet Savcısının esas hakkındaki düşüncesini bildirdiği ve hükmün açıklandığı oturuma da getirilmemesi suretiyle 5271 sayılı CMKnın 193 ve 196. maddelerine aykırı davranılarak savunma hakkının kısıtlanması,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 10.02.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/1719 Karar No: 2011/2050

Sanığın, çalıntı olduğu anlaşılan aracı, 35 SR 430 sayılı sahte plaka ile Deniz Çepikkurt adına düzenlenmiş motorlu araç

trafik ve tescil belgeleriyle kullanırken şüphelenen kolluk kuvvetleri tarafından kimlik kontrolü için yakalandığında, Fatih Karakaya'nın kimlik bilgileri ve kendi fotoğrafıyla düzenlenmiş sahte nüfus cüzdanıyla sürücü belgesini ibraz etmek şeklinde gerçekleşen eylemi nedeniyle, belgelerin farklı tarihlerde yapıldığına dair kesin delil bulunmayıp, TCK'nun 43/1 maddesi uyarınca fiilin aynı anda işlendiğinin kabul edilmesi gerekliliği karşısında aynı araç veya kişi adına düzenlenen belgeler yönünden zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı, eylemin adına sahte belge düzenlenen kişi sayısına göre 5237 sayılı Yasanın 204/1 maddesinde öngörülen iki ayrı bağımsız resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı ve fakat zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı cihetle sanığın güttüğü amaç ve saik, suç konusunun önemi, kastın yoğunluğu ve sahte belge çeşitliliği dikkate alınarak temel cezaların alt sınırdan uzaklaşarak tayini gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde, iki kez zincirleme şekilde sahtecilik suçundan mahkumiyetine hükmedilmesi

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülmemiş olduğundan, hükümlerin bu sebepten dolayı, 5320 sayılı Kanunun 8/1 maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 14.04.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2010/15290 **Karar No:** 2011/20589

Sanığın yasal tüm unsurları bulunan bir çekte sahte ciro işlemi yapmaktan ibaret ve oluşa uygun biçimde sübutu kabul olunan eyleminin“resmi belgede sahtecilik” suçunu oluşturduğu gözetilmeden, çekin yasal unsurlarında bir sahtecilik bulunmadığı ve cirodaki sahteciliğin çekin geçerliliğine bir etkisinin olmadığından bahisle“özel belgede sahtecilik” suçuna uyduğu kabulü ile eksik ceza tayini aleyhe temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.

Daire:CGK Tarih:2011 Esas No: 2011/8-115 Karar No: 2011/197

Özel Daire ile Yargıtay C.Başsavcılığı arasında oluşan ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyumsuzluklar;

- 1- Sanığın üzerine atılı sahte plaka kullanmak eyleminin, 5237 sayılı tcynın 202/2. maddesinde düzenlenen suçu mu, yoksa 204/1. maddesinde düzenlenen suçu mu oluşturduğu,
- 2- Sahte plaka kullanmak eyleminin, 5237 sayılı tcynın 204/1. maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğunun kabulü halinde, sahte plaka dışında, ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin, 5237 sayılı tcynın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa aynı yasanın 43. maddesi uyarınca zincirleme surette sahtecilik suçunu mu oluşturduğu,
- 3- Sahte plaka kullanmak eyleminin 5237 sayılı TCYnın 202/2. maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğunun kabulü halinde ise, ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin, 5237 sayılı TCYnın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa aynı Yasanın 43. maddesi uyarınca zincirleme surette sahtecilik suçunu mu oluşturduğu,

Noktalarında toplanmaktadır.

İncelenen dosya içeriğinden;

30.04.2006 tarihinde jandarma görevlileri tarafından göçmen kaçakçılığı suçunu işlediği şüphesiyle gözaltına alınan sanık Ömer Aldemir'in kullandığı Ford marka kamyonete takılı bulunan 34 AV 7590 numaralı plaka ile bu plaka ve araç adına düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerinin sahte olduğu ve işgal kabiliyetlerinin bulunduğu Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarınca düzenlenen 09.05.2006 ve 10.05.2006 tarihli raporlarla saptandığı, gerçek plakası 34

VPA 83 olan ve 13.04.2006 tarihinde İstanbul İlinde çalındığına ilişkin kayıt bulunan aracın sanık Ömer Aldemir tarafından Cihan isimli kişiden 29.04.2006 tarihinde suça konu plaka ve belgelerle birlikte satın alındığı yönündeki sanık savunmasının aksine dosya içerisinde bir bilgi ve belgenin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

.....

.....

Ceza Genel Kurulunun 27.10.1998 gün 264-341 sayılı kararında da belirtildiği üzere, 765 sayılı TCY'nın yürürlükte olduğu dönemde sahte plaka kullanma eyleminin, 333/2. maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğu kabul edilmekte ve buna göre uygulama yapılmakta iken, 5237 sayılı TCY'nın 204. maddesinin gerekçesinde;“ ... Ayrıca belirtmelidir ki, her ne kadar, belgeden söz edilen durumlarda yazılı bir kağıdın varlığı gerekli ise de; bazı durumlarda belgenin varlığını kabul için, yazının kağıt üzerinde bulunması gerekmez. Bir metal levha üzerine yazı yazılması halinde de belgenin varlığını kabul etmek gerekir. Bu itibarla, araç plakaları da resmi belge olarak kabul edilmek gerekir” şeklindeki anlatım ile araç plakalarının da resmi belge olarak kabul edileceğinin açıkça belirtilmiş olması karşısında, bu tür eylemlerde artık 765 sayılı TCY'nın 333/2. maddesinin karşılığını oluşturan 5237 sayılı TCY'nın 202/2. maddesinde düzenlenen mühürde sahtecilik suçuna ilişkin hükmün uygulanma olanağı bulunmayıp, sahte plaka kullanma eyleminin 5237 sayılı tcy'nın 204/1. maddesinde düzenlenen resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir.

Sahte plaka kullanma eyleminin 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesinde düzenlenen resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğunun kabulü karşısında; sahte plaka dışında ayrıca sahte olarak düzenlenmiş olan motorlu araç tescil ve trafik belgelerini kullanan sanığın eyleminin bütün halinde 5237 sayılı TCY'nın 204/1. maddesi kapsamında tek suç mu, yoksa zincirleme suç hükümlerinin mi uygulanacağına ilişkin uyumsuzluk konusunun değerlendirmesine gelince;

.....

765 sayılı TCY’nda yer alan“muhtelif zamanlarda vaki olsa bile” ifadesinden hareketle aynı suç işleme kararı altında birden fazla suçun aynı zamanda işlenmesi durumunda diğer koşulların da varlığı halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi olanaklıdır. 5237 sayılı TCY’nın 43/1. maddesinde bulunan“değişik zamanlarda” ifadesi nedeniyle zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için, suçların mutlaka değişik zamanlarda işlenmesi gereklidir ki bunun sonucu olarak, aynı mağdura, aynı zamanda, aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda tek suçun oluşacağı kabul edilmiştir. Bu halde zincirleme suç hükümleri uygulanarak artırım yapılamayacak, ancak bu husus 5237 sayılı TCY’nın 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesinde göz önüne alınabilecektir.

Bu bilgiler ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Gerçek plakası 34 VPA 83 olan ve 13.04.2006 tarihinde İstanbul İlinde çalındığına ilişkin kayıt bulunan aracın sanık Ömer Aldemir tarafından Cihan isimli kişiden suç tarihinden bir gün önce 29.04.2006 tarihinde suça konu sahte plaka ve belgelerle birlikte satın alındığı yönündeki sanık savunmasının aksine kanıt elde edilemediğinden, eylemin sahte belge düzenlemek suçunu oluşturma olasılığı yoktur. Aynı araca ait suça konu sahte plaka ile motorlu araç tescil ve trafik belgelerinin sanık tarafından farklı zamanlarda kullanıldığına ilişkin bilgi ve belge dosya içerisinde bulunmadığına göre sahteliği sabit olan tüm belgelerin aynı zamanda bilerek kullanıldığına kabulü gerekir. Dolayısıyla eylem bir bütün halinde 5237 sayılı TCY’nın 204/1. maddesine uyan tek bir resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturmakta ve olayda zincirleme suç hükümlerinin uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Bu itibarla, haklı nedene dayanan itirazın kabulü ile Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

Sahte plaka kullanmak eyleminin 5237 sayılı TCY’nın 204/1. maddesinde düzenlenen resmi belgede sahtecilik suçunu oluş-

turduğunun kabulü karşısında; üçüncü uyuşmazlık konusunun değerlendirilmesine yer olmadığı sonucuna varılmıştır.

SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle,

- 1- Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,
- 2- Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 24.05.2007 gün ve 2200-4081 sayılı onama kararının sanık Ömer Aldemir hakkında sahte plaka kullanmak ve sahte resmi belge kullanmak suçlarından kurulan hükümler yönünden KALDIRILMASINA,
- 3- Yerel mahkemenin 10.10.2006 gün ve 426-496 sayılı hükmünün sanık Ömer Aldemir hakkında sahte plaka kullanma ve sahte resmi belge kullanma suçlarından kurulan hükümler yönünden BOZULMASINA,
- 4- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 04.10.2011 günü yapılan müzakerede oybirliği ile karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/10263 Karar No: 2011/10263

Serbest Muhasebeci olup katılanın muhasebe işlemlerini yürüten sanığın katılanın işyerinde çalışmayan Pakize Erçan adına 01.12.2003 tarihli işe giriş bildirgesi ve 2004 Ocak-Ağustos aylarına ait aylık prim ve hizmet belgelerini sahte olarak düzenleyip SSK.na (SGK'na) verdiğinin iddia ve kabul olunmasına,dosya arasında mevcut ekspertiz raporunda suçla ilgili belgeler üzerindeki işyeri sahibi Meryem Özmen'e atfen atılı imzaların eli ürünü olmadığının belirtilmesi ve sanığın bu eyleminin 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 2-A maddesinde belirtilen "Muhasebecilik ve Mali Müşavirlik mesleğinin konusu" kapsamındaki işlerden olup olmadığı araştırılıp, bu kapsamda olduğunun kabulü halinde aynı Yasanın 47. maddesi aracılığıyla fiilin 765 sayılı TCK.nun 339/1. (5237 sayılı TCK.nun 204/2.), maddesine uyan suçunu oluşturacağı nazara alı-

nıp; suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK. nunun 339/1. maddesindeki (5237 sayılı TCK. nunun 204/2. maddesi) suça uygun resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturup oluşturmadığına ilişkin delilleri taktir ve değerlendirmenin üst dereceli ağır ceza mahkemesine ait bulunduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yargılamaya devamla yazılı şekilde özel belgede sahtecilik suçundan mahkumiyet hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan sair yönleri incelenmeyen hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, kazanılmış hakkının saklı tutulmasına 02.11.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/10055 Karar No: 2011/20947

1995 yılında S.S Balkan Birlik Yapı Kooperatifinin yönetim kurulu üyeleri olan sanıkların 17.02.1995 tarihli yönetim kurulu kararına daha sonradan ekleme yaparak ekleme yapıldığı tarihte ölmüş olan Niyazi Çağlar'ın imzasını sahte olarak atmak suretiyle gerçeğe aykırı yönetim kurulu kararı oluşturdukları iddiası ile resmi belgede sahtecilik suçundan kamu davası açılmış ve mahkemenin kabulünde olduğu gibi yönetim kurulu kararı özel belge niteliğinde ise de; 17.02.1995 tarihli yönetim kurulu kararına yapılan eklemenin hangi tarihte yapıldığı belirlenip sanıkların bu tarihte yönetim kurulu üyesi olup olmadıkları araştırılarak sahteciliğin yapıldığı tarihte yönetim kurulu üyesi olduklarının tespiti halinde eylemlerinin 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 62/ son maddesi uyarınca 765 sayılı TCK'nın 339.(5237 sayılı TCK'nın 204/2) maddesindeki suç kapsamında değerlendirileceği ve anılan suça ilişkin zamanaşımının 765 sayılı TCK'nın 102/3 ve 104/2 maddelerine tabi olacağı gözetilmeden eksik inceleme sonucu kamu davasının 765 sayılı TCK'nın 102/4 ve 104/2. maddeleri uyarınca ortadan kaldırılmasına karar verilmesi,

Yasaya aykırı, katılan vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görölmüş olduğundan sair yönleri incelenmeyen hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321 nci maddesi uyarınca BOZULMASINA, 20.10.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/11193 **Karar No:** 2011/22134

İdil Noterliğinde yeminli noter katibi olarak görev yapan sanık Mevlüde Yıldızın, suç tarihinde izinsiz olarak İlçe dışında bulunan İdil Noteri sanık Gülay Köylüoğlunun telefon talimatıyla, sanık Gülay Köylüoğlunun görev mahalli dışında olduğunun anlaşılması için 28.04.2008 tarihli bir kısım evraklara sanık Gülay Köylüoğlunun adını yazarak imzasını atmaktan ibaret eylemlerinde, sanık Mevlüde Yıldıza, İdil Noteri olan sanık Gülay Köylüoğlu tarafından 20.10.2006 tarihinde imza yetkisi verilerek İdil Asliye Hukuk Mahkemesinin 20.10.2006 tarihli işlemiyle yemini yaptırılmış olması ve tüm noterlik işlemlerini yapma yetkisinin bulunması, bu tarihte düzenlenen belgelerin tarafların isteklerine uygun ve içerik itibariyle gerçeği yansıtmaması, noter olan sanık Gülay Köylüoğlunun Özel Eybek Polikliniğinin 28.04.2008 gün ve 40 protokol nolu raporuna göre de dört gün istirahatli olması ve böyle bir işlem yaptırma ihtiyacının bulunmaması karşısında, yüklenen eylemlerin sübuta ermesi halinde dahi sahteciliğin gereksiz olarak yapıldığı ve yüklenen suçun unsurları itibariyle oluşmadığı gözetilmeden sanıkların beraatleri yerine yazılı şekilde mahkumiyetlerine karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanıklar ve müdafilerinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görölmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı, 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, 23.11.2011. gününde oybirliği ile karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2010/3281 **Karar No:** 2011/22564

Sanıklar Bayram Ali Terzi ve Osman Çobanın resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak eylemlerine yönelik temyiz incelemesinde;

Sanıkların anlaşarak, sanık Bayram Ali Terzinin katılan aleyhine yaptığı icra takibinde katılanın adresini yanlış göstermek suretiyle usulsüz tebligat yapılmasını ve takibin kesinleşmesini sağlayıp, buna bağlı olarak haciz işleminin gerçekleşmesi biçiminde gelişen olayda sanıkların eylemlerinin bir bütün olarak resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu, eylemin değerlendirilmesi ve davaya bakmak görevinin Asliye Ceza mahkemesine ait olacağı gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş ve katılan Mustafa Şahinkaya vekili ile sanık İsmail Gerekten müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN başkaca yönleri incelenmeksizin BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 29.11.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/5886 **Karar No:** 2011/7488

Toplanan deliller karar yerinde incelenip, sanığa yüklenen“dolandırıcılık” suçundan sübutu kabul, oluşa ve soruşturma sonuçlarına uygun şekilde vasfı tayin, cezayı artırıcı ve azaltıcı sebeplerin nitelik ve dereceleri takdir kılınmış, savunması inandırıcı gerekçelerle reddedilmiş, incelenen dosyaya göre verilen hükümde bir isabetsizlik görülmemiş olduğundan sanık müdafinin suçun sabit olmadığına ilişkin ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle katılan Cemale karşı işlenen dolandırıcılık suçunun mahkumiyetine ilişkin hükmün (ONANMASINA),

II- O yer C. Savcısı ile sanık müdafinin“ resmi belgede sahtecilik” ve katılanlar İbrahim, Mehmet Erkan, Gülten, Nedim, Mustafa, Ali, Derviş, Halil Bülent, Erol, Orhan Cahit ve Cüneyt Sadiye karşı işlenen dolandırıcılık suçla rından verilen mahkumiyet hükümlerine yönelik temyizlerine gelince;

Yapılan duruşmaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma neticelerine uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre o yer C. Savcısı ile sanık müdafinin sair temyiz itirazlarının reddine; ancak:

- 1- Resmi belgede sahtecilik suçunun oluşabilmesi için sahte belgenin usulüne uygun biçimde düzenlenmesi, buna göre de belgeyi düzenleyen kurumun ismi, kaşesi, mühür ve yetkili memurun imzası gibi bulunması zorunlu olan öğeleri içermesi yanında hukuki sonuç doğurmaya elverişli olması da gerekmektedir.
2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü Anadolu 2. Bölge Müdür Yardımcılığına bağlı Adalar Mezarlıklarında koruculuk görevi yapan sanığın, katılanlara“ ... eğer bu belgeleri almazsanız mezarlarınız yıkılacak..”, veya“ mezarlıktan yararlanmak istiyorsanız mezarlık kullanım belgesi almak zorundasınız, almazsanız mezarlıktan istifade edemezsiniz...” gibi hileli sözler söyleyerek onları kandırarak“ mezar yeri kullanım belgesi” almaları konusunda ikna ettiği ve suç tarihlerinden önceki yıllarda kullanılan ancak daha sonra seri numaralı ve güvenlik kodu içerecek şekilde yenileri basıldığı için bir süredir kullanımda olmayan“ mezar yeri kullanım belgelerini” bir şekilde ele geçirip bunları sahte olarak düzenleyerek katılanlara verdiği, onlardan aldığı paralar karşılığında da, yine önceki yıllarda kullanılan ancak yenileri basıldığı için kullanımdan kaldırılmış olan“ tahsildar makbuzlarını” el yazısı ile düzenleyip katılanlara vermek suretiyle resmi belgede sahtecilik suçlarının işlediğinin iddia ve kabul olunması karşısında; gerçeğin kuşkuya yer vermeyecek şekilde belirlenmesi amacıyla sanık tarafından düzenlenen ve sahte

te olduğundan kuşku bulunmayan suçta konu mezar yeri kullanım belgelerinin hukuksal sonuç doğurmaya elverişli nitelikte olup olmadığının ve buna göre somut olayda sahtecilik suçunun unsurlarının oluşup oluşmadığının tespiti için, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğünden, vatandaşların mezar yeri kullanım belgesi almasına dair prosedürünün ne şekilde olduğu, bu belgelerin kayıtlarının tutulduğu "sicil" ya da "kütük" gibi bir kaydının bulunup bulunmadığı, defin sırasında mezar yeri kullanım belgesinin ibrazının gerekip gerekmediği, gerekiyorsa kime ibraz edildiği ve ibraz edilen belgenin sicil ya da kütükte kaydının bulunup bulunmadığının mutaden kontrol edilip edilmediği, mezar yeri kullanma belgesi bulunmayan müteveffaların özellikle Adalar Mezarlığına defininin mümkün olup olmadığı, mezar yeri kullanım belgesinin basımına hangi merciin, neye göre karar verdiği hususlarının araştırılmasından sonra, sahte olarak düzenlenen suçta konu mezar yeri kullanım belgelerinin hukuksal sonuç doğurmaya elverişli olup olmadığı ve buna göre resmi belgede sahtecilik suçunun unsurlarının oluşup oluşmadığı tartışılarak sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden, eksik soruşturmayla yazılı şekilde karar verilmesi,

- 3- Adli emanette bulunan suçta konu mezar yeri kullanım belgesi ile tahsildar makbuzunun denetime olanak verecek biçimde dosyada bulundurulması gerektiğinin gözetilmesi,
- 4- Ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 15.02.2005 gün ve 2005/6-16-14 sayılı kararında açıklandığı üzere sanığın her bir katılana karşı işlediği dolandırıcılık suçu nedeniyle ayrı ayrı hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden katılanlar İbrahim, Mehmet Erkan, Gülten, Nedim, Mustafa, Ali, Derviş, Halil Bülent, Erol, Orhan Cahit ve Cüneyt Sadiye karşı işlenen dolandırıcılık suçları nedeniyle 5237 sayılı TCK.nun 158/1-d, 62 ve 52/2 maddelerinin 11 kez uygulanmasına karar verilmesi suretiyle 5271 sayılı CMK.nun

230-232 maddelerine muhalefet edilerek toplu hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, o yer C. Savcısı ile sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca (BOZULMASINA), 11.07.2011 gününde oybirliği ile karar verildi.

Daire: 8 Tarih:2011 Esas No: 2011/14887 Karar No: 2011/18206

- 1- Suça konu sahte resmi belgeyi, başka bir şahsın düzenleyerek kendisine verdiğini savunan sanığın, bu savunmasının aksine sahte mühür ürettiğine veya kullandığına ilişkin kanıt bulunmadığı, eyleminin kül halinde sahte resmi belgeyi kullanmaktan ibaret olduğu gözetilmeden, yazılı şekilde sahte mühür ve sahte belge kullanmak suçlarından ayrı ayrı mahkumiyet hükmü kurulması,
- 2- Belgelerde sahtecilik suçlarında, sahte belgenin aldatıcı nitelikte olup olmadığının tespiti mahkemeye ait olup suça konu belgenin duruşmada incelenip özelliklerinin tutanağa geçirilmesi ve gerekçeli kararda aldatma niteliğinin tartışılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,
- 3- Dosyada mevcut adli sicil kaydında kasıtlı suçtan mahkumiyeti bulunmayan sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları gözönünde bulundurularak yeniden suç işleyip işlemeyeceği hususunda oluşan kanaate göre hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilip verilmeyeceğinin değerlendirilmesi gerekirken,“cezaların caydırıcılık ve ıslah etkisinin sağlanması için sanığa bu aşamada cezaya hükmedilmesi gerekli görüldüğünden” şeklindeki yasal ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı biçimde uygulama yapılması,

- 4- Sanık hakkında resmi belgede sahtecilik suçundan tayin olunan 1 yıl 8 ay hapis cezası 5237 sayılı TCK.nun 49. maddesine göre kısa süreli olmamasına karşın, kısa süreli olduğundan ve ertelendiğinden bahisle, aynı yasanın 53/1. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi,
- 5- Suça konu belgenin denetime olanak verecek şekilde dosya içerisinde bulundurulmaması,

Yasaya aykırı, üst C.Savcısı ve sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken CMUK.nun 321. maddesi gereğince (BOZULMASINA), 28.12.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/4333 Karar No: 2011/4333

- 1) Sahibi bulunduğu aracın gerekli harçlar yatırılıp ilgili diğer belgeler de eklenerek yetkili istasyona götürülüp teknik muayenesinin yaptırılmadığını , araç teslim edilmeksizin sadece ruhsatının kimliği tespit edilemeyen şahsa verilecek muayene işleminin sahte biçimde yapıldığını bilecek durumda olan sanığın, yüklenen suçu kasten işlediği sabit olduğu gibi” resmi belgede sahtecilik suçunun” olası kastla işlenemeyeceği gözetilmeden, suçun olası kastla işlendiğinden bahisle sanık hakkında TCKnun 21/2. maddesinin uygulanması suretiyle eksik ceza tayini,
- 2) Sanığın eyleminden dolayı herhangi bir zarar meydana gelip gelmediği, gelmişse giderilip giderilmediği ilgili kurdan sorulup araştırılmadan, sabıkasız olan sanık hakkında, suçun işlenmesiyle oluşan kamu vergi zararının giderilmemiş olduğundan bahisle hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yer olmadığına karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı, 5320 sayılı Kanununun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi uyarınca istem

gibi BOZULMASINA, kazanılmış hakkın saklı tutulmasına, 23.01.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/9345 Karar No: 2011/9345

Suç tarihinde B.. İlçesi H.. Mahallesi Muhtarı olan sanığın, aslen R.. İlçesi, P... Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden“ev açma ve sirkat” suçundan 2005 yılında sınır dışı edilen ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine giriş yasağı bulunan A. Kun sahte beyanı ile kendi resmini yapıştırdığı M. S adına nüfus cüzdanı talep belgesini içeriğinin sahte olduğunu bilmeden imzalamak ve bu şekilde yeterli araştırmada bulunmadan sahte nüfus cüzdanı düzenlenmesine neden olmak şeklinde kabul edilen eyleminin TCKnun 257/2. maddesine uyan görevi ihmal suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfının tayinininde hataya düşülerek, yazılı şekilde“kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği” suçundan hüküm kurulması,

Daire: 11 Tarih:2011 Esas No: 2011/6812 Karar No: 2011/6812

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma neticelerine uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre sanığın yerinde görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddine,;ancak:

Sanığın, Birsen Çelikten olan çocuğunu, gayri resmi olarak yaşadığı Saliha Savcıdan olmuş gibi 15.03.2007 tarihli Mernis Doğum tutanağını düzenleyerek nüfusa kayıt ettirdiğinin iddia ve kabul olunması karşısında, sanığın beyanı üzerine nüfus memuru tarafından mernis tutanağının düzenlenip nüfus kütüğüne kayıt edilmesi eyleminde zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı gözetilmeden, zincirleme suç hükümlerinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayini,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 20.03.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/9126 Karar No: 2010/9767

Sanığın, katılanın kimlik bilgilerini kullanarak kendisine ait fotoğrafla muhtarlıktan aldığı 03/10/2007 tarihli nüfus cüzdanını değiştirme belgesi ile aynı tarihte İlçe Nüfus Müdürlüğüne düzenlettiği sahte nüfus cüzdanı ve 09/10/2007 tarihli sahte ikametgah belgesi ile katılan bankadan tüketici kredisi çektiği olayda; sahte nüfus cüzdanının dosyada bulunan fotokopisinde bankaya müracaat sırasında aslının görüldüğüne ilişkin şerh verilmiş olması, kaldı ki iddianameye konu sahte nüfus cüzdan talep belgesi ile sahte ikametgah belgesi asıllarının da adli emanette olup duruşmada incelendiğinin anlaşılması karşısında, sanığa yüklenen zincirleme biçimde resmi belgede sahtecilik suçunun tüm unsurlarıyla sübuta erdiği gözetilmeden nüfus cüzdan aslının ele geçmediğinden bahisle yazılı şekilde beraat kararı verilmesi,

Yasaya aykırı, katılanın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA,

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/6392 Karar No: 2010/9442

- 1-) Şikayetçi Kurum vekilinin davaya katılma talebi ile ilgili olarak duruşmada hazır bulunan sanık Harun A..... ile müdafisine diyecekleri sorulmadan katılma kararı verilerek CMK.nun 238/3. maddesine aykırı davranılması,
- 2-) Oluşa uygun kabule ve dosya kapsamına göre, 1996-2002 yılları arasında SS Safir Konut Yapı Kooperatifinin Yönetim Kurulu Başkanı olan sanık Hacı A....nın, kooperatif karar defterinin 17/08/1996 tarih ve 80 sayılı yönetim kurulu kararının alındığı sayfasında tahrifat yaparak, oğlu olan diğer sanık Harun A.....yı gerçekte kooperatifte çalışmadığı halde sigortalı olarak çalışmaya başlamış gibi göstermek suretiyle, sanık Harun A...ya ücret ödemesi yapılmasını, sigorta

primlerinin de kooperatif tarafından ilgili kuruma yatırılmasını sağlayarak, kooperatif zararına haksız yarar sağladıkları anlaşılmış olup, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 62/son maddesindeki“ ..kooperatif yönetim kurulu üyeleri ile memurlarının, kooperatifin para ve malları ile evrak ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlar nedeniyle kamu görevlileri gibi cezalandırılır” hükmü karşısında; resmi belge niteliğinde olan kooperatif karar defterinin tahrif edilmesi fiilinin resmi belgede sahtecilik; sahte belge ile sigortalı gösterilen sanık Haruna ücret ödemesi ve sigorta primlerinin kooperatif tarafından yatırılmasının temin edilmesi suretiyle kooperatif zararına haksız yarar sağlanması fiilinin de zimmet suçunu oluşturacağı gözetilmeden, aldatma yeteneği de tartışılarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, katılan vekili ile sanıklar müdafinin temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülmemiş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 20/09/2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2010/5286 **Karar No:** 2010/11044

Sanığın üst aramasında el konulan Rahmi Yıldız adına düzenlenmiş, aslı ele geçirilemeyen, fotokopiden ibaret nüfus cüzdanının aldatma yeteneğinin ne şekilde olduğu açıklanmadan ve yakalanması sırasında sanığın emniyet görevlilerine kendisini Rahmi Yıldız olarak tanıtmadığı gözetilmeden yazılı şekilde her iki suçtan da mahkumiyet hükümleri kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 12.10.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:CGK Tarih:2010 Esas No: 2010/7-38 Karar No: 2010/7-38

ÖZET: Özel yasalarda düzenlenen suçların işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde failin ayrıca bu suçtan da cezalandırılabilmesi için o yasa da özel bir düzenleme yapılmış olması zorunlu olup aksinin kabulü ceza kanunlarında kıyasın uygulanması anlamına gelecektir. 5411 sayılı Bankacılık Yasasında sahtecilik suçundan ayrıca cezaya hükmolunacağına ilişkin bir düzenleme olmaması ve nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarının ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde bunun yasa koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu ve bu suçu bileşik suç olarak düzenlediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Dava ve Karar: Sanıklar T. İ. ve N. S.in; özel belgede sahtecilik suçundan beraatlerine, nitelikli banka zimmeti suçundan ise 5237 sayılı TCY'nın 37/1, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2, 5237 sayılı TCY'nın 43/1, 62, 52/2 ve 53. maddeleri uyarınca 12şer yıl 6şar ay hapis ve 346.200er Lira adli para cezası ile cezalandırılmalarına, 5411 sayılı Yasanın 160/2-son cümlesi uyarınca 110.791 Liranın sanıklardan müteselsilen tazmini ile katılana ödettirilmesine, bu miktar üzerinden harçlar tarifesi uyarınca hesaplanan 5.982 Lira nispi harcın sanıklardan müteselsilen tahsili ile hazineye irat kaydına ilişkin, Afyonkarahisar 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 08.04.2009 gün ve 155-43 sayılı hüküm, sanıklar müdafii ve katılan vekili tarafından temyiz edilmekle, dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 28.12.2009 gün ve 15634-16056 sayı ile, nitelikli banka zimmeti suçundan kurulan hükmü n bozulmasına, sahtecilik suçundan kurulan beraat hükmünün ise oyçokluğuyla onanmasına karar verilmiştir.

Yargıtay C. Başsavcılığı ise, 09.02.2010 gün ve 154041 sayı ile;

a) 5237 sayılı TCY 212: Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur.

Maddenin gerekçesinde; Madde metninde, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacağı kabul edilmiştir. Örneğin, sahte belgenin kullanılması sureti ile bir kimse aldatılarak bir yarar elde edilmiş olabilir. Bu durumda, hem dolandırıcılık hem de resmi veya özel belgede sahtecilik suçlarına ait cezaların içtima suretiyle verilmesi gerekecektir. Keza, sahte belge düzenlemek suretiyle zimmetin gizlenmeye çalışılması halinde, hem zimmet suçundan hem de resmi belgede sahtecilik suçundan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacaktır denmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 11.07.2006 gün, 2006/5-182-182 esas karar sayılı ilamında, 765 sayılı TCY'nın 78. maddesinde ki düzenleme uyarınca, zimmet suçunun unsurlarını oluşturan sahte belge düzenleme suçu, 5237 sayılı Yeni Yasa döneminde 212. maddesinde ki düzenleme uyarınca ayrıca cezalandırılabilen bir fiil haline dönüşmüştür... Yasa koyucu diğer bazı suçlar yönünden de 765 sayılı Yasa dönemindeki mürekkep (bileşik) suç uygulamasından vazgeçmiş, bu kapsamda, TCY'nın 125 ve 146. maddesinde düzenlenen suçların, karşılığını oluşturan, 5237 sayılı Yasanın 302 ve 309. maddelerinde bu iradesini açıkça ortaya koymuştur. 5237 sayılı Yasanın 42, 43 ve 44. maddelerindeki suçların içtimai ile ilgili istisnai düzenlemeler hariç, yeni yasa döneminde her fiil bağımsız bir suç oluşturmakta ve ayrıca cezalandırılmaktadır kararıyla, 5237 sayılı TCY kapsamında zimmet suçuyla birlikte işlenen özel ve Senet belgede sahteciliğin ayrıca cezalandırılmasına karar vermiştir...

Yargıtay 7. Ceza Dairesi bu kararında 5237 sayılı TCY 5 ve 42. maddelerine dayandığından bu maddelerin irdelenmesi gerekmektedir.

b) 5237 sayılı TCK'nun 5. md.: Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Bu hükümle yeni ceza yasasında, eski ceza yasasından farklı bir düzenlemeye gidilmiştir. 765 sayılı TCYnın 10. maddesinde, bir konuda diğer kanunlarda özel bir hüküm mevcut ise, 765 sayılı TCKnun genel mahiyetteki hükümlerinin, o konuyla ilgili olarak uygulama kabiliyet olmadığı halde; yeni ceza yasası sistematığında, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak Türk Ceza Yasasında belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanması gerekecektir.

Ancak belirtmek gerekir ki, yeni TCKnun 5. maddesi hükmü, genel norm-özel norm ilişkisinde uygulanamaz. TCKnda yer alan suç tanımlarıyla diğer kanunlarda yer alan suç tanımları arasında genel norm-özel norm ilişkisinin varlığı halinde, aynı hukuki değeri ihlal niteliği taşıyan iki suç söz konusu olur. Aynı hukuki değeri ihlal niteliği taşımakla birlikte, başka bir kanunda TCKndaki suça nazaran ayrı bir suç tanımına yer verilmesi durumunda, özel normun önceliği ilkesi gereğince, sair kanundaki özel suç tanımı uygulama kabiliyetine haiz olacaktır. (İçel Kayıhan, Suçların İctimai, İstanbul, 1972, s. 186)

Bir özel hukuk tüzel kişisi olan bankalara ait para ve sair malvarlıklarının banka görevlilerince zimmete geçirilmesi fiilleri aslında TCKnda tanımlanan güveni kötüye kullanma suçunun nitelikli halini oluşturmaktadır. Ancak bu fiiller 5411 sayılı Bankacılık Kanununda özel bir zimmet suçu olarak tanımlandığı için, görevliler hakkında güveni kötüye kullanma suçundan değil, 5411 sayılı Kanundaki hükümler uygulanacaktır. (Özgenç İzzet, TCK Gazi Şerhi, 3. baskı, s.94). Yerleşik Yargıtay uygulamalarımız da bu yöndedir. Ancak bu suç işlenirken belgelerde sahtecilik yapılması halinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanununda açık hüküm bulunmadığı takdirde, sahtecilik eylemi cezalandırılmayacak mıdır? 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4. maddesinin beşinci fıkrasında Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükümlenir. hükmü açıkça sahtecilik eylemini genel hükümler uyarınca cezalandırmaktadır. (Özgenç İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2008, s.501). Bu tarz bir düzenleme

ye 5411 sayılı Bankacılık Kanununda rastlanmamaktadır. 5237 sayılı TCY'nın 212. maddesinin açık hükmü karşısında, sahtecilik konusunda Bankacılık Kanununda hüküm bulunmaması nedeniyle, genişletici yorum yoluyla, sahtecilik suçundan da cezalandırma yoluna gidilmelidir.

c) Yargıtay 7. Ceza Dairesi yukarıda tarih ve sayısı bildirilen kararında, belgede sahteciliğin TCY'nın 42. maddesi yollamasıyla, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160/2 maddesinde yazılı nitelikli zimmet suçunun unsuru olduğunu kabul etmiştir.

TCY'nın 42. maddesi birleşik suç düzenlemektedir. Doktrine göre birleşik suç, bir suçun diğer bir suçun unsuru ya da ağırlatıcı sebebi olması demektir. (Özbek Veli, Kanbur Nihat, Doğan Koray, Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010, s.513; Hakeri Hakan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.436; Koca Mahmut, Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.464; Demirbaş Timur, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.487) Birleşik suçla ilişkin kanuni tanıma göre, o suç oluşturulan hareketler birden çok olabilir. Örneğin yağma suçu, cebir veya tehditle malın alınmasından oluşan çok hareketli bir suçtur. Birleşik suçta hareketler doğal anlamda birden çoktur ve her hareket değişik hukuki değerleri ihlal etmektedir. Kanun koyucu birden çok hukuki değeri ihlal eden hareketleri tek fiil sayarak bir suç tanımı içerisinde birleştirmektedir. Diğer deyişle birleşik suçlarda hukuki anlamda tek hareket bulunmakta ve dolayısıyla tek suç söz konusu olmaktadır. (Koca Mahmut, Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.464)

TCY'nın 42. maddesindeki düzenlemeye göre birleşik suç iki şekilde gerçekleşebilir. Birleşik suçun parçalarını oluşturan suçlar ya unsur ya da ağırlatıcı sebep niteliğindedir.

Birleşik suçun ilk görünüş şekli, bir suçun diğer suçun unsuru olmasıdır. Unsur olan suçlar bağımsızlıklarını tamamen kaybettikleri için ortada bir suç bulunmakta ve sadece bu suçun cezası verilmektedir. Birleşik suçun bu şeklinin klasik ör-

neği, cebir (TCY.nın 108), tehdit (TCY.nın 106), hırsızlık (TCY.nın 141) suçlarının birleşerek yağma suçunu oluşturmasıdır. Ayrıca cinsel saldırı (TCY 102), siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi suçunda (TCY.nın 114) da cebir veya tehdit, suçun bir unsuru olduğu için fail bu suçlardan da ayrıca cezalandırılmayacaktır.

Birleşik suçun ikinci görünüm şekli, bir suçun diğer bir suçun cezayı artıran nitelikli unsuru olarak kabul edilmesidir ve nitelikli unsur durumunda bulunan suç bağımsızlığını kaybeder. Örneğin yağma suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlarından birisi, bu suçun konut veya işyerinde işlenmesidir (TCY 149/1, bent d). Buna göre, konut dokunulmazlığını ihlal suçu yağma suçunun nitelikli unsurunu oluşturduğu için, faile sadece yağma suçunun nitelikli halinden ceza verilecek, ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçundan dolayı cezaya hükmedilmeyecektir. Aynı şekilde, cinsel taciz suçu (TCY.nın 105), işkence suçunun nitelikli unsurunu (TCY.nın 94/3); kişi hürriyetinden yoksun kılma suçu (TCY.nın 109/2), konut dokunulmazlığının nitelikli unsurunu (TCY.nın 116/4) oluşturmaktadır.

Birleşik suçun her iki şeklinin kanunda açıkça gösterilmesi gerekir. (Hakeri Hakan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.43 8; Demirbaş Timur, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.488). Şayet belirli bir suçun diğer bir suçun unsuru veya nitelikli hali olduğu kanunda açıkça gösterilmemişse, birleşik suçtan söz edilemez. Bu anlamda konumuzla ilgisi bakımından, Bankacılık Kanununu 160/2 maddesinde açıkça iki ayrı suçtan bahsedilip bahsedilmediğini incelemek gerekmektedir.

d) Bankacılık Kanununun 160/2. md.: Suçun, Zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde faile on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir; ancak, adli para cezasının miktarı bankanın uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece resen ödettirilmesine hükümlenir.

Nitelikli zimmeti tanımlayan yukarıdaki maddede, nitelikli zimmetin oluşabilmesi için hileli davranışlarda bulunulması aranmaktadır. Ancak burada birleşik suç tanımı gereği, açıkça bu suçun unsuru veya ağırlatıcı nedeni olacak bir başka suç sayılmamıştır. Dolayısıyla nitelikli zimmet suçu birleşik suç olarak kabul edilemez.

Bu durumda hileli davranışlar kelimelerinden ne anlamak gerekecektir? Yargıtay 7. Ceza Dairesinin istikrar kazanmış kararlarında belirtildiği üzere (7. CD, 18.06.2009 gün, 2008/17858 esas, 2009/7271 karar; 7.CD, 18.03.2009 gün, 2008/9502 esas, 2009/3119 karar sayılı ilam), 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22/3. maddesinde nitelikli zimmetin tanımı yapılırken suç, bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse hükmü nedeniyle yapılan hileli hareketin bankayı aldatması kriteri aranmakta iken; 5411 sayılı Yasanın 160/2 maddesinde sadece hileli davranışlardan söz edilmektedir. Dolayısıyla basit bir inceleme ile ilk bakışta anlaşılmayan her türlü hareketin, eylemi nitelikli zimmet suçu haline getirdiği kabul edilmektedir. Bu nedenle, 5411 sayılı Yasada nitelikli zimmet kavramı geniş tutulmuş, eylemin sadece dekontlarla işlenmesi ile sınırlı kalmamış, bunun dışında pek çok işlemle veya işlemsizlikle nitelikli zimmet suçunun işlenmesi mümkün olmuştur.

Sonuç olarak, TCY'nın 212. maddenin gerekçesi, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ve birleşik suç kavramının mahiyeti kapsamında, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160/2 maddesinde yazılı nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında, özel belgelerde sahtecilik yapılması halinde, özel belgede sahteciliğin ayrıca cezalandırılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

e) Dava konusu olayda, yerel mahkeme özel belgede sahtecilik suçunu, nitelikli zimmet suçunun unsuru olarak kabul ettiği için, özel belge olan banka dekontlarında sahtecilik yapıp yapılmadığına dair herhangi bir incelemeye gitmemiştir. Oysa hesabına para aktarılan ve daha sonra bu parası çekilen Z. Y. adlı kişi, dekontlardaki imzaların kendisine ait olmadığını söy-

lemiştir. Bu konuda bir inceleme yapılmadığı için diğer müdirlere dekontlardaki imzalarının gerçek olup olmadığı tespit edilememiştir görüşüyle 5 itiraz yasa yoluna başvurarak, Özel Daire onama kararının kaldırılmasına, yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmesi isteminde bulunmuştur.

Dosya Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilmekle, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Sanıkların 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2. maddesinde düzenlenen nitelikli zimmet suçundan cezalandırılmalarına, sahtecilik suçundan ise beraatlarına karar verilen somut olayda; Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2 maddesinde düzenlenen nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında düzenlenen sahte evrak nedeniyle, belgede sahtecilik suçundan da ayrıca ceza tayinine gerek bulunup bulunmadığına ilişkindir.

İncelenen dosya içeriğinden;

Sanık T. İ.in suç tarihinde Şekerbank Çay İlçesi Şubesinde banka, ticari ve pazarlama yönetmeni olarak görev yaptığı ve banka adına birinci derece imza yetkisine sahip olduğu, sanık N. S.in ise gişe yetkilisi olarak görev yaptığı, birinci derecede ana kasa sorumlusu olduğu ve banka adına ikinci derecede imza yetkisinin bulunduğu,

Sanıkların görev yaptığı banka şubesinin müşterisi olan ve yurt dışında yaşayan Y. A. isimli kişinin hesabından 12.11.2007 tarihinden itibaren bilgisi dışında toplam 54.472,65 Euronun usulsüz olarak çekildiği, bu kişinin sanık T.e telefon ederek parayı çekeceğini ve hazırlamasını söylediği, bunun üzerine durumun ortaya çıkmaması için banka şubesinin nazım hesabından 01.05.2008 tarihinde 600.000YTL'nin çekilerek O. D. İsimli banka müşterisinin vadesiz hesabına aktarıldığı, aktarılan

bu paranın 05.05.2008 tarihinde banka müşterilerinden O. O. (168.500 YTL), R. D. (150.000 YTL), Z. S. A. (150.000 YTL) ve Z. Y. (131.500 YTL) isimli kişilerin hesaplarına virman yapıldığı, 22.05.2008 tarihinde de O. D. isimli kişinin hesabına çeşitli miktarlarda toplam 618.000 YTL'nin aktarıldığı, bu paranın 400.000 YTL kısmının banka müşterilerine ait sekiz ayrı hesaptan çekildiği, bu nedenle sanık N.'ın kasa hesabının 218.000 YTL açıkla kapandığı, 23.05.2008 tarihinde şubenin kredili mevduat hesabından çeşitli miktarlarda olmak üzere toplam 618.000 YTL çekilerek kasa açığının kapatıldığı ve bir gün önce hesaplarından para çekilen sekiz müşterinin hesabına iade edildiği, sanıkların bu işlemlerin anlaşılmasında için hesaptan hesaba para aktarma (virman), işlemlerin tekrarı, başka bir banka personelinin şifresi ve kullanıcı numarasını kullanma, fişleri yok etme ve boş olarak müşterilere önceden imzalatılan dekontları kullanma gibi yöntemler kullanarak sonuçta 600 000 YTL'yi zimmete geçirdikleri anlaşılmaktadır.

5237 sayılı TCY'nın Özel kanunlarla ilişki başlıklı 5. maddesinde; Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır hükmü getirilmiş, maddenin gerekçesinde; Özel ceza kanunlarında ve ceza içeren kanunlarda suç tanımlarına yer verilmesinin yanı sıra, çoğu zaman örneğin teşebbüs, iştirak ve içtima gibi konularda da bu Kanunda benimsenen ilkelerle çelişen hükümlere yer verilmektedir. Böylece, ceza kanununda benimsenen genel kurallara aykırı uygulamaların yolu açılmakta ve temel ilkeler dolanılmaktadır. Tüm bu sakıncaların önüne geçebilmek bakımından, ayrıca hukuk uygulamasında birliği sağlamak ve hukuk güvenliğini sağlamak için; diğer kanunlarda sadece özel suç tanımlarına yer verilmesi ve bu suçlarla ilgili yaptırımların belirlenmesi ile yetinilmelidir. Buna karşılık, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak bu kanunda belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir denilmek suretiyle yasa koyucu amacını ortaya koymuştur.

Konumuzla ilgili olan bileşik suç ise TCY'nın 42. maddesinde; Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluştur-

ması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz şeklinde düzenlenmiş olup genel hükümler arasında yer alması nedeniyle TCY'nın 5. maddesi uyarınca bütün özel ceza yasaları açısından uygulama yeri bulunmaktadır.

5237 sayılı TCY'nın genel hükümleri arasında yer almayan ve Toplumla karşı suçlar başlıklı üçüncü kısmın Kamu güvenine karşı suçlar bölümünde, İçtima başlıklı 212. maddesinde; Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur şeklindeki hüküm nedeniyle TCY'nın 247. maddesinin 2. fıkrasında bileşik suç olarak düzenlenen nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde fail ayrıca evrakta sahtecilik suçundan da cezalandırılacaktır.

TCY'nın 212. maddesi hükmüne benzer bir düzenleme 21.03.2007 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5. maddesinin 4. fıkrasında; Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükmolunur şeklinde getirilmiştir.

Konumuza ilişkin olan bankacılık zimmeti ise, 5237 sayılı TCY'nın yürürlüğe girmesinden sonra 01.11.2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160. maddesinde ; Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, altı yıldan oniki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler.

Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde faile on iki yıldan az ol-

mamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir; ancak, adli para cezasının miktarı, bankanın uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece resen ödettirilmesine hükümlenir... biçiminde düzenlenmiştir.

Anılan Yasada, TCY'nın 212. maddesine veya Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5/4. maddesine benzer bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

5237 sayılı TCY'nın zimmet suçunu düzenleyen 247. maddesi ise;

- (1) Görevi nedeniyle zilyedliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu mal kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- (3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilebilir şeklindedir.

Görüldüğü gibi zimmet suçu, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160. maddesinde ceza yaptırımını (miktarı) dışında 5237 sayılı TCYna benzer şekilde düzenlenmiştir. Basit zimmet suçu için TCY'nın 247/1 maddesinde 5-12 yıl hapis cezası öngörülmüş, nitelikli zimmet suçu için ise maddenin 2. fıkrasında yarı oranında artırım yapılması hüküm altına alınmıştır. 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/1 maddesinde ise; basit zimmet suçu için 6-12 yıl hapis cezası öngörülmüş iken nitelikli zimmet suçu için maddenin ikinci fıkrasında 12 yılmamak üzere hapis cezası getirilmiştir.

Tüm bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde;

5237 sayılı TCYnın 212. maddesindeki; Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur şeklindeki düzenlemenin, TCYnın genel hükümleri arasında yer almaması nedeniyle, TCYnın 5. maddesindeki, yasanın genel hükümleri arasında yer alan düzenlemelerin özel yasalar açısından da uygulanacağı kuralı kapsamında özel yasalar açısından da uygulama olanağı bulunmamaktadır. 5237 sayılı TCYnın 212. maddesi yalnızca TCY içinde düzenlenen suçlara ilişkin olarak uygulanabilecek bir kuraldır.

Özel yasalarda düzenlenen suçların işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde failin ayrıca bu suçtan da cezalandırılabilmesi için o yasada özel bir düzenleme yapılmış olması zorunlu olup aksinin kabulü ceza kanunlarında kıyasın uygulanması anlamına gelecektir. Nitekim yasa koyucu 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5. maddesinin 4. fıkrası ile bu yasa açısından bir kural koymakla kalmamış, bunun yanında böyle bir hüküm bulunmayan özel yasalar açısından TCYnın 212. maddesinin uygulanamayacağına ilişkin iradesini de dolaylı olarak ortaya koymuştur.

5411 sayılı Bankacılık Yasasında sahtecilik suçundan ayrıca cezaya hükmolunacağına ilişkin bir düzenleme olmaması ve nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarının ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde bunun yasa koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu ve bu suçu bileşik suç olarak düzenlediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu itibarla, yerel mahkeme kararı ile bunu onayan Özel Daire kararında bir isabetsizlik bulunmadığından Yargıtay C. Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Kurul Üyesi İ. Ş.; 5411 sayılı Yasanın 160. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan nitelikli zimmet suçunun işlenmesinde kullanılan belgenin sahte olması halinde bu belgenin sahtecilik suçunun unsurlarına oluşturması halinde hem nitelikli zimmet hem de sahtecilik suçu

oluşacağından, eğer sahtecilikten ayrıca ceza verilmesi düşünülmediği takdirde de sahtecilik suçunun nitelikli zimmet suçunun unsuru arasında kabul edilmesi gerekeceğinden, sahtecilikten beraat kararı verilmemesi gerekirdi.

Konunun iki ayrı başlık altında değerlendirilmesi gerekmektedir.

1- Birincisi, 5237 sayılı TCY'nın 5. maddesinde yer alan, Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır düzenlemesi sadece genel hükümler bakımından getirilmiştir.

Bu husus madde gerekçesinde şöyle ifade edilmiştir: Özel ceza kanunlarında ve ceza içeren kanunlarda suç tanımlarına yer verilmesinin yanı sıra, çoğu zaman örneğin teşebbüs, iştirak ve içtima gibi konularda da bu kanunda benimsenen ilkelerle çelişen hükümlere yer verilmektedir. Böylece, ceza kanununda benimsenen genel kurallara aykırı uygulamaların yolu açılmakta ve temel ilkeler dolanılmaktadır. Tüm bu sakıncaların önüne geçebilmek bakımından, ayrıca hukuk uygulamasında birliği sağlamak ve hukuk güvenliğini sağlamak için, diğer kanunlarda sadece özel suç tanımlarına yer verilmesi ve bu suçlarla ilgili yaptırımların belirlenmesi ile yetinilmelidir. Buna karşılık, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak bu kanunda belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir. Aksi yöndeki düzenlemelerin hukuk devleti ve eşitlik ilkelerine aykırılık oluşturması nedeniyle Hükümet Tasarısındaki madde metni değiştirilmiştir.

Görüldüğü gibi, TCY'nın 5. maddesindeki düzenleme genel hükümlerle ilgilidir.

Oysa TCY'nın 212. maddesindeki düzenlemede, TCY'da düzenlenmiş olan sahtecilik suçunun ayrı bir suç oluşturacağına işaret edilmektedir.

TCY'nın 212. maddesindeki düzenlemeye göre, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı

cezaya hükmolunur. Bu düzenleme özel yasalardaki sahtecilikle ilgili düzenlemelere istisna getirmiyor. Bir başka deyişle, 212. maddedeki düzenleme, 5237 sayılı Yasanın ilgili maddelerinde yer alan sahtecilik fiilinin bir başka suçun unsuru olup olmasına bakılmaksızın ayrı bir suç oluşturacağına işaret etmektedir. Eğer çoğunluk görüşünden hareket edilecek olursa, özel yasalardaki suçları işleyenler ile genel ceza yasasındaki benzeri suçları işleyenler arasında özel yasadaki suçu işleyenlerin daha az cezaya mahkum edilmeleri gerekir. Yasama organının bunu açıkça yazmadığı hallerde yorum yoluyla böyle bir ayrıma gidilmesi adalet ilkesine aykırılık oluşturacaktır.

Örneğin, TCYda düzenlenen nitelikli zimmet suçunun cezası basit zimmet suçu için öngörülen (m.247/1) beş yıldan oniki yıla kadar olan cezanın yarı oranında artırımı kadardır (m.247/2). Buna karşın 5411 sayılı Yasanın 160/2. maddesindeki düzenlemeye göre, nitelikli zimmet suçunun cezası on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve para cezasıdır. TCYda düzenlenen nitelikli zimmetten verilecek cezaya resmi belgede sahtecilik suçundan da ayrıca ceza verildiğinde, sahtecilik suçu için öngörülen cezanın üst sınırı dikkate alınarak ceza belirlendiğinde sanığa nitelikli zimmet suçu yanında sekiz yıl ek ceza verilmiş olunacaktır (m.204/2). Oysa 5411 sayılı yasadaki nitelikli zimmetten verilecek tek ceza TCYda öngörülenden daha az olacaktır. Halbuki özel ceza yasalarında özel düzenleme ve ceza vermelerin gerekçelerinde fiillerin farklı olmaları halinde saikların lehlerine veya aleyhlerine düzenlemeler olabilir. Ancak 5411 sayılı Yasadaki düzenleme sanıkların lehlerine düzenleme getirmeyi amaçlamamaktadır, öyle olsaydı 5411 sayılı Yasa nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarını TCYnın öngördüğünden daha az belirlerdi.

O nedenle TCY, sahtecilik suçları için ayrı ceza öngörmekle, özel veya genel ceza yasası ayrımı yaratmak istememiştir. İsteseydi bunu özel ceza yasasında ayrıca düzenlerdi.

2- Diğer yandan, çoğunluk görüşünün yerinde olduğunu kabul ettiğimiz takdirde, somut olayımızda sahtecilik suçundan beraat kararı verilmesi ve bu kararın özel dairesince onan-

mış olması da dikkate alındığında, sahtecilik suçunun nitelikli zimmet suçunun unsuru içerisinde kabul edilmesi anlamsızlaşmış olacaktır. Zira yerel mahkeme sahtecilik suçuyla ilgili beraat gerekçesinde aynen, müsnet suçun zimmet suçunun unsuru niteliğinde olduğu anlaşılmakta, özel belgede sahtecilik suçundan her iki sanığın ayrı ayrı beraatine demiş ve özel daire bu beraati onamıştır. Yerel mahkeme, özel daire ve çoğunluk görüşüne göre sahtecilik suçu, 5411 sayılı Yasanın 160/2. maddesindeki nitelikli zimmet suçunun unsuru kabul edildiğine göre, sahtecilik fiilinden beraat değil, bu suçun nitelikli zimmet suçunun içerisinde eritilmesi gerekirdi. Nitelikli zimmet suçunun oluşmasına vücut veren sahtecilik fiilinin, hem nitelikli zimmet suçunun unsuru kabul edilmesi ve hem de beraatla sonuçlandırılması, esasen nitelikli zimmet suçunun somut olayımızdaki bir unsurunun (hileli davranışlar, sahtecilik) ortadan kaldırılması demektir ki, bu halde de sanıklara sadece basit zimmet suçundan ceza vermek gerekirdi.

Bu nedenlerle Yüksek Ceza Genel Kurul çoğunluk görüşüne katılmamaktayım düşüncesiyle, Çoğunluk görüşüne katılmayan diğer altı Kurul Üyesi de benzer düşüncelerle eylemin nitelikli zimmet suçunun yanında ayrıca evrakta sahtecilik suçunu da oluşturacağı görüşüyle karşıoy kullanmışlardır.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle,

1- Yargıtay C. Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 06.04.2010 günü yapılan müzakerede oyçokluğu ile karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2010 **Karar No:** 2010

Sahtecilik suçlarında aldatıcılık özelliğinin tespitinin hakime ait olduğu cihetle, suça konu belgelerin getirtilerek duruşmada incelenip özellikleri duruşma tutanağına yazıldıktan sonra işgal kabiliyetlerinin bulunup bulunmadığı tespit edilerek sonucuna göre sanığın hukuki durumunun belirlenmesi gerektiğinin gözetilmemesi,

Kabul ve uygulamaya göre de;

Altınyavuz İnş. Nak. Petrol Sanayi Ticaret Ltd. Şti nin yetkili müdür ve temsilcisi olan sanığın suça konu 27 LK 560 ve 63 TA 247 plaka sayılı araçlara ait ruhsatların fotokopilerini çekip, bu fotokopilerin“aslı gibi” olduklarına dair noter tasdiklerini yaptırdıktan sonra, araçların gerçekte yolcu taşıma kapasitelerinin 14 1 olmasına rağmen noter tasdikli ruhsat fotokopileri üzerinde yer alan“diğer bilgiler” bölümüne sonradan“Okul taşıtı 18 1 öğrenci taşır” ibaresini ekleyip, renkli fotokopilerini çekerek elde ettiği sahte noter tasdikli araç ruhsatlarını Harran İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne 31.05.2006 günü vermekten ibaret ve oluşturma biçiminde sübutu kabul olunan somut olayda, suça konu sahte belgelerin sanık tarafından farklı zamanlarda düzenlendiklerine veya kullanıldıklarına ilişkin dosyada bir delil bulunmaması ve 5237 sayılı TCK.nun 43. maddesinde,“değişik zamanlarda” denilmesi karşısında; aynı anda işlenen eylemlerde zincirleme suça ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı, tek bir resmi belgede sahtecilik suçundan hüküm kurulması gerektiği ve sanığın güttüğü amaç ve saik, suç konusunun önemi, kastın yoğunluğu ve sahte belge çeşitliliği dikkate alınarak temel cezanın alt sınırdan uzaklaşarak tayini gerektiği gözlemlenmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, ceza miktarı bakımından kazanılmış hakkın saklı tutulmasına 12.11.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2009 **Esas No:** 2009/237 **Karar No:** 2009/4278

- 1- Belgelerde sahtecilik suçlarında aldatma yeteneğinin bulunup bulunmadığının takdir ve tayini hakime ait olup, adli emanette kayıtlı suça konu keşide tarihleri 25.03.2007 ve 15.06.2007 olarak değiştirilerek paraflanmış çekler incelenmek suretiyle, özelliklerinin duruşma tutanağına yazılarak gerekçeli kararda aldatma niteliğini taşıyıp taşımadığı tar-

tışılardan ve denetime olanak verecek şekilde suçla konu belge dosyası içerisinde de bulundurulmadan yazılı şekilde karar verilmesi,

- 2- 5271 sayılı CMK.nun 225.maddesi uyarınca hükmün konusu duruşmanın neticesine göre iddianamede gösterilen fiilden ibaret olup, iddianame ile "sanığın söz konusu çekleri bankalara verip açılmaması gereken bir krediyi açtırmak suretiyle dolandırıcılık suçunu işlediği" iddiasıyla dava açıldığı gözetilmeden, iddianame dışına çıkılarak, dava konusu yapılmayan suçla konu çeklerin ödenmemesi nedeniyle keşideci hakkında icra takibi yapıldığından "Davut Çetin'e karşı dolandırıcılık" suçunun işlendiğinden bahisle sanığın mahkumiyetine karar verilmesi
- 3- 5237 sayılı TCK.nun 158.maddesinin 1.fıkrasının (e), (f) ve (j) bentlerinde sayılan hallerde maddede öngörülen 5 ila 5.000 tam gün arasında belirlenecek gün birim sayısı üzerinden varsa artırım ve indirim nedenleri uygulanarak tespit olunan sonuç gün ile bir gün karşılığı 20-100 YTL. arasında takdir edilecek miktarın çarpımı sonucu bulunan miktar, suçtan elde olunan haksız menfaatin iki katından az ise adli para cezası asgari bu miktara yükseltilip bu miktar üzerinden takdiri indirim hükmü uygulanarak sonuç adli para cezasının belirlenmesi gerektiği gözetilmeyerek yazılı şekilde eksik adli para cezası tayini,
- 4- Sanığa yüklenen suçlardan doğrudan doğruya zarar görmeyen şikayetçi Denizbank'ın davaya katılma hakkı bulunmadığı ve usulsüz verilmesi nedeniyle hukuken geçersiz olan müdahillik kararı uyarınca lehine vekalet ücreti tayini,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı yasanın 8/1 maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CUMK.nun 321.maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, 15.04.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2009 Esas No: 2009/17499 Karar No: 2009/14218

Tapu müdürlüğünde satışla ilgili düzenlenen resmi senet ve tapu kütüklerinin 5237 sayılı TCK.nun 204/3 madde ve fıkrası kapsamında sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belgelerden sayılamayacağı nazara alınmadan anılan maddenin 1.fıkrası ile ceza tayini ile yetinilmesi gerekirken yazılı şekilde fazla ceza tayini,

2-5327 Sayılı TCK.nun 53. maddesinin 3.fıkrası uyarınca 1.fıkranın (c) bendindeki kendi alt soyu üzerindeki hak yoksunluğunun şartla tahliye tarihine kadar, diğer hak yoksunluklarının ise hapis cezasının infazına kadar uygulanacağını gözetilmemesi,

Yasaya aykırı, katılan vekili ile sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 Sayılı CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA 13.11.2009 gününde oybirliği ile karar verildi

Daire: 9 Tarih:2009 Esas No: 2009/10381 Karar No: 2009/11140

...Sanığın B.Y.adına düzenlenmiş nüfus cüzdanındaki fotoğrafı sökerek,kendisine ait fotoğrafı yapıştırdığı ve söz konusu fotoğrafı kullanmak suretiyle işe girip kurumca adına sigorta sicil kartı düzenlendiği anlaşıldığından eyleminin zincirleme şekilde resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı,hukuki durumunun buna göre tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden iki ayrı suç kabul edilerek uygulama yapılması...

Daire: 11 Tarih:2009 Esas No: 2009/20103 Karar No: 2009/20103

Belgelerde sahtecilik suçlarında; aldatma yeteneğinin bulunup bulunmadığının takdirinin mahkemeye ait olduğu cihetle, adli emanetin 2008/28 nosunda kayıtlı suçta konu nüfus cüz-

danı ve sürücü belgesinin celbi sağlanıp incelenmek suretiyle özelliklerinin duruşma tutanağına yazılması, denetime olanak verecek şekilde sahte belgelerin asıllarının dosya içerisine konulması, gerektiğı gözetilmeden eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması,

Kabule göre de;

b) Suça konu sahte nüfus cüzdanı ve sürücü belgesinin sanıktan aynı anda ele geçirildiğı ve belgelerin farklı zamanlarda düzenlenip kullanıldığına dair delillerin de bulunmadığı cihetle, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 08.06.2010 gün ve 98/143 sayılı ve Dairemizin benzer bir çok kararında açıklandığı üzere, 5237 sayılı TCKnun 43/1. maddesinde“değişik zamanlarda” denilmesi karşısında, aynı anda birden fazla sahte belgenin kullanılması halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı ancak birden çok sahte belgenin düzenlenmesi/kullanılması olgusunun 5237 sayılı TCKnun 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesi sırasında nazara alınabileceğı gözetilmeden yazılı şekilde zincirleme olarak işlenen resmi belgede sahtecilik suçundan sanık hakkında fazla ceza tayini,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, 21.11.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2008 **Esas No:** 2008/1831 **Karar No:** 2008/15202

Ancak; Sanıkların gerçeğe aykırı nakliye teskeresi düzenleyerek başkalarına çıkar sağlama eyleminin resmi evrakta sahtekarlık suçunu oluşturduğu, kanıtları değerlendirmenin ve eylemi nitelendirmenin ağır ceza mahkemesinin görevine girdiğı gözetilmeden görevsiz mahkemede yargılamaya devamla karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş ve katılan orman idaresi vekiliyle, sanık A.İ. müdafinin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden

tebliğnamedeki bozma düşüncesine uygun olarak,sair yönler incelenmeksizin HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere, dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02.07.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2008 Esas No: 2006/2697 Karar No: 2008/2853

Sanığın, çalınan 34 ... 599 plakalı araç için sahte 34 ... 5757 plaka kaydıyla Ali adına trafik tescil belgesi düzenlediği, ayrıca yakalandığında üzerinde kendi fotoğrafı bulunan sahte olarak Ümit ismine düzenlenmiş nüfus cüzdanı ve sürücü belgesi bulunduğundan bahisle açılan kamu davasında; Ali ve Ümit adlarına düzenlenen belgelerin ayrı kastla işlenen iki sahtecilik suçunu oluşturacağı dikkate alınarak, Ümit adına sahte olarak düzenlenmiş nüfus cüzdanı ve sürücü belgesinin aynı anda kullanılması eyleminin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı takanın 80. maddesinin uygulanmasını gerektirdiği, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı takanın 43. maddesinde, 765 sayılı Yasanın 80. maddesinden farklı olarak“değişik zamanlarda” denilmesi karşısında aynı anda işlenen fiillerde zincirleme suça ilişkin hükümlerin uygulanma olanağı bulunmadığından tek bir resmi belgede sahtecilik suçundan hüküm kurulması gerektiği, ancak sanığın güttüğü amaç ve saik, suç konusunun önemi, kastın yoğunluğu ve sahte belge çeşitliliği dikkate alınarak temel cezanın alt sınırdan uzaklaşarak tayini gerektiği gözetilmeden; buna göre kararın gerekçe bölümünde; 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3. maddesi uyarınca suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasa ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbiriyle karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın tespiti gerektiği gözetilmeden 765 sayılı takanın 350/1-3. maddesinin lehe olduğundan bahisle yazılı şekilde her bir belgeden ayrı ayrı hüküm kurulması,

2- Suça konu sahte belgelerin delil olarak dosyada saklanması yerine zoralımına karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görölmüş olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca (BOZULMASI-NA), 16.04.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2008 Esas No: 2007/8425 Karar No: 2008/617

Belgelerde sahtecilik suçlarında kast, zarar vermek bilinci ve iradesi olarak kabul edilmektedir. Mağdurun önceden verdiği rıza üzerine onun imzasını taklit ederek kullanan sanığın mağdura zara vermek bilinci bulunmayacağından kastın varlığı ileri sürülemez. Ancak, doğal olarak , rıza üzerine başkasının imzasını taklit eden failin , mağdura herhangi bir zarar vermeyeceği kanısı ile hareket ettiği sabit olmalıdır. Mağdurun rızasının ortadan kaldırılabilmesi için fiilin işlenmesinden önce açıklanması zorunludur. Mağdurun rızası açık olabileceği gibi zımni de olabilir. Özellikle iki kişi arasındaki ilişkiler, böyle bir rızanın varlığını ciddi olarak kabule elverişli olduğu takdirde, bu rızaya dayanarak başkasının imzasını atan kimsede suç kastının varlığı kabul olunamaz.

“1-Sahtecilik suçlarının öncelikle ve asıl bilirkişisi mahkeme olup, belgelerdeki sahteciliğin kandırıcılık yeteneğini maddi öğeye göre belirleyip takdir etmek yetkisinin de mahkemeye ait bulunduğu gözetilerek, dava konusu sahte nüfus cüzdanı ve kimlik belgesi asılları, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının 2003/203 Hazırlık, 2003/38 Karar sayılı dosyasında emanete alındığı anlaşılmakla, belirtilen yer emanetinin 2003/78 sırasından getirtilip Mahkemece incelenerek, aldatıcı özelliğinin bulunup bulunmadığı belirlenip karar yerinde tartışılmadan yazılı biçimde hüküm kurulması,

2-Suçta konu belge asıllarının, denetime olanak sağlaması bakımından dosya içerisinde bulundurulmaması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık Erol Özbolat'ın temyiz itirazı bu bakımdan yerinde görölmüş olduğundan diğer yönleri in-

celenmeyen hükmün açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak BOZULMASINA, 07/03/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar. 6CD, 7.3.2006, 6891/2116) (www.adalet.org)

“**Sanığın** alacaklı olduğu Adem isimli şahsın borçlusu ... spor malzemeleri ayakkabıcılık inşaat gıda sanayi limitet şirketi olan alacağından dolayı Zeytinburnu 2. icra müdürlüğünün 1997/6906 esası ile adı geçen şirket hakkında icra takibinde bulunarak şirket adına kayıtlı 34... 59 plakalı araç üzerine haciz koydurduğu, bu haczin 17.12.2000 tarihinde alacağın temlik yoluyla devir alan sanığın bir yıllık haciz yineleme hakkını kaybetmemek için suça konu 17.12.1999 tarihli belge üzerinde tahrifat yaparak 15.11.2000 tarihli hale getirip trafik tescil şube müdürlüğüne vermek şeklinde gerçekleşen eyleminin; dosyada mevcut icra dosyası içerisinde alacağını temlik eden Adem’in suça konu mahcuz malın 28.09.2000 tarih ve 788 sayılı tahsilat makbuzu ile avans yatırması nedeniyle faydasız sahtecilik olduğu ve yüklenen suçun unsurları itibariyle oluşmadığını kabul eden mahkemenin kabulünde bir isabetsizlik görülmediğinden tebliğnamedeki bozma isteyen görüşe iştirak edilmemiştir.” (Yar. 11. CD. , 01.10.2007, 10153/6132) (www.adalet.org)

“**Resmi evrakta sahtekarlık** suçundan sanıklar Ejder Aslantürk ve Engin Tekel’in ayrı ayrı TCK.nun 64/1. maddesi delaletiyle aynı Yasanın 340. maddesi yollamasıyla 339/1, 80. maddeleri uyarınca 7 yıl 6 ay ağır hapis cezası ve fer’i ceza ile cezalandırılmalarına ilişkin Ardahan Ağır Ceza Mahkemesince 13.02.2001 gün ve 47-39 sayı ile verilen kararın sanıklar vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine, dosyayı inceleyen Yargıtay 6. Ceza Dairesince 15.11.2002 gün ve 10909-12995 sayı ile hükümlerin onanmasına karar verilmiştir.

Yargıtay C.Başsavcılığı ise 09.01.2003 gün ve 56891 sayı ile;

“1-Sanık Ejder, savunmasında ve daha sonra vermiş olduğu dilekçelerinde; hak edişlerin Bayındırlık Müdürlüğünce düzenlendiğini, kendisinin sahtecilik yapmadığını Hanak

İlçesi Tarım Sitesi taahhüdünün“Aslantürk A.Ş.” nin adına olduğunu, suça konu edilen hak edişlerdeki müteahhit A.Ş. kısmının altında bulunan imzaların kendisine ait olmadığını, hak ediş raporlarını şirketin diğer yetkililerinin imzaladığını ileri sürmüş olmasına göre; öncelikle bu savunma araştırılarak, suça konu hak ediş raporlarında müteahhit“Aslantürk A.Ş.” nin altındaki imzaların sanık Ejder’in eli mahsulü olup olmadığı hususunda bilirkişi incelemesi yaptırılarak sonucuna göre hukuki durumun tayini gerekirken eksik ve yetersiz inceleme ile Yerel Mahkemece yazılı şekilde hüküm kurulmasında isabet bulunmamaktadır.

2-Kabule göre de; sahteciliğin birden fazla hak ediş raporlarında yapıldığı, eylem teselsül ettiğinden bahisle TCK.nun 80. maddesi uygulanmış ise de; sanık Ejder’in dosyada bulunan imza sirkülerine göre 9 nolu hak edişte bulunan imzanın sanık Ejder’in imzasına benzediği ya da benzetildiği, diğer hak edişlerdeki imzaların sanık Ejder’in imzasına hiç benzemediğinin gözlemlendiği, bu duruma göre sahteciliğin hangi nolu hak edişlerde ve ne şekilde yapıldığı TCK.nun 80. maddesinin uygulama koşullarının ne şekilde oluştuğu karar yerinde açıklanıp tartışılmadan Yerel Mahkemece yazılı şekilde hüküm kurulması da usul ve yasaya aykırıdır.

3-Diğer tarafından, inşaat mühendisi olup, sabıkasız bulunan sanıklar Engin Tekel ve Ejder Aslantürk’e TCK.nun 339. maddesinin birinci cümlesi uyarınca ceza tayin olunurken TCK.nun 29. maddesine aykırı biçimde yasal ve yeterli olmayan, soyut gerekçe ile asgari haddin çok üzerinde ceza tayin olunmuş. Keza gerekçe gösterilmeksizin de TCK.nun 80. maddesinin uygulanmasında da ceza 1/6 oranı yerine yazılı şekilde uygulama yapılmak sureti ile fazla ceza tayin olunması da yerinde bulunmamaktadır.” görüşüyle itiraz yoluna başvurarak Özel Daire kararının kaldırılmasına ve Yerel Mahkemenin hükmünün bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Dosya Birinci Başkanlığa gönderilmekle Ceza Genel Kurulunca okundu, gereği konuşulup düşünüldü.

Ceza Genel Kurulu kararı

Sanıkların resmi evrakta sahtekarlık suçundan cezalandırılmalarına karar verilen somut olayda Özel Daire ile Yargıtay C.Başsavcılığı arasındaki uyuşmazlık;

- 1- Suça konu hak ediş raporlarında, müteahhit bölümünde yer alan imzaların sanık Ejder'in eli ürünü olup olmadığının saptanması bakımından bilirkişi raporu almak suretiyle soruşturmanın genişletilmesinin gerekip gerekmediği,
- 2- Somut olayda sanık Ejder'in eyleminin zincirleme suç oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi,
- 3- Sanıklar hakkında alt sınırdan ayrılarak ceza belirlenirken ve TCK.nun 80. maddesi uygulamasında artırım oranının yüksek tutulmasında yasal ve yeterli gerekçe gösterilip gösterilmediği noktalarında toplanmaktadır.

Bu itiraz nedenleri sırasıyla ele alınıp incelendiğinde;

1-Birinci itiraz nedeni soruşturmanın genişletilmesi ile ilgili olup, önsorun oluşturduğundan bu husus öncelikle ele alınıp değerlendirilmelidir;

Gerek yerleşmiş yargısal kararlarda, gerekse öğretilerde genellikle kabul gören görüşe göre evrakta sahtekarlık suçlarının hukuki konusu, kamunun güvenidir. Belgelerin gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi gerçek bir belgeye eklemeler yapılması, tamamen veya kısmen değiştirilmesi eylemlerinin kamu güvenini sarstığı kabul edilerek suç sayılıp yaptırıma bağlanmıştır. Bu nedenle de fiilen bir zararın ortaya çıkması aranmamakta, zarar olasılığı yeterli görülmektedir.

Mahkemece, resmi belgede bulunması gereken başlık, sayı, tarih, imza, mühür gibi zorunlu öğeler incelenmeli, belgenin niteliği ve nesnel olarak aldatma gücü olup olmadığı saptanmalıdır. Ancak, aldatma gücü kavramının değişken ve göreceli bir kavram olması nazara alındığında açıklanan yöntemle sonuca ulaşılamazsa ya da tahrifat konusunda doğabilecek tereddütlerin giderilmesinde mahkemeye yardımcı olma ve ay-

dınlatma bakımından konusunda uzman bilirkişinin görüşüne de başvurulabilir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay ele alınıp değerlendirildiğinde;

Hanak ilçesi Tarım Sitesi inşaatı ile ilgili olarak, İl Bayındırlık Müdürlüğü kontrol mühendisi olan sanık Engin Tekel tarafından düzenlenen geçici hak ediş raporlarında sanık Ejder Aslantürk'ün de ortağı olduğu müteahhit Aslantürk İnşaat Şirketinin hiç ya da tam olarak yapmadığı imalatların tam olarak yapılmış gibi gösterilmek suretiyle fazla para ödenmesine neden oldukları sanıkların savunmaları, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamı ile sabittir. Suça konu geçici hak ediş raporlarının memur olan sanık Engin Tekel tarafından düzenlendiğinde ve sanık Ejder Aslantürk'ün ortağı olduğu inşaat şirketinin, içeriği itibariyle sahte olan bu raporlara dayalı olarak hak etmediği halde yapmadığı işlerin parasını aldığı hususlarında bir kuşku bulunmamaktadır. Geçici hak ediş raporlarında müteahhit firma adına sanık Ejder ya da şirketin diğer bir ortağı olan kardeşi Nejdet Aslantürk'e ait imzanın yer almasının suçun oluşumuna bir etkisi bulunmamaktadır. Çünkü, ne müteahhit firmanın ortağı olan sanık Ejder ne de firmanın diğer yetkilileri, geçici hak ediş raporları ile belirlenen haksız bedelleri almadıklarını ileri sürmedikleri gibi, hak ediş raporlarında belirtilenlerin aksine bazı imalatların hiç yapılmadığı, bir kısmının ise eksik yapıldığı bilirkişi raporundan anlaşılmaktadır.

O halde, nesnel ölçülere göre birçok kimseyi aldatabilecek nitelikteki, içeriği itibariyle sahte olan ve resmi belge niteliğinde bulunan geçici hak ediş raporlarının memur olan sanık Engin tarafından, bir çoğunun inşaat mahalline dahi gidilmeden düzenlemiş olması, sanık Ejder'in ortağı olduğu şirket adına da bu nitelikleri bilinerek imzalanması ve haksız yarar sağlanması hususları bir bütün halinde nazara alındığında artık, sanıkların irade birliği içinde gerçekleştirdikleri bu eylemlerinde TCK.nun 340. maddesinin yollamasıyla 339. maddesindeki suçun unsurları oluşmuştur. Bu nedenle Yerel Mahkemece yapılan soruşturma yeterli olup, suça konu bu belgelerdeki imza-

ların sanık Ejder'in elinin ürünü olup olmadığının araştırılması suretiyle soruşturmanın genişletilmesine gerek yoktur.

Bu itibarla Yargıtay C.Başsavcılığının soruşturmanın genişletilmesine ilişkin itirazı yerinde değildir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan üç Kurul Üyesi ise, Yargıtay C.Başsavcılığının soruşturmanın genişletilmesine ilişkin itirazı haklı nedenlere dayandığından kabulüne karar verilme-lidir görüşüyle karşı oy kullanmışlardır.

2-Sanık Ejder'in sabit olan eyleminin zincirleme suç oluşturup oluşturmadığına ilişkin uyuşmazlığın incelenmesinde;

Zincirleme (müteselsil) suçun varlığı için bazı koşulların gerçekleşmesi gerekir. Yerleşmiş yargısal kararlarda da vurgulandığı üzere, bunlardan birisi birden fazla suçun (neticenin) bulunması, diğeri; bu suçların yasanın aynı hükmünü ihlal etmeleri, sonucusu ise, birden fazla suçun aynı suç işleme kararına bağlanmasıdır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı gibi, sanıkların birden çok geçici hak ediş raporunu sahte olarak düzenleyip, bunları kullanmak suretiyle yapılmamış işlerin paralarını Devletten tahsil ettikleri sabittir. Sanık Ejder, ortağı olduğu firmanın, yapmadığı ya da eksik yaptığı imalatların paralarının tahsil edilmesinde kullanılan geçici hak ediş raporlarının sahte olduklarını bilmekte olup, sahte belgelerin bu firmanın bir yetkilisi tarafından imzalanmış bulunması karşısında yalnızca imzaladığı tek belgeden sorumlu tutulacağını kabul etmek olanaksızdır. Bu nedenle sanığın aynı suç işleme kararı ile hareket ederek diğer sanık Engin ile birlikte birden fazla sahtecilik suçu işlediği anlaşılmalı, Yerel Mahkemece hakkında teselsül hükümlerinin uygulanması isabetlidir.

Bu itibarla Yargıtay C.Başsavcılığının, sanık Ejder hakkında TCK.nun 80 maddesinin uygulanmaması gerektiğine ilişkin itirazı da yerinde değildir.

3-Sanıklar hakkında alt sınırdan ayrılmak suretiyle ceza belirlenirken ve TCK.nun 80. maddesinin uygulanmasında

artırım oranının yüksek tutulmasında gösterilen gerekçelerin yasal ve yeterli olup olmadığına ilişkin uyumsuzluk nedeninin incelenmesinde;

Hakim iki sınır arasında temel cezayı belirlerken, TCK.nun 29. maddesinin son fıkrasında örneksene yöntemiyle belirtilen şekilde gerekçe gösterecektir. Yasa koyucu, bu suretle cezaların kişiselleştirilmesinin sağlanması bakımından hakim, her olayın özelliğine ve failin kişiliğine göre, gerekçesini göstererek iki sınır arasında temel cezayı belirlemesi olanağını sağlamıştır. Anılan maddede öngörüldüğü üzere bu gerekçe, sanığın kişiliği, olayın işleniş yer ve biçimi, nedeni ve işlenmesindeki özellikler ile zarar ya da tehlikenin ağırlığı, kastın veya taksirin yoğunluğu ile ilgili dosyaya yansıyan bilgi ve belgelerin isabetle değerlendirildiğini gösterir biçimde yasal ve yeterli olmalıdır.

Öte yandan yerleşmiş yargısal kararlarda vurgulandığı üzere, yasada iki sınır arasında artırma veya eksiltme yapılabileceği öngörülen hallerde hakim, yasal gerekçesini göstererek ya da takdire dayanarak hüküm kurmakta serbesttir. Takdirde yanılığa ya da çelişkiye düşülen hallerde denetim yapılması olanaklıdır.

Yerel Mahkemece sanıklar hakkındaki temel ceza belirlerken aynen,“suç tarihine göre haksız olarak elde edilen menfaatin değerine göre sanıkların şahsi ve sosyal durumlarına, suçun işleniş şekli nazara alınarak takdiren ve teşdiden” gerekçesine dayanılarak alt sınırdan uzaklaşmış, TCK.nun 80. maddesinin uygulanmasında ise cezanın“takdiren 1/4 oranında” artırılması ibaresine yer verilmiştir.

Somut olay bu değerlendirmeler ışığında ele alındığında;

Sanıkların 11.04.1990 ile 20.08.1991 tarihleri arasında sahte olarak düzenledikleri dokuz adet geçici hak ediş raporu ile hiç yapılmayan ya da eksik yapılan imalatlar nedeniyle bilirkişi raporuyla belirlendiği üzere Devletten haksız olarak toplam 399.939.712 lira aldıkları sabittir. O halde sanıkların neden

oldukları zararın ağırlığı, bir yılı aşkın sürede birçok kez gerçekleştirilen sahtecilik eylemlerinin sanıkların kastlarının yoğunluğunu göstermesi nazara alındığında dosya kapsamına uygun olarak, öznel ve nesnel ölçüler gözetmek suretiyle alt sınırdan bir yıl ayrılarak temel cezayı belirleyen ve takdire dayanmak suretiyle de TCK. nun 80. maddesinin uygulanmasında yüksek artırım oranının tercih eden Yerel Mahkeme kararı isabetli olup, gösterilen gerekçeler yasal ve yeterlidir.

Bu itibarla Yargıtay C.Başsavcılığının temel cezanın alt sınırdan ayrılma gerekçesinin yasal ve yeterli olmadığına ilişkin itirazı yerinde değildir.

Ancak, hüküm tarihinden sonra 01.01.2002 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Yasasının 471. maddesinin sanıkların lehine olan hükmü nazara alındığında, Yerel Mahkemece TCK.nun 33. maddesinin uygulanmasında, “sanıkların ceza süresi içinde yasal kısıtlılık altında bulundurulmalarına” ibaresine yer verilmesi yasaya aykırı olup, Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının bu değişik gerekçe ile kabulüne, bu aykırılık yeniden yargılamayı gerektirmediğinden CYUY.nun 322. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak hükmün düzeltilerek onanmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının değişik gerekçe ile KABULÜNE, Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 15.11.2002 gün ve 10909-12995 sayılı kararının KALDIRILMASINA, Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi'nin 13.02.2001 gün ve 47-39 sayılı hükmünün, 01.01.2002 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Yasasının 471. maddesi hükmü nazara alınarak TCK.nun 33. maddesinin uygulanmasındaki isabetsizlik nedeniyle BOZULMASINA, bu aykırılık yeniden yargılamayı gerektirmediğinden CYUY.nun 322. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak hüküm fıkrasında yer alan “sanıkların ceza süresi içerisinde yasal kısıtlılık altında bulundurulmalarına” ibaresi çıkartılarak yerine “hapis halinin sona erdirilmesine kadar yasal kısıtlılık altında bulundurulmalarına” açıklaması eklenmek suretiyle hükmün DÜZELTİLEREK ONANMASINA, dosyanın yerine gönderilmek üzere

Yargıtay C.Başsavcılığına tevdiine, 01.04.2003 tarihinde birinci uyuşmazlık nedeni yönünden oyçokluğuyla, diğer nedenlerde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. CGK, 01.04.2003, E.2003/6-12, K.2003/76) (www.adalet.org)

“**ÖZET : Yüklenen dolandırıcılık suçunun** unsurları itibariyle oluşmadığı taraflar arasındaki uyuşmazlığın hukuki nitelikte olduğu gözetilerek mahkumiyet kararının bozulması gerekmiştir.

DAVA : Resmi Evrakta Sahtecilik ve Dolandırıcılık suçlarından sanık Ekrem’in yapılan yargılaması sonunda: 5237 Sayılı Kanununun 204/1, 43, 158/1-F-son, 43, 62, 53. maddeleri gereğince mahkumiyetine dair BAKIRKÖY 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nden verilen 31.10.2007 gün ve 2007/129 Esas, 2001/418 Karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtay’ca incelenmesi sanık müdafii tarafından istenilmiş olduğundan dava evrakı C. Başsavcılığının bozma isteyen 09.03.2008 tarihli tebliğnamesi ile daireye gönderilmekle, incelenerek gereği görüldü:

KARAR : 1- Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 03.03.1998 gün ve 8/69 sayılı kararında belirtildiği gibi önceden doğmuş bir borç veya oluşmuş bir zarar için hileli davranışlarda bulunulması halinde, borç veya zarar kandırıcı nitelikteki davranışlar sonucu doğmayacağından dolandırıcılık suçu oluşmayacağı, suçun oluşması için kullanılan hile ve desisenin kandırıcı nitelikte olması; mağduru yanılgıya düşürmesi, kandırıcı mahiyetteki bu davranışlara ve yalanlara inanan mağdur tarafından sanığa veya bir başkasına haksız çıkar sağlanması gerekmekte olup, somut olayda; sanığın 12.06.2007 tarihli celsedeki savunmasında“ ... radyatör vanası satan G. Tesisat Armatür San. Tic. AŞ’den 27.000 İTL tutarında malzeme aldım, 20 gün kadar sonra da kendisine Metin’den aldığım 42.000 YTL’lik müşteri çekini arkasını ciro ederek verdim ...”, şikayetçinin ise aynı celsede bu savunmayı doğrulayan ifadesinde;“ ... kendisine parça parça olmak üzere toplam 42.000 liralık mal verdik, başlangıçta kendisi ile açık hesap olarak çalıştık daha sonra suça konu çekleri verdi. ..” demesi karşısında; suça konu çeklerin önceden ara

ara doğmuş bir borca karşılık olarak verildiği dosya kapsamından anlaşılacakla yüklenen dolandırıcılık suçunun unsurları itibariyle oluşmadığı, taraflar arasındaki uyuşmazlığın hukuki nitelikte olduğu, gözetilerek, sanığın dolandırıcılık suçundan berati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine hükmolunması,

2- Dosyada mevcut bilirkişi raporlarında suça konu çeklerin keşideci imzalarının sanığın eli ürünü olmadığına belirtilmesi ve sanığında bu çekleri Metin isimli bir arkadaşından aldığına savunması karşısında; gerçeğini kuşkuya yer veremeyecek şekilde belirlenmesi açısından, suça konu çeklerde keşideci olarak gözüken“G. Otelcilik Turizm Org. Gıda Ya. Ve Mermer San. Tic. Ltd. Şti.” ile“Hüseyin Y.” isimli kişiler adına çek karnesi düzenlenip düzenlenmediği, suça konu çeklerin gerçek olup olmadığı ait olduğu bankalardan sorulup, adı geçen şirketin yetkilisi ile diğer çekteki keşideciye sanığın savunmasında çekleri aldığına belirttiği Metin isimli şahsa suça konu çekleri verip vermedikleri araştırılarak sonucuna göre resmi evrakta sahtecilik suçundan sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken eksik soruşturma neticesinde yazılı şekilde karar verilmesi,

3- Kabul ve uygulamaya göre de; Hüküm tarihinden önce 5237 Sayılı Yasanın TCK'nın 158/1. fıkrasına 29.06.2005 gün ve 5377 Sayılı Yasanın 19. maddesi ile eklenen“... Ancak, (e), (o) ve (j) bentlerinde sayılan hallerde hapis cezasının alt sınırı üç yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.” hükmü göz önünde bulundurulmayarak adli para cezasının eksik tayini,

SONUÇ : Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 Sayılı Yasanın 8/1 maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'un 321. maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, kazanılmış hakkın saklı tutulmasına, 12.05.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi. (Yar. 11CD, 12.05.2008, 2333/4756) (www.adalet.org)

“Sahtecilik suçlarının öncelikle ve asıl bilirkişinin mahke-

me olduğu, belgelerdeki sahteciliğin kandırıcılık yeteneği taşıyıp taşımadığını, maddi öğeye göre belirlemek ve takdir etmek yetkisinin hakime ait bulunduğu gözetilmeden suça konu belge asılları duruşmaya getirilip incelenmeden suç konusu nüfus cüzdanı sürücü belgesi ile ticaret sanayi üye kimlik kartında değiştirilen fotoğraflar üzerinde soğuk damga izinin bulunup bulunmadığı dahi anlaşılmayan yetersiz bilirkişi görüşü esas alınmak suretiyle yazılı biçimde hüküm kurulması, belge asıllarının denetim olanağı sağlayacak biçimde dosya içerisinde bulundurulmaması.....

kabule göre de;

sanığın kendi fotoğrafını taşıyan .H.M adına nüfus cüzdanı, U.K adına bir adete sürücü belgesi bir adet ticaret ve sanayi üye kimlik kartında sahtecilik yapması eyleminin 765 sayılı TCK'nın 71. maddesi yoluyla 350/1-3(iki kez)356 maddelerinde yer alan suçları oluşturduğu gözetilmeden aynı yasanın 79. maddesi yoluyla 350/1 maddesi gereğince bir kez cezalandırılmasına karar verilmesi, (765 sayılı yasa 5237 sayılı yasaya göre sanığın lehine olduğu için kabule göre 765 sayılı yasanın 350/1-3,81/2(iki kez)40 maddelerine göre ceza verilmesi gerektiğini belirtmiştir.“(Yar. 6CD, 2006, E.2006/10966, K.2006/6562)(www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık... hakkında yapılan duruşma sonunda mahkumiyetine ilişkin (S) asliye ceza mahkemesinden verilen 10.12.2002 tarihli hükmün Yargıtayca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş,

...01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 S.K.nun 7/2 ve 5252 sayılı Kanununun 9/3 maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 23.02.1938 günlü 1937/23 esas-1938/9 sayılı, Yar.Ceza Genel Kurulunun 25.05.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında ,somut olayla ilgili 765 sayılı TCK nun 355 ve 647/6 maddeleriyle 5237 sayılı TCK nun 204 maddesinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda ,mahkemece 765 sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına bulunduğu anlaşıldığından ,hükmün onanmasına 21.06.2005

tarihinde oybirliği ile karar verildi.”(Yar. 6CD, 21.06.2005, E.2003/19479, K.2005/6025)(www.adalet.org)

“**Sanığın** eylemine uyan 765 sayılı TCY’nın 342/1, 59/2 maddelerine göre hükümden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY’nın aynı suça uyan 204/1,62/1.maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından anılan yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3.maddesi ışığında sanık yararınadır. Hükümün bu nedenle bozulması gerekmiştir.”(Yar. 6CD, 2005, E.2003/18945, K.2005/7511) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık S.Ş., Ş.A. ve T.K. haklarında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetlerine ilişkin (B) Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 21.5.2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanıklar tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından onama isteyen tebliğname ile 04.12.2003 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanık S.Ş. hakkındaki hükmün incelenmesinde;

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve hakimın takdirine göre sanık (SŞ)’nin temyiz itirazları yerinde görülmemiş olduğundan reddiyle; 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nın 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nın Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3 .maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu’nun 23.2.1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY.nın 350/1-3, 80, 40. maddeleriyle 5237 sayılı TCY.nın 204/1, 43, 63. maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, Mahkemece 765 sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına bulunduğu anlaşıldığından, hakkındaki usul ve kanuna uygun bulunan hükmün tebliğname gibi onanmasına,

Sanıklar Ş.A. ve T.K. hakkındaki hükmün incelenmesinde ise;

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimın takdirine göre; suçun sanıklar tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Sanıkların eylemine uyan 765 sayılı TCY.nnin 343/2, 80, 40. maddelerine göre, hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nin aynı suça uyan 268. maddesi yollamasıyla 267/1, 43, 269/3-a, 63. maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından, anılan Yasanın 7/2, 5252 sayılı Yasanın 9/3.maddeleri ışığında sanıklar yararına olması ve 5237 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması,

bozmayı gerektirmiş, sanıklar Ş.A. ve T.K.'nin temyiz itirazları bu bakımdan yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle isteme aykırı olarak bozulmasına, 12.7.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”(Yar. 6CD, 12.07.2005, E.2003/16030, K.2005/6928)(www.adalet.org)

“Özet : Suç tarihinde tasfiye halinde S.S. İ.H.O. İşçileri Yapı Kooperatifi yönetim kurulu başkan ve üyeleri olan sanıkların, Genel Kurul Toplantı Tutanağında tahrifat yaptıklarının iddia edilmesi ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 62/son maddesine göre de“Kooperatiflerin yönetim kurulu başkan ve üyelerinin bu nitelikteki suçlarından dolayı Devlet Memurları gibi cezalandırılacakları” hükmü karşısında; sübutu halinde eylemlerinin, 765 sayılı TCK.nun 339/1. maddesine göre, hüküm tarihinden sonra yürürlüğe giren ve sanık yararına olan 5237 sayılı Yasanın 204/2. maddesine uyan suçu oluşturup oluşturmadığına ilişkin kanıtları değerlendirme ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden, yargılamaya devamla yazılı şekilde beraat kararı verilmesi, bozmayı gerektirir.

Dava : Sahtecilik suçundan sanık A. Y., T. Ç., İ. C. ve Ş. E. Ç. haklarında yapılan duruşma sonunda; beraatlerine ilişkin (İ.) 5. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 10.7.2002 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi katılan vekili tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C. Başsavcılığında onama isteyen tebliğname ile 4.12.2003 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Karar : Suç tarihinde tasfiye halinde S.S. İ.H.O. İşçileri Yapı Kooperatifi yönetim kurulu başkan ve üyeleri olan sanıkların, Genel Kurul Toplantı Tutanağında tahrifat yaptıklarının iddia edilmesi ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 62/son maddesine göre de“Kooperatiflerin yönetim kurulu başkan ve üyelerinin bu nitelikteki suçlarından dolayı Devlet Memurları gibi cezalandırılacakları” hükmü karşısında; sübutu halinde eylemlerinin, 765 sayılı TCK.nun 339/1. maddesine göre, hüküm tarihinden sonra yürürlüğe giren ve sanık yararına olan 5237 sayılı Yasanın 204/2. maddesine uyan suç oluşturup oluşturmadığına ilişkin kanıtları değerlendirme ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden, yargılamaya devamla yazılı şekilde beraat kararı verilmesi,

Sonuç : Bozmayı gerektirmiş, katılan S.S. İ.H.O.İ. Yapı Kooperatifi vekilinin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle isteme aykırı olarak bozulmasına, 14.7.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar. 6CD, 14.07.2005, E. 2003/11686, K.2005/7096)(www.adalet.org)

“Sanıkların eylemlerine uyan 765 Sayılı TCY.nun 342/1,59/2 maddelerine göre cezalandırılmalarına karar verilmiş ise de,hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun aynı suça uyan 204/1,62. maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü,alt ve üst sınırları bakımından anılan Yasanın 7/2,5252 sayılı Yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanıklar yararına olması ve 5237 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması,bozmayı gerektirmiş,sanıkların temyiz itirazları bu bakımdan yerinde görülmemiş olduğundan,hükmün açıklanan nedenle isteme aykırı olarak bozulmasına 12.9.2005

tarihinde oybirliği ile karar verildi.”(Yar. 6CD, 12.09.2005, E.2004/636, K.2005/7182)(www.adalet.org)

“**Dosyada** bulunan suçta konu sahte nüfus cüzdanının incelenmesinde, fotoğraf üzerinde soğuk damga izinin bulunduğu, kandırıcılık yeteneği taşıdığı gözlenip saptanmış olduğundan, tebliğnamedeki bu yöndeki bozma düşüncesi benimsenmemiştir.

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine....suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, 1b6b2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 s. TCK'nin 7/2.....ışığında;

Somut olayla ilgili 765 s. TCK'nin 350/1, 80 maddeleriyle 5237 s. TCK'nin 204/1 ve 43 maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, mahkemece kurulan hükmün sanık yararına olduğu düşünülmüş, diğer temyiz itirazlarına yerinde bulunmamıştır.

Ancak; suçta konu emanette kayıtlı belgenin delil olarak dosyada saklanması yerine zoralmına karar verilmesi bozmayı gerektirmiş....” delil olarak dosyada saklanmasına” karar verilmesi suretiyle hükmün düzeltilerek onanmasına, 27.6.2005 tarihinde karar verilmiştir.”(Yar. 6CD, 27.06.2005, E.2003/21871, K.2005/6237) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık (SK) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (A) 9. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 8.5.2003 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık savunmanı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığundan bozma isteyen tebliğname ve 25.8.2005 tarihli kenar yazı ile 15.9.2005 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanık (SK)'nin 4.6.2003 tarihinde askerde olması nedeniyle annesine yapılan tebligatın geçersiz olduğu, bu nedenle de temyiz isteminin süresinde olduğu kabul edilerek yapılan incelemede;

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakim takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı, 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3.maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 23.2.1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY'nun 350/1-3, 81/1. maddeleriyle 5237 sayılı TCY'nun 204/1.maddesinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, Mahkemece 765 sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına olduğu anlaşılmış; diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Sanığın mahkemece TCK'nun 81.maddesi uygulamasına esas alınan eski hükümlülüğünün doğrudan para cezasına ilişkin olup miktarı, ayrıca kararda TCK'nun 55/3. maddesi de uygulandığından Adli Sicil Kanununun 8. maddesinde değişiklik yapan 4778 sayılı Yasanın 11.1.2003 tarihinde yürürlüğe girmesi karşısında; yerine getirme tarihi itibariyle de tekerrür hükümlerinin uygulanamayacağına gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (SK) savunmasının temyiz itirazı ile tebliğnamedeki düşünce bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle bozulmasına, 10.11.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 10.11.2005, E.2005/11095,K. 2005/10032) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık (KU) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (I) Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 18.3.2003 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 1.4.2004 tarihli tebliğname ile 21.4.2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Asıl olan tapu dairesindeki herkese açık kayıtlar olup, tapu senetlerinin hukuksal değerinin bulunmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine, hükümlülüğüne karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (KU)nun temyiz itirazı ve tebliğnamedeki düşünce bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle BOZULMASINA, 14.11.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 14.11.2005, E.2004/5983, K.2005/10076) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** ve dolandırıcılık suçlarından sanık (İH) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (A) 1. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 17/05/2002 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 19/02/2004 tarihli tebliğname ile 26/03/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

I-Katılan (AÖ)’ye yönelik dolandırıcılık suçundan kurulan hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Katılan (EB)’den sahte senet vererek aldığı (.....) plakalı otomobili katılan (AÖ)’ye 200.000.000 lira kaparo alarak 1.200.000.000 liraya satmak üzere anlaşılan sanığın, tanık (MK)’nin vekil olarak atandığına ilişkin aracın kayıt maliki (EB) adına sahte düzenlenmiş vekaletnameyi vererek kalan 1.000.000.000 lirayı aldığı, adı geçen tanığın da aracı katılan (AÖ)’ye Ankara 42. Noterliğinde satım sözleşmesiyle vekaletten sattığının anlaşılması karşısında; dolandırıcılık suçunda noterin aracı kılınması nedeniyle sanığın eyleminin 765 sayılı TCY’nın 504/3. maddesine uyan nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, aynı Yasanın 503/1. maddesiyle hüküm kurulması, suç tarihindeki ekonomik koşullara, paranın satın alma gücüne ve yerleşik uygulamalara göre katılan (AÖ)’den alınan dolandırıcılığa konu 1.200.000.000 lira paranın değeri pek aşırı olduğu halde normal kabul edilerek yazılı biçimde uygulama yapılması; adli sicil kaydı içeriğine göre hırsızlık suçundan 30.8.1999 tarihinde infaz edilmiş, Bakırköy 4. Asliye Ceza Mahkemesinin 453-420 sayılı 1 yıl 2 ay hapis ceza-

sı içeren ilamıyla tekerrüre esas önceki hükümlülüğü bulunan sanık hakkında 765 sayılı TCY'nın 81/2. maddesiyle uygulama yapılmaması, karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamış,

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimler Kurulunun takdirine göre sanık (İH)'nin temyiz itirazları yerine görülmemiş olduğundan reddiyle; 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nın 7/2 ve 5252 sayılı TCK'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Yasanın 9/3. maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 23.2.1938 günlü 1937/23-1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayda Mahkemece uygulanan 765 sayılı TCY'nın 503/1. maddesiyle 5237 sayılı TCY'nın 212/1 ve 158/1-d maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, Mahkemece 765 sayılı yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına bulunduğu anlaşıldığından, hakkındaki eleştiri dışında usul ve kanuna uygun bulunan hükmün tebliğnameye aykırı olarak ONANMASINA,

III-Sanık hakkında yakınlar (MY), (HNB) ile katılan (AÖ)'ye yönelik sahtecilik, yakın (CA) ve katılan (EB)'ye yönelik sahtecilik ve dolandırıcılık, yakın (AK)'ye yönelik dolandırıcılık suçlarından kurulan hükümlere yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde ise,

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimler Kurulunun takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde ve yakın (AK)'ye yönelik dolandırıcılık suçu yönünden nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1- Yakın (EB)'den satın aldığı otomobile karşılık Türk Ticaret Kanununun 688/6. maddesinin öngördüğü zorun-

lu biçimsel öğelerinden“düzenleme tarihini” içermemesi nedeniyle kambiyo senedi ve dolayısıyla resmi belge niteliğini taşımayan sahte düzenlenmiş suça konu özel belgeyi imzalayarak yakınana vermesi, yakınan (CA)’dan satın aldığı otomobile karşılık ise Türk Ticaret Kanununun 688/5-6. maddesinin öngördüğü zorunlu biçimsel öğelerinden“düzenleme tarihini” ile“Kime ve kimin emrine ödenecekse onun ad ve soyadını” içermemesi nedeniyle kambiyo senedi ve dolayısıyla resmi belge niteliğini taşımayan sahte düzenlenmiş suça konu özel belgeyi imzalayarak yakınana vermesi eylemlerinin, 765 sayılı TCK.nun 79. maddesi yollamasıyla katılan ve yakınan sayısınca ayrı ayrı dolandırıcılık suçlarını oluşturduğu gözetilmeden, resmi belgede sahtecilik suçundan da hüküm kurulması,

- 2- Tanık (MK)’nin vekil olarak atandığına ilişkin aracın kayıt maliki (EB) adına düzenlenmiş sahte vekaletnameyi adı geçen tanığa vererek, otomobilin katılan (AÖ)’ye Ankara 42. Noterliğinde düzenleme şeklindeki satım sözleşmesiyle vekaleten satılmasını sağlayan sanığın eyleminin 765 sayılı TCY’nın 342/2, 80. maddesine uyan sahtecilik suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi,
- 3- Sanığın, yakınan (HNB)’ye Ticaret Kanununun 688/6. maddesinin öngördüğü zorunlu biçimsel öğelerden“düzenleme tarihini ve yerini” içermeyen, bu nedenle kambiyo senedi ve dolayısıyla resmi belge niteliğini de taşımayan senetleri vermesi, yakınan (MY)’den devraldığı iş yerine karşılık, Türk Ticaret Kanununun 688/5-6. maddesinin öngördüğü zorunlu biçimsel öğelerinden senetlerde lehtar olarak bildirilen“E. İnşaat San” ibaresi gerçek ya da tüzel kişiyi göstermediğinden“kime ve kimin emrine ödenecekse onun ad ve soyadını” içermemesi nedeniyle kambiyo senedi ve dolayısıyla resmi belge niteliğini taşımayan suça konu özel belgeleri imzalayarak vermesi eylemlerinin ayrı ayrı özel belgede sahtecilik suçları oluşturduğunun gözetilmemesi,
- 4- Sanığın eylemine uyan, yakınan (AK’y yönelik dolandırıcılık suçundan 765 sayılı TCY’nın 503/1, katılan (AÖ)’ye yö-

nelik sahtecilik suçundan aynı Yasanın 342/2 ve 80.maddelerine göre, hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nın yakınan (AK)ye yönelik dolandırıcılık yönünden suça uyan 157/1. maddesinde öngörülen adli para cezasının tutarı, katılan (AÖ)ye yönelik sahtecilik suçu yönünden ise 204/1-3 ve 43/1.maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından; anılan Yasanın 7/2, 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanık yararına olması ve 5237 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması,

- 5- 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nın 7/2 ve 5252 sayılı TCK'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Yasanın 9/3. maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 23.2.1938 günlü 1937/23-1938/9 sayılı,Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili yakınanlar (MY) ve (HNB)ye yönelik sahtecilik suçları bakımından 765 sayılı TCY'nın her bir yakınana yönelik sahtecilik eylemi nedeniyle ayrı ayrı 345 ve 80. katılan (EB) ile yakınan (CA)ya yönelik dolandırıcılık suçu bakımından ise ayrı ayrı aynı Yasanın 503/1 ve 522/1. maddeleriyle 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nın yakınanlar (MY) ve (HNB)ye yönelik sahtecilik suçları bakımından 207/1 ve 43/1, katılan (EB) ile yakınan (CA)ya yönelik dolandırıcılık suçu bakımından ise aynı Yasanın 212/1, 207/1 ve 157/1. maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda 765 sayılı TCY'nın sanık yararına olduğunun gözetilmesinde zorunluluk bulunması,
- 6- Adli sicil kaydı içeriğine göre hırsızlık suçundan 30.8.1999 tarihinde infaz edilmiş, Bakırköy 4. Asliye Ceza Mahkemesinin 453-420 sayılı 1 yıl 2 ay hapis cezası içeren ilamıyla teker-rüre esas önceki hükümlülüğü bulunan sanık hakkında, 765 sayılı TCY'nın 81/2. maddesiyle uygulama yapılmaması,
- 7- Hükümden sonra yürürlüğe giren 5083 sayılı Yasaya 5335 sayılı Yasa ile eklenen 2/3.maddesi uyarınca, para cezaları-

nın hesaplanmasında 1 Yeni Türk Lirasının altında kalan tutarların hesaba katılmayacağına gözetilmesi zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (İH)nin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmesi olduğundan, hükmün açıklanan nedenle istem gibi BOZULMASINA, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'nun 326/son maddesi uyarınca hükmolunan ceza süresi bakımından kazanılmış hakkın korunmasına, 13/03/2006 gününde oy birliğiyle karar verildi."(Yar.6CD,13.03.2006, E.2004/4574, 2006/2404) (www.adalet.org)

"Sahtecilik suçundan sanık (RC) ve (MC) Cura haklarında yapılan duruşma sonunda; beraatlerine ilişkin (İ) 2. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 09/12/2002 tarihli hükmün duruşmalı olarak Yargıtay'ca incelenmesi katılan vekili tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığında onama isteyen 05/07/2004 tarihli tebliğname ile 14/07/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Katılan (A) şirket müdürü ile vekilinin koşulları bulunmayan duruşmalı inceleme isteminin, 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'nun 318. maddesi uyarınca REDDİNE,

Katılan şirket ortaklarından (EA)nın 18.9.2001 günlü oturumda ödemelerde kullanılmak üzere birkaç çeki imzalayıp boş olarak kasaya, muhasebeciye ya da şirket ortaklarından yakınan Özcan'a bıraktığını, 7.2.1995 günlü özel sözleşmenin hiçbir zaman işleme konulmadığını ileri sürmesi, İzmir 7. İcra Tetkik Mercii'nce yaptırılan bilirkişi incelemesinde ise, 8101447 seri numaralı çekin arka yüzünde daksille kapatılan ve önceden yazılan 1. ciranta bölümünde 9.5.1998 gün ve 25 sayılı karar ile yasalara ve ana sözleşmeye aykırı ve yetkisiz olarak şirketi güç durumda bırakacak işlemlerde bulunduğu gerekçesiyle ortaklıktan çıkarılan (ÖÖ)ye ait olduğu izlenimi veren,"Ö...e.." ad,"Özlütürkü" soyadının okunduğunun saptanmış olması karşısında; suça konu 8101447 ve 8101446 seri numaralı çeklerin daksille kapatılan arka yüzlerinde bilirkişi

incelemesi yaptırılarak, gizlenen cirantaların kim olduğu duraksamaya yer bırakmayacak biçimde saptanıp, çeklerin kendilerine ne şekilde verildiği açıklattırılarak sonucuna göre, sanıkların hukuki durumlarının belirlenmesi gerekirken, eksik incelemeyle yazılı biçimde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş, katılan (A) Şirketi vekilinin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak bozulmasına, 10/04/2006 gününde oy birliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 10.04.2006), E. 2004/7683, K.2006/354) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** ve dolandırıcılık suçlarından sanık (AI), (MŞ) ve (ÖVA) haklarında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetlerine ilişkin (A) 8.Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 31/03/2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanıklar Ömer ve Mehmet ile duruşmalı olarak sanık Ali tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından kısmen onama ve kısmen bozma isteyen 08/10/2004 tarihli tebliğname ile 26/10/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle, tayin edilen günde sanık (A)ya duruşma günü bildirir davetiye ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamesinin gönderildiği, ancak dönen davetiyeye verilen meşruhata göre sanığın belirttiği adresteki binanın yıkıldığı yeni inşaat yapıldığı muhtarlık kayıtlarında kaydının olduğu ancak yeni adresinin bilinmediği anlaşılacakla duruşmasız olarak yapılan inceleme sonunda dosya okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

I)-Dolandırıcılık suçundan kurulan hükümlere yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Sanıklar (VA), (AI) ve (MŞ)’nin, yakınan (HHİ)ye karşı işlenen dolandırıcılık suçuna katıldıklarına ilişkin hükümlülüklerine yeterli, kuşkudan uzak, kesin, inandırıcı ve hukuka uygun kanıtlar bulunmadığı gözetilmeden, yüklenen suçtan beraatları yerine yazılı biçimde mahkumiyetine karar verilmesi,

II)-Sanıklar hakkında sahtecilik suçundan kurulan hükümlere yönelik temyiz itirazlarının incelenmesine gelince;

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimler Kurulunun takdirine göre; suçun sanıklar tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1)- Gerekçeli karar başlığına sanık (VA)'nın adı ve baba adının hatalı yazılması,
- 2)- Sanık (VA)'nın adı ve baba adı yanlış yazılı adli sicil kaydıyla yetinilerek hüküm kurulması,
- 3)- Sanıklardan (VA)'nın getirdiği boş çekleri, hakkındaki hüküm temyiz edilmeyen sanık (ATT)ye veren sanıklar (AI) ve (MŞ) hakkında, 765 sayılı TCY.nun 65/son maddesi yerine 65. maddesinin 3. fıkrasıyla uygulama yapılması,
- 4- Sanıkların eylemine uyan 765 sayılı TCY.nun 342/1.maddesine göre, hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun aynı suça uyan 204/1. maddesinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü ve üst sınırı bakımından, anılan Yasanın 7/2, 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanıklar yararına olması ve 5237 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanıklar (VA), (AI) ve (MŞ)nin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükümlerin açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak bozulmasına, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK.nun 326/son maddesi uyarınca hükmolunan ceza süresi bakımından kazanılmış hakkın korunmasına,10/04/2006 gününde oy birliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 10.04.2006, E.2004/9214, K.2006/3519) (www.adalet.org)

“Sahtecilik suçundan sanık (ST) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (E) 3. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 30/09/2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca in-

celenmesi sanık savunmanı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 27/10/2004 tarihli tebliğname ile 08/11/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimin takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Motorlu Taşıtların Satış veya Devrine Ait Bildirim Belgesinin, TCY.nın 356. maddelerinde düzenlen özel yarar sağlayan belgelerden olduğu gözetilmeden, aynı Yasanın 345. maddesi ile hüküm kurulması,

2-Sanığın eylemine uyan 765 sayılı TCK'nun 356, 647 sayılı Yasanın 4 ve 5. maddelerine göre, hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nun aynı suça uyan 204/1, 50, 52. maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın alt ve üst sınırı bakımından anılan Yasanın 7/2 ve 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddeleri ışığında, 765 sayılı Yasa hükümlerinin sanık yararına olduğunun gözetilmesinde zorunluluk bulunması,

3-Kabule göre de;

Hükümden sonra yürürlüğe giren 5083 sayılı Yasaya 5335 sayılı Yasa ile eklenen 2/3.maddesi uyarınca, para cezalarının hesaplanmasında bir Yeni Türk Lirasının altında kalan tutarların hesaba katılamayacağına gözetilmesi zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (ST) savunmasının temyiz itirazı ve tebliğnamedeki düşünce bu bakımdan yerinde görülmüş olduğundan hükmün açıklanan nedenlerle bozulmasına, 06/04/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 06.04.2006, E.2004/9594, K.2006/3503) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık (SY) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (B) 10. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 6.5.2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık ve O yer C.Savcısı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığında bozma isteyen 20.4.2004 tarihli tebliğname ile 13.5.2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanığın, kardeşi (Fİ)nin sahibi olduğu pasaport ve belgelerini kullanarak 1.12.2002 tarihinde Atatürk Hava Limanından Fransa’ya gittiği ve aynı belgelerle Kanada’ya gitmek isterken yakalanıp sınır dışı edildiğinin savunması kapsamında anlaşılması karşısında; tebliğnamedeki bozma isteyen düşünce benimsenmemiş,

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve hakimın takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde ve nitelendirmede usul ve yasa ya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-)Başkasına ait nüfus cüzdanı, pasaport ve oturma belgesinin kendisine ait olduğunu iddia ederek kullanmak biçimindeki 765 sayılı TCY.nın 357.maddesinde belirtilen suçun hükümden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nda suç olarak tanımlanmamış olmasına göre; sanığın hukuksal durumunun yeniden değerlendirmesinde zorunluluk bulunması,

2-)Kabule göre de;

Suçta konu belgelerde herhangi bir tahrifat yapılmadığının anlaşılması karşısında; iadesi yerine yazılı şekilde dosyada kayıt olarak saklanmasına karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (SY) ve o yer C.Savcısının temyiz itirazları ile tebliğnamedeki düşünce bu bakımdan yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle bozul-

masına, 16.03.2006 tarihinde oybirliğıyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 16.03.2006, E. 2004/6208, K.2006/2583) (www.adalet.org) (YKD, 4/2007)

“Sahtecilik suçundan sanık (HE) yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (Ç) 1. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 28.4.2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 11.4.2004 tarihli tebliğname ile 21.4.2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünöldü:

Çiftçiyi desteklemek amacıyla Bakanlar Kurulu kararı ile oluşturulan doğrudan gelir desteğinden faydalanabilmek amacıyla mutlaka arazi sahibi olmak gerekmeyip, taşınmaz ortakçı veya kiracı olarak da kullanmanın yeterli olacağı, ancak o yer üzerinde mutlaka tarımsal faaliyette bulunulması gerektiği, sanığın yakınlarının yeğeni olup onlar adına tapuda kayıtlı taşınmazları ortakçı-kiracı sıfatıyla kullandığını iddia ederek, özel belge niteliğindeki suçta konu belgeye yakınlar adına imza atıp bu belge ile başvuruda bulunarak,“Doğrudan Gelir Desteğı Primi” aldığını anlaşılmaması karşısında; Doğrudan Gelir Desteğı Priminden faydalanılan araziler üzerinde o yıl içinde sanık tarafından herhangi bir tarımsal faaliyette bulunulup bulunulmadığı araştırılarak sonucuna göre;

- a) Tarımsal faaliyette bulunulmadığının belirlenmesi durumunda; sanığın eyleminin 765 sayılı TCY’nın 504/7. maddesindeki kamu kurumuna karşı nitelikli dolandırıcılık (5237 sayılı TCY’nın 158/1-e) suçunu oluşturup bu suçta bakma görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olacağı düşünölmekle görevsizlik kararı verilmesi,
- b) Arazi üzerinde o yıl içinde sanık tarafından tarımsal faaliyette bulunulduğunun belirlenmesi halinde ise eylemin 765 sayılı TCY’nın 347. maddesindeki 2.cümlesindeki suçta (5237 sayılı Yasanın 207, 211.) oluşturduğunun gözetilmesi gerektiği,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (HE)nin temyiz itirazı ile tebliğnamedeki düşünce bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle istem gibi bozulmasına, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi göndermesiyle 1412 sayılı CMUK. nun 326/son maddesinin gözetilmesine, 2.3.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“ (Yar. 6CD, 02.03.2006, E. 2004/6090, K.2006/1939) (www.adalet.org)

“1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.’nın 7/2 ve 5252 sayılı yasanın 9/3 maddeleriyle Yargıtay İ.B.Kurulunun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; 765 sayılı TCK’nın 204/1, 62/1 maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, verilen cezanın paraya çevrilip ertelenmesi ve ertelenmenin hukuki sonuçları da gözetildiğinde, mahkemece 765 sayılı yasa uyarınca kurulan hüküm sanık yararına olduğu anlaşılmış olmakla, hüküm bozulmuştur.“ (Yar. 6CD, 2006, E.2004/400, K.2006/3418) (www.adalet.org)

“Görev yaptığı ilden başka bir ile atanan kamu görevlisine kendisi ve aile bireyleri için yol giderleri ödenmesi, atamayı yapan Kurum yönünden zorunlu olup, atananın aile bireylerini atandığı yere götürmekle yükümlülüğü bulunmadığı gözetilmeden, yasal ögeleri oluşmayan suçtan beraati yerine yazılı mahkumiyet hükmü kurulması, bozmayı gerektirmiştir.“ (Yar. 6CD, 2006, E.2004/14065, K.2006/2099) (www.adalet.org)

“(K) köyü muhtarı olan sanığın, kendi köyünde oturmayan diğer sanıklar M.İ. ve G.İ. için nüfus cüzdanı kayıp ve değiştirme belgesi düzenlemek biçimindeki eyleminde; Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesinde hemşire olarak görev yapan sanık M.’nin ve öğrenci olan kardeşi sanık G.’in, K. köyünde oturan ve yatalak olan babaannelerinin bakımı için sık sık köye gelip bir süre kalıp geri döndükleri köyde buldukları sırada da, suça konu belgeye ihtiyaç duyulup işin aciliyeti nedeniyle köy muhtarından belgeyi almış olmaları karşısında, sanığın suç işleme kastı olmadığı gözetilmeden, yüklenen suçtan beraatine karar verilmesi gerekirken, yazılı biçimde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.“ (Yar. 6CD, 2006, E.2004/4043, K.2006/3634) (www.adalet.org)

“**YİBB nun** 23.2.1938 günlü 1937/23-1938/9 sayılı,YCGK nin 25.5.199 günlü 133/142 sayılı kararı ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY 350/1-3 maddesiyle 5237 sayılı TCY nin 204/1 maddesinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, mahkemece 765 Sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına bulunduğu anlaşıldığından, haklarındaki usul ve kanuna uygun bulunan hükmün tebliğnameye aykırı olarak ONANMASINA,5.6.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.” (Yar. 6CD, 2006, E.2004/8874, K.2006/5531) (www.adalet.org)

NOT: Mahkemece 04.11.2003 tarihinde yeni 5237 sayılı TCY yok iken teşdiden 765 sayılı TCY 350/1-3 gereğince üst sınırdan 3 yıl hapis cezası verilmiştir.

“**Sanık ŞB'nın**, üzerinde değişiklik yapılmamış gerçek nüfus cüzdanını hükümlü ağabeyini ziyarette kullanması için diğer sanık HA'ya verdiği ve bu sanığında ŞB'ye ait gerçek nüfus cüzdanını görevlilere göstererek, kendisine ait olduğunu söylemesi biçiminde gerçekleşen eylemin, 765 sayılı TCY.nun 357. maddesindeki suç oluşturmakta ise de; 5237 sayılı Yasada 765 sayılı TCY.nun 357. maddesindeki suçun karşılığının bulunmadığının gözetilmesi zorunluluğu, bozmayı gerektirmiştir.” (Yar. 6CD, 06.06.2006, E.2004/10147, K.2006/5670) (www.adalet.org)

“**1)-Ö Orman Ürünleri İnşaat Alüminyum Profil Demir Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi** karar defterinin 7. sayfasına kendisinin adı geçen şirketi 3 yıl süreyle“temsil ve ilzama” yetkili olarak atandığına ilişkin 07.01.2001 günlü kararı katılanlar B C Ö ve G Ö'in yerine imzalayan sanığın eyleminin 765 sayılı TCY'nun 345 .maddesine uyan özel belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı yasanın 342/1. maddesiyle hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.” (Yar. 6CD, 2006, 2004/10157, K.2006/5501) (www.adalet.org)

“**Suç tarihinde** ... İcra Müdürü olan sanığın haciz tutanağı düzenlendiği sırada, haczin yapıldığı yerde bulunmayan alacaklıyı var gösterip, tutanağa“alacaklı bu arada söz aldı, o halde şimdilik ikinci bir talebime kadar menkul malların haczinden vazgeçiyorum dedi” şeklinde yazmak suretiyle gerçek-

leştirdiği eyleminin TCK.nun 340. maddesi aracılığıyla aynı yasanın 339/1. maddesine uyan suç oluşturduğu gözetilmeden, yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir.”(Yar. 6CD, 2002, E.2002/127, K.2002/2616) (www.adalet.org)

“Sağlık ocağı doktoru sanığın gerçeğe aykırı rapor düzenlediğinin iddia edilmesi karşısında; eylemin sübutu halinde TCK.nun 339/1. maddesinde yazılı suç oluşturup oluşturmadığına ilişkin delilleri değerlendirme ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait bulunduğu gözetilmeden görevsizlik kararı yerine, duruşmaya devamla yazılı biçimde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.”(Yar. 6CD, 2001, E.2001/12033, K.2001/11924) (www.adalet.org)

“Sanığın vergi iadesinden yararlanmak için,suçta konu sahte fiş ve faturaları katılan kuruma vermesi biçiminde oluşan eyleminin,Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 08.10.2002 gün 1-203/204 sayılı kararı ışığında, 2978 Sayılı Yasanın 6. maddesinde yer alan ve idari para cezasını gerektiren suç oluşturduğu,görevsizlik kararı verilerek,dosyanın ilgili idareye gönderilmesi yerine,duruşmaya devamla yazılı şekilde karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, katılan Ankara Gelirler Bölge Müdürlüğü vekilinin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmesi olduğundan,hükmün açıklanan nedenle istem gibi (bozulmasına),21.03.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”(Yar. 6CD, 21.03.2006, E.2004/5960, K.2006/2790) (www.adalet.org)

“Şanlıurfa Gümrük Müdürlüğü’ne ibraz edilen sahte gümrük çıkış beyannamesinin aslının elde edilememiş olmasına karşın, Dilucu Gümrük Müdürlüğü’nün tescil defterinin 64. sayfasına kaydedilmiş olması, Şanlıurfa Gümrük Müdürlüğü’nün 13.03.1999 tarih ve 2009 sayılı yazısına karşılık olarak, Dilucu Gümrük Müdürlüğü adına adı geçen Gümrük Müdürlüğüne hitaben yazılan 1578 sayılı 21/././1999 günlü ayı gösteren rakamı okunamayan teyit yazısında, suçta konu belgenin işlem gördüğünün dolayısıyla geçerli olduğunun belir-

tilmiş olması ve bu yazının da sahte olduğunun anlaşılması karşısında; aynı olayla ilgili olarak 1918 sy. Yasaya aykırılık suçundan açılan ve derdest olan aynı mahkemenin 2002/117 esas sırasına kayıtlı dava sonucu beklenerek; Dilucu Gümrük Müdürlüğü'nün zimmet defteri,tescil defteri ve diğer belgeler üzerinde inceleme yapıp Şanlıurfa Gümrük Müdürlüğü'nün 13.03.1999 tarih ve 2009 sayılı yazısının kime teslim edildiği ve bu yazının resmi kayıtlara işlenip işlenmediği,yargılamaya konu edilen 1578 sayılı tarihsiz yazının kim tarafından yazıldığı araştırılıp,gerekirse kayıtlar üzerinde bilirkişi aracılığıyla imza incelemesi yaptırılıp,duraksamaya yer vermeyecek şekilde tespit edilip,aslı ele geçirilemeyen gümrük çıkış beyannamesine dayanak oluşturan içerik itibariyle sahte fatura,suçta konu gümrük çıkış beyannamesinin fotokopisi ile bu belgenin geçerli olduğunu belirten sahte 1578 sayılı teyit yazısının birlikte kullanımı halinde hukuki sonuç doğurmaya yeterli olup olmadığı tartışılıp,gerek görülmesi halinde gümrük mevzuatından anlayan bilirkişi aracılığıyla inceleme yaptırılarak sahte olduğu iddia edilen bu belgelerin aldatma yeteneğinin bulunup bulunmadığının tespitinden sonra kanıtlar bir bütün olarak değerlendirilerek sonucuna göre sanıkların hukuki durumlarının takdiri gerektiği gözetilmeden eksik soruşturma sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması,bozmayı gerektirmiş...istem gibi BOZULMASINA,11.07.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD,11.07.2006,E.2004/7461,K.2006/7478) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık (AH) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (Z) Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 11/02/2004 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 22/06/2004 tarihli tebliğname ile 14/07/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

- 1)- Gerekçeli karar başlığına suç tarihinin hatalı yazılması,
- 2)- Adli emanete kayıtlı suçta konu nüfus cüzdanının denetime olanak sağlaması bakımından dosya içerisinde bulunulması gerektiğinin gözetilmemesi,

- 3)- Hükme dayanak yapılan 4.12.2003 tarihli ekspertiz raporunda; nüfus cüzdanının tamamen sahte olarak düzenlendiğinin belirtilmesine karşın, sanığın duruşmadaki savunmasında ise kardeşi (KH)ye ait nüfus cüzdanını alarak fotoğrafı söküp kendi fotoğrafını yapıştırdığını savunmuş olması karşısında; sahtecilik suçlarının öncelikle ve asıl bilirkişisi Hakim olup, belgelerdeki sahteciliğin kandıracılık yeteneğini maddi öğeye göre belirleyip takdir etmek yetkisinin de Hakime ait bulunduğu gözetilerek, suça konu nüfus cüzdanının kandıracılık yeteneğini taşıyıp taşımadığı Mahkemece gözlemlenip tutanağa geçirilmeden, eksik incelemeyle yazılı biçimde karar verilmesi,
- 4- Sanığın adli sicil Kaydında görünen Küçükçekmece 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 25.2.2000 gün ve 1459-155 sayılı, Gaziantep 5. Asliye Ceza Mahkemesinin 27.9.1995 gün ve 979-545 sayılı, Gaziantep 1.Sulh Ceza Mahkemesinin 9.12.1992 gün ve 91/1288-92/1512 mahkumiyet ilamlarının tekröre esas olup olmadıklarının araştırılmaması,
- 5- Suça konu nüfus cüzdanının dosyada kanıt olarak saklanması yerine zoralmına hükmolunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (AH)nin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülüş olduğundan hükmün açıklanan nedenlerle istem gibi bozulmasına, 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'nun 326/son maddesi uyarınca hükmolunan ceza süresi bakımından kazanılmış hakkın korunmasına, 03/04/2006 gününde oy birliğiyle karar verildi. **(Yar. 6CD, 03.04.2006, E.7677, K.3302) (www.adalet.org)**

“**Sahtecilik** suçundan sanık ..... hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (B) 2. Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 02/04/2003 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi katılan vekili tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından bozma isteyen 05/03/2004 tarihli tebliğname ile 21/04/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünöldü:

5235 sayılı Yasanın, 5348 sayılı Yasa ile değiştirilen 12. maddesi hükmü gözetilerek, tebliğnamedeki görev yönünden bozma isteyen düşünce sonuca etkili olmadığından benimsenmemiştir.

Ancak;

- 1- Sanığın, haksız sigortalılık süresi elde etmek amacıyla Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü adına sahte hizmet tespit belgesi düzenleyip katılan kuruma sunması biçiminde oluşan eyleminin 765 sayılı TCK'nun 342/1 maddesine uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması,
- 2- Sanık hakkında 765 Sayılı TCY.nın 342/1. maddesiyle hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nın aynı suça uyan 204/1. maddesinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından anılan Yasanın 7/2, 5252 sayılı Yasanın 9/3.maddeleri ışığında 5237 sayılı Yasa hükümlerinin sanık yararına olduğunun gözetilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, katılan S SK Başkanlığı vekilinin temyiz itirazı bu bakımdan yerinde görülmemiş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle kısmen istem gibi bozulmasına 21/03/2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.“ (Yar. 6CD, 21.03.2006, E. 2004/6030,K.2006/2776) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan Sanık (M.K) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin KONYA 1. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 27/12/2002 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık savunmanı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C. Başsavcılığından bozma isteyen 20/01/2004 tarihli tebliğname ile 17/02/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Yakınanlar (S. M.) ve (M. T.)'nin, yöneticisi oldukları kooperatifin borcu nedeniyle imzalayıp verdikleri, suça konu se-

nedin altına, sonradan farklı bir kalemle, kefil olarak adlarının ve adreslerinin yazıldığıнын anlaşılması karşısında ; söz konusu eklemenin ne şekilde kandırıcılık yeteneği taşıdığı karar yerinde açıklanıp tartışılmadan yazılı şekilde hüküm kurulması

Bozmayı gerektirmiş, Sanık Mehmet Katırcı savunmasının temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle istem gibi bozulmasına, 07.03.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 07.03.2006, E. 2004/2231, K.2006/2186) (www.adalet.org)

“**Sahtecilik** suçundan sanık İ.T. hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin Çarşamba Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 23.5.2002 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık, katılan vekili ile Yerel C.Savcısı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Savcısı tarafından bozma isteyen tebliğnameyle 4.12.2003 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü.

Katılan Terme Halk Eğitimi Merkezini Güçlendirme Derneği Yönetim Kurulunun 23.2.2001 tarihli kararıyla, Trabzon’a yarışmaya gidecek olan Halk Oyunları Ekibinin harcamalarının karşılanması için sanığa 700.000 Lira vermeyi kararlaştırdığı, bu amaçla düzenlenen temelde özel belge olup, 765 sayılı Yasanın 349. maddesi gereğince resmi belgeye eş sayılan suça konu çeki adı geçen Dernek Başkanının imzaladığı, aynı zamanda muhasip üye olarak görev yapan yakının (M.A)nın da imzalaması gerektiğinden sanığın telefonla adı geçeni arayıp rızasıyla yerine imza attığını savunması, tanıklar H.P.,S.S.,A.Ş.nın da bu savunmayı doğrulamış olmaları karşısında; suçun manevi ögesinin oluşmadığı ve söz konusu paranın amacına uygun olarak harcandığı 4.4.2001 tarihinde adı geçen Dernek Genel Kurulunda da görüşülüp kabul edildiği, sanığın beraatı yerine yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş sanık İ.T., katılan Terme Halk Eğitimi Merkezini Güçlendirme Derneği vekili ile yerel C.Savcısının temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle istem gibi bozulmasına, 11.10.2005

tarhinde oy birliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD, 11.10.2005, E. 2003/11200, K.2005/8921) (www.adalet.org)

- “**Sahtecilik** (Sanığın, ÖSS Sınavına Giriş ve Kimlik Belgesindeki Fotoğrafı Bilgisayar Ortamında Değiştirerek Yerine Başkasının Sınava Katılmasını Sağlamak - Zincirleme Özel Belgede Sahtecilik Suçu Oluşacağı)
- Zincirleme özel belgede sahtecilik (Sanığın ÖSS Sınavına Giriş ve Kimlik Belgesindeki Fotoğrafı Bilgisayar Ortamında Değiştirerek Yerine Başkasının Sınava Katılmasını Sağlaması)
- ÖSS sınavına giriş belgesi (Fotoğrafı Bilgisayar Ortamında Değiştirerek Yerine Başkasının Sınava Katılmasını Sağlamak - Zincirleme Özel Belgede Sahtecilik Suçu Oluşacağı)

Özet : ÖSS sınavına giriş ve kimlik belgesindeki fotoğrafı, bilgisayar ortamında değiştirerek, yerine bir başkasının sınava katılmasını sağladığı, sınav sonrası katılan Kurum tarafından sahtecilik saptanıp, sınav sonuçları iptal edildiğinden, üniversiteye kaydını gerçekteştirmedeği; iddia, savunma ve dosya içeriğiyle kanıtlanan olayda, belgenin kandırıcılık yeteneğinin bulunduğu gözetilerek, zincirleme özel belgede sahtecilik suçundan hükümlülüğu yerine, yerinde olmayan gerekçeyle beraatine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

Dava : Sahtecilik suçundan sanık Yılmaz hakkında yapılan duruşma sonunda; beraatine ilişkin ANKARA 3.Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 20.9.2002 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi katılan vekili tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından onama isteyen tebliğname ile 4.12.2003 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Karar : Sanığın, ÖSS sınavına giriş ve kimlik belgesindeki fotoğrafı, bilgisayar ortamında değiştirerek, yerine bir başkasının sınava katılmasını sağladığı, sınav sonrası katılan Kurum

tarafından sahtecilik saptanıp, sınav sonuçları iptal edildiğinden, üniversiteye kaydını gerçekleştiremediği; iddia, savunma ve dosya içeriğiyle kanıtlanan olayda, belgenin kandırıcılık yeteneğinin bulunduğu gözetilerek, zincirleme özel belgede sahtecilik suçundan hükümlülüğü yerine, yerinde olmayan gerekçeyle beraatine karar verilmesi,

Sonuç : Bozmayı gerektirmiş, katılan Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi vekilinin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle isteme aykırı olarak bozulmasına, 4.10.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 6CD, 04.10.2005, E. 2003/13351, K.2005/8620) (www.adalet.org)

"Sahtecilik suçundan sanık (F) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (Şirvan Asliye Ceza Mahkemesi)/nden verilen 04.07.2003 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığı'ndan bozma isteyen 05.07.2004 tarihli tebliğname ile 14.07.2004 tarihinde Daireye gönderilmekle, okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 10, 11 ve 12. maddelerindeki düzenlemeler karşısında tebliğnamedeki düşünce benimsenmemiş, dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve hakimın takdirine göre; suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1- Sanığın, torunları Şemsettin ve Sabiha'yı kendi çocukları gibi göstererek, Mernis Doğum Tutanağı düzenletip nüfus kütüğüne kaydettirme şeklinde gerçekleşen eyleminin, 765 sayılı TCK'nın 342/1, 80. maddelerindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması,

- 2- Sanığın eylemine uyan 765 sayılı TCY'nin 342/1, 80, 59/2. (2 kez) maddeleri ile hükümden sonra 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nin aynı suça uyan 204/1, 43/1, 62/1. (2 kez) maddelerinde öngörülen cezaların türü ve üst sınırları bakımından, anılan Yasa'nın 7/2, 5252 sayılı Yasa'nın 9/3. maddeleri ışığında sanık yararına olması ve 5237 sayılı Yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık (F)nin temyiz itirazı bu bakımdan yerinde görülüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak (BOZULMASINA), 5320 sayılı Yasa'nın 8. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'nın 326/son maddesinin saklı tutulmasına, 13.04.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.“(Yar. 6CD,13.04.2006,E.2004/7853 K.2006/3765) (www.adalet.org)

“**Sanık** hakkında resmi belgede sahtecilik suçundan dava açılmasına rağmen, aynı eylemle ilgili olarak kaçakçılık suçundan da başka mahkemede dava açıldığı ve bu dosyada sanık hakkında beraat kararı verildiği, ancak bu kararın kesinleşmediği anlaşılmış olup, mahkemece söz konusu dava dosyası celp edilerek özeti duruşma tutanağına geçirilmelidir.

Ayrıca bu davayı ilgilendiren bilirkişi raporu ve delillerin onaylı örneklerinin dosyaya aktarılması, dosya içinde bulunan İhracatçılar Birliği Genel Sekreterliği'nin verdiği raporla karşılaştırılması yapıp, toplanan deliller bir bütün halinde değerlendirilerek, sonucuna göre 213 sayılı Yasanın 359. maddesi de tartışılarak sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerekir.“(Yar. 11CD, 20.09.2006, E.2006/2065, K.2006/7370) (YKD, 2/2007)

“**Sahtecilik** suçlarının asıl ve öncelikli bilirkişisi hakim olup, kandırıcılık yeteneğini takdir de yalnızca hakime aittir. Suça konu, ortasından kırık ve üzerindeki fotoğraf kendine ayrılan bölümle örtüşmeyen sürücü belgesinin aldatıcılık yeteneği karar yerinde tartışılmalıdır.“(Yar. 6CD, 20.03.2006, E.2004/5889, K.2006/2785) (YKD, 1/2007)

Not : aynı yönde karar : (Yar. 6CD, 20.03.2006, E.2004/7416, K.2006/2647) (YKD, 2/2007)

“**Sanığın** doktor olarak görev yaptığı sırada, sağlık reçetelerinin birinci sayfalarını ele geçirdiği kişilerin reçetelerinin birinci sayfalarına ilgili kişiler hiç almadıkları halde, ikişer adet işitme cihazı yazdığı, muayene ettiği kişilerin de reçetelerinin ilk sayfalarını alıp, bir adet aldıkları halde, iki adet işitme cihazı yazıp eşinin işitme cihazı firmasına gönderdiği ve firmanın Emekli Sandığı’ndan bu cihazların parasının tahsiline neden olduğu biçimindeki eylem ayrıca resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturur.” (Yar. 6CD, 19.04.2006, E.2004/7720, K.2006/3974) (YKD, 1/2007)

“**İmar Yasası** gereği hisse satışı mümkün olmayan parsel hakkında ilgili kurum yazısına rağmen satışın olanaklı olduğuna ilişkin tamamen sahte belgenin tapu sicil müdürlüğüne verilmesi eyleminde, sanığın yararına olan belgenin onun bilgisi dışında ilgili kuruma verilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu gözetilmelidir.” (Yar. 6CD, 16.3.2006, E.2004/5801, K.2006/2565) (YKD, 5/2007)

“**Nüfus müdürü** olan sanığın; tanıdığı kişi ile yabancı uyruklu bayanı huzurda nikah akdi yapmadan ve evlenme kütüğüne işlemeden mernis evlenme bildirimini düzenleyip ilgilinin bağlı olduğu nüfus müdürlüğüne gönderip tescilini sağladığı ve daha sonra evlenme cüzdanı düzenleyip taraflara verdiği biçimindeki eylemi, 765 sayılı TCK’nun 339/1-1 cümle ve 80 inci madde kapsamındaki suçları oluşturur. Hükümden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK’nın 204/2 nci maddesi ise sanık lehine olduğundan, yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmalıdır.” (Yar. 6CD, 23.3.2006, E.2004/6109, K.2006/2932) (YKD, 8/2007)

“**İcra Müdürlüğünün** mührü ve yetkili müdürün imzası taklit edilerek borcun haricen ödendiği ve sanık-borçlu hakkındaki icra takibinin kaldırıldığına ilişkin yazının, niteliği bakımından 765 sayılı TCK’nın 342/1 inci maddesinde belirtilen belgelerden olduğu gözetilmelidir.” (Yar. 3.5.2006, E.2004/9917, K.2006/4489) (YKD, 8/2007)

“**Sahte belgenin** bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan ceza verilir.” (Yar. 5CD, 14.5.2007, E.2007/637, K.2007/3568) (YKD, 9/2007)

“**Kredi** alımı sırasında teminat olarak gösterilen araçların trafik kaydına rehin şerhi işlendiğine ilişkin krediyi veren banka şubesine yönelik trafik tescil şube müdürlüğünce yazılan yanıt yazılarının sahte olduğunun anlaşılması karşısında; belgenin niteliği gereği, 765 sayılı Yasanın 342/1 inci maddesi anlamında belgelerden olduğu gözetilmelidir.” (Yar. 6CD, 20.4.2006, E.2004/5787, K.2006/3989) (YKD, 10/2007)

“**2918 sayılı Yasanın** 20 nci maddesi gereğince araçların satış ve devrinin yapılabilmesi için ilişik kesme belgesinin ilgili tarafından sunulması gerekir. Suça konu belgenin aslı bulunamamış, satış sözleşmesi ekindeki belge ise fotokopi olup onaylı değildir. İlgili noterlikçe belge görüldükten sonra fotokopisi çekilerek satışın yapıp yapılmadığı araştırılıp sonucuna göre karar verilmelidir.” (Yar. 6CD, 30.3.2006, E.2004/6243, K.2006/3205) (YKD, 12/2007)

“Dava : Dolandırıcılık suçundan sanık M.... A....’ın 765 sayılı TCY’nın 504/3, 80, 522 ve 59. maddeleri uyarınca 2 yıl 2 ay 20 gün hapis ve 1511 YTL adli para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Bakırköy 6. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 28.12.2006 gün ve 720-763 sayılı hüküm sanık müdafii tarafından temyiz edilmekle dosyayı inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 02.07.2007 gün ve 4211-4564 sayı ile;

“T..... Ç.....’a ait nüfus cüzdanına kendi fotoğrafını yapıştırarak oluşturduğu sahte kimlik ile bankaya başvuruda bulunarak kredi kartı alan sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK. nun 158. maddesinde (765 sayılı TCK. nun 504/1 md) düzenlenen ‘açılmaması gereken kredinin açılmasını sağlamak’ suçunu oluşturduğu, banka tarafından basımı yapılan kredi kartının, aynı Kanununun 245/3. maddesi anlamında sahte oluşturulmuş kredi kartı niteliğinde olmadığı gözetilerek, 07.06.2006 tarihinde banka ile yapılan protokol ve buna göre gerçekleşen kısmi öde-

me ile bankanın şikâyetinden vazgeçmiş olmasına göre 5327 sayılı TCK. nun 168/2. maddesi de dikkate alınarak yapılacak uygulama sonucuna göre her iki yasanın karşılaştırılması ve lehe yasanın belirlenmesi gerekirken, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK. nun 245/3. maddesindeki suçta tekabül ettiğinin kabulüyle yapılan karşılaştırma sonunda 765 sayılı TCK. nun lehe olduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması..." isabetsizliğinden bozulmuştur.

Yerel Mahkeme ise 14.11.2007 gün ve 253-687 sayı ile;

"...Olayda oluşturulan kredi kartının TCK nun 245/3. maddesi kapsamında olup olmadığı önem kazanmaktadır. Yargıtay Ceza Dairelerinin benzer durumlarda yerleşmiş kararları bulunmaktadır.

Buna göre dayanak belgeleri sahte olan işlemler sonrasında tapu sicil müdürlükleri veya noterlerde yapılan araç ve gayrimenkul satışları ile ilgili işlemler sahte kabul edilmektedir. Yine sahte belge ibraz edilerek mahkemelerin yanıltılması ve bunun sonucunda boşanma veya yaş tashihi gibi konularda alınan mahkeme kararlarının dahi içerik olarak sahtelik içermesi nedeni ile bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği yönünde kararlar bulunmaktadır.

Birçok olayda faillerin gerçeğe uygun olmayan ilmühaberler düzenlettikten sonra nüfus idaresine başvurduğu, nüfus müdürlüğünden bu belgelere göre değerli kâğıt biçiminde mühürlenerek nüfus cüzdanlarının verildiği, ancak bu durumun ortaya çıkması sonrasında nüfus cüzdanlarının sahte olarak kabulü gerektiği yönünde karar ve Yargıtay ilamı bulunmaktadır.

Yani nüfus cüzdanı, pasaport, noter işlemi, tapu kaydı, gibi işlemlerde bu belgelerin gerçek olmasına rağmen dayanak ve alt işlem belgelerinin sahteliği nedeni ile sonuç belgelerin görünüş olarak gerçek, içerik olarak sahte olması nedeni ile evrakta sahtecilik kapsamı içinde değerlendirildiğinde duraksama bulunmamaktadır.

Olayımızda sanık kendi adı ile kredi kartı alamamaktadır. Komşusu T..... Ç.....'a ait nüfus cüzdanını haksız biçimde ele geçirdiği, daha sonra üzerinde sahtecilik yaptığı ve T..... Ç..... imiş gibi bankaya başvurduğu, bu kişi için yapılan değerlendirmeye sonucunu talebin kabul edilmesi üzerine T..... Ç..... adına düzenlenen kredi kartını alıp kullandığı tartışmasızdır.

Sanık kendi adına başvurması halinde banka kredi kartı vermeyecektir. Bu itibarla hileli ve sahte işlem ile belgeler sonrasında kredi kartı alınmıştır.

Kredi kartının niteliği itibarı ile banka tarafından basımı yapılarak dağıtılması zorunludur. Ancak kartın talep edilmesi-düzenlenmesi-kullanılması aşamalarında tamamen sahte işlem ve belgeler ile gerçek dışı beyanlar söz konusudur. Yani sanık olmayanı olmuş gibi göstermiş, hileli faaliyetler sergilemiştir.

Bu itibarla tüm dayanak, belge ve işlemlerin sahte olması karşısında suça konu kredi kartının banka tarafından basımı yapılmış olsa dahi görünüş olarak gerçek, içerik olarak sahte kabul edilmesi ve TCK. nun 245/3. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılarak, ilk hükümde direnme yoluna gidilmiştir.." gerekçesiyle önceki hükümde oy çokluğuyla direnmiştir.

Dosya Birinci Başkanlığa gönderilmekle, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

Ceza Genel Kurulu Kararı

Sanığın nitelikli dolandırıcılık suçundan cezalandırılmasına karar verilen ve sübutu ile oluşu konusunda uyuşmazlık bulunmayan somut olayda, Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulu tarafından çözümlenmesi gereken hukuksal uyuşmazlık, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCY'nda hangi suçu oluşturduğu ve buna bağlı olarak ta 765 sayılı Yasanın mı yoksa 5237 sayılı Yasanın mı sanık lehine olduğuna ilişkindir.

Yerel Mahkemece lehe yasanın belirlenmesi amacıyla yapılan değerlendirmede, sanığın eylemi 5237 sayılı TCY'nın 245. maddesi kapsamındaki "kredi kartının kötüye kullanılması" suçunu oluşturacağından hareketle, 5237 sayılı TCY'nın ilgili 245/3, 43 ve 62. maddeleri olaya uygulandığında ortaya çıkan sonuç ceza miktarına göre, 765 sayılı TCY'nın 504/3, 80, 522 ve 59. maddelerinin uygulanması halinde ortaya çıkan sonuç cezanın sanık lehine olduğu saptanmış ve 765 sayılı TCY'nın sanık lehine olduğu kabul edilerek uygulama yapılmıştır. Özel Daire, banka tarafından basımı yapılan kredi kartının 5237 sayılı TCY'nın 245/3. maddesi anlamında sahte oluşturulmuş kredi kartı niteliğinde olmadığı, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCY'nın 158. maddesinde düzenlenen 'açılmaması gereken kredinin açılmasını sağlamak' suçunu oluşturduğu ve bankaya yapılan kısmi ödeme nedeniyle TCY'nın 168/2. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin de uygulanması gerektiği, bu nedenle de sanık hakkında 5237 sayılı TCY hükümlerinin lehe olduğu gerekçesiyle hükmü bozmuş, Yerel Mahkeme ise direnme kararı vermiştir.

5237 sayılı TCY'nda İkinci Kısımın "Malvarlığına Karşı Suçlar" başlıklı Onuncu Bölümünde düzenlenen dolandırıcılık suçu, "hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya bir başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamaktır". Bu suçun unsurları Yasanın 157. maddesinde düzenlenmiş olup, buna göre;

- 1) Fail tarafından hileli davranışlar yapılmalıdır. Mağdurun inceleme eğilimini etkisiz kılacak nitelikte bir takım hareketlerde bulunulmalıdır.
- 2) Fail tarafından yapılan hileli davranışlar bir kimseyi aldatabilecek nitelikte olmalıdır.
- 3) Mağdurun veya başkasının zararına, kendisi veya başkası lehine haksız bir yarar sağlanmalıdır. Fail kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bilerek ve isteyerek hileli davranışlar yapmalı, verilen zarar ile sanığın eylemi arasında uygun nedensellik bağı bulunmalıdır. Zarar, nes-

nel kişisel ölçüler göz önünde bulundurularak belirlenecek ekonomik zarardır.

Madde gerekçesinde de vurgulandığı üzere, aldatıcı nitelik taşıyan hareketlerle, kişiler arasındaki ilişkilerde var olması gereken iyiniyet ve güven bozulmaktadır. Bu suretle kişinin irade serbestisi etkilenmekte ve irade özgürlüğü ihlâl edilmektedir.

5237 sayılı Yasanın 158. maddesinde dolandırıcılık suçunun nitelikli halleri on bent halinde düzenlenmiş olup, bunlardan biri de anılan maddenin 1. fıkrasının j bendinde öngörülen dolandırıcılığın, “Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak” işlenmesidir.

5411 sayılı “Bankacılık Yasası”nın 3. maddesinde banka, 48. maddesinde ise kredinin tanımı yapılmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından çıkarılan ve 01.11.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Bankalarca Kredilerin Ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ve “Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik”in 3. maddelerinde de kredi kavramından 5411 sayılı Yasanın 48. maddesindeki tanımın anlaşılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Kredi kurumundan ise banka olmamasına karşın, Yasa gereği borç para vermeye yetkili kılınan kurumların anlaşılması gerektiği maddenin gerekçesinde belirtilmektedir.

5237 sayılı TCY’nın 5377 ve 5560 sayılı Yasalar ile değişik 245. maddesinde düzenlenen “Banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması” suçu ise 765 sayılı TCY’nda bulunmayan bir suç türüdür. Maddenin getiriliş amacı gerekçede, “banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak” olarak açıklanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında; başkasına ait bir banka veya kredi kartının, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimsenin, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlaması,

İkinci fıkrasında; başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretilmesi, satılması, devredilmesi, satın alınması veya kabul edilmesi,

Üçüncü fıkrasında; sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanması yaptırma bağlanmıştır. Kuşkusuz, burada kullanılan“sahte oluşturulan” ifadesi sadece sahte üretilen kartları değil aynı zamanda gerçek dışı belgelerle banka görevlilerine sahte kredi veya banka kartı oluşturulmasını da kapsamaktadır.

Maddenin birinci fıkrasında düzenlenen suç açısından dördüncü fıkrada, şahsi bir cezasızlık nedeni getirilmiş, beşinci fıkrasında ise TCY'nın 168. maddesindeki etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasasının 3/e. maddesinde kredi kartı, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kart veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası olarak tanımlanmıştır. Kredi kartı, bankalar ve kart çıkarmaya yetkili kuruluşların müşterilerine belirli limitler dahilinde açtıkları krediler ile nakit kullanmaksızın mal veya hizmet alımı veya nakit kredi çekme olanağı sağlamak için verdikleri ödeme aracıdır.

Bu sistemin mal ve hizmet alımı için kullanılması halinde, kredi kartını çıkaran banka veya kurum, kart hamili ve üye işyerinden oluşan üç taraf vardır. Kart hamili, anlaşmalı işyerinden mal veya hizmet şeklindeki gereksinimlerini karşılarken, bedeli nakden değil ilgili satış belgesini imzalayarak ya da şifresini girerek ödemiş sayılır. Buna karşılık satıcı ise, sattığı mal ve hizmetin bedelini, kredi kartını çıkaran kurumdan tah-

sil eder. Hamil de anlaşma koşullarına uygun olarak mal veya hizmet bedelini daha sonra kartı çıkaran kurum veya bankaya ödeyerek kart sistemindeki işlem akışını tamamlar.

Banka kartı ise, saptanan ve kart sahibince bilinen bir numara ile kart sahibinin kendi hesabına ulaşmasını ve gerektiğinde para çekme başta olmak üzere bazı bankacılık işlemlerinin yapılmasını sağlamaktadır.

Sübutu ve oluşu konusunda uyuşmazlık bulunmayan somut olay bu açıklamalar ışığında incelendiğinde;

Sanığın T..... Ç..... isimli kişiye ait nüfus cüzdanını ele geçirerek kendi resmini yapıştırdığı, bununla Yapı Kredi Bankasının Cennet Şubesine başvurarak kredi kartı çıkarttığı, 20.04.2000 tarihinde teslim aldığı kredi kartı ile çeşitli tarihlere mal ve hizmet alımı yaparak nakit çektiği, en son 13.12.2000 tarihinde kullandığı kredi kartının borcunu ödemediği için kartın banka tarafından kullanıma kapatıldığı, bankanın T..... Ç..... hakkında icra takibine başlaması nedeniyle olayın ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı“sahte oluşturulan” kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde düzenlenen suç oluşturmaktadır. Burada sanığın eyleminin TCY'nın 158/1-j maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunu oluşturabileceği düşünülebilir ise de, yasakoyucunun banka ve kredi kartları için getirdiği ve miktar olarak daha ağır cezayı gerektiren özel düzenleme nedeniyle bu maddenin olayda uygulanma yeri bulunmamaktadır. Bunun sonucu olarak ta 5237 sayılı TCY'nın olaya bir bütün olarak uygulanması halinde ortaya çıkacak sonuç ceza miktarı gözetildiğinde sanık hakkında 765 sayılı TCY hükümleri daha lehedir.

Bu nedenle sanığın eylemini 5237 sayılı TCY'nın 245/3. madde ve fıkrası kapsamında değerlendirip sonuç ceza mikta-

rı itibarıyla 765 sayılı TCY hükümlerinin sanık lehine olduğunu saptayan ve uygulayan Yerel Mahkemenin direnme hükmü isabetli olup onanmasına karar verilmelidir.

Sonuç : Açıklanan nedenle,

- 1- Bakırköy 6. Ağır Ceza Mahkemesinin 14.11.2007 gün ve 253-687 sayılı direnme hükmünün ONANMASINA,
- 2- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay C. Başsavcılığına TEVDİİNE, 27.05.2008 günü yapılan müzakerede oybirliği ile karar verildi“ (Yar.CGK , 27.5.2008, E.2008/11-87, K.2008/150) (www.adalet.org)

“Her ikisi de asliye cezalık suç olmalarına karşılık, bağlantılı olmaları koşuluyla, kamu görevlisi olmayan kişilerin işlediği sahtecilik suçu ile kaçakçılık suçlarının ağır cezalık suçlara dönüştüğünün kabulü gerekir.“ (Yar. 5CD, 28.12.2007, E.2007/14776, K.2007/10547) (YKD, 5/2008)

“Suça konu sahte ikametgah ilmühaberlerinin aldatma yeteneğinin bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır.“ (Yar. 11CD, 24.12.2007, E.2006/143, K.2007/9307) (YKD, 4/2008)

“Seçim işlerinde doğrudan görevli olmayan sanık muhtarın kasabada oturmeyen şahıslar adına seçimle ilgili işlerde kullanılmak üzere seçmen yeni kayıt formu ve seçmen bilgileri değişiklik formundaki ikametgah adreslerini onaylama eyleminin suç tarihine göre 765 sayılı Yasanın 355 inci maddesinde, hüküm tarihinde yürürlükte olan 5237 sayılı Yasanın 204/2 nci maddesinde düzenlendiği anlaşılmakla, sanık hakkında lehe yasanın belirlenip uygulanması gerekir.“ (Yar. 8CD, 28.11.2007, E.2006/7810, K.2007/8386) (YKD, 7/2008)

“Sahte nüfus cüzdanı, sahte sürücü belgesi, sahte trafik tescil belgesi kullanmaktan sanık hakkında yapılan yargılamada, 5237 sayılı TCK'nın 43 üncü maddesinde,“değişik zamanlarda“ denilmesi karşısında, aynı anda işlenen fiillerde, zincirleme suça ilişkin hükümlerin uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Ancak sanığın güttüğü amaç ve saik, suç konusu-

nun önemi, kastın yoğunluğu ve sahte belge çeşitliliği dikkate alınarak, temel cezanın alt sınırından uzaklaşarak ceza tayini gerekir.” (Yar. 11CD, 16.4.2008, E.2006/2697, K.2008/2853) (YKD, 10/2008)

“**Resmi Belgede** sahtecilik suçlarından sanıklar Sedat K. ve Murat G., Resmi Belgede Sahtecilik ve Görevi İhmal suçlarından sanıklar Ahmet T. ve Ali Ulvi Ö., Görevi İhmal suçundan sanıklar Ramazan Y. ve Mustafa O.’ın yapılan yargılamaları sonunda : Beraatlerine dair (D) 1. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 11.07.2005 gün ve 2002/157 Esas, 2005/170 Karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtayca incelenmesi katılanlar vekilleri tarafından istenilmiş olduğundan dava evrakı C.Başsavcılığının bozma isteyen 20.02.2006 tarihli tebliğnamesi ile daireye gönderilmekle, incelenerek gereği görüldü:

I- Görevi İhmal suçlarından sanıklar Ahmet T., Ali Ulvi Ö., Ramazan Y. ve Mustafa O. hakkında kurulan hükümlerin incelenmesinde;

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7 ve 5252 Sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9. maddeleri hükümleri karşısında; yüklenen görevi ihmal suçunun yasada gerektirdiği cezasının türü ve üst sınırı itibariyle tabi olduğu, suç tarihinde yürürlükte bulunan ve sanıklar lehine olan 765 Sayılı TCK.nun 102/4 ve 104/2 maddelerinde öngörülen dava zamanaşımının; suç tarihlerinden temyiz inceleme tarihine kadar gerçekleştiği anlaşılmış, katılanlar vekillerinin temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülmemiş olduğundan sair yönleri incelenmeyen hükmün 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 Sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, ancak bu husus yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden aynı yasanın 322. maddesindeki yetkiye dayanılarak sanıklar hakkındaki kamu davasının gerçekleşen zamanaşımı nedeniyle 765 Sayılı TCK.nun 102/4 ve 104/2 maddeleri uyarınca ORTADAN kaldırılmasına,

II- Resmi Belgede Sahtecilik suçlarından sanıklar Sedat K., Murat G., Ahmet T. ve Ali Ulvi Ö. hakkında kurulan hükümlere yönelik temyiz itirazlarına gelince;

Belgede sahtekarlık suçu, belgenin gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi, gerçek bir belgeye eklemeler yapılması veya belgenin tamamen ya da kısmen değiştirilmesi suretiyle oluşmaktadır. Sahtekarlık suçunun hukuki konusu kamunun güveni olup suçun oluşması için genel kast ve zarar olasılığı yeterlidir.

Görevde yetkiyi kötüye kullanmak suçu ise, kamu görevlisinin görevini, yasa ve nizamın gösterdiği usul ve esaslardan başka surette yapması, kanuni yetkisini aşması, yasanın koyduğu usul ve şekle uymaması, takdir yetkisini gayesi dışında kullanması, hareketin yasa ve nizama uymasına rağmen bu hareketin gerektirdiği ön şartlara uyulmaması hallerinde oluşur.

Denizli-Beyağaç-Kapız ve Denizli-Tavas-Derinkuyu Grup İçme Suyu İnşaatlarının yapımında kontrol mühendisi olarak görev yapan sanık Sedat K. ile Denizli-Tavas-Derinkuyu Grup İçme Suyu İnşaatının yapımında kontrol şefi olarak görev yapan sanıklar Murat G., Ahmet T. ve Ali Ulvi Ö.'nin, inşaatların projesinde yer almayan, aynı zamanda inşa ve ikmal edilmeyen bir kısım imalatları sanki yapılmış gibi göstererek Denizli-Beyağaç- Kapız inşaatında 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 nolu, Denizli-Tavas-Derinkuyu inşaatında ise 10, 11, 13, 14, 15, 17 ve 18 nolu hak edişlerle, ayrıca, Denizli-Beyağaç- Kapız inşaatında daha önceki hak edişlerde yer alan bir kısım imalatların da 22, 23, 24 ve 25 nolu hak edişlerde mükerrer olarak alınarak, projede yer alan, ancak realize edilmediği halde bir kısım işlerin de yapılmış gibi gösterilmek suretiyle yapılmayan işlerin" yapılan işler listesinde" gerçeğe aykırı olarak gösterilerek, bu listelere dayanılarak düzenlenen hak ediş raporlarıyla yüklenici E. Planlama İnş. Taah. Tic Ltd. Şti'ne, yapılan iş yerine, yapılmayan imatlardan dolayı fazla ödemede bulunulmasını sağladıklarının iddia olunması, yüklenici şirket tarafından 16.03.2000 ve 11.07.2000 tarihlerinde bitirilmesi taahhüt edilen

bu inşaatların, uyarılara rağmen tamamlanmaması nedeniyle Denizli-Beyağaç- Kapız İnşaatının feshedilmesinden sonra tespit edilen eksikliklerin 31.05.2001 tarihinde 36.804.322.844 lira keşif bedeli ile başka bir firmaya ihale edilerek 12.12.2001 tarihinde, Denizli-Tavas-Derinkuyu İnşaatının feshedilmesinden sonra tespit edilen eksikliklerin ise, 08.05.2001 tarihinde 104.000.000.000 lira keşif bedeli ile başka bir firmaya ihale edilerek 03.05.2002 tarihinde hizmete girdiklerinin anlaşılması karşısında; gerçeğin kuşkuya yer vermeyecek şekilde belirlenmesi bakımından, sanık Sedat Kuzu'nun, idare tarafından başlatılan soruşturma üzerine yüklenici şirketin işi bırakarak, şantiyede ve inşaat alanlarında serili bulunan bedeli ödenmiş malzemeleri kaçırmaması nedeniyle fazla ödeme oluştuğuna ilişkin savunması araştırılıp, yüklenici E. Firması yetkilileri hakkında bu olaylarla ilgili açılmış bir kamu davası olup olmadığı sorularak, varsa dava dosyası getirtilip birleştirilmesi mümkün olmadığından, özetinin duruşma tutanağına geçirilerek, bu davayı ilgilendiren bölümlerin onaylı örneklerinin dosyaya konulup, sonradan başka firmalara ihale edilerek yaptırılan işlere ait tüm belgeler celp edilip, inşaatların projesinde yer almayan imalatların yukarıda numaraları yazılı hak edişlerde gösterilip gösterilmediği, Denizli-Beyağaç- Kapız inşaatında daha önceki hak edişlerde yer alan bir kısım imalatların da 22, 23, 24 ve 25 nolu hak edişlerde mükerrer olarak alınıp alınmadığı, daha önce yapıldığı bildirilerek hak edişlerle yüklenici firmaya ödemesi yapılmış görünen işlerin, sonradan ihale verilen firmalara yaptırılarak onlara da ödeme yapılıp yapılmadığı hususlarının tespiti için her iki ihaleye ait önceki ve sonraki tüm belgeler üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak;

Yapılmadan bedeli ödenen imalatların sonradan usulünce yapılması halinde henüz tamamlanmamış işler için yasa ve nizamalara aykırı olarak, önceden ücret ödenmesini sağlayan ve yapılan işler listesi ile hak ediş raporlarının düzenlenmesinde doğrudan doğruya kontrol ve gözetim görevi bulunanların eylemlerinin görevde yetkiyi kötüye kullanmak suçunu, fazla ödeme yapılmasına neden olunan imalatların gerçekte hiç

yapılmaması veya sonradan tamamlanmaması hallerinde ödemeye esas alınan belgelerin düzenlenmesi fiillerinin 765 sayılı TCK. nun 340. maddesi yollamasıyla 339. (5237 sayılı TCK. nun 204/2) maddesinde yazılı gerçeğe aykırı sahte belge düzenlemek suçunu oluşturacağı gözetilerek, fazla ödemeye ilişkin imalatların sonradan yapılması gereken imalat olup olmadığı, tamamlanıp tamamlanmadığı, gerçekten hiç yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilip gösterilmediği kesin olarak belirlenip, sanıkların kontrol ve imalata ilişkin denetimdeki sorumlulukları saptandıktan sonra, toplanan deliller bir bütün halinde değerlendirilerek sonucuna göre hukuki durumlarının takdir ve tayini gerekirken eksik inceleme yazılı şekilde karar verilmesi, Yasaya aykırı, katılanlar vekillerinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 Sayılı CMUK. nun 321. maddesi uyarınca bozulmasına, 05.03.2008 gününde oybirliği ile karar verildi. (Yar. 11CD, 5.3.2008, E.2006/1232,K.2008/1298)(www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 339 — Bir memur memuriyetini icrada tamamen veya kısmen sahte bir varaka tanzim eder veya hakiki bir varakayı tağyir ve tahrif eyler ve bundan dolayı umumî ve hususî bir mazarrat tevellüt edebilirse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur. Eğer işbu varaka sahteliği isbat edilmedikçe muteber olan evrak kabilinden ise ağır hapis cezası beş seneden on iki seneye kadar verilir.

Evrakın musaddak suretleri kanunen zayi olan asılları makamına kaim olmak lâzım geldiği takdirde mezkûr suretler hakkında asılları gibi muamele olunur.

Madde 342 — Bir kimse resmen memur olmadığı halde 339 uncu maddede gösterilen suretlerle resmî bir varakada sahtekârlık yaparsa iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer vesika kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber olan resmî evrak kabilinden ise dört seneden on seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Ve eğer sahtekârlık aslın vücudunu farzederek yahut sahih olan aslına mugayir surette yazarak veyahut sahih bir sureti tahrif eyliyerek resmî bir varakanın sureti üzerinde işlenmişse bir seneden üç seneye kadar ağır hapse mahkûm olur.

Eğer mezkûr varaka kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber addolunan evrak kabilinden ise verilecek ceza iki seneden beş seneye kadar ağır hapistir.

GEREKÇE:

Maddede, resmi belgede sahtecilik suçu tanımlanmıştır.

Suçun konusu resmi belgedir.

Belge, eski dilimizdeki “evrak” kelimesi karşılığında kullanılmakta olup, yazılı kağıt anlamına gelmektedir. Bu bakımdan, yazılı kağıt niteliğinde olmayan şey, ispat kuvveti ne olursa olsun, belge niteliği taşımamaktadır.

Kağıt üzerindeki yazının, anlaşılabilir bir içeriğe sahip olması ve ayrıca, bir irade beyanını ihtiva etmesi gerekir.

Bu yazının belli bir kişiye veya kişilere izafe edilebilir olması gerekir. Ancak, bu kişilerin gerçekten mevcut kişiler olması gerekmez. Bu itibarla, gerçek veya hayalî belli bir kişiye izafe edilemeyen yazılı kağıt, belge niteliği taşımaz. Kağıt üzerindeki yazının belli bir kişiye izafe edilebilmesi için, bu kişinin ad ve soyadının kağıda eksiksiz bir şekilde yazılması ve kağıdın bu kişi tarafından imzalanmış olması şart değildir.

Ancak, bazı belgeler (örneğin poliçe gibi kambiyo senetleri) açısından, belge üzerinde kişinin kendi el yazısı ile imzasının atılmış olması gerekir. Zira, imza, ilgili kambiyo senedinin zorunlu şekil şartını (kurucu bur unsurunu) oluşturmaktadır.

Bir kişinin, düzenlediği belgeye başkasının adını yazması ve belgeyi imzalaması durumunda da bir belge vardır; ancak, bu belge sahtedir. Belge altında adı yazılan ve adına imza konulan kişi, gerçek veya hayali bir kişi olabilir. Bunun, belgenin varlığına bir etkisi bulunmamaktadır.

Bir belgeden söz edebilmek için, kağıt üzerindeki yazının içeriğinin hukukî bir kıymet taşıması, hukukî bir hüküm ifade etmesi, hukukî bir sonuç doğurmaya elverişli olması gerekir.

Resmi belge, bir kamu görevlisi tarafından görevi gereği olarak düzenlenen yazıyı ifade etmektedir. Bu itibarla, düzenlenen belge ile, kamu görevlisinin ifa ettiği görev arasında bir irtibatın bulunması gerekir. Bu itibarla, bir kamu kurumu ile akdedilen sözleşme dolayısıyla özel hukuk hükümlerinin uygulama kabiliyetinin olması hâlinde dahi, resmi belge vardır. Çünkü sözleşme, kamu kurumu adına kamu görevlisi tarafından imzalanmaktadır.

Ayrıca belirtmelidir ki, her ne kadar, belgeden söz edilen durumlarda yazılı bir kağıdın varlığı gerekli ise de; bazı durumlarda belgenin varlığını kabul için, yazının kağıt üzerinde bulunması gerekmez. Bir metal levha üzerine yazı yazılması hâlinde de belgenin varlığını kabul etmek gerekir. Bu itibarla, araç plakaları da resmi belge olarak kabul edilmek gerekir.

Söz konusu suç, seçimlik hareketli bir suç olarak tanımlanmıştır.

Birinci seçimlik hareket, resmi belgeyi sahte olarak düzenlemektir. Bu seçimlik hareketle, resmi belge esasında mevcut olmadığı hâlde, mevcutmuş gibi sahte olarak üretilmektedir.

Sahtelikten söz edebilmek için, düzenlenen belgenin gerçek bir belge olduğu konusunda kişiyi yanıltıcı nitelikte olması gerekir. Başka bir deyişle, sahteliğin beş duyuyla anlaşılabilir olmaması gerekir. Özel bir incelemeye tâbi tutulmadıkça gerçek olmadığı anlaşılabilen belge, sahte belge olarak kabul edilmek gerekir.

İkinci seçimlik hareket, gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmektir. Bu seçimlik hareketle, esasında mevcut olan resmi belge üzerinde silmek veya ilaveler yapmak suretiyle değişiklik yapılmaktadır. Mevcut olan resmi belge üzerinde sahtecilikten söz edebilmek için, yapılan değişikliğin aldatıcı nitelikte olması gerekir. Aksi takdirde, resmi belgeyi bozmak suçu oluşur.

Birinci ve ikinci seçimlik hareketle bağlantılı olarak belirtilmek gerekir ki; sahteciliğin, belgenin üzerindeki bilgilerin bir kısmına veya tamamına ilişkin olmasının, suçun oluşması açısından bir önemi bulunmamaktadır.

Üçüncü seçimlik hareket ise, sahte resmi belgeyi kullanmaktır. Kullanılan sahte belgenin kişinin kendisi veya başkası tarafından düzenlenmiş olmasının bir önemi yoktur.

Maddenin ikinci fıkrasında, resmi belgede sahtecilik suçunun kamu görevlisi tarafından işlenmesi ayrı bir suç olarak tanımlanmaktadır. Birinci fıkrada tanımlanan suçtan farklı olarak, bu suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesinin yanı sıra, suçun konusunu oluşturan belgenin kamu görevlisinin görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmî bir belgeyi olması gerekir. Bu bakımdan, resmi belgede sahteciliğin kamu görevlisi tarafından yapılmasına rağmen, düzenlenen sahte resmi belgenin kamu görevlisinin görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu bir belge olmaması hâlinde, bu fıkra hükmü uygulanamaz.

Söz konusu suçu oluşturan hareketler, birinci fıkrada tanımlanan suçu oluşturan seçimlik hareketlerden ibarettir. Ancak, bu bağlamda özellikle belirtilmelidir ki, kamu görevlisinin gerçeğe aykırı olarak bir olayı kendi huzurunda gerçekleştirmiş gibi, bir beyanı kendi huzurunda yapılmış gibi göstererek belge düzenlemesi hâlinde, bu fıkra hükmünde tanımlanan suç oluşur.

Maddenin üçüncü fıkrasında, resmi belgede sahtecilik suçunun konu bakımından nitelikli unsuru belirlenmiştir. Buna göre, suçun konusunu oluşturan resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması hâlinde, cezanın belirlenen oranda artırılması gerekir. Bu hüküm, belgelerde sahtecilik suçları ile delil teorisi arasındaki ilişki göz önüne alınarak, daha üstün ispat gücüne sahip belgeyi daha fazla korumak ihtiyacını karşılamaktadır. Ancak, değişik yorumlara son vermek maksadıyla bir belgenin böyle bir güce sahip olup olmadığının saptanması için kanunlarda bu hususu belirten bir hüküm bulunması gerekli sayılmıştır.

Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek

MADDE 205

- (1) Gerçek bir resmî belgeyi bozan, yok eden veya gizleyen kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.**

MADDENİN YORUMU :

Suçun tanımında yer alan hareketler seçimlik hareketlerdir; aynı fail tarafından değişik hareketlerin gerçekleştirilmesi halinde dahi tek suçun varlığı kabul edilmek gerekir. Örnek : Fail gerçek belgeyi önce bozar, sonra gizlerse, tek fiilden sorumlu olur.

Suçu kamu görevlisi(m.6) işlerse, bu bir ağırlatıcı nedendir. Bunun iki temeli vardır. İlkin bir kamu görevlisinin bir resmi belgeye ulaşma olasılığı daha fazladır. Ayrıca kamu görevlisi, devlet ve kamu adına hizmet gördüğü için, onun sahteciliği, suç ve ceza politikası açısından daha ağır bir fiildir; kamunun otoritesi daha fazla zedelenir. Kamu görevlisi kavramı ile ilgili olarak, 204. maddedeki açıklamalara yollama yapmakla yetiniyorum.

Resmi belge ile kamu görevlisinin gördüğü hizmet arasında bağlantı aranmayacaktır. Belgenin resmi olması, failin de kamu görevlisi olması, ağırlatıcı nedenin uygulanması için yeterlidir. Örnek : Tapu kayıtlarında sahtecilik için, tapu sicil

memuru olmak Ŗart değildir; her hangi bir memur da bu suçu iŖledięinde, aęırlaŖmıŖ halden sorumlu olur.

Yargıtay Uygulaması:

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2012/2552 Karar No: 2013/10512

1-5327 sayılı TCKnun 205. maddesindeki“resmi belgeyi bozmak, yok etmek ya da gizlemek” suçunun oluŖabilmesi için resmi bir belgenin içeriğindeki bilgilerin anlaŖılmaz, kullanılmaz hale getirilmekle birlikte maddi varlığına dokunulmaksızın ondan faydalanma olanağının imkansız hale getirilmesi suretiyle bozulması veya belgenin maddi varlığına son verilerek yok edilmesi ya da belgenin bütünlüğüne dokunmaksızın hak sahibinin ondan yararlanmasını engelleyecek Ŗekilde gizlenmesi gerekmektedir. Failin bir belgeyi ortadan kaldırmak, bozmak veya gizlemekle elde etmek istediği sonuç, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemekten ibarettir. Nitekim, belge ortadan kalkınca veya bozulunca bu yararlanma olanağı kalmayacağından failin elde etmek istediği sonuç da gerekleŖecektir. Gerçek belgenin aslı ortadan kaldırılarak veya bozularak sonuç elde edildiğinde suç da tamamlanmıŖ olur. Belgenin bozulması, yok edilmesi veya gizlenmesinin amacı hak sahibinin suça konu belgeden yararlanmasının önlenmesidir. Diğer bir anlatımla anılan suç, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemek amacıyla kanıt değeri taşıyan belgelerin ortadan kaldırılması bozulması ya da gizlenmesi suretiyle oluŖacaktır. Belge üzerinde tasarruf yetkisi bulunan bir kimsenin belgeyi bozması, yok etmesi veya gizlemesi halinde ise hak sahibinin suça konu belgeden yararlanmasının engellenmesi söz konusu olmadığından TCKnun 205. maddesindeki suçta gerekleŖmeyecektir.

İddianame içeriğine göre, somut olayda sanığın bir Ŗekilde ele geçirdiği E.S. isimli kiŖiye ait nüfus cüzdanı üzerindeki fotoğrafı kendi fotoğrafı ile tahrifen deęiŖtirerek kullanmaktan ibaret eyleminde; herhangi bir hakkın kullanılmasının engellenmemesi nedeniyle TCKnun 205. maddesindeki suçun un-

surlarının oluşmadığı, suça konu belgede gerçekleştirilen sahteciliğin iğfal kabiliyetini taşıması halinde eylemin TCKnun 204/1. maddesindeki suçu oluşturacağı ve belgelerde yapılan sahteciliğin aldatma yeteneği bulunup bulunmadığının takdir ve tayini de hakime ait olduğu gözetilerek, suça konu belge getirtilip üzerinde gözlemde bulunulmadan eksik soruşturma ile yazılı şekilde hüküm kurulması,

Kabule göre:

2-5237 sayılı Yasanın 53. maddesinin 1. fıkrasının c bendinde yer alan hak yoksunluğunun, aynı maddenin 3. fıkrasına göre koşullu salıverilen hükümlünün kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayımlık yetkileri açısından koşullu salıverilmeye kadar uygulanabileceği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi gereğince BOZULMASINA, 20.06.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Adalet.org sitesi TCK Şerhinden alınmıştır.28.07.2015.7:57

Daire: 11 Tarih:2012 Esas No: 2009/19823 Karar No: 2012/13498

Van Cumhuriyet Başsavcılığının 19.06.2006 gün ve 2006/888-457 sayılı iddianamesi ile suç tarihinde sanığın kullandığı 34 GYF 30 plakalı araçta uyuşturucu madde bulunduğu tespit edilmesi üzerine yapılan aramada uyuşturucu maddeler ile birlikte üzerinde kendine ait fotoğrafı bulunan sahte nüfus cüzdanının ele geçirildiği, nüfus cüzdanı üzerinde fotoğraf değişikliği suretiyle yapılan sahteciliğin iğfal kabiliyetinin bulunmadığının ekspertiz raporu ile belirlendiğinden resmi belgeyi bozmak suçundan cezalandırılmasına karar verildiği, astsubay olan sanığın eylemi ile görevi arasında herhangi bir bağlantı bulunmadığı gibi eylemi görevi sırasında da gerçekleştirmediği gözetilmeden hakkında TCK.nun 205.

maddesinin 1. cümlesi yerine 2. cümlesinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayini, Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, 06.07.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **-Tarih:**2012 **-Esas No:** 2011/4738 **-Karar No:** 2012/1675

5237 sayılı TCK'nun 205.maddesinde düzenlenen“resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek” suçunun maddi unsuru gerçek bir belgenin haksız olarak bozulması, yok edilmesi veya gizlenmesidir. Resmi bir belgeyi yok etmek suçu, belgenin maddi varlığına son vermek olup tasarruf sahiplerine kullanma olanağı tanımamaktır.

Failin bir belgeyi ortadan kaldırmak veya bozmakla elde etmek istediği sonuç, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemekten ibarettir ki belge ortadan kalkınca veya bozulunca bu yararlanma olanağı kalmayacağından failin elde etmek istediği sonuç da gerçekleşecektir.

Gerçek bir belgenin bozulması, yok edilmesi, gizlenmesi maddi suç olup genel kastla işlenebilen bu suç tipinde fail bilerek, isteyerek resmi belgeyi bozmalı, yok etmeli veya gizlemelidir.

Daire: 5 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/2052 **Karar No:** 2011/4386

Tarafların gerçek iradelerine ve istemlerine uygun olarak düzenlenmiş 06.11.2009 tarih ve 21490 yevmiye numaralı gayrimenkul satış vaadi ve kat karşılığı inşaat sözleşmesini noter kayıtlarına intikal ettirmeyip yok etmeye çalışarak 6.142 lirayı uhdesinde bırakan sanığın, ilgisinin müracaatı ile ortaya çıkan eyleminin TCK.nun 212. maddesindeki içtima düzenlemesinin 205. maddeyi kapsamadığı, bu itibarla ayrıca sahtecilik suçunun oluşmayacağı nazara alınıp, sadece nitelikli zimmet

suçundan cezalandırılması gerektiği halde basit zimmet ve sahtecilik suçlarından ayrı ayrı hüküm kurulması,

Sanığın eylemlerini TCK.nun 53/1.a madde ve bendindeki hakkını kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği gözetilmeksizin aynı Yasanın 53/5. maddesi gereğince 53/1. madde-sindeki tüm hakları kullanmaktan yoksun bırakılmasına karar verilmesi ve aynı madde uyarınca zimmet suçu nedeniyle cezanın infazından sonra uygulanması öngörülen hak yoksunluğunun ise belirlenen sonuç cezanın yarısından az olamayacağına gözetilmemesi,

Kanuna aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan her iki suçtan tertip edilen toplam ceza ve hak yoksunlukları miktarları saklı kalmak kaydıyla hükümlerin 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi de gözetilerek CMUK.nun 321 ve 326. maddeleri uyarınca BOZULMASINA, 26.05.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/8615 Karar No: 2010/8615

5237 sayılı TCKnun 205. maddesinde düzenlenen“resmi belgeyi bozmak, yok etmek ya da gizlemek” suçunun, hak sahibinin o belgelerden yararlanmasını engellemek amacıyla kanıt değeri taşıyan belgelerin ortadan kaldırılması, bozulması ya da gizlenmesi suretiyle oluşacağı, sanığın, kardeşi olan Hasan adına düzenlenmiş gerçek nüfus cüzdanında ve yeşil kart, Ramazan Gül adına düzenlenmiş sürücü belgesi üzerindeki fotoğrafları çıkartıp kendi fotoğrafını yapıştırmak, Ramazana ait gözüken nüfus cüzdanındaki resmi ise değiştirmeden yakalandığı olayda, bir hakkın kullanımının engellenmediği gibi suçun konusunu oluşturan ve fotoğraf değişikliği yoluyla sahteleştirilen belgelerin hak sahiplerince talep halinde her zaman yenisi düzenlenebileceği cihetle, suçun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden sanığın beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyet hükmü tesisi,

Yasaya aykırı, Cumhuriyet savcısının itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı

5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 22.05.2013 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ

Sanığın 2004 yılında Cezaevinden firar ettikten sonra 11.08.2006 tarihinde yakalandığında; kardeşi olan Hasan'a ait nüfus cüzdanı ve yeşil kart, Ramazan adına düzenlenmiş sürücü belgesi üzerindeki fotoğrafları söküp kendi fotoğraflarını yapıştırdığı, yine Ramazan adına düzenlenmiş nüfus cüzdanı üzerindeki fotoğrafı kendi fotoğrafını yapıştırmak için söktüğü ancak henüz kendi fotoğrafını yapıştırmadığının tespit edilmesi üzerine hakkında resmi belgede sahtecilik suçundan açılan davada;

Mahkemece yapılan gözlemde belgelerde bulunan sanığa ait fotoğraflar üzerinde mühür izi bulunmadığından aldatma yeteneğinin bulunmadığı, Ramazan adına düzenlenmiş nüfus cüzdanının ise sanık tarafından henüz fotoğraf eklenmeden ele geçirildiği, bu eylem her ne kadar iddianamede resmi belgede sahtecilik suçuna teşebbüs olarak nitelendirilmişse de bu suçlar ani suç olduğundan bu düşünceye iştirak edilmemiş, bu eylem resmi belgeyi bozmak suçu olarak kabul olunmuştur. Kriminal Polis Laboratuvarları Müdürlüğünün 21 Kasım 2006 gün ve 2006/1206 sayılı raporunda ilk üç belgenin aldatma yeteneğine sahip olduğu bildirilmiş ise de mahkememizin gözlemine ve raporun gerekçesiz oluşuna göre bu rapora itibar edilmemiştir. Ceza Kanununun 204. maddesinin gerekçesinde açıkça olarak resmi belge üzerinde sahtecilikten söz edebilmek için, yapılan değişikliğin aldatıcı nitelikte olması gerektiği, aksi takdirde, resmi belgeyi bozmak suçunun oluşacağı belirtilmesi karşısında sanığın eylemlerinin 205. maddede düzenlenen suçu oluşturduğu kabul edilmiş, her ne kadar iddianame ile 765 sayılı TCK'nun tatbiki istenilmiş ise de suç tarihi sanığın bu belgeler ile yakalandığı 11.08.2006 olarak kabul olunmuş ve sanığın eylemleri bir suç işleme kararının icrası kapsamında kabul olunarak hakkında zincirleme suç hükümleri uygulanmıştır.

Daire çoğunluğu ise, atılı suçun unsurlarının oluşmaması nedeniyle sanığın beraatine karar verilmesi gerektiği düşüncesindedir. Sayın daire çoğunluğunun kararına aşağıdaki sebeplerle katılmak mümkün değildir:

-204. madde gibi 205. maddedeki suç da bir çeşit sahtecilik suçudur. Her iki suçta korunan hukuki yarar, ispat araçlarının dokunulmazlığına olan kamu güvenidir. Suçun oluşması için, genel kast yeterli olup, fail, eyleminin haksız, hukuka aykırı olduğunu biliyorsa, suç kastı var demektir. Suç, seçimlik hareketli suç olarak düzenlendiğinden, maddede sayılan hareketlerden birinin gerçekleştirilmesi yeterli olup, ayrıca bir zarar veya tehlikenin doğması gerekmez (Yaşar/Gökcan/Artuç, Cilt V, s. 5842).

205. maddenin gerekçesinde belirtildiği gibi“suçun konusu, hukuken geçerli, yani gerçek bir resmi belgedir. Söz konusu suçu oluşturan seçimlik hareketler, resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemektir.” 205. maddedeki“bozma” ile 204. maddedeki“değiştirme” fiilleri, birbirine yakın, hatta aynı olabilir. Aradaki fark,“aldatıcılık” vasfıdır. Nitekim bu hususa, hem 204, hem de 205. maddenin gerekçesinde yer verilmiştir. 205. maddenin gerekçesine göre“sahtecilik suçu, düzenlenen belgenin veya belgede yapılan değişikliğin başkasını aldatıcı nitelikte olmasını gerektirir. Bu maddede tanımlanan suçun işlenmesi, başkasını aldatma özelliği taşımayabilir.” 204. madde gerekçesine göre de“mevcut olan resmi belge üzerinde sahtecilikten söz edebilmek için, yapılan değişikliğin aldatıcı nitelikte olması gerekir. Aksi takdirde, resmi belgeyi bozmak suçu oluşur.” Öğretide de bu farka dikkat çekilmiştir.

- Özel kast da denilen“belli bir amaç veya saik” ile hareket edilmesinin arandığı suç tiplerinde veya suçun nitelikli hallerinde, bu husus Kanunda açıkça ve ayrıca gösterilir. Yargıtay CGK’nun bir çok kararında belirtildiği gibi“Doğrudan kast, failin hareketinin yasal tipi gerçekleştireceğini bilmesi ve istemesini gerektirir. Ancak, failin hareketiyle hedeflediği doğrudan sonuçların yanısıra, hareketinin zorunlu sonuçları ya da kaçınılmaz yan sonuçları da, açık bir isteme olmasa dahi doğru-

dan kast kapsamında değerlendirilmelidir.” (CGK., 23.11.2010, 171/232). TCK'nun 204. maddesinde olduğu gibi 205. maddede de kişilerin amacı değil, fiili cezalandırılmaktadır (Gökçen, Ahmet, Belgede Sahtecilik Suçları, 3. Baskı, Mayıs 2013, s. 369).

- Maddenin 765 sayılı TCK'ndaki karşılığı olan 348. maddede, suçun oluşması için belgenin ortadan kaldırılması veya bozulması yeterli görülmemiş, ayrıca bu eylemler sonucunda umumi veya hususi bir zararın doğması da aranmışken, 205. maddede suç için herhangi bir zararın meydana gelmesi aranmamıştır. Suçun işlenmesiyle genellikle bir zararın oluşması veya hak sahibinin o belgeden yararlanma imkanının kalması mümkün olsa da bu hususlar zorunlu unsurlar değildir. Kaldı ki Yargıtay Ceza Genel Kurulu, zararın suçun unsuru olduğu dönemde bile “Devlet, bir olgunun kanıtlanma yeteneğini tanıdığı belgelerin öz ve biçimleri ile gerçekliklerine ve doğruluklarına beslenen ortak toplum inancını kamu güveni içinde korumak ve o yüzden de soyut varlık ya da zararın veya değerın somutlaştırdığı belgeleri erişilmez ve dokunulmaz kılmak istemiştir. Zarar doğma olasılığı yeterlidir. Kanıt değeri olan belgenin yok edilmesiyle zarar kendiliğinden doğmuştur” şeklindeki kararıyla, suçla korunan yarara dikkat çekmiş ve somut zararın oluşmasını aramamıştır (CGK, 7.3.1988, 596/73).

- Ne 204, ne de 205. maddede suçun unsuru olarak özel bir kast, saik, amaç öngörülmemiştir. Bu nedenle, “Failin kastı sahte resmi belge oluşturmaktır. Bu suç aldatıcılık unsurunun yokluğu nedeniyle gerçekleşmemiştir. Olayda resmi belgeyi bozmak gibi bir kast, niyet yoktur” denilemez. Aksinin kabulü, madde gerekçesine hiç değer vermemek, gerçek bir resmi belgeyi değiştirmek suçu için genel kast yeterli görülmesine rağmen, aynı resmi belgeyi bozmak suçu için özel kast, amaç veya saik aramak demektir. Aynı şekilde “suçun, hak sahibinin o belgeden yararlanmasını engellemek amacıyla işlenmesi ve belgenin bozulmasıyla bu hususun gerçekleşmesi” demek, bir “tehlike suçu”nu “ancak özel amaçla işlenebilen zarar suçu”na dönüştürmek demektir.

Keza, “belge üzerinde tasarruf yetkisi bulunan bir kimsenin belgeyi bozması, yok etmesi veya gizlemesi halinde, hak sahibinin suça konu belgeden yararlanmasının engellenmesinin söz konusu olamayacağı” düşüncesi de suçun kapsamını daraltmak, suç için öngörülmeleyen unsurlar ilave etmek, bir başka ifadeyle ancak bir alacak-borç ilişkisi içeren çek, senet gibi belgelerin bu suçun konusu olabileceği anlamına gelir. Bu düşünce karşısında bir kimsenin kendisine ait sürücü belgesini, diplomayı, sertifikayı, nüfus cüzdanını, pasaportu aldaticılık unsuru gerçekleşmeyecek, açıkça belli olacak şekilde tahrif ederek kullanması halinde, 205. maddedeki suç oluşmayacaktır. Oysa sayılan bu belgelerin hepsi de sahiplerine çeşitli yetkiler tanıyan, haklar sağlayan, statü veren ve kamu nezdinde “itibar edilen” resmi belgelerdir. Gerçekte A, B veya C sınıfı sürücü belgesine veya sertifikasına sahip iken bunları (E) sınıfına çevirmek, 2 yıllık yüksek okul diplomasını 4 yıllık fakülte diplomasına dönüştürmek, gerçek kimliği ile aranyorken, başkasının kimliğindeki resmi söküp kendi resmini yapıştırarak kullanmak eylemlerinin hepsi de gerçekte sahip olunmayan hak ve yetkiler sağlamaktadır. Birer resmi belge olan evrak, bu şekilde değiştirilip bozulduğunda, yukarıdaki Yargıtay CGK’nun Kararında belirtildiği gibi “bir olgunun kanıtlanma yeteneğini içeren belgelerin öz ve biçimleri ile gerçeklikleri ve doğruluklarına beslenen ortak toplum inancı” yıkılmış olmuyor mu? “Kamu güveni içinde korumak ve o yüzden de soyut varlık ya da yararın veya değerın somutlaştırdığı belgelerin erişilmez ve dokunulmazlığı” zarar görmüyor mu? Kaldı ki genel veya özel zararın suçun unsuru olduğu eski dönemde bile CGK, “Zarar doğma olasılığı yeterlidir. Kanıt değeri olan belgenin yok edilmesi (bozulmasıyla) zarar kendiliğinden doğmuştur” sonucuna vararak somut zararın oluşmasını aramamıştır.

- Daire çoğunluğunun “olayda, bir hakkın kullanımının engellenmediği, suçun konusunu oluşturan ve fotoğraf değişikliği yoluyla sahteleştirilen belgelerin hak sahiplerince talep halinde her zaman yenisinin düzenlenebileceği” gerekçesi de kabul edilemez. Çünkü somut olayda sanık tarafından başka-

larına ait olan toplam dört adet resmi belge (nüfus cüzdanı, yeşil kart ve sürücü belgesi) üzerindeki fotoğraflar sökülmüş, bunlardan üçüne kendi fotoğraflarını yapıştırılmıştır. Dolayısıyla suça konu bütün belgeler artık hak sahipleri tarafından kullanılmaz hale getirilmiştir. Bu şekilde bozulan veya değiştirilen belgeler artık suçun konusu olup, hükümle birlikte delil olarak dosyada saklanmalarına karar verilmektedir. Gerçek sahiplerinin, üç ayrı kurum tarafından verilebilen bu belgeleri yeniden çıkarmalarının, göz ardı edilemeyecek bir emek ve masraf gerektirdiği açıktır. Kaldı ki suçun oluşmadığına gerekçe olarak “hak sahiplerince belgelerin her zaman yenisinin çıkarılabileceği” kabul edildiğinde (ki suça konu belgeler çoğunlukla yeşil kart, nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, pasaport, diploma, ruhsatname, sertifika gibi belgeler olup yeniden çıkarılamayan, düzenlenemeyen belgenin neredeyse mümkün olmadığı düşünülduğünde) bu suç, işlenemez suç haline getirilmiş olur.

Bu gerekçelerle, resmi belgeyi bozmak suçundan, TCK'nun 205/1. maddesi uyarınca verilen mahkumiyet kararının isabetli olduğu düşüncesiyle, sayın çoğunluğun sanığın beraati gerektiğine ilişkin kararına katılamıyoruz.

Daire: 11 **Tarih:**2008 **Esas No:** 2006/1549 **Karar No:** 2008/1112

Ayrıntıları Ceza Genel Kurulunun 28.09.1987 gün, 6/124-406 sayılı kararında açıklandığı üzere, gerçek belgeyi yok etmek suçunun maddi unsuru belgenin maddi varlığına son verilmesi olup, hareketin tamamlanması durumuna ve sonucun elde edilmiş olup olmamasına göre suç tamamlanmış ya da kalkışma aşamasında kalmış olur.

Somut olayda sanığın, Türk Ticaret Kanununa göre zorunlu unsurları taşıdığı anlaşılın bonoyu kontrol etmek için şikayetçiden aldığı ve parçalara ayırdıktan sonra bırakıp gittiğinin anlaşılması karşısında, suça konu bono parçaları biraraya getirildiğinde tamamlanıp tamamlanmadığı ve bononun Türk Ticaret Kanununda öngörülen temel unsurlarına zarar verilip

verilmediği araştırılıp sonucuna göre eylemin teşebbüs aşamasında kalıp kalmadığı değerlendirilmeden yazılı şekilde eksik incelemeyle hüküm kurulması,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan, hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca (BOZULMASINA), 27.02.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Önceki TCK'daki madde:

Madde 339 — Bir memur memuriyetini icrada tamamen veya kısmen sahte bir varaka tanzim eder veya hakiki bir varakayı tağyir ve tahrif eyler ve bundan dolayı umumî ve hususî bir mazarrat tevellüt edebilirse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur. Eğer işbu varaka sahteliği isbat edilmedikçe muteber olan evrak kabilinden ise ağır hapis cezası beş seneden on iki seneye kadar verilir.

Evrakın musaddak suretleri kanunen zayi olan asılları makamına kaim olmak lâzım geldiği takdirde mezkûr suretler hakkında asılları gibi muamele olunur.

Madde 340 — Bir memur memuriyetini icra halinde bir varaka tanzim veya tahrir ederken hakikate muvafık olmayan keyfiyet ve ifadeleri sahih ve huzurunda cereyan etmiş gibi gösterir yahut zaptına memur olduğu ifadeleri zaptetmez yahut bu ifadeleri değiştirir ise bundan dolayı umumî veya hususî bir zarar tevellüt edebildiği takdirde bâlâdaki maddede yazılı olan cezalar ile cezalandırılır.

Madde 341 — Bir memur aslı mevcut olmayan resmî bir varakanın musaddak suretini tasnî ve kanunî şekline uydurarak ita eyler yahut aslını değiştirip mahvetmeksizin işbu asla mugayir bir suret verir ise üç seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası görür. Eğer işbu varaka sahteliği isbat olunmadıkça muteber addolunan evrak kabilinden ise ağır hapis cezası dört seneden eksik olamaz.

Eğer sahtekârlık resmî evrak münderacatının sıhhatini tasdik esnasında irtikâp olunmuş ise bundan dolayı umumî veya hususî bir zarar tevellüt edebildiği takdirde fail hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası verilir.

Madde 348 — *Bir kimse tamamen veya kısmen bir varakanın aslını yahut aslın zıyaı takdirinde kanunen makamına kaim olan suretini ortadan kaldırır veyahut bozar ve bundan umumî veya hususî bir zarar neş'et ederse 339, 342, 343, 344 ve 345 inci maddelerde bildirilen farklara göre mezkûr maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.*

GEREKÇE:

Maddede, resmi belgeyi bozmak, yok etmek ve gizlemek fiilleri, resmi belgede sahtecilik suçundan ayrı bir suç olarak ceza yaptırımını altına alınmış-tır. Sahtecilik suçu, düzenlenen belgenin veya belgede yapılan değişikliğin başkasını aldatıcı nitelikte olmasını gerektirir. Bu maddede tanımlanan suçun işlenmesi, başkasını aldatma özelliği taşımayabilir.

Suçun konusu, hukuken geçerli, yani gerçek bir resmi belgedir.

Söz konusu suçu oluşturan seçimlik hareketler, resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemektir.

Gerçek bir resmi belge üzerindeki yazıları örneğin boyamak veya silmek suretiyle okunamaz hâle getirmek, belge üzerindeki resmi koparmak, belgeyi yırtmak, yakmak veya gizlemek fiilleri bu suçu oluşturur.

Dikkat edilmelidir ki; gizleme hâlinde, belge varlığını ve bütünlüğünü muhafaza etmektedir. Gizlenen belge, kişilerin nezdinde bulunan resmi belge olabileceği gibi, bir kamu kurum ve kuruluşunda ya da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunda muhafaza edilen belge de olabilir.

Gizlemenin, belgenin nezdinde bulunduğu kişiye ya da kurum veya kuru-luşa karşı olması gerekir. Bir belgenin, örneğin bir uyuşmazlık bağlamında mahkemeden istenmesine karşılık; gerçeğe aykırı olarak, mevcut olmadığının veya bulunmadığının bildirilmesi hâlinde, bu suç değil, suç delillerini gizleme suçu oluşur.

Bir resmi belgenin, örneğin bir hukukî uyuşmazlık bağlamında mahkemeden istenmesine karşılık; gerçeğe aykırı ola-

rak, mevcut olmadığının veya bulunamadığının bildirilmesi hâlinde, bu suç oluşur. Ancak, bir suçla ilişkin olarak yapılan soruşturma veya kovuşturma kapsamında istenen belgelerin verilmemesi hâlinde, resmi belgenin gizlenmesi suçunun değil, suç delillerini gizleme suçunun oluştuğunu kabul etmek gerekir.

Gizleme olgusu, belgenin nezdinde bulunduğu kişiden ya da kurum veya kuruluştan çalınması suretiyle de gerçekleşebilir. Ancak bu durumda, hırsızlık suçundan değil, resmi belgenin gizlenmesi suçundan dolayı hüküm tesis edilmelidir.

Bu suç, herhangi bir kişi tarafından işlenebilir. Resmi belgenin kamu görevlisi tarafından bozulması, yok edilmesi veya gizlenmesi, bu suçun nitelikli şekli olarak tanımlanmıştır. Bu suç açısından özellik arz eden husus, suçun konusunu oluşturan belgenin, kamu görevlisinin görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu belge olması gerekmez. Gerçek bir resmi belgenin kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı olarak bozulması, yırtılması, yok edilmesi veya gizlenmesi hâlinde, bu suç oluşur.

Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan

MADDE 206

- (1) Bir resmî belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.**

MADDENİN YORUMU :

Yeni madde, önceki yasanın 343. maddesine oranla, suçun kapsamını genişletmiştir. Önceki yasada yalnızca kimlik ve sıfat konusunda yalan beyan cezalandırılıyordu. Yeni düzenlemede, her türlü yalan beyan ceza tehdidi altındadır.

Kamu görevlisinin resmi belgeyi düzenlemek, yasal planda görevi içinde olmak gerekir. Suçun oluşması/oluşmaması yönünden en temel nokta budur. Yasal yetki yoksa, yalan beyan suç oluşturamaz.

Öte yandan, özel bir normla yalan beyanın cezalandırıldığı durumlarda, bu madde uygulanmaz. Örnek : Sanık, sorgusunda kimliği ile ilgili hususlarda beyanda bulunmak ve gerçeği söylemekle yükümlüdür. CMK'nın öngördüğü bu sonuç, bu varsayımda mutlak etki yapar.

Konuyla ilgili olarak, gerekçede şu örnek yer almaktadır: "Gümrük muayene memuruna, belirli bir malı ithal veya ihraç edeceği yolunda yalan beyanda bulunan kişi, bu maddedeki suçu işlemiş olmaz; zira beyanı alan gümrük muayene memuru-

ru sırf bu beyanla yetinmeyip, beyanın doğruluğunu incelemekle yükümlüdür.”

Belirtmem gerekir ki, bu örnek doğru değildir, çünkü bu olayda gümrük görevlisi bir belge düzenlememekte, kendisine beyanda bulunan kişinin beyanından hareketle bir işlem yapmaktadır. Kişinin beyanı doğru ise, malın muayenesinden sonra, ithaline izin vermektedir; aksi takdirde örneğin Kaçakçılıkla Mücadele Yasasına göre, suç ihbarında bulunmaktadır.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire:11 Tarih:2014 Esas No:2012/17349 Karar No:2014/1257

Yalan beyanda bulunmak suçunun oluşabilmesi için TCK.nun 206. maddesinin gerekçesinde açıklandığı üzere;“Beyanın doğruluğunun düzenlenen resmî belgeyle ispat edilmesi” gerekte olup; sürücü belgesi almak için başvuran sanığın yerine, 16.02.2008 tarihinde sınava girmek isteyen ancak, ibraz ettiği sanığa ait nüfus cüzdanı ile sınav giriş belgesindeki fotoğraflara benzemediği tespit edilen şahsın,“ okul bahçesindeki aracımдан pasaportumu alacağım.” diyerek salondan ayrılıp geri dönmediğine dair sınav görevlileri tarafından tutanak düzenlenmesi eyleminden dolayı her ne kadar sanık hakkında kimliği tespit edilemeyen şahsı yalan beyanda bulunmaya azmettirdiğinden bahisle cezalandırılması talebiyle kamu davası açılmış ise de, sınav görevlilerince düzenlenen tutanağın sınava girmek isteyen kişinin beyanının doğruluğunu ispat eden bir belge niteliğinde olmaması nedeniyle yüklenen yalan beyanda bulunmak suçunun yasal unsurlarının ne suretle oluştuğu karar yerinde yeterince açıklanıp tartışılmadan yazılı şekilde sanığın mahkûmiyetine hükmolunması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı yasanın 8/1 maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 22.01.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:2 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/16572 **Karar No:**2014/9161

Sanık hakkında resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak suçundan kurulan hükme yönelik temyiz talebinin incelenmesinde;

Dosya içeriğine göre diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak;

- a) İlk yakalandığında kimlik bilgilerini saklayarak amcasının oğluna ait kimlik bilgilerini veren, soruşturma sırasında gerçek kimliğini açıklayan sanığın eyleminin 5237 TCK.nun 268/1 maddesi delaletiyle 267/1, 269. maddelerinde düzenlenen iftira suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suç vasfının hatalı değerlendirilmesiyle yazılı şekilde karar verilmesi,
- b) Kabul ve uygulamaya göre de; sanık hakkında 5237 sayılı TCK.nun 31/3. maddesi gereğince 1/3 oranında indirim uygulanması yerine 1/6 oranında indirim yapılması sonucu fazla ceza tayini,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafininin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı istem gibi BOZULMASINA, bozma sonrası kurulacak hükümde 1412 sayılı CMUK'nun 326/son maddesinin gözetilmesine, 03/04/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2013 **Esas No:** 2011/3070 **Karar No:** 2013/2147

Sanık müdafininin,“resmi belgede sahtecilik” suçundan verilen mahkumiyet hükmüne yönelik temyizi üzerine yapılan incelemede;

Halasının oğlu Zekai Aydemirin kimlik bilgilerini içeren, ancak kendi fotoğrafını yapıştırdığı“nüfus cüzdanı talep” belgesini muhtara onaylatıp, bununla Nüfus Müdürlüğünden üzerinde kendi fotoğrafı bulunan Zekai Aydemir adına düzenlenmiş, içerik itibariyle sahte nüfus cüzdanını alan sanığın, iki ayrı kurumda iki farklı sahte belge düzenleterek resmi belgede

sahtecilik suçunu zincirleme biçimde işlediğinden hakkında TCK.nun 43. maddesinin uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi karşı temyiz olmadığından bozma sebebi sayılmamıştır.

Toplanan deliller karar yerinde incelenip, sanığa yüklenen“resmi belgede sahtecilik” suçunun sübutu kabul, oluşa ve soruşturma sonuçlarına uygun şekilde vasfı tayin edilmiş, cezayı artırıcı ve azaltıcı bir sebebin bulunmadığı takdir kılınmış, savunması inandırıcı gerekçelerle reddedilmiş, incelenen dosyaya göre verilen hükümde eleştirilen husus dışında bir isabetsizlik görülmediğinden, sanık müdafinin yerinde görülmeyen temyiz itirazının reddiyle“resmi belgede sahtecilik” suçundan verilen mahkumiyet hükmünün istem gibi ONANMASINA,

2-)Sanık müdafinin“resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan” suçundan verilen mahkumiyet hükmüne yönelik temyizine gelince;

5237 sayılı TCK.nun 206/1 maddesindeki resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak suçunun oluşabilmesi için, failin resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunması gerektiği, somut olayda sanığın, sahte nüfus cüzdanıyla bir otele kayıt yaptırdığı, kamu görevlisine karşı yapılmış yalan beyan ve bunun üzerine düzenlenmiş her hangi bir resmi belgenin bulunmadığı gözetilmeden, yazılı şekilde mahkumiyet kararı verilmesi,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden, hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 12.02.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2012 **Esas No:** 2010/15406 **Karar No:** 2012/8892

Sanığın hırsızlık suçundan şüpheli olarak yakalanıp hakkında yapılan adli soruşturma sırasında suçtan kurtulmak amacıyla ismini, (dosyadaki nüfus kaydına göre)

kardeşi“Ramazan” olarak bildirerek bir kısım soruşturma evrakının bu isme göre düzenlenmesine neden olmaktan ibaret eyleminin 5237 sayılı TCYnin 268/1. maddesi yollamasıyla, 267/1. maddesindeki“iftira” suçuna uyduğu gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşölerek yazılı şekilde“ resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan” suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.

Daire: 4 Tarih:2011 Esas No: 2011/6140 Karar No: 2011/6897

İftira suçunun özel bir halini düzenleyen 268. maddesindeki başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun oluşabilmesi için de kişinin, işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanması koşulunun aranması, kabahatler ve disiplin eylemlerinin madde kapsamında bulunmaması karşısında;

Ehliyetsiz ve alkollü araç kullanma eylemleri sonucunda kolluk görevlisine, katılan Süleyman Akbalın ehliyetini vererek katılanın kimlik bilgilerini kullanan sanığın, katılanın ehliyetinin 6 ay süre ile geri alınması ve katılan hakkında alkollü araç kullanmaktan idari yaptırım kararı uygulanmasına sebebiyet verme eylemlerinin, TCK.nın 206. maddesine uyan suçü oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilip tartışılmadan eksik inceleme sonucu başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçundan hüküm kurulması,

Kabule göre de;

Sanığın soruşturma aşamasında verdiği ifadesinde, gerçeğe dönmesi karşısında, TCK.nın 269/2. maddesinde öngörülen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerekip gerekmediğinin tartışılmaması,

Bozmayı gerektirmiş ve sanık Mehmet Ş....müdafinin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürölüp sonuç-

landırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 24.05.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/8329 Karar No: 2010/8329

- 1- Sanığın yeğeni Murat Özdumlubunların sahibi olduğu pasaportu kullanarak 22/03/2008 tarihinde Antalya Hava Limanından yurtdışına gitmek isterken yakalandığı olayda, eylemin 5237 sayılı Kanunda suç olarak tanımlanmamış olduğu gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulmasında,
- 2- Başkası adına düzenlenmiş orijinal pasaportu ibraz ederek yurt dışına çıkmak isterken görevlilerce yakalanan sanığın pasaportta yer alan kimlik bilgilerini kullanarak, gerçek kimliğini gizlemeye kalkışması biçiminde gerçekleşen eyleminin 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 40/1. maddesinde düzenlenen kabahat eylemini oluşturduğu gözetilmeden karar verilmesinde, isabet görülmediğinden 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309.maddesi uyarınca bozulması lüzumu Yüksek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü 02/05/2010 gün ve 2009/5061/28052 sayılı kanun yararına bozmaya atfen Yargıtay C. Başsavcılığının 18.05.2010 gün ve KYB.2010/113808 sayılı ihbarnamesiyle daireye ihbar ve dava evrakı tevdi kılınmakla incelenip gereği görüldü

İncelenen dosya içeriğine göre, ayrıntıları Dairemizin 27.05.2009 gün ve 6929/6537 sayılı kararında da açıklandığı üzere; başkası adına düzenlenmiş orijinal pasaportu ibraz ederek yurtdışına çıkmak isterken görevlilerce yakalanan sanığın pasaportta yer alan kimlik bilgilerini kullanarak, gerçek kimliğini gizlemeye kalkışma eyleminin 5237 sayılı Ceza Kanununda suç olarak düzenlenmeyip, suç tarihinde yürürlükte bulunan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 40/1. maddesinde düzenlenen“gerçek kimliği hakkında yalan beyanda bulunmak” suçunu oluşturduğu cihetle kanun yararına bozma istemine atfen düzenlenen ihbarnamedeki düşünceler yerinde bulunduğundan, Antalya 1. Sulh Ceza Mahkemesinin

15.10.2008 gün ve 2008/765 esas, 2008/1031 sayılı kararının CMK'nın 309. maddesi uyarınca BOZULMASINA, bozma uygulamaya yönelik olduğundan aynı maddenin 4. fıkrasının (d) bendi gereğince karar verilmesi mümkün olmakla; hükümlünün, eylemine uyan 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 40/1. maddesi uyarınca suç tarihi de dikkate alınarak 62 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına, infazın bu miktardan yapılmasına, aynı Kanunun 17. maddesinin 6. fıkrasının infaz sırasında dikkate alınmasına hükümdeki diğer hususların aynen yerinde bırakılmasına, dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına İADESİNE, 22/10/2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/8329 Karar No: 2010/8329

- 1- Sanığın yeğeni Murat Özdumlubunarin sahibi olduğu pasaportu kullanarak 22/03/2008 tarihinde Antalya Hava Limanından yurtdışına gitmek isterken yakalandığı olayda, eylemin 5237 sayılı Kanunda suç olarak tanımlanmamış olduğu gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulmasında,
- 2- Başkası adına düzenlenmiş orijinal pasaportu ibraz ederek yurt dışına çıkmak isterken görevlilerce yakalanan sanığın pasaportta yer alan kimlik bilgilerini kullanarak, gerçek kimliğini gizlemeye kalkışması biçiminde gerçekleşen eyleminin 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 40/1. maddesinde düzenlenen kabahat eylemini oluşturduğu gözetilmeden karar verilmesinde, isabet görülmediğinden 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309.maddesi uyarınca bozulması lüzumu Yüksek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü 02/05/2010 gün ve 2009/5061/28052 sayılı kanun yararına bozmaya atfen Yargıtay C. Başsavcılığının 18.05.2010 gün ve KYB.2010/113808 sayılı ihbarnamesiyle daireye ihbar ve dava evrakı tevdi kılınmakla incelenip gereği görüşüldü

İncelenen dosya içeriğine göre, ayrıntıları Dairemizin 27.05.2009 gün ve 6929/6537 sayılı kararında da açıklandı-

ğı üzere; başkası adına düzenlenmiş orijinal pasaportu ibraz ederek yurtdışına çıkmak isterken görevlilerce yakalanan sanığın pasaportta yer alan kimlik bilgilerini kullanarak, gerçek kimliğini gizlemeye kalkışma eyleminin 5237 sayılı Ceza Kanununda suç olarak düzenlenmeyip, suç tarihinde yürürlükte bulunan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 40/1. maddesinde düzenlenen“ gerçek kimliği hakkında yalan beyanda bulunmak” suçunu oluşturduğu cihetle kanun yararına bozma istemine atfen düzenlenen ihbarnamedeki düşünceler yerinde bulunduğundan, Antalya 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 15.10.2008 gün ve 2008/765 esas, 2008/1031 sayılı kararının CMK'nın 309. maddesi uyarınca BOZULMASINA, bozma uygulamaya yönelik olduğundan aynı maddenin 4. fıkrasının (d) bendi gereğince karar verilmesi mümkün olmakla; hükümlünün, eylemine uyan 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 40/1. maddesi uyarınca suç tarihi de dikkate alınarak 62 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına, infazın bu miktar üzerinden yapılmasına, aynı Kanunun 17. maddesinin 6. fıkrasının infaz sırasında dikkate alınmasına hükümdeki diğer hususların aynen yerinde bırakılmasına, dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına İADESİNE, 22/10/2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2010/10745 **Karar No:** 2010/10745

1- 5237 sayılı TCKnun 206. maddesinin gerekçesinde belirtildiği gibi düzenlenen ve doktrinde“fikri sahtecilik” olarak adlandırılan“ resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma” suçunun oluşabilmesi için, kişinin (sanığın) açıklamaları üzerine oluşturulan resmi belgenin, bu beyanın doğruluğunu ispat edici bir güce sahip olması gereklidir. Beyanı alan memur bu beyanın doğruluğunu araştırıp tahkik etmek ve daha sonra edindiği kanaata göre resmi belgeyi düzenlemek durumunda ise, bir başka ifade ile resmi belge sadece kişinin (sanığın) beyanına göre değil de memur tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre meydana getirilmekte ise bu maddede tanımlanan suç oluşmayacaktır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, 17.02.2007 günü yapılan motorlu taşıtlar sürücü kursu sınavına sanık .....in yerine onun nüfus cüzdanını kullanarak sanık .....in girdiği, salon görevlisi tarafından kimlik kontrolü sırasında nüfus cüzdanındaki fotoğrafın sanık .....e benzememesi nedeniyle durumun farkedildiği ve dosya kapsamına göre görevlilerce herhangi bir belgenin düzenlenmemiş olması karşısında, yalan beyan suçunun unsurları itibariyle oluşmadığı gözetilerek be-
raatleri yerine yazılı şekilde mahkumiyetlerine karar verilmesi,

2-Kabule göre de;

- a- Savunmaları talimat mahkemesi aracılığıyla alınan sanıkların duruşma zaptına yansıyan olumsuz bir davranışlarının ve geçmişte sabıklarının da bulunmamasına rağmen soyut ve yetersiz şekilde duruşmadaki tutum ve davranışları gerekçe gösterilerek haklarında cezanın ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümlerin uygulanmaması,
- b- TCKnun 53/5. maddesine aykırı olarak sanıkların 2 yıl süreyle kamu haklarından yoksun bırakılmalarına karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanıklar müdafininin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükümlerin bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi gereğince BOZULMASINA, 11.12.2012 gününde oybirliği ile karar verildi.

“.....**Sanığın** eylemine uyan 765 sayılı TCY.nun 343/2,59,ve 81/1-3 maddelerine göre cezalandırılmasına karar verilmiş ise de,sanığın bildirdiği 1980 d.lu (İG) biçimindeki kimlik bilgileri araştırılarak;var olan bir kişiye ait ise 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY nın 268/1 maddesi aracılığıyla 267/1 maddesinde ,sanığın bildirdiği kimlik bilgilerinin gerçekte var olmayan kişiye ait olduğunun anlaşılması durumunda aynı yasanın 206/1 maddesinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı

cezanın alt ve üst sınırları bakımından, anılan yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3 maddeleri ışığında ve 206/1. maddenin seçenekli adli para cezasına da yer verilmesi nedeniyle sanık yararına olması ve 5237 sayılı yasa hükümlerince yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması, bozmayı gerektirmiştir.” (Yar. 6CD, 2005, E.2003/19964, K.2005/7574)(www.adalet.org)

“**Yalan** beyanda bulunmak suçundan sanık (MK) hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin (C) Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 9.9.2002 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından onama isteyen tebliğname ile 4.12.2003 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimin takdirine göre, sanık Mustafa Kara’nın temyiz itirazları yerinde görülmemiş olduğundan reddiyle; 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3.maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu’nun 23.2.1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY.nun 343/2 ve 81/1. maddeleriyle 5237 sayılı TCY.nun 268 yollamasıyla 267/1 ve 58.maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, Mahkemece 765 sayılı Yasa uyarınca kurulan hükmün sanık yararına bulunduğu anlaşıldığından, hakkındaki usul ve kanuna uygun bulunan hükmün tebliğname gibi ONANMASINA, 14.11.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar. 6CD, 14.11.2005, E.2003/17572, K.2005/10042) (www.adalet.org)

“**Yalan beyanda** bulunmak suçundan sanık B Y hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin ...Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 24/10/2003 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık savunmanı tarafından istenilmiş

olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından onama isteyen 28/10/2004 tarihli tebliğname ile 08/11/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünöldü:

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakkimin takdirine göre, suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğere temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1- Sanığın 23/01/2003 günü kuşku üzerine ve üzerinde bıçak ile yakalandığında önce adının Murat Özkan olduğunu açıkladığı, 23/01/2003 günlü“Yakalama-Elkoyma-Teslim Tutanağı” ile“Adli Raporun” Murat Özkan adına düzenlendiği, kollukça ilgili Nüfus Müdürlüğünden Murat Özkan'ın kaydı bulunmadığının öğrenilmesi sonucunda sorulduğunda ise sanığın, ağabeyi (RY)nin adını verdiği, 24/01/2003 günlü“Adli Rapor” ile“Serbest Bırakma Tutanağı”nın Recep Yurtoğlu adına düzenlendiğinin anlaşılması karşısında; eylemin 765 sayılı TCK'nun 343/2. maddesine (5237 sayılı TCK'nun 268. maddesi yollamasıyla 267/1) uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde karar verilmesi,
- 2- 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3.maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 23/02/1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25/05/1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY.nun 343/2, 55/3, 647 sayılı Yasanın 4. maddeleriyle 5237 sayılı TCY.nun 268. maddesi yollamasıyla 267/1, 31/3, 50/1-a.maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, 765 sayılı Yasa hükümlerinin sanık yararına bulunduğunun gözetilmesi gereği,
- 3- Hükümden sonra yürürlüğe giren; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 23 ve 24. maddelerinin sanık hakkında

değerlendirilmesi ve 5083 sayılı Yasaya 5335 sayılı Yasa ile eklenen 2/3.maddesi uyarınca, para cezalarında bir Yeni Türk Lirası artıklarının hesaba katılmayacağına gözetilmesi zorunluluğu,

4- Kabule göre de;

...C.Başsavcılığının 03/03/2003 gün ve 2003/1120 sayılı ek takipsizlik kararına aykırı olarak ve istemde bulunmadığı halde suçta kullanılmayan, taşınması ve bulundurulması bizatihi suç teşkil etmeyen emanetin 2003/136 sırasında kayıtlı bıçağın zor alınmasına karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık B Y savunmanının temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmesi olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak bozulmasına, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK.nun 326/son maddesinin gözetilmesine, 03/07/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 6CD, 03.07.2006) (www.adalet.org)

"**Yalan beyanda** bulunmak suçundan sanık B Y hakkında yapılan duruşma sonunda; mahkumiyetine ilişkin ...Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 24/10/2003 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık savunmanı tarafından istenilmiş olduğundan, dava evrakı C.Başsavcılığından onama isteyen 28/10/2004 tarihli tebliğname ile 08/11/2004 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak gereği görüşülüp düşünüldü:

Dosya içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakim takdirine göre, suçun sanık tarafından işlendiğini kabulde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1- Sanığın 23/01/2003 günü kuşku üzerine ve üzerinde bıçak ile yakalandığında önce adının Murat Özkan olduğunu açıkladığı, 23/01/2003 günlü "Yakalama-Elkoyma-Teslim Tutanağı" ile "Adli Raporun" Murat Özkan adına düzenlendiği, kolluk-

ça ilgili Nüfus Müdürlüğünden Murat Özkan'ın kaydı bulunmadığının öğrenilmesi sonucunda sorulduğunda ise sanığın, ağabeyi Recep Yurtoğlu'nun adını verdiği, 24/01/2003 günlü "Adli Rapor" ile "Serbest Bırakma Tutanağı" nun Recep Yurtoğlu adına düzenlendiğinin anlaşılması karşısında; eylemin 765 sayılı TCK'nun 343/2. maddesine (5237 sayılı TCK'nun 268. maddesi yollamasıyla 267/1) uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde karar verilmesi,

- 2- 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3.maddeleriyle Yargıtay İctihadı Birleştirme Kurulu'nun 23/02/1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25/05/1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında ; somut olayla ilgili 765 sayılı TCY.nun 343/2, 55/3, 647 sayılı Yasanın 4. maddeleriyle 5237 sayılı TCY.nun 268. maddesi yollamasıyla 267/1, 31/3, 50/1-a.maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, 765 sayılı Yasa hükümlerinin sanık yararına bulunduğu gözetilmesi gereği,
- 3- Hükümden sonra yürürlüğe giren; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 23 ve 24. maddelerinin sanık hakkında değerlendirilmesi ve 5083 sayılı Yasaya 5335 sayılı Yasa ile eklenen 2/3.maddesi uyarınca, para cezalarında bir Yeni Türk Lirası artıklarının hesaba katılamayacağını gözetilmesi zorunluluğu,
- 4- Kabule göre de;

...C.Başsavcılığının 03/03/2003 gün ve 2003/1120 sayılı ek takipsizlik kararına aykırı olarak ve istemde bulunmadığı halde suçta kullanılmayan, taşınması ve bulundurulması bizatihi suç teşkil etmeyen emanetin 2003/136 sırasında kayıtlı bıçağın zor alımına karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık B Y savunmasının temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenlerle isteme aykırı olarak bozulmasına, 5320 sayılı Yasa-

nın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK.nun 326/son maddesinin gözetilmesine, 03/07/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”(Yar.6CD,03.07.2006,E.2006/9628,K.2006/7108) (www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 343 — Her kim resmî bir varaka tanzimi esnasında kendisinin veya başkasının hüviyet ve sıfatı yahut mezkûr varaka ile sıhhati ispat olunacak sair ah-ıval hakkında memurine karşı yalan beyanatta bulunursa bundan dolayı umumî veya hususî bir zarar husule geldiği takdirde üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer mezkûr varaka tevellüdat, münakehat ve vefiyata yahut adli işlere müte-allık bulunursa fail altı aydan iki seneye kadar hapsolünür.

GEREKÇE:

Madde, doktrinde “fıkrî sahtecilik” olarak adlandırılan bir suç tipini düzenlemektedir. Kişi, kendi beyanı ile, sahte bir resmî belgenin düzenlenmesine neden olmak hakkına sahip değildir. Kişinin açıklamaları üzerine düzenlenen resmî belgenin bu beyanın doğruluğunu ispat edici bir güce sahip olması suçun oluşması için gereklidir. Aksi takdirde düzenlenen belge, yapılan beyanın doğruluğunu ispat edemeyeceğinden, kişi kendi beyanı ile böyle bir belgenin düzenlenmesine etmen olmuş sayılamaz ve kendisinin bu madde uyarınca cezalandırılmasının neden ve hikmeti kalmaz. O hâlde bakılacak husus şudur: Beyanın doğruluğu düzenlenen resmî belgeyle ispat edilecek ise, madde uygulanacaktır; buna karşılık beyanı alan memur, beyanın doğruluğunu tahkik edip, buna kanaat getirdikten sonra resmî belgeyi düzenlemek durumunda ise yani resmî belge sadece kişinin beyanı üzerine değil de, memurca yapılacak inceleme sonucuna göre meydana getirilmekte ise, bu maddedeki suç oluşmaz. Nitekim, kişiyi çok geniş bir surette “doğruyu söylemek”le yükümleyen İtalyan Ceza Kanununun 483 üncü maddesi de aynı esas kabul etmiş ve İtalyan Yargıtayının yerleşmiş içtihadı da bu yönde olmuştur.

Bu nedenle, gümrük muayene memuruna, belirli bir malı ithal veya ihraç edeceği yolunda yalan beyanda bulunan kişi, bu maddedeki suç u işlemiş olmaz; zira beyanı alan gümrük muayene memuru sırf bu beyanla yetinmeyip, beyanın doğruluğunu incelemekle yükümlüdür.

Resmî belge ile doğruluğu ispat edilecek olayların ne olduğu, belgenin niteliğine göre belirir.

Hâkime, değişik olaylar karşısında, yalan beyanın niteliğine göre temel cezayı belirlemek bakımından takdir hakkı sağlamak maksadıyla maddedeki ceza üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası olarak saptanmıştır.

Özel belgede sahtecilik

MADDE 207

- (1) Bir özel belgeyi sahte olarak düzenleyen veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren ve kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilir.
- (2) Bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullanan kişi de yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

Yasa koyucu, resmi belgede sahtecilikte olduğu gibi, aldatma yeteneğini(iğfal kabiliyeti) maddeye eklemiştir. Aldatma yeteneği konusunda 204. maddedeki açıklamalar okunmalıdır.

Bunun dışında özel belgede sahtecilik konusunda önceki yasanın düzenlemesi korunmuştur.

Özel belgede sahtecilikte, sahtecilik oluşturan fiilden sonra, o belgenin kullanılması da, suçun oluşması için şarttır. Resmi belgede sahtecilikten ayrılan nokta da buradadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkraya oranla değişik bir varsayım yer almaktadır. Buna göre, bir özel belgeyi sahte olarak düzenlemek veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmek fiiline katılmamakla birlikte, bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullanmak da, özel belge sahteciliğinin bir başka şıkkı olarak kabul edilmiştir. Yasa koyucu bu faile de birinci fıkrada öngörülen cezanın verilmesini kabul etmiştir.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire:11 Tarih:2014 Esas No: 2012/28635 Karar No: 2014/12282

Gerekçeli kararda yanlış gösterilen suç tarihinin 17.01.2008 olarak mahallinde düzeltilmesi mümkün görülmüştür.

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma neticelerine uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre sanık müdafinin yerinde görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddine;ancak:

1- 5237 sayılı Yasanın 53. maddesinin 3. fıkrası uyarınca aynı maddenin 1. fıkrasının c bendinde yer alan hak yoksunluğunun sanığın sadece kendi alt soyu üzerindeki yetkileri açısından koşullu salıverilmeye, 1. fıkrada yer alan diğer hak yoksunluklarının ise cezanın infazı tamamlanuncaya kadar uygulanabileceği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı;

2- Doğu İletişim isimli işyerinin sahibi olan sanığın katılanın haberi olmaksızın kimlik bilgilerini kullanarak ve imzasını taklit ederek özel belge niteliğindeki birden fazla GSM abonelik sözleşmelerini sahte olarak düzenleyip kullanmak suretiyle müteselsilen özel belgede sahtecilik suçunu işlediğinin iddia ve kabul edilmesi karşısında; sanığın sübut bulunan eylemlerinin hükümden sonra 19.02.2014 tarih ve 28918 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 6518 sayılı Kanununun 104 ve 105. maddeleri ile değişik 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 63. maddesinin 10. fıkrası ile yaptırıma bağlanan 56. maddesinin 4. fıkrasındaki“Kişinin bilgisi ve rızası dışında işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik tesisi, işlemi veya elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kayıt işlemi yapılamaz ve yaptırılamaz, bu amaçla gerçeğe aykırı evrak düzenlenemez, evrakta değişiklik yapılamaz ve bunlar

kullanılamaz” ve 5. fıkrasındaki“Gerçeğe aykırı evrak düzenlemek veya değiştirmek suretiyle kişinin bilgi ve rızası dışında tesis edilmiş olan abonelikler kullanılamaz” hükmü karşısında; özel hüküm niteliğinde bulunan 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 56. maddesindeki düzenleme de gözetilip, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayininde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK’nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 23.06.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:11 Tarih:2014 Esas No:2012/26167 Karar No: 2014/9649

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma neticelerine uygun şekilde oluşan inanç ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre sanık müdafinin sair temyiz itirazlarının reddine, ancak;

- 1- Adli emanetin 2007/21 sırasında kayıtlı suça konu abonelik sözleşmesinin dosyada delil olarak saklanması hususunda bir karar verilmemesi, yasaya aykırı,
- 2- Hükümden sonra 19.02.2014 tarih ve 28918 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 6518 sayılı Kanununun 104 ve 105. maddeleri ile değişik 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 63. maddesinin 10. fıkrası ile yaptırma bağlanan 56. maddesinin 4. fıkrasındaki“Kişinin bilgisi ve rızası dışında işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik tesisi, işlemi veya elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kayıt işlemi yapılamaz ve yaptırılamaz, bu amaçla gerçeğe aykırı evrak düzenlenemez, evrakta değişiklik yapılamaz ve bunlar kullanılamaz” ve 5. fıkrasındaki“Gerçeğe aykırı evrak düzenlemek veya değiştirmek suretiyle kişinin bilgi ve rızası dışında tesis edilmiş olan abonelikler kullanılamaz” hükmü karşısında; özel hüküm niteliğinde bulunan 5809 sayılı Elektronik Haberleş-

me Kanunu'nun 56. maddesindeki düzenleme de gözetilip, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini yerine yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafiiinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 20.05.2014 gününde oybirliği ile karar verildi.

Daire: 11 Tarih:2013 Esas No: 2013/23766 Karar No: 2013/16683

2297 sayılı Yargıtay Yasasının 14. maddesinde“Ceza Dairelerinin görevlerinin tayininde davadaki tavsif esas alınır. Muhelif suçlara ait davaların en ağırını incelemeye yetkili daire görevlidir.” hükmü yer almaktadır. Yasa, sevk maddelerine değil, iddianamedeki tavsife ağırlık tanımıştır. Bu nedenle Ceza Dairelerinin görevinde Ceza Daireleri Başkanlar Kurulunun yerleşik kararlarında da belirtildiği üzere tavsif esas alınmalıdır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Yasasının 56/3. maddesinde“Abonelik tesisi için gerekli kimlik belgeleri örneği alınmadan işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik kaydı yapılamaz.” şeklinde düzenleme mevcut olup; 09.06.2011 tarihli iddianamede, Bayram İletişim Şirketi yetkilisi olan sanığın, kimlik bilgilerini kontrol etmeden cep telefonu hattı satarak abonelik kaydı yaptığından bahisle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Yasasının 56/3. maddesi delaletiyle anılan Yasanın 63/10. maddesi uyarınca cezalandırılması talebiyle dava açılmış, 24.05.2010 tarihli ek karar ile özel belgede sahtecilik suçundan kovuşturmaya yer olmadığına karar verilerek suretiyle anılan iddianamede 5809 sayılı Yasaya muhalefet suçu tavsif edilmiştir.

Bu itibarla, iddianamedeki sevk ve tavsife, temyiz kapsamına ve Yargıtay Kanununun 14. maddesine göre temyiz inceleme görevinin Yüksek 7. Ceza Dairesine ait olduğu anlaşıldığından Dairemizin GÖREVSİZLİĞİNE, dosyanın daireler arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için

Yargıtay Ceza Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na TEVDİİNE, 13.11.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 7 **Tarih:**2013 **Esas No:** 2012/28255 **Karar No:** 2013/18941

Yerel mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle; başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya okunduktan sonra Türk Milleti adına gereği görüşülüp düşünüldü;

Viranşehir Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen iddia-namedeki, yasal abone olan kişinin kimlik bilgileri kullanılarak abonelik sözleşmesi düzenlenip üçüncü kişiye hat verilmesi şeklindeki anlatıma göre, eylemin 5809 sayılı yasanın 56/3. maddesi yoluyla 63/10.maddesi kapsamında değerlendirilmeyeceği ve sübutu halinde yalnızca TCK.nun 207.maddesinde düzenlenen sahtecilik suçunu oluşturabileceği ve Yargıtay Kanununun 14.maddesi ile Yargıtay Büyük Genel Kurulunun kararlarına göre, temyiz inceleme görevi Yargıtay Yüksek 11.Ceza Dairesine ait bulunduğundan, Dairemizin GÖREVSİZLİĞİNE, dosyanın anılan Daireye GÖNDERİLMESİNE, 01.10.2013 günü oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 11 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/13681 **Karar No:** 2011/13681

Dosya kapsamından sanığın, suça konu 09.12.2005 tanzim, 20.03.2006 ve 20.04.2006 vade tarihli 5000er lira bedelli keşideci imzaları borçluya ait olmayan iki adet sahte bonoyu kredi teminatı olarak bankaya verdiğinin anlaşılması karşısında mahkûmiyeti yerine, bir başkasına imza attırılması halinde imzanın kimin eli ürünü olduğunun tespit edilemeyeceği de nazara alınmadan“bonolardaki imzaların sanık tarafından atılmadığına dair savunmanın bilirkişi raporuyla doğrulandığından” bahisle yazılı şekilde beraatine hükmolunması,

Yasaya aykırı, katılanın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412

sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 22.05.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Adalet.org sitesi TCK Şerhinden alınmıştır.28.07.2015.8:09

Daire: 11 Tarih:2010 Esas No: 2010/2136 Karar No: 2010/2136

Sanığın, aynı suç işleme kararı altında .....adına düzenlenmiş sahte nüfus cüzdanı, ikametgah ilmuhaberi, ADSL ve telefon aboneliği, kira sözleşmesi ve bireysel bankacılık sözleşmesi düzenlemekten ibaret oluşa uygun olarak sübutu kabul edilen eylemlerinin, TCKnun 43. maddesi uyarınca zincirleme şeklinde resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu gözetilmeden, resmi belgede sahtecilik suçu yanında ayrıca özel belgede sahtecilik suçundan da mahkumiyetine hükmolunması,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUKnun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 07.12.2012 gününde oybirliği ile karar verildi.

“**Suçun** sanık tarafından işlendiğini kabulde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığından, 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun 7/2 ve 5252 sayılı TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 9/3 maddeleriyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu’nun 23.2.1938 günlü 1937/23 - 1938/9 sayılı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında; sanığın eylemine uyan 765 sayılı Yasanın 503. maddesinde ve hükümden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın aynı suça uyan 207/1 ve 157/1 maddelerinde öngörülen hapis cezalarının alt ve üst sınırları bakımından, 765 sayılı Yasa hükümlerinin sanık yararına olduğu anlaşılmış,

Ancak;

Sanığın, yakınana kendisini sahte kimlikle tanıtır aldığı tarım makineleri karşılığında TTK:nun 688. maddesinde belirtilen unsurları içermeyen sahte senetler vermek biçiminde gerçekleştirilen eyleminin, 765 sayılı TCK:nun 79. maddesinin yollamasıyla 503/1 maddesine uyan suçu oluşturduğunun gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş, ... bozulmasına, 21.6.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar. 6CD, 21.06.2005, E.2003/10738, K.2005/6083)(www.adalet.org)

“Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçe ve takdire göre sanıklar İ ve Ö savunmanlarının temyiz itirazları yerinde görülmemiş olduğundan reddiyle, YTCK'nın 7/2 ve 5252 S.Y.nun 9/3 maddeleriyle YİBK'nun 23.2.1938 günlü 1937/23-1938/9 sayılı, YCGK'nun 25.5.1999 günlü 133/142 sayılı kararları ışığında, somut olayla ilgili ETCK'nın 345,80,59,647/6 maddeleriyle YTCK'nın 207,43,62,51. maddelerinin ayrı ayrı ve bir bütün olarak uygulanması sonucunda, ertelemenin hukuksal sonuçları da gözetildiğinde, mahkemece ETCK uyarınca kurulan hükmün sanıklar yararına bulunduğu anlaşılmış, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Sanıklar hakkında yasal ve yeterli gerekçe gösterilmeden 647 sayılı yasanın 4. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi.....bozmayı gerektirmiştir.” .....

Not : Kararda sadece takdiren denilmiştir. (Yar. 6CD, 2005, E.2004/10210, K.2005/9041)(www.adalet.org)

“Sanığın sahte fatura düzenlemekten ibaret eylemi, 213 sayılı VUK'un 359/b-1 maddesinde öngörülen suçu oluşturur. Suçu haber alan Cumhuriyet Savcılığının ilgili vergi dairesini haberdar ederek inceleme yapılmasını istemesi gerekir. Kamu davasının açılması hususunun inceleme sonucunun bildirilmesine kadar ertelenmesi gerekir.” (Yar. 11CD, 14.11.2007, E.2006/6740, K.2007/7940) (YKD, 5/2008)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 345 — Bir kimse tamamen veya kısmen sahte olarak hususî evrak ve senedat tanzim eder yahut sahit olarak tanzim olunmuş bir varaka veya senedin yazılarını tağyir eyleirse bundan umumî veya hususî bir mazarrat tevellüt edebildiği ve böyle sahte veya muharref bir varaka veya senedi fail yahut bilerek başkası kullandığı takdirde bir seneden üç seneye kadar hapis cezasına mahkûm olur.

Madde 346 — Bir kimse sahtekârlık cürmünde ortaklığı olmaksızın sahte bir varakayı bilerek kullanır veya onunla menfaat temin ederse mezkûr varaka resmî evraktan ise, 342 ve hususî evraktan ise, 345 inci maddelere göre ceza görür.

Madde 348 — Bir kimse tamamen veya kısmen bir varakanın aslını yahut aslın zıyatı takdirinde kanunen makamına kâim olan suretini ortadan kaldırır veyahut bozar ve bundan umumî veya hususî bir zarar neş'et ederse 339, 342, 343, 344 ve 345 inci maddelerde bildirilen farklara göre mezkûr maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.

GEREKÇE:

Maddede, özel belgede sahtecilik suçu tanımlanmaktadır.

Suçun konusu, özel belgedir.

Söz konusu suçu oluşturan hareketlerden biri, özel belgeyi sahte olarak düzenlemektir. Özel belge esasında mevcut olmadığı hâlde, mevcutmuş gibi sahte olarak üretilmektedir.

Suç, gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmek su-retiyle de işlenebilir. Bu seçimlik hareketle, esasında mevcut olan özel belge üzerinde silmek veya ilaveler yapmak suretiyle değişiklik yapılmaktadır. Mevcut olan özel belge üzerinde sahtecilikten söz edebilmek için, yapılan değişikliğin aldatıcı nitelikte olması gerekir. Aksi takdirde, özel belgeyi bozma suçu oluşur.

Söz konusu suçun tamamlanabilmesi için, bu iki seçimlik hareketten biri-nin gerçekleşmesinin yanı sıra, düzenlenen sahte belgenin kullanılması gerekir.

Suçun oluşması için, bir unsur olarak kullanmanın gerçekleşmesi gerekir. Kullanmadan maksat, bu sahte belgenin herhangi bir hukukî ilişkide veya herhangi bir hukukî işlem tesisinde dikkate alınmasını sağlamaya çalışmaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, başkaları tarafından sahte olarak düzenlenmiş olan bir özel belgenin kullanılması, suç olarak tanımlanmıştır. Bu suçun oluşabilmesi için, kullanan kişinin, belgenin sahte olduğunu bilmesi gerekir. Yani bu suç, ancak doğrudan kastla işlenebilir.

Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek

MADDE 208

- (1) Gerçek bir özel belgeyi bozan, yok eden veya gizleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

205 inci maddenin paraleli bir hükümdür. Bu maddedeki açıklamalar incelenmelidir.

Önceki TCK'daki maddeler :

Madde 345 — Bir kimse tamamen veya kısmen sahte olarak hususî evrak ve senedat tanzim eder yahut sahit olarak tanzim olunmuş bir varaka veya senedin yazılarını tağyir eylerse bundan umumî veya hususî bir mazarrat tevellüt edebildiği ve böyle sahte veya muharref bir varaka veya senedi fail yahut bilerek başkası kullandığı takdirde bir seneden üç seneye kadar hapis cezasına mahkûm olur.

Madde 348 — Bir kimse tamamen veya kısmen bir varakanın aslını yahut aslın zıyatı takdirinde kanunen makamına kaim olan suretini ortadan kaldırır veyahut bozar ve bundan umumî veya hususî bir zarar neş'et ederse 339, 342, 343, 344 ve 345 inci maddelerde bildirilen farklara göre mezkûr maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.

GEREKÇE:

Maddede, özel belgeyi bozmak, yok etmek ve gizlemek fiilleri, özel bel-gede sahtecilik suçundan ayrı bir suç olarak ceza yaptırımını altına alınmıştır.

Suçun konusu, hukuken geçerli, yani gerçek bir özel belgedir.

Söz konusu suç oluşturana seçimlik hareketler, özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemektir.

Gerçek bir özel belge üzerindeki yazıları örneğin boyamak, karalamak ve ya silmek suretiyle okunamaz hâle getirmek, belgeyi yırtmak, yakmak veya gizlemek fiilleri bu suç oluşturur.

Gizleme hâlinde, belge varlığını ve bütünlüğünü muhafaza etmektedir. Gizlenen belge, kişilerin nezdinde bulunan özel belge olabileceği gibi, özel veya kamuya ait bir kurum veya kuruluşta muhafaza edilen özel belge de olabilir. Noterde muhafaza edilen vasiyetname, bu ikinci hâle örnek teşkil eder.

Bir özel belgenin, örneğin bir uyuşmazlık bağlamında mahkemeden isten-mesine karşılık; gerçeğe aykırı olarak, mevcut olmadığı veya bulunamadığının bildirilmesi hâlinde, bu suç oluşur. Ancak, bir suçla ilişkin olarak yapılan soruşturma veya kovuşturma kapsamında istenen belgelerin verilmesi hâlinde, özel belgenin gizlenmesi suçunun değil, suç delillerini gizleme suçunun oluştuğunu kabul etmek gerekir.

Gizleme olgusu, özel belgenin nezdinde bulunduğu kişiden ya da kurum veya kuruluştan çalınması suretiyle de gerçekleşebilir. Ancak, bu durumda, hırsızlık suçundan dolayı değil, özel belgenin gizlenmesi suçundan dolayı hü-küm tesis edilmelidir.

Açığa imzanın kötüye kullanılması

MADDE 209

- (1) Belirli bir tarzda doldurulup kullanılmak üzere kendisine teslim olunan imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı, verilme nedeninden farklı bir şekilde dolduran kişi, şikâyet üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) İmzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı hukuka aykırı olarak ele geçirip veya elde bulundurup da hukukî sonuç doğuracak şekilde dolduran kişi, belgede sahtecilik hükümlerine göre cezalandırılır.

MADDENİN YORUMU :

Maddede iki ayrı suç düzenlenmiştir.

Birinci fıkrada, açığa imzanın kötüye kullanılması suç sayılmıştır. Buna göre, belirli bir tarzda doldurulup kullanılmak üzere kendisine teslim olunan imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı, verilme nedeninden farklı bir şekilde dolduran fail, bu fıkrada öngörülen cezayla cezalandırılacaktır.

Bu suçun temeli faille mağdur arasındaki güven ilişkisinden kaynaklanmaktadır. Fakat, daha sonra güvenin kötüye kullanılması söz konusudur. Fail, muhatabının imzalayarak kendisine verdiği boş kağıdı(kısmen de olabilir), aralarındaki uyuşmaya aykırı olarak doldurmaktadır. Örnek : taraflar arasındaki alacağın 1.000.- TL olması gerekirken, 10.000.- TL olarak doldurulması gibi.

Bu varsayımda, yukarıda da belirtildiği üzere, bir anlamda “boş” un doldurulması söz konusu olduğu içindir ki, ispat sorunu, suçun sabit olması ya da olmaması yönünden büyük önem taşımaktadır. Yargıtay bu sorunu 1988 yılında bir İBK ile çözmüştür. Sonuç şudur : Bu olaylarda ceza yargılamasının serbest delil ilkesi uygulanmaz. Yazılı delilin arandığı durumlarda, ceza davalarında da aynı ilkeye uymak zorunludur. Yüksek Mahkemeye göre, aksi takdirde hukuk mahkemesinde elde edilmeyen bir sonucun, ceza yargılamasının serbest delil ilkesini kullanmak suretiyle, adeta normun arkasından dolanarak elde edilmesine fırsat tanınmış olur ki, bu kabul edilemez.

İkinci fıkradaki varsayım değişiktir. İmzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı hukuka aykırı olarak ele geçirip veya elde bulundurup da hukukî sonuç doğuracak şekilde dolduran kişi, belgede sahtecilik hükümlerine göre cezalandırılır.

Dikkat edilmelidir ki, bu durumda, imzalı kağıt muhataba teslim veya tevdi edilmemiştir. Fail bunu hukuka aykırı bir suretle ele geçirerek doldurmuştur.

Maddenin birinci ve ikinci fıkralarındaki ceza farkı bir noktayı belirginleştirmektedir. O nokta şudur : Birinci fıkrada, maddeye konu olan belge, bir kişinin rızası ile muhatabına teslim edilmektedir. Fakat daha sonra hukuka aykırı bir işlem yapılmaktadır. Yasa koyucuya göre bu cezalandırılması gereken bir fiildir. İkinci fıkrada ise, belgenin rıza ile muhataba teslim ya da tevdi edilmesi söz konusu değildir. Fail, bu belgeyi hukuka aykırı olarak ele geçirmekte ve doldurmaktadır. Failin bu tavrı, bir sahte belge yaratmaktan farklı değildir. Bu nedenle de belge sahteciliği hükümlerine göre cezalandırılmalıdır.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 509 – Bir kimse iade veya muayyen bir suretle istimal etmek üzere kendisine tevdi olunan imzalı ve yazısız bir kâğıda sahibinin zararına olarak hukuk-ça hükmü haiz bir muamele yazar veya yazdırır yahut elinde bedelsiz olarak kalmış olan bir senedi istimal ederse mutazzar olan kimsenin şikâyeti üzerine üç aydan üç seneye

kadar hapis ve yüz elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm olur.

Bu imzalı ve yazısız kâğıd esasen kendisine tevdi ve teslim olunmayıp da bertak-rib ele geçirerek birinci fıkradaki cürmü işlemiş ise altıncı babın üçüncü ve dördün-cü fasıllarında beyan olunan ahkâma göre ceza verilir.

GEREKÇE:

Maddeyle, belirli bir tarzda doldurulup kullanılması için verilmiş boş bir kâğıdı, teslim edenin isteğine ve imzalı boş kâğıdı veriş nedenine aykırı ola-rak dolduran kimse cezalandırılmaktadır.

Suçun yapısı şu suretle ortaya çıkmaktadır: Bir kişi diğereine belirli bir tarzda doldurmak üzere imzalı ve fakat boş bir kâğıt verecektir; böylece su-çun oluşması için imzanın gerçek olması temel koşuldur. Ayrıca verilen kâğıt hukuken geçerli bir belge oluşturmayacaktır; suç böylece gerçek bir belgenin tahrif veya taşıyırı şeklinde işlenecek olursa, belgede sahtecilik suçu söz ko-nusu olur.

Suçun oluşması için söz konusu imzalı kâğıdın, tevdi ve teslim nedenin-den farklı bir şekilde doldurulması gereklidir.

Suçun soruşturulması ve kovuşturulması, şikâyete bağlıdır. İmzalı boş kâğıt ancak taraflar arasında belirli bir ilişki şeklinin varlığı hâlinde söz konu-su olabileceğinden, kovuşturmanın şikâyete bağlı tutulması uygun görülmüş-tür.

İkinci fıkrada, imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kâğıdı hukuka ay-kırı olarak ele geçirip veya elde bulundurup da hukukî sonuç doğuracak şekil-de dolduran kişinin, belgede sahtecilik hükümlerine göre cezalandırılması ön-görölmüştür. Dikkat edilmelidir ki, bu durumda, imzalı kâğıt teslim veya tevdi edilmemiş, suçlu bunu hukuka aykırı bir suretle ele geçi-rerek doldurmuştur.

Resmi belge hükmünde belgeler

MADDE 210

- (1) Özel belgede sahtecilik suçunun konusunun, emre veya hamile yazılı kambiyo senedi, emtiayı temsil eden belge, hisse senedi, tahvil veya vasiyetname olması hâlinde, resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümler uygulanır.
- (2) Gerçeğe aykırı belge düzenleyen tabip, dış tabibi, eczacı, ebe, hemşire veya diğer sağlık görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Düzenlenen belgenin kişiye haksız bir menfaat sağlaması ya da kamunun veya kişilerin zararına bir sonuç doğurucu nitelik taşıması hâlinde, resmi belgede sahtecilik hükümlerine göre cezaya hükmolünür.

MADDENİN YORUMU :

Birinci fıkrada, önceki yasanın 349 uncu maddesine paralel bir düzenleme yapılmıştır. Bu fıkrada sayılan özel belgeler, niteliklerinden ötürü resmi belge gibi mütalaa edilmektedirler.

Maddede vasiyetnameden söz edilmektedir. Vasiyetname noterde düzenlendiğinde zaten resmi belgedir. Burada kast edilen, el yazısı ile yapılan vasiyetnamedir.

İkinci fıkrada sağlık hizmeti gören kişilerin gerçeğe aykırı belge düzenlemeleri suç sayılmıştır. Bu kişilerin sıfatları, bu hükmün uygulanmasında dikkate alınacaktır. Ancak, kamu görevlisi olmaları, bu suçun oluşması için aranmayacaktır. Şa-

yet hem sıfatı taşımak, hekim olmak gibi, hem de kamu görevlisi olmak söz konusu ise, bu kişilerin yasal görevleri çerçevesinde düzenledikleri sahte belge, bu maddenin kapsamında ele alınamaz; resmi belgede sahtecilik olarak kabul edilmesi gerekir.

Bu varsayımın dışında, ikinci fıkradaki hüküm gereği, düzenlenen belge kişiye haksız bir menfaat sağladığı ya da kamunun ya da kişilerin zararına bir sonuç doğurduğu takdirde, fiil resmi belgede sahtecilik olarak cezalandırılır. Örnek: Sürücü belgesi eğitimi vermek üzere kurulmuş bulunan bir şirket, kursa yazılıp eğitim almamış olmasına rağmen, bir kişiye sürücü belgesi alması için belge düzenlediğinde, şirket bu belgeyi bir para karşılığında verdiğinde, haksız bir menfaat sağlamış olduğundan, düzenlenen belge, resmi belgede sahtecilik olarak mütalaa edilecektir.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 349 – Geçen maddeler ahkâmının tatbiki hususunda kanunen mahkemeler ve resmî daireler huzurunda muteber sayılan evrak tanzimine mezun olan kimseler resmî memur gibidirler.

Emre veya hamile yazılı olarak tanzim edilen kambiyo senetleri, emtiayı temsil eden evrak yahut ortaklık veya alacaklılık sağlayarak belli bir meblağı temsil eden hisse senetleri, tahviller ve Hazine bonoları gibi kıymetler ile bunlar dışında kalan kıymetli evrak ve malî değerleri temsil eden veya ihraç edenin malî yükümlülüklerini içeren her türlü evrak resmî vavra hükümündedir.

GEREKÇE:

Madde, ticarî hayatta büyük yer tutan ve basit bir ciro ile veya buna bile gerek görülmeksizin tedavül eden bazı evrakı daha ciddî bir şekilde korumak maksadına yöneliktir. Madde ile, sayılan özel belgelerde sahtecilik yapılması hâlinde, resmî belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağı kabul edilmiştir. Burada söz konusu olan, sadece resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin cezanın uygulanması değildir. Sayı-

lan belgelerde sahtecilik yapılması durumunda, resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümler bütün olarak uygulanır.

Kambiyo senedi veya emtiayı temsil eden evrak, imzalı ve boş olarak faile tevdi edilmiş olup da, fail, bunu tevdi maksadından farklı bir şekilde dol-durmuşsa, o takdirde açığa atılan imzanın, kötüye kullanılmasına ilişkin yaptırım uygulanacaktır. Çünkü, bu durumda, tevdi edilen kağıt, imzalı ve fakat boş olarak verildiği için, henüz belge niteliğini kazanmamıştır.

Maddede, son zamanlarda tahvillerde de sahtecilik fiillerinin geniş ölçüde gerçekleştirilmesi ve bu nedenle güvenliğin çok zarara uğraması nedeni ile "her türlü tahviller"de özel himaye altına alınmıştır; ayrıca el yazılı vasiyet-namelerde gerçekleştirilen sahtecilik dolayısıyla, resmî belgede sahtecilik hükümlerinin uygulanacağı açıklanmıştır. Burada söz konusu olan vasiyetname, noter huzurunda yapılmamış olanlardır. Noterin, talep üzerine düzenlediği vasiyetname bir resmî belge olduğundan bu madde kapsamında zikredilmesine gerek yoktur. Burada geçen vasiyetname, ölen kişinin meydana getirdiği el yazısı ile yapılmış veya onun beyanı üzerine özel kişilerce saptanmış vasiyetnamelerdir.

Maddenin ikinci fıkrasında, kamu görevlisi sıfatıyla çalışmasalar bile, tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire veya diğer sağlık görevlisi kişilerin, görevlerinin gereği olarak gerçeğe aykırı belge düzenlemesi, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Ancak, düzenlenen belgenin kişiye haksız bir menfaat sağlaması ya da kamunun veya kişilerin zararına bir sonuç doğurucu nitelik taşıması hâlinde, resmi belgede sahtecilik hükümlerine göre cezaya hükmolunacaktır. Böylece, belirtilen kişilerin görevlerinin ifası bağlamında düzenledikleri belgelerin önemi vurgulanmış ve bunlara duyulan güvenin özellikle korunması amaçlanmıştır.

Daha az cezayı gerektiren hâl

MADDE 211

- (1) Bir hukukî ilişkiye dayanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla özel belgede sahtecilik suçunun işlenmesi hâlinde, verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.

MADDENİN YORUMU :

Önceki Yasanın 347 nci maddesinin içeriğini aktaran bir hükümdür. Ancak, bu fiil için öngörülen ceza, önceki yasaya oranla artırılmıştır.

Bu madde yalnızca özel belgeleri kapsar; resmi belgeleri ya da resmi belge hükmündeki belgeleri kapsamaz. Maddenin uygulanmasında bu temel noktanın dikkate alınması şarttır.

Maddeye göre, bir hukukî ilişkiye dayanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla, özel belgede sahtecilik yapıldığında, bu özel belgede sahtecilik suçlarında bir hafifletici nedendir. Failin, alacağını ispat ya da gerçek bir durumu belgelemek için bu yolu seçmesi, öteki belge sahteciliğine oranla daha hafif cezalandırılmak için bir atıfet olarak düşünülmüştür.

YARGITAY UYGULAMASI :

“Devlet hastanesinin temizlik işlerini ihale yoluyla alan sanık, çalıştırdığı işçilerin çalıştıkları süreyi SSK’ya eksik gösterdiği halde, sözleşme gereği hastaneye ibraz ettiği belgelerde

işçilerin her ay tam olarak çalıştıklarını gösterip, gerçeğe aykırı belge düzenlemekten ibaret eyleminin TCK'nın 347. maddesine uygun olduğu gözetilmelidir." (Yar. 11 CD, 26.2.2004, E.2003/15055, K.2004/1234) (YKD, 5/2005)

Not : Kararda belirtilen 347. madde, yen, TCK'nın 211. maddesi olarak anlaşılmalıdır.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 347 – Bir kimse geçen maddelerde beyan olunan cürümleri kendisi veya başkası için sahit bir keyfiyetin esbabı sübutiyesini tedarik maksadiyle işlemiş-se resmî evrak sahtekârlığından dolayı bir aydan iki seneye kadar ve resmî olmayan evrak sahtekârlığından dolayı altı aya kadar hapis cezasına mahkûm olur.

GEREKÇE:

Madde metninde, özel belgede sahtecilik suçunun bir hukukî ilişkiye da-yanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla işlen-mesi, suçun temel şekline göre daha az ceza ile cezalandırılması gereken bir hâl olarak öngörülmüştür.

İçtima

MADDE 212

- (1) Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması hâlinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur.

MADDENİN YORUMU :

Belge sahteciliği ile başka suçlar arasında bağlantı kuran bir hükümdür. Yasa koyucu gerçek içtima kuralını öngörmüştür. Gerekçede örnekler verilmiştir. Şöyle bir örnek de verilebilir : Bir şirket, bir başka şirketten bir fatura almıştır. Bu fatura içeriği itibariyle sahtedir, çünkü böyle bir mal ya da hizmet alınmamıştır. Faturayı alan şirket, bunu yasal defterlerine işleyip gider gösterdiğinde, VUK'un 359 uncu maddesine göre bu hileli vergi suçu işlemiş olur. Failler her iki suçtan da sorumlu olurlar.

Yargıtay Uygulaması:

Daire: 5 Tarih: 2011 Esas No: 2011/2052 Karar No: 2011/4386

Tarafların gerçek iradelerine ve istemlerine uygun olarak düzenlenmiş 06.11.2009 tarih ve 21490 yevmiye numaralı gayrimenkul satış vaadi ve kat karşılığı inşaat sözleşmesini noter kayıtlarına intikal ettirmeyip yok etmeye çalışarak 6.142 lirayı uhdesinde bırakan sanığın, ilgisinin müracaatı ile ortaya çıkan eyleminin TCK.nun 212. maddesindeki içtima düzenlemesinin 205. maddeyi kapsamadığı, bu itibarla ayrıca sahtecilik

suçunun oluşmayacağı nazara alınır, sadece nitelikli zimmet suçundan cezalandırılması gerektiği halde basit zimmet ve sahtecilik suçlarından ayrı ayrı hüküm kurulması,

Sanığın eylemlerini TCK.nun 53/1.a madde ve bendindeki hakkını kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği gözetilmeksizin aynı Yasanın 53/5. maddesi gereğince 53/1. maddesindeki tüm hakları kullanmaktan yoksun bırakılmasına karar verilmesi ve aynı madde uyarınca zimmet suçu nedeniyle cezanın infazından sonra uygulanması öngörülen hak yoksunluğunun ise belirlenen sonuç cezanın yarısından az olamayacağına gözetilmemesi,

Kanuna aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan her iki suçtan tertip edilen toplam ceza ve hak yoksunlukları miktarları saklı kalmak kaydıyla hükümlerin 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi de gözetilerek CMUK.nun 321 ve 326. maddeleri uyarınca BOZULMASINA, 26.05.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:CGK Tarih:2010 Esas No: 2010/7-38 Karar No: 2010/7-38

ÖZET: Özel yasalarda düzenlenen suçların işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde failin ayrıca bu suçtan da cezalandırılabilmesi için o yasa da özel bir düzenleme yapılmış olması zorunlu olup aksinin kabulü ceza kanunlarında kıyasın uygulanması anlamına gelecektir. 5411 sayılı Bankacılık Yasasında sahtecilik suçundan ayrıca cezaya hükmolunacağına ilişkin bir düzenleme olmaması ve nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarının ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde bunun yasa koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu ve bu suçu bileşik suç olarak düzenlediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Dava ve Karar: Sanıklar T. İ. ve N. S.in; özel belgede sahtecilik suçundan beraatlerine, nitelikli banka zimmeti suçundan ise 5237 sayılı TCY'nun 37/1, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2, 5237 sayılı TCY'nun 43/1, 62, 52/2 ve 53. maddeleri uya-

rınca 12şer yıl 6şar ay hapis ve 346.200er Lira adli para cezası ile cezalandırılmalarına, 5411 sayılı Yasanın 160/2-son cümlesi uyarınca 110.791 Liranın sanıklardan müteselsilen tazmini ile katılana ödettirilmesine, bu miktar üzerinden harçlar tarifesi uyarınca hesaplanan 5.982 Lira nispi harcın sanıklardan müteselsilen tahsili ile hazineye irat kaydına ilişkin, Afyonkarahisar 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 08.04.2009 gün ve 155-43 sayılı hüküm, sanıklar müdafii ve katılan vekili tarafından temyiz edilmekle, dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 28.12.2009 gün ve 15634-16056 sayı ile, nitelikli banka zimmet i suçundan kurulan hükmü n bozulmasına, sahtecilik suçundan kurulan beraat hükmünün ise oyçokluğuyla onanmasına karar verilmiştir.

Yargıtay C. Başsavcılığı ise, 09.02.2010 gün ve 154041 sayı ile;

a) 5237 sayılı TCY 212: Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur.

Maddenin gerekçesinde; Madde metninde, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacağı kabul edilmiştir. Örneğin, sahte belgenin kullanılması sureti ile bir kimse aldatılarak bir yarar elde edilmiş olabilir. Bu durumda, hem dolandırıcılık hem de resmi veya özel belgede sahtecilik suçlarına ait cezaların içtima suretiyle verilmesi gerekecektir. Keza, sahte belge düzenlemek suretiyle zimmetin gizlenmeye çalışılması halinde, hem zimmet suçundan hem de resmi belgede sahtecilik suçundan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacaktır denmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 11.07.2006 gün, 2006/5-182-182 esas karar sayılı ilamında, 765 sayılı TCYnın 78. maddesinde ki düzenleme uyarınca, zimmet suçunun unsurlarını oluşturan sahte belge düzenleme suçu, 5237 sayılı Yeni Yasa döneminde 212. maddesinde ki düzenleme uyarınca ayrıca cezalandırılabilen bir fiil haline dönüşmüştür... Yasa koyucu diğer bazı suçlar yönünden de 765 sayılı Yasa dönemindeki

mürekkep (bileşik) suç uygulamasından vazgeçmiş, bu kapsamda, TCY'nın 125 ve 146. maddesinde düzenlenen suçların, karşılığını oluşturan, 5237 sayılı Yasanın 302 ve 309. maddelerinde bu iradesini açıkça ortaya koymuştur. 5237 sayılı Yasanın 42, 43 ve 44. maddelerindeki suçların içtimai ile ilgili istisnai düzenlemeler hariç, yeni yasa döneminde her fiil bağımsız bir suç oluşturmakta ve ayrıca cezalandırılmaktadır kararıyla, 5237 sayılı TCY kapsamında zimmet suçuyla birlikte işlenen özel ve Senet belgede sahteciliğin ayrıca cezalandırılmasına karar vermiştir...

Yargıtay 7. Ceza Dairesi bu kararında 5237 sayılı TCY 5 ve 42. maddelerine dayandığından bu maddelerin irdelenmesi gerekmektedir.

b) 5237 sayılı TCKnun 5. md.: Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Bu hükümle yeni ceza yasasında, eski ceza yasasından farklı bir düzenlemeye gidilmiştir. 765 sayılı TCY'nın 10. maddesinde, bir konuda diğer kanunlarda özel bir hüküm mevcut ise, 765 sayılı TCKnun genel mahiyetteki hükümlerinin, o konuyla ilgili olarak uygulama kabiliyet olmadığı halde; yeni ceza yasası sistematüğinde, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak Türk Ceza Yasasında belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanması gerekecektir.

Ancak belirtmek gerekir ki, yeni TCKnun 5. maddesi hükmü, genel norm-özel norm ilişkisinde uygulanamaz. TCKnda yer alan suç tanımlarıyla diğer kanunlarda yer alan suç tanımları arasında genel norm-özel norm ilişkisinin varlığı halinde, aynı hukuki değeri ihlal niteliği taşıyan iki suç söz konusu olur. Aynı hukuki değeri ihlal niteliği taşımakla birlikte, başka bir kanunda TCKndaki suça nazaran ayrı bir suç tanımına yer verilmesi durumunda, özel normun önceliği ilkesi gereğince, sair kanundaki özel suç tanımı uygulama kabiliyetine haiz olacaktır. (İçel Kayıhan, Suçların İçtimai, İstanbul, 1972, s. 186)

Bir özel hukuk tüzel kişisi olan bankalara ait para ve sair malvarlıklarının banka görevlilerince zimmete geçirilmesi fiilleri aslında TCKnda tanımlanan güveni kötüye kullanma suçunun nitelikli halini oluşturmaktadır. Ancak bu fiiller 5411 sayılı Bankacılık Kanununda özel bir zimmet suçu olarak tanımlandığı için, görevliler hakkında güveni kötüye kullanma suçundan değil, 5411 sayılı Kanundaki hükümler uygulanacaktır. (Özgenç İzzet, TCK Gazi Şerhi, 3. baskı, s.94). Yerleşik Yargıtay uygulamamız da bu yöndedir. Ancak bu suç işlenirken belgelerde sahtecilik yapılması halinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanununda açık hüküm bulunmadığı takdirde, sahtecilik eylemi cezalandırılmayacak mıdır? 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4. maddesinin beşinci fıkrasında Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükümlenir. hükmü açıkça sahtecilik eylemini genel hükümler uyarınca cezalandırmaktadır. (Özgenç İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2008, s.501). Bu tarz bir düzenleme ye 5411 sayılı Bankacılık Kanununda rastlanmamaktadır. 5237 sayılı TCY'nun 212. maddesinin açık hükmü karşısında, sahtecilik konusunda Bankacılık Kanununda hüküm bulunmaması nedeniyle, genişletici yorum yoluyla, sahtecilik suçundan da cezalandırma yoluna gidilmelidir.

c) Yargıtay 7. Ceza Dairesi yukarıda tarih ve sayısı bildirilen kararında, belgede sahteciliğin TCY'nın 42. maddesi yollamasıyla, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160/2 maddesinde yazılı nitelikli zimmet suçunun unsuru olduğunu kabul etmiştir.

TCY'nın 42. maddesi birleşik suçu düzenlemektedir. Doktrine göre birleşik suç, bir suçun diğer bir suçun unsuru ya da ağırlatıcı sebebi olması demektir. (Özbek Veli, Kanbur Nihat, Doğan Koray, Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010, s.513; Hakeri Hakan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.436; Koca Mahmut, Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.464; Demirbaş Timur, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.487) Birleşik suça ilişkin kanuni tanıma göre, o suç

oluşturan hareketler birden çok olabilir. Örneğin yağma suçu, cebir veya tehditle malın alınmasından oluşan çok hareketli bir suçtur. Birleşik suçta hareketler doğal anlamda birden çoktur ve her hareket değişik hukuki değerleri ihlal etmektedir. Kanun koyucu birden çok hukuki değeri ihlal eden hareketleri tek fiil sayarak bir suç tanımı içerisinde birleştirmektedir. Diğer deyişle birleşik suçlarda hukuki anlamda tek hareket bulunmakta ve dolayısıyla tek suç söz konusu olmaktadır. (Koca Mahmut, Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.464)

TCY'nın 42. maddesindeki düzenlemeye göre birleşik suç iki şekilde gerçekleşebilir. Birleşik suçun parçalarını oluşturan suçlar ya unsur ya da ağırlatıcı sebep niteliğindedir.

Birleşik suçun ilk görünüş şekli, bir suçun diğer suçun unsuru olmasıdır. Unsur olan suçlar bağımsızlıklarını tamamen kaybettikleri için ortada bir suç bulunmakta ve sadece bu suçun cezası verilmektedir. Birleşik suçun bu şeklinin klasik örneği, cebir (TCY'nın 108), tehdit (TCY'nın 106), hırsızlık (TCY'nın 141) suçlarının birleşerek yağma suçunu oluşturmasıdır. Ayrıca cinsel saldırı (TCY 102), siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi suçunda (TCY'nın 114) da cebir veya tehdit, suçun bir unsuru olduğu için fail bu suçlardan da ayrıca cezalandırılmayacaktır.

Birleşik suçun ikinci görünüm şekli, bir suçun diğer bir suçun cezası artıran nitelikli unsuru olarak kabul edilmesidir ve nitelikli unsur durumunda bulunan suç bağımsızlığını kaybeder. Örneğin yağma suçunun daha ağır cezası gerektiren nitelikli unsurlarından birisi, bu suçun konut veya işyerinde işlenmesidir (TCY 149/1, bent d). Buna göre, konut dokunulmazlığını ihlal suçu yağma suçunun nitelikli unsurunu oluşturduğu için, faile sadece yağma suçunun nitelikli halinden ceza verilecek, ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçundan dolayı cezaya hükmedilmeyecektir. Aynı şekilde, cinsel taciz suçu (TCY'nın 105), işkence suçunun nitelikli unsurunu (TCY'nın 94/3); kişi hürriyetinden yoksun kılma suçu (TCY'nın 109/2), konut dokunulmazlığının nitelikli unsurunu (TCY'nın 116/4) oluşturmaktadır.

Birleşik suçun her iki şeklinin kanunda açıkça gösterilmesi gerekir. (Hakeri Hakan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.43 8; Demirbaş Timur, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s.488). Şayet belirli bir suçun diğer bir suçun unsuru veya nitelikli hali olduğu kanunda açıkça gösterilmemişse, birleşik suçtan söz edilemez. Bu anlamda konumuzla ilgisi bakımından, Bankacılık Kanununu 160/2 maddesinde açıkça iki ayrı suçtan bahsedilip bahsedilmediğini incelemek gerekmektedir.

d) Bankacılık Kanununun 160/2. md.: Suçun, Zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde faile on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir; ancak, adli para cezasının miktarı bankanın uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece resen ödettilmesine hükmolunur.

Nitelikli zimmeti tanımlayan yukarıdaki maddede, nitelikli zimmetin oluşabilmesi için hileli davranışlarda bulunulması aranmaktadır. Ancak burada birleşik suç tanımı gereği, açıkça bu suçun unsuru veya ağırlatıcı nedeni olacak bir başka suç sayılmamıştır. Dolayısıyla nitelikli zimmet suçu birleşik suç olarak kabul edilemez.

Bu durumda hileli davranışlar kelimelerinden ne anlamak gerekecektir? Yargıtay 7. Ceza Dairesinin istikrar kazanmış kararlarında belirtildiği üzere (7. CD, 18.06.2009 gün, 2008/17858 esas, 2009/7271 karar; 7.CD, 18.03.2009 gün, 2008/9502 esas, 2009/3119 karar sayılı ilam), 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22/3. maddesinde nitelikli zimmetin tanımı yapılırken suç, bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse hükmü nedeniyle yapılan hileli hareketin bankayı aldatması kriteri aranmakta iken; 5411 sayılı Yasanın 160/2 maddesinde sadece hileli davranışlardan söz edilmektedir. Dolayısıyla basit bir inceleme ile ilk bakışta anlaşılmayan her türlü hareketin, eylemi nitelikli zimmet suçu haline getirdiği kabul edilmektedir. Bu nedenle, 5411 sayılı Yasada nitelikli zimmet kavramı geniş

tutulmuş, eylemin sadece dekontlarla işlenmesi ile sınırlı kalınmamış, bunun dışında pek çok işlemle veya işlemsizlikle nitelikli zimmet suçunun işlenmesi mümkün olmuştur.

Sonuç olarak, TCYnın 212. maddenin gerekçesi, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ve birleşik suç kavramının mahiyeti kapsamında, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160/2 maddesinde yazılı nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında, özel belgelerde sahtecilik yapılması halinde, özel belgede sahteciliğin ayrıca cezalandırılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

e) Dava konusu olayda, yerel mahkeme özel belgede sahtecilik suçunu, nitelikli zimmet suçunun unsuru olarak kabul ettiği için, özel belge olan banka dekontlarında sahtecilik yapıp yapılmadığına dair herhangi bir incelemeye gitmemiştir. Oysa hesabına para aktarılan ve daha sonra bu parası çekilen Z. Y. adlı kişi, dekontlardaki imzaların kendisine ait olmadığını söylemiştir. Bu konuda bir inceleme yapılmadığı için diğer müdilerin dekontlardaki imzalarının gerçek olup olmadığı tespit edilememiştir görüşüyle 5 itiraz yasa yoluna başvurarak, Özel Daire onama kararının kaldırılmasına, yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmesi isteminde bulunmuştur.

Dosya Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilmekle, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Sanıkların 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2. maddesinde düzenlenen nitelikli zimmet suçundan cezalandırılmalarına, sahtecilik suçundan ise beraatlarına karar verilen somut olayda; Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/2 maddesinde düzenlenen nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında düzenlenen sahte evrak nedeniyle, belgede sahtecilik suçundan da ayrıca ceza tayinine gerek bulunup bulunmadığına ilişkindir.

İncelenen dosya içeriğinden;

Sanık T. İ.in suç tarihinde Şekerbank Çay İlçesi Şubesinde banka, ticari ve pazarlama yönetmeni olarak görev yaptığı ve banka adına birinci derece imza yetkisine sahip olduğu, sanık N. S.in ise gişe yetkilisi olarak görev yaptığı, birinci derecede ana kasa sorumlusu olduğu ve banka adına ikinci derecede imza yetkisinin bulunduğu,

Sanıkların görev yaptığı banka şubesinin müşterisi olan ve yurt dışında yaşayan Y. A. isimli kişinin hesabından 12.11.2007 tarihinden itibaren bilgisi dışında toplam 54.472,65 Euronun usulsüz olarak çekildiği, bu kişinin sanık T.e telefon ederek parayı çekeceğini ve hazırlamasını söylediği, bunun üzerine durumun ortaya çıkmaması için banka şubesinin nazım hesabından 01.05.2008 tarihinde 600.000YTL'nin çekilerek O. D. İsimli banka müşterisinin vadesiz hesabına aktarıldığı, aktarılan bu paranın 05.05.2008 tarihinde banka müşterilerinden O. O. (168.500 YTL), R. D. (150.000 YTL), Z. S. A. (150.000 YTL) ve Z. Y. (131.500 YTL) isimli kişilerin hesaplarına virman yapıldığı, 22.05.2008 tarihinde de O. D. isimli kişinin hesabına çeşitli miktarlarda toplam 618.000 YTL'nin aktarıldığı, bu paranın 400.000 YTL kısmının banka müşterilerine ait sekiz ayrı hesaptan çekildiği, bu nedenle sanık N.ın kasa hesabının 218.000 YTL açıkla kapandığı, 23.05.2008 tarihinde şubenin kredili mevduat hesabından çeşitli miktarlarda olmak üzere toplam 618.000 YTL çekilerek kasa açığının kapatıldığı ve bir gün önce hesaplarından para çekilen sekiz müşterinin hesabına iade edildiği, sanıkların bu işlemlerin anlaşılmasında için hesaptan hesaba para aktarma (virman), işlemlerin tekrarı, başka bir banka personelinin şifresi ve kullanıcı numarasını kullanma, fişleri yok etme ve boş olarak müşterilere önceden imzalatılan dekontları kullanma gibi yöntemler kullanarak sonuçta 600 000 YTL'yi zimmete geçirdikleri anlaşılmaktadır.

5237 sayılı TCY'nın Özel kanunlarla ilişki başlıklı 5. maddesinde; Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır hükmü getirilmiş, maddenin gerekçesinde; Özel ceza kanunlarında ve ceza

içeren kanunlarda suç tanımlarına yer verilmesinin yanı sıra, çoğu zaman örneğin teşebbüs, iştirak ve içtima gibi konularda da bu Kanunda benimsenen ilkelerle çelişen hükümlere yer verilmektedir. Böylece, ceza kanununda benimsenen genel kurallara aykırı uygulamaların yolu açılmakta ve temel ilkeler dolanılmaktadır. Tüm bu sakıncaların önüne geçebilmek bakımından, ayrıca hukuk uygulamasında birliği sağlamak ve hukuk güvenliğini sağlamak için; diğer kanunlarda sadece özel suç tanımlarına yer verilmesi ve bu suçlarla ilgili yaptırımların belirlenmesi ile yetinilmelidir. Buna karşılık, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak bu kanunda belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir denilmek suretiyle yasa koyucu amacını ortaya koymuştur.

Konumuzla ilgili olan bileşik suç ise TCY'nın 42. maddesinde; Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz şeklinde düzenlenmiş olup genel hükümler arasında yer alması nedeniyle TCY'nın 5. maddesi uyarınca bütün özel ceza yasaları açısından uygulama yeri bulunmaktadır.

5237 sayılı TCY'nın genel hükümleri arasında yer almayan ve Toplumla karşı suçlar başlıklı üçüncü kısmın Kamu güvenine karşı suçlar bölümünde, İçtima başlıklı 212. maddesinde; Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur şeklindeki hüküm nedeniyle TCY'nın 247. maddesinin 2. fıkrasında bileşik suç olarak düzenlenen nitelikli zimmet suçunun işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde fail ayrıca evrakta sahtecilik suçundan da cezalandırılacaktır.

TCY'nın 212. maddesi hükmüne benzer bir düzenleme 21.03.2007 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5. maddesinin 4. fıkrasında; Bu Kanunda tanımlanan suçların ve kabahatlerin, belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükmolunur şeklinde getirilmiştir.

Konumuza ilişkin olan bankacılık zimmeti ise, 5237 sayılı TCY'nın yürürlüğe girmesinden sonra 01.11.2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160. maddesinde ; Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, altı yıldan oniki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler.

Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde faile on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir; ancak, adli para cezasının miktarı, bankanın uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece resen ödettilmesine hükümlenir... biçiminde düzenlenmiştir.

Anılan Yasada, TCY'nın 212. maddesine veya Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5/4. maddesine benzer bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

5237 sayılı TCY'nın zimmet suçunu düzenleyen 247. maddesi ise;

- (1) Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- (3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilebilir şeklindedir.

Görüldüğü gibi zimmet suçu, 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160. maddesinde ceza yaptırımı (miktarı) dışında 5237 sayılı TCYna benzer şekilde düzenlenmiştir. Basit zimmet suçu için TCYnın 247/1 maddesinde 5-12 yıl hapis cezası öngörülmüş, nitelikli zimmet suçu için ise maddenin 2. fıkrasında yarı oranında artırım yapılması hüküm altına alınmıştır. 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 160/1 maddesinde ise; basit zimmet suçu için 6-12 yıl hapis cezası öngörülmüş iken nitelikli zimmet suçu için maddenin ikinci fıkrasında 12 yıkmaz olmamak üzere hapis cezası getirilmiştir.

Tüm bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde;

5237 sayılı TCYnın 212. maddesindeki; Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur şeklindeki düzenlemenin, TCYnın genel hükümleri arasında yer almaması nedeniyle, TCYnın 5. maddesindeki, yasanın genel hükümleri arasında yer alan düzenlemelerin özel yasalar açısından da uygulanacağı kuralı kapsamında özel yasalar açısından da uygulama olanağı bulunmamaktadır. 5237 sayılı TCYnın 212. maddesi yalnızca TCY içinde düzenlenen suçlara ilişkin olarak uygulanabilecek bir kuraldır.

Özel yasalarda düzenlenen suçların işlenmesi sırasında sahte evrak düzenlenmiş olması halinde failin ayrıca bu suçtan da cezalandırılabilmesi için o yasada özel bir düzenleme yapılmış olması zorunlu olup aksinin kabulü ceza kanunlarında kıyasın uygulanması anlamına gelecektir. Nitekim yasa koyucu 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Yasasının 5. maddesinin 4. fıkrası ile bu yasa açısından bir kural koymakla kalmamış, bunun yanında böyle bir hüküm bulunmayan özel yasalar açısından TCYnın 212. maddesinin uygulanamayacağına ilişkin iradesini de dolaylı olarak ortaya koymuştur.

5411 sayılı Bankacılık Yasasında sahtecilik suçundan ayrıca cezaya hükmolunacağına ilişkin bir düzenleme olmaması ve

nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarının ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde bunun yasa koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu ve bu suçu bileşik suç olarak düzenlediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu itibarla, yerel mahkeme kararı ile bunu onayan Özel Daire kararında bir isabetsizlik bulunmadığından Yargıtay C. Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Kurul Üyesi İ. Ş.; 5411 sayılı Yasanın 160. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan nitelikli zimmet suçunun işlenmesinde kullanılan belgenin sahte olması halinde bu belgenin sahtecilik suçunun unsurlarına oluşturması halinde hem nitelikli zimmet hem de sahtecilik suçu oluşacağından, eğer sahtecilikten ayrıca ceza verilmesi düşünülmeyişi takdirde de sahtecilik suçunun nitelikli zimmet suçunun unsuru arasında kabul edilmesi gerekeceğinden, sahtecilikten beraat kararı verilmemesi gerekirdi.

Konunun iki ayrı başlık altında değerlendirilmesi gerekmektedir.

1- Birincisi, 5237 sayılı TCY'nın 5. maddesinde yer alan, Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır düzenlemesi sadece genel hükümler bakımından getirilmiştir.

Bu husus madde gerekçesinde şöyle ifade edilmiştir: Özel ceza kanunlarında ve ceza içeren kanunlarda suç tanımlarına yer verilmesinin yanı sıra, çoğu zaman örneğin teşebbüs, iştirak ve içtima gibi konularda da bu kanunda benimsenen ilkelerle çelişen hükümlere yer verilmektedir. Böylece, ceza kanununda benimsenen genel kurallara aykırı uygulamaların yolu açılmakta ve temel ilkeler dolanılmaktadır. Tüm bu sakıncaların önüne geçebilmek bakımından, ayrıca hukuk uygulamasında birliği sağlamak ve hukuk güvenliğini sağlamak için, diğer kanunlarda sadece özel suç tanımlarına yer verilmesi ve bu suçlarla ilgili yaptırımların belirlenmesi ile yetinilmelidir. Buna karşılık, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak bu kanunda

belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir. Aksi yöndeki düzenlemelerin hukuk devleti ve eşitlik ilkelere aykırılık oluşturması nedeniyle Hükümet Tasarısındaki madde metni değiştirilmiştir.

Görüldüğü gibi, TCYnın 5. maddesindeki düzenleme genel hükümlerle ilgilidir.

Oysa TCYnın 212. maddesindeki düzenlemede, TCYda düzenlenmiş olan sahtecilik suçunun ayrı bir suç oluşturacağına işaret edilmektedir.

TCYnın 212. maddesindeki düzenlemeye göre, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur. Bu düzenleme özel yasalardaki sahtecilikle ilgili düzenlemelere istisna getirmiyor. Bir başka deyişle, 212. maddedeki düzenleme, 5237 sayılı Yasanın ilgili maddelerinde yer alan sahtecilik fiilinin bir başka suçun unsuru olup olmamasına bakılmaksızın ayrı bir suç oluşturacağına işaret etmektedir. Eğer çoğunluk görüşünden hareket edilecek olursa, özel yasalardaki suçları işleyenler ile genel ceza yasasındaki benzeri suçları işleyenler arasında özel yasadaki suçu işleyenlerin daha az cezaya mahkum edilmeleri gerekir. Yasama organının bunu açıkça yazmadığı hallerde yorum yoluyla böyle bir ayrıma gidilmesi adalet ilkesine aykırılık oluşturacaktır.

Örneğin, TCYda düzenlenen nitelikli zimmet suçunun cezası basit zimmet suçu için öngörülen (m.247/1) beş yıldan oniki yıla kadar olan cezanın yarı oranında artırımı kadardır (m.247/2). Buna karşın 5411 sayılı Yasanın 160/2. maddesindeki düzenlemeye göre, nitelikli zimmet suçunun cezası on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve para cezasıdır. TCYda düzenlenen nitelikli zimmetten verilecek cezaya resmi belgede sahtecilik suçundan da ayrıca ceza verildiğinde, sahtecilik suçu için öngörülen cezanın üst sınırı dikkate alınarak ceza belirlendiğinde sanığa nitelikli zimmet suçu yanında sekiz yıl ek

ceza verilmiş olunacaktır (m.204/2). Oysa 5411 sayılı yasadaki nitelikli zimmetten verilecek tek ceza TCYda öngörülenden daha az olacaktır. Halbuki özel ceza yasalarında özel düzenleme ve ceza vermelerin gerekçelerinde fiillerin farklı olmaları halinde saikların lehlerine veya aleyhlerine düzenlemeler olabilir. Ancak 5411 sayılı Yasadaki düzenleme sanıkların lehlerine düzenleme getirmeyi amaçlamamaktadır, öyle olsaydı 5411 sayılı Yasa nitelikli zimmet suçu için öngörülen ceza miktarını TCYnın öngördüğünden daha az belirlerdi.

O nedenle TCY, sahtecilik suçları için ayrı ceza öngörmekle, özel veya genel ceza yasası ayrımı yaratmak istememiştir. İsteseydi bunu özel ceza yasasında ayrıca düzenlerdi.

2- Diğer yandan, çoğunluk görüşünün yerinde olduğunu kabul ettiğimiz takdirde, somut olayımızda sahtecilik suçundan beraat kararı verilmesi ve bu kararın özel dairesince onanmış olması da dikkate alındığında, sahtecilik suçunun nitelikli zimmet suçunun unsuru içerisinde kabul edilmesi anlamsızlaşmış olacaktır. Zira yerel mahkeme sahtecilik suçuyla ilgili beraat gerekçesinde aynen, müsnet suçun zimmet suçunun unsuru niteliğinde olduğu anlaşılmakta, özel belgede sahtecilik suçundan her iki sanığın ayrı ayrı beraatine demiş ve özel daire bu beraati onamıştır. Yerel mahkeme, özel daire ve çoğunluk görüşüne göre sahtecilik suçu, 5411 sayılı Yasanın 160/2. maddesindeki nitelikli zimmet suçunun unsuru kabul edildiğine göre, sahtecilik fiilinden beraat değil, bu suçun nitelikli zimmet suçunun içerisinde eritilmesi gerekirdi. Nitelikli zimmet suçunun oluşmasına vücut veren sahtecilik fiilinin, hem nitelikli zimmet suçunun unsuru kabul edilmesi ve hem de beraatla sonuçlandırılması, esasen nitelikli zimmet suçunun somut olayımızdaki bir unsurunun (hileli davranışlar, sahtecilik) ortadan kaldırılması demektir ki, bu halde de sanıklara sadece basit zimmet suçundan ceza vermek gerekirdi.

Bu nedenlerle Yüksek Ceza Genel Kurul çoğunluk görüşüne katılmamaktayım düşüncesiyle, Çoğunluk görüşüne katılmayan diğer altı Kurul Üyesi de benzer düşüncelerle eylemin

nitelikli zimmet suçunun yanında ayrıca evrakta sahtecilik suçunu da oluşturacağı görüşüyle karşıoy kullanmışlardır.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle,

- 1- Yargıtay C. Başsavcılığı itirazının REDDİNE,
- 2- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 06.04.2010 günü yapılan müzakerede oyçokluğu ile karar verildi.

Daire: 5 Tarih:2008 Esas No: 2007/14005 Karar No: 2008/958

Sanıkların üzerine atılı 765 S. TCK. nun 212/1, 61, 213, 339/1 maddelerinde belirtilen suçların kanunda ön görülen cezalarının üst sınırı itibariyle aynı yasanın 102/3. ve 104/2. maddesine göre on senelik asli ve onbeş senelik ilave zaman aşımı sürelerine tabii olduğu, zamanaşımını kesen en son işlem olan sanıkların sorguya çekildikleri 17.09.1997, 10.11.1997, 06.02.1998 tarihlerinden itibaren inceleme gününe kadar on senelik asli zaman aşımı süresinin dolduğu bu arada zamanaşımını kesen veya durduran bir sebebin bulunmadığı ve ayrıca sanıklar Necati, Gıyasettin, Bedirhan ve Sabri hakkında denetim görevini ihmal ederek zimmetin oluşumuna ve artışına neden olma, görevi kötüye kullanma, Taşıt Kanununa muhalefet etme ve özel belgede sahtecilik suçlarından açılan kamu davalarının da zaman aşımı sebebiyle düşmesi yerine ortadan kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından hükümlerin 5237 S. TCK. nun 7/2 maddesi ile 5320 S. Yasanın 8/1. maddesi gözetilmek suretiyle 1412 S. CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden aynı Kanunun 322/1. ve 5271 S. CMK. nun 223/8. maddeleri uyarınca sanıklar hakkındaki kamu davalarının zaman aşımı sebebiyle DÜŞMESİNE,

Sanık Sefer Zafer hakkında zimmet suçundan kurulan mahkumiyet ve davanın reddine dair hükümler ile sanık Ahmet Coşkun hakkında sahtecilik suçundan kurulan mahkumiyet hükmünün temyizen incelenmesinde ise,

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre yerinde görülme-yen diğer temyiz itirazlarının reddine,

Ancak;

21.05.1997 günlü iddianamede sanık Sefer hakkında zimmet suçundan ikinci bir dava açılmadığı anlaşılmasına rağmen, mükerrer davanın varlığından bahsedilerek reddine karar verilmesi,

Lehe olduğu kabul edilen 5237 s. TCK. nun 212. maddesindeki sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur biçimindeki düzenleme nedeniyle, zimmetin açığa çıkmasını engellemek için sahte Tekel faturaları ve gider pusulaları düzenleyen, sahte muayene ve tesellüm tutanakları tanzim ederek ilgilileri yerine taklit imzalar atan sanığın eylemlerinde sahtecilik suçunun unsurlarının bulunup bulunmadığının karar yerinde tartışılması ve sahteciliğin varlığının kabulü halinde bu suçtan da mahkumiyet hükmü kurularak sonucuna göre lehe kanunun belirlenmesi gerektiğinin düşünülmemesi,

Kabule göre de;

Lehe yasa tespit edilirken 765 S. TCK. nun 202/2. madde ile temel ceza 1/4 oranında artırılarak 15 yıl olarak belirlenmesine rağmen, 5237 S. Kanun uygulamasında 1/5 oranında teşdit uygulanıp 6 yıl olarak tayin edilmesi suretiyle orantılılık ilkesine aykırı davranılması,

Sanık hakkında 5237 S. Kanunun 53/1. maddesi uyarınca uygulama yapılırken aynı maddenin 3. fıkrası gözetilmeksizin 53/1-c madde ve bendinde sayılan velayet hakkı, vesayet veya kayyımliğa ilişkin hakların koşullu salıverilmeye kadar kısıtlanması yerine bunlardan infaz süresince yoksun bırakılma kararı verilmesi,

Suçun 5237 S. Yasanın 53/1-a maddesindeki yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesine rağmen sanık hakkında 53/5. maddenin uygulanmaması ve aynı yasanın 55. maddesine göre kazanç müsaderesine hükmedilmemesi,

Sanık Ahmet hakkında sahtecilik suçundan açılan kamu davasında Sosyal Sigortalar Kurumu vekilinin talebi üzerine katılma kararı verildiği ve sanığın da mahkumiyetine hükmedildiği gözetilerek vekalet ücretinden sorumlu tutulması yerine vekalet ücretinin yalnızca sanık Seferden tahsiline karar verilmesi,

Sonuç: Bozmayı gerektirmiş, sanıklar müdafii ile katılan vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün 5320 S. Kanununun 8/1. maddesi de gözetilerek CMUK. nun 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 18.02.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.

GEREKÇE:

Madde metninde, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması hâlinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacağı kabul edilmiştir. Örneğin, sahte belgenin kullanılması sureti ile bir kimse aldatılarak bir yarar elde edilmiş olabilir. Bu durumda, hem dolandırıcılık hem de resmi veya özel belgede sahtecilik suçlarına ait cezaların içtima suretiyle verilmesi gerekecektir. Keza, sahte belge düzenlemek suretiyle zimmetin gizlenmeye çalışılması hâlinde, hem zimmet suçundan hem de resmi belgede sahtecilik suçundan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacaktır.

